GEMEENTE BRUNSSUM

- programmabegroting 2024 -

Inhoudsopgave

Algemeen 3
Inleiding 4
Kerngegevens 6
Algemeen financieel beeld 8
Programma's 15
1. Bestuur & Burger 16
2. Veiligheid 24
3. Sociaal Domein 31
4. Volksgezondheid 53
5. Onderwijs & Educatie 59
6. Wijkgericht werken, integratie, participatie 67
7. Verkeer, vervoer & waterstaat 68
8. Sport, cultuur & recreatie 74
9. Milieu & duurzaamheid 91
10. Economie & Toerisme 106
11. Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing 117
12. Algemene Dekkingsmiddelen 130
Paragrafen 147
1 Lokale heffingen 148
2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 160
3 Onderhoud kapitaalgoederen 167
4 Financiering 173
5 Bedrijfsvoering 178
6 Verbonden partijen 183
7 Grondbeleid 209
Bijlage 1 Overzicht van reserves en voorzieningen 214
Bijlage 2 Overzicht verloop algemene reserve 218
Bijlage 3 Overzicht uitgeleende en opgenomen gelden 219
Bijlage 4 Overzicht begrotingsevenwicht 2024-2027 225
Bijlage 5 Overzicht baten en lasten 226
Bijlage 6 Overzicht incidentele baten en lasten 227
Bijlage 7 Overzicht structurele stortingen en onttrekkingen aan reserves 229
Bijlage 8 Meerjarig investeringsschema 2024-2027 230
Bijlage 9 Overzicht wettelijke indicatoren 231
Bijlage 10 Opbouwtabel algemene uitkering 2024-2027 234
Bijlage 11 Afkortingenlijst 235

Algemeen

Voorwoord
Op grond van de “Financiële verordening gemeente Brunssum 2019” biedt het college van B en W uw Raad de Programmabegroting 2024 en de Meerjarenbegroting 2025-2027 ter vaststelling aan.

De begroting bestaat evenals vorig jaar uit twaalf programma’s en is per programma gelaagd opgebouwd: beleids-opgaven, doelen en resultaten.

De wettelijk verplichte taakvelden zijn ondergebracht in de 12 programma’s. Elk taakveld wordt afgesloten met het financieel overzicht van dat taakveld (‘Wat gaat het kosten?’). Doordat bedragen worden afgerond op duizendtallen kan er in optellingen soms een afrondingsverschil voorkomen. Naast de 12 programma’s bevat de begroting de verplichte paragrafen (in totaal 7) en 14 bijlagen.
Als gevolg van de wettelijk verplichte aanpassing van de taakvelden is er wel het een en ander veranderd in deze begroting. De belangrijkste wijzigingen zijn:
1. De taakvelden in het sociaal domein zijn gewijzigd. Er zijn meer taakvelden gekomen als gevolg van de door de wetgever verplichte uitsplitsing van een aantal taakvelden.
2. Als gevolg van de wijzigingen is (de doorontwikkeling van) het wijkgerichte werken verplaatst van Programma 6 naar Programma 11 (Taakveld 83). Vanwege deze verschuiving is de naamgeving van programma 11 (Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ontwikkeling) ook gewijzigd in Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing. De resterende taakvelden van Programma 6 zijn verplaatst naar programma 3. Voor de herkenbaarheid is in deze begroting Programma 6 nog wel nog opgenomen.

In de begroting zijn ook de punten van het Uitvoeringsprogramma (de uitwerking van het coalitieakkoord) opgenomen als doel. U kunt deze herkennen doordat de beschrijving van dat doel begint met 'Uitvoeringsprogramma' gevolgd door het betreffende nummer uit het Uitvoeringsprogramma. Dit maakt het eenvoudiger voor de lezer om te zien hoe het Uitvoeringsprogramma is verwerkt in deze begroting en het stelt ons in staat om later via de reguliere P & C cyclus te rapporteren over de voortgang van de uitvoering.

Inleiding

Brunssum barst van de ambities in de komende jaren.

Dit college is in 2022 aan de slag gegaan met grondige verbouwing van de gemeente Brunssum – zowel van onze stad als van onze gemeentelijke taken en dienstverlening. Die verbouwing zetten wij de komende jaren over de volle breedte voort.

Zo gaan wij het sociaal domein herijken, zodat we door innovatie en vernieuwing ook op de langere termijn passende én betaalbare zorg en ondersteuning aan kwetsbare inwoners kunnen blijven leveren. We investeren volop in talentontwikkeling, kansengelijkheid en gezondheid van onze jeugd. We transformeren ons jeugdbeleid van curatief naar preventief. We richten onze hulp bij armoede en schulden nog laagdrempeliger in zodat onze regelingen voor meer mensen bereikbaar worden. Onze bibliotheek versterken we als huiskamer van Brunssum, waar inwoners ook terecht kunnen voor hulp.

Brunssum staat en gaat in de steigers. Op tal van locaties zijn en gaan bouwplannen in uitvoering – Entree Dorpstraat, Raadhuisstraat, Lindeplein, Kloosterstraat, voormalige GTD-locatie, Kop van Treebeek, voormalige Lidl-locatie, et cetera. Tot de grotere infrastructurele projecten voor de komende jaren behoren een nieuwe inrichting van het Bodemplein, de N276 en de Rumpenerstraat. Op de Wilhelminastraat leggen we een OV-Overstapstation aan. Het Vijverpark en het Schutterspark krijgen een fraaie kwaliteitsimpuls.

De energietransitie grijpen we aan als kans om onze wijken te verbeteren en te verduurzamen. Dit doen we samen met inwoners vanaf de ‘keukentafels’. De komende jaren hebben we dan ook volop aandacht voor verbetering en verduurzaming van onze woningen, waaronder het isoleren van woningen in Schuttersveld en de proeftuin voor energiezuinig en aardgasvrij wonen in De Lemmender. We vergroenen buurten en wijken om de gevolgen van klimaatverandering te dempen. Toekomstige ontwikkelingen leggen we vast in een Omgevingsvisie voor het hele grondgebied van onze gemeente, dit als gevolg van de nieuwe Omgevingswet.

Kwaliteit van leven en wonen wordt ook bepaald door het niveau van lokale cultuur. Dat niveau tillen we naar een hoger plan door geld uit te trekken voor het creëren van een museale functie in het Schutterspark (Pompgebouw) met daarin aandacht voor Brunssumse verhalen uit het verleden. We restaureren de historisch belangrijke badhokjes. We realiseren een carnavalsloods en kiezen, na twee zeer succesvolle theaterseizoenen, voor een verdere verdieping en verbreding van de programmering van ons Openluchttheater.

Brunssum is van ons allemaal. Dat betekent dat we van bewoners vragen, en ze daartoe ook nadrukkelijk uitnodigen, om zelf mede-verantwoordelijkheid te nemen voor hun woon- en leefomgeving. Als gemeente ondersteunen en faciliteren we daarom bewonersinitiatieven. We kiezen voor een verdere doorontwikkeling van het wijkgericht werken en we versterken de bestaande platformen voor vrijwilligerswerk.

Al deze ambities vergen visie, durf, daadkracht en, ja, ook geld. In deze Programmabegroting treft u de financiële onderbouwing aan voor onze plannen voor 2024 en de jaren daarna. Het is een sluitende begroting, voor zowel 2024 als 2025. Voor 2026 heeft de Rijksoverheid onevenredig zware kortingen op het Gemeentefonds aangekondigd. Voor de meerjarenprognose 2026-27 bieden wij u daarom géén sluitende begroting aan. Dit doen wij op advies van de VNG, om daarmee een duidelijk signaal aan het Rijk af te geven dat meer taken voor de lokale overheid alleen op te brengen zijn als daar voldoende financiële middelen tegenover staan.

In het verlengde van dit laatste nog het volgende.

Als lokale overheid nemen wij een bijzondere positie in binnen de Nederlandse samenleving en democratie. Van alle overheden staan wij het dichtst bij de inwoner. Die plek als eerste overheid weegt extra zwaar in deze onzekere tijden, die zich kenmerken door crises op diverse maatschappelijke vlakken - wonen, inkomen, klimaat – die de bestaanszekerheid van velen raken. Waar vele voorzieningen in de loop der jaren zijn afgeschaald of zelfs helemaal verdwenen, is de rol van de gemeentelijke overheid juist steeds groter geworden. Voor velen zijn wij daarmee een (laatste) baken.

Dat brengt een bijzondere verantwoordelijkheid met zich mee. De verantwoordelijkheid voor een beleidsontwikkeling en -uitvoering die omgevingsbewust en burgergericht is. Voor 2024 en de jaren daarna is het zaak dat we als gemeente blijven anticiperen en innoveren. Maar dat moeten we altijd blijven doen met oog voor de mens, voor onze inwoners, en voor iedereen die door ons werk wordt geraakt.

Vanuit die allesomvattende ambitie bieden wij de gemeenteraad deze Programmabegroting 2024 aan.

Kerngegevens

Kerngegevens per 1 januari		2023	2022	2021	2020
A.	SOCIALE STRUCTUUR				
1.	Aantal inwoners (volgens CBS) per 1 januari	27.682	27.674	27.677	27.821
	waarvan:				
	0-4 jaar	1.082	1.067	1.039	1.070
	5-14 jaar	2.390	2.370	2.405	2.435
	15-19 jaar	1.321	1.312	1.348	1.420
	20-24 jaar	1.360	1.386	1.330	1.302
	25-29 jaar	1.369	1.425	1.420	1.441
	30-49 jaar	6.093	6.085	6.173	6.263
	50-64 jaar	6.727	6.814	6.875	6.903
	65 jaar en ouder	7.340	7.215	7.087	6.987
	Geschat buitenlandse militairen	1.700	1.700	1.700	1.700
2.	Aantal particuliere huishoudens (volgens CBS)	13.658	13.603	14.045	14.028
	waarvan:				
	Eenpersoonshuishoudens	5.437	5.336	5.336	5.237
	Meerpersoonshuishoudens	8.221	8.267	8.709	8.791
	Gemiddeld aantal personen per huishouden	2	2	2	2
3.	Aantal periodieke uitkeringsgerechtigden (volgens ISD-BOL)	643	652	743	769
	uitgedrukt in percentage van aantal inwoners	2,3%	2,4%	2,7%	2,8%
	waarvan:				
	I.O.A.W.	17	17	21	26
	PW	626	635	722	743
4.	Aantal tewerkgestelden in sociale Werkvoorzieningschappen (in arbeidsjaren)	300,40	316,31	331,84	359,06
	uitgedrukt in percentage van aantal inwoners	1,1%	1,1%	1,2%	1,3%
5.	Overige aantallen *)				
	huishoudens met lage inkomens	5.483	5.423	5.413	5.404
	uitgedrukt in percentage van aantal huishoudens	40,1%	39,9%	38,5%	38,5%
	eenouderhuishoudens	1.143	1.132	1.132	1.132
	uitgedrukt in percentage van aantal huishoudens	8,4%	8,3%	8,1%	8,1%
	uitkeringontvangers (waaronder PW, IOAW/IOAZ, WAO, WSW)	3.637	3.605	3.609	3.668
	uitgedrukt in percentage van aantal inwoners	13,1%	13,0%	13,0%	13,2%

B.	FYSIEKE STRUCTUUR				
1.	Aantal bedrijfsvestigingen *)	2141	1.960	1.960	1.913
2.	Oppervlakte land in hectare	1.725	1.725	1.725	1.725
	Oppervlakte binnenwater in hectare	9	9	9	9
3.	Aantal woonruimten *) **)	14.981	14.768	14.758	14.493
*) bron: gegevens uit berekeningspecificatie algemene uitkering; deze zijn gebaseerd op CBS-informatie.					
**) vanaf 2021 inclusief 199 chalets (voorheen mochten deze maar als 1 geteld worden)					

Algemeen financieel beeld

Begrotingssaldo 2024 e.v.
Onderstaande tabel geeft het saldo begroting weer zoals opgenomen in de Programmabegroting 2024.

Verloop begrotingssaldo in € (- is voordeel)	2024	2025	2026	2027
Beginstand (na verwerking 1e bestuursrapportage 2023)	-2.146.017	-3.669.324	-1.293.966	-1.293.966
Meicirculaire 2023	-2.906.612	-4.176.488	-1.881.262	-3.000.703
Begrotingsbeeld verwerkt in VJB 2023	5.189.985	5.193.513	6.374.834	7.102.480
Begrotingssaldo Voorjaarsbrief 2023	**137.356**	**-2.652.299**	**3.199.606**	**2.807.811**
Financiele maatregelen (tabel 1)	-867.836	-628.936	-2.960.586	-3.416.186
Aanvullende vraagstukken (tabel 2)	662.493	642.493	449.693	409.693
Saldo nieuwe zaken na VJB 2023 (tabel 3)	67.403	382.410	452.366	388.087
Storting Algemene Reserve incidentele budgetten		556.000		
Storting Algemene Reserve tekort 2026 en 2027		1.330.484		
Saldo begroting	**-584**	**-369.848**	**1.141.079**	**189.405**
Voorgesteld wordt de saldi begroting te verwerken in de Algemene Reserve				

De nieuwe begroting is voor 2024 en 2025 structureel sluitend, maar voor met name 2026 en in mindere mate voor 2027, niet. Wij staan hier als gemeente Brunssum niet alleen in.
Het jaar 2026 wordt ook wel het ‘ravijnjaar’ genoemd. De afgelopen jaren hebben gemeenten namelijk extra taken gekregen en bestaande taken, zoals bijvoorbeeld jeugdzorg, zijn fors gegroeid in volume en prijs. Echter, de financieringssystematiek van het rijk (zowel de omvang als de verdeling van de rijksmiddelen) is hier niet op aangepast. Er komt wel een nieuwe financieringssystematiek voor gemeenten, maar pas in 2027. Dat betekent dat 2026 bij (vrijwel) alle gemeenten in Nederland, en ook in Brunssum, een fors tekort laat zien. Vandaar de term ‘ravijnjaar’.
Kort na de Voorjaarsbrief 2023 ontvingen alle gemeenten een begrotingsadvies van de VNG waarin zij adviseerden om de verwachtte tekorten in de meerjarenramingen 2026 en 2027 duidelijk aan te geven. Dit moet een signaal zijn aan het demissionaire kabinet en de Tweede Kamer: de gemeentelijke financiën zijn momenteel onvoldoende voor het uitvoeren van het huidige takenpakket.
Om onze financiën en onze reservepositie desondanks op orde te blijven houden stellen wij een tweetal reserveringen voor van het begrotingsoverschot in 2025. Eén reservering is bedoeld om de incidentele onttrekkingen aan de Algemene reserve die wij voorstellen in deze begroting (zie de tabel verderop bij punt 2. Aanvullende vraagstukken) in 2025 weer terug te storten. De andere reservering is bedoeld om middelen opzij te zetten om het flinke tekort op te vangen dat wij in het ravijnjaar 2026 verwachten.

Van Voorjaarsbrief naar Begroting
In juli van dit jaar presenteerden wij de Voorjaarsbrief 2023. Hierin was het uitgangspunt dat we meerjarig een structureel sluitende begroting willen presenteren. In de Voorjaarsbrief gaven we al aan dat dit met name voor 2026 en 2027 een zware opgave zou worden.
Na het versturen van de Voorjaarsbrief zijn wij aan de slag gegaan met de verdere uitwerking. Enerzijds met het uitwerken van de in de Voorjaarsbrief genoemde 'Keuze maatregelen' die ervoor moeten zorgen dat we een zo gunstig mogelijk meerjarenperspectief kunnen presenteren.
Anderzijds met het verder uitwerken van de in de Voorjaarsbrief benoemde 'Aanvullende vraagstukken'.
Tot slot waren er enkele reguliere zaken na het verschijnen van de Voorjaarsbrief die we in de begroting hebben meegenomen.

1. Keuze maatregelen
In de Voorjaarsbrief hebben wij een dertiental keuze maatregelen benoemd (knoppen om aan te draaien) die we nader onderzocht hebben:
1. Deels of volledig vrijval reservering volumedeel accres 2026 en 2027
2. Effect secundaire arbeidsvoorwaarden op externe inhuur
3. Verhoging leges
4. Verhoging belastinginkomsten
5. Prijsindexeringen (cultuur, sport, jeugd en WMO)
6. Volumeramingen Jeugd/WMO (inclusief plan van aanpak)
7. Verhoging afschrijvingstermijn bedrijfsgebouwen
8. Beoordelen budgetten op structurele onder uitputting
9. Beoordelen stelpost prijsstijgingen
10. Instellen egalisatiereserve algemene uitkering
11. Taakstellingen en trap op trap af
12. Indexering personeelskosten CPB-index
13. Taakstelling verbonden partijen

De keuze maatregelen zijn allemaal financiële maatregelen die we beoordeeld hebben op haalbaarheid, uitvoerbaarheid en afbreukrisico's.
Dit heeft uiteindelijk geleid tot de volgende keuzes:

1. Financiele maatregelen	2024	2025	2026	2027	TV	nr keuze maatrgl
Vrijval reservering volumedeel accres 2026 en 2027			-1.538.000	-1.538.000	XT-07	1
Externe inhuur i.r.t. secundaire arbeidsvoorwaarden	-188.228	-98.228	-98.228	-98.228	XT-04	2
Legesinkomsten (fasering wetgeving + 1 jaar)	-150.000				XT-83	3
Verhoging belastinginkomsten	-44.100	-45.200	-39.650	-196.450	XT-061/062	4
Prijsindexeringen (cultuur, sport, jeugd en WMO)						5
Volumeramingen Jeugd/WMO (incl. plan van aanpak)						6
Verhoging afschrijvingstermijn bedrijfsgebouwen	-63.508	-63.508	-63.508	-63.508	div TV	7
Post onvoorzien verlagen	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000	XT-08	8
Vrijval stelpost prijsstijgingen	-372.000	-372.000	-372.000	-372.000	XT-08	9
Instellen egalisatiereserve algemene uitkering						10
Taakstellingen en trap op trap af						11
Indexering personeelskosten CPB-index			-799.200	-1.098.000	XT-04	12
Taakstelling verbonden partijen						13
Totaal financiele maatregelen	**-867.836**	**-628.936**	**-2.960.586**	**-3.416.186**		

Toelichting:
1. We benutten de reservering Algemene Uitkering gemeentefonds (vrijval volume accres) voor 2026 en 2027. Deze reservering was genomen uit behoedzaamheid voor barre tijden.
2. Geactualiseerde secundaire arbeidsvoorwaarde leiden o.a. tot het behouden en aantrekken van goede medewerkers, waardoor een matiging op externe inhuur mogelijk is.
4. De verhoging belastinginkomsten is met de daarvoor vastgestelde landelijke index doorgevoerd.
7. Een verhoging afschrijvingstermijn bedrijfsgebouwen betekent lagere kapitaallasten omdat deze zo over een langere periode zijn uitgesmeerd.
Zoals eerder aangekondigd in de jaarrekening van 2022, is er onderzoek verricht naar de mogelijkheid om de afschrijvingstermijn van bedrijfsgebouwen te verhogen van 30 naar 40 jaar. Uit vergelijkbaar gebruik bij andere gemeenten en organisaties, en na overleg met onze externe accountant, blijkt dat een termijn van 40 jaar ook daar gangbaar is. Bovendien zijn alle onderhoudsplannen gebaseerd op deze langere afschrijvingstermijn. Om deze reden stellen wij voor om af te wijken van de huidige 'Nota Activabeleid 2021' en de afschrijvingstermijn te verhogen naar 40 jaar voor bedrijfsgebouwen, waarbij we een consistente en realistische termijn hanteren en het onderhoud ook op de lange termijn gewaarborgd blijft. Het voorstel is om deze aanpassing door te voeren en dit ook door te voeren bij de actualisatie van de nota Activabeleid.
8. De Post onvoorzien in de begroting wordt verlaagd. Dit is toelaatbaar binnen de daarvoor geldende kaders.
9. De in 2023 opgenomen stelpost prijsstijgingen vervalt. Deze was genomen met de onzekere vooruitzichten en kennis van zaken op dat moment. In de voorliggende begroting zijn realistische bedragen verwerkt.
12. Bij de personeelskosten (cao) volgen we de daarvoor bestemde indexering uit de meicirculaire. Deze hebben we op basis van de huidige verwachtingen ietwat gematigd.

2. Aanvullende vraagstukken

Onderstaand een overzicht van de uitwerking van de aanvullende vraagstukken. Voor toelichting dan wel de daarmee corresponderende doelen/resultaten verwijzen we naar het betreffende taakveld.

2. Aanvullende vraagstukken	2024	2025	2026	2027	TV
Leer-/werklijn logistiek Betere Buren	172.800	172.800			XT-65
Straathoekwerker CMWW	77.500	77.500	77.500	77.500	XT-61
80 jaar bevrijding	75.000				XT-53
Proceskosten centrumplan	120.000	100.000	80.000	40.000	XT-82
Omgevingswet (structureel)	50.000	50.000	50.000	50.000	XT-81
Omgevingswet implementatie (incidenteel)	100.000				XT-81
Wet open overheid (WOO)	88.693	88.693	88.693	88.693	XT-04
Bestemmingsplan Schutterspark	80.000	80.000			XT-81
Ambitie Brunssum Noord "taalrijke voorziening"	100.000				XT-43
Badhokjes voormalig openluchtzwembad Brunssummerheide	31.000				XT-03
Uitvoeringsprogr punt 3 (tool voor gedragscodes)	4.000	4.000	4.000	4.000	XT-02
Uitvoeringsprogr punt 7 (optimale integr dienstverlening)	9.500	9.500	9.500	9.500	XT-04
Implementatie HR 21	140.000	140.000	140.000	140.000	XT-04
Incidenteel budget: via onttrekking Algemene Reserve *	-386.000	-80.000			XT-010
Totaal aanvullende vraagstukken	**662.493**	**642.493**	**449.693**	**409.693**	

3. Nieuwe zaken na Voorjaarsbrief

Onderstaand een overzicht van de uitwerking van nieuwe zaken waarvan de consequenties na de Voorjaarsbrief duidelijk werden.

3. Nieuwe zaken na Voorjaarsbrief	2024	2025	2026	2027	TV
1. Secundaire arbeidsvoorwaarden	70.694	273.484	360.927	347.483	par 5
2. Herijking communicatiebeleid	72.000	177.000	177.000	177.000	par 5
3. Citybranding	71.000	71.000	71.000	71.000	XT-04/par 5
4. Vertrek ISD BOL etage 2 (saldo lasten/baten)	173.365	173.365	173.365	173.365	XT-04
5. Betere buren CAO stijging	115.000	115.000	115.000	115.000	XT-65
6. Tarief wijziging WSP	75.000	75.000	75.000	75.000	XT-65
7. Parkstadroute extra kosten (vertraging agv stikstof)	50.000				XT-57
8. Professionalisering OLT	40.000				XT-53
9. Reguliere zaken na Voorjaarsbrief **	-509.656	-502.439	-519.926	-570.761	div TV
10.Incidenteel budget: via onttrekking Algemene Reserve *	-90.000				XT-010
Totaal reguliere zaken na Voorjaarsbrief	**67.403**	**382.410**	**452.366**	**388.087**	

** Reguliere zaken is het saldo van vele aanpassingen door de hele begroting vanuit verschillende pijlers. Bijstellingen en doorrekening op kapitaallasten, leningen, rente en voorzieningen hebben hierin een aandeel. Mutaties Riolering en Afval berekend vanuit 100% kostendekkend zijn eveneens hierin verwerkt

* De bedragen met een kleur betreffen incidentele budgetten. Deze worden onttrokken aan de Algemene Reserve en hebben daarmee een neutraal effect op het meerjarig begrotingssaldo.

Toelichting:

1. Het betreft hier de verbetering en uniformering van de secundaire arbeidsvoorwaarden voor het personeel (zie paragraaf 5 bedrijfsvoering).
2. Het communicatiebeleidsplan is in 2023 geactualiseerd. De komende jaren wordt het daarop gebaseerd uitvoeringsprogramma gerealiseerd (zie paragraaf 5 bedrijfsvoering).
3. De komende jaren willen we ervoor zorgen dat Citybranding blijft groeien en dat daardoor een doorlopend effect op Brunssum gewaarborgd blijft (zie paragraaf 5 bedrijfsvoering).
4. Per 1 januari 2024 maakt ISD BOL geen gebruik meer van de kantoorruimte in de hoogbouw gemeentehuis. Dit leidt tot wegvallen van inkomsten. Bekeken wordt nog hoe de vrijkomende kantoorruimte ingevuld wordt in de toekomst.
5. De salarislasten van de medewerkers binnen ons werkbedrijf stijgen met gelijke tred als die van de gemeentelijke werknemers. Deze stijgende lasten zijn hier opgenomen voor Betere Buren maar daar gaat dit budget niet rechtstreeks naar toe. De hogere kosten worden, zoals gebruikelijk, verbijzonderd naar de producten waarop ze betrekking hebben (openbaar groen, collectieve voorzieningen WMO en facilitair).
6. De tariefwijziging is het gevolg van contractwijzigingen, CAO-gevolgen en inflatie. De tariefwijziging zal nog worden verbijzonderd door deze rechtstreeks toe te wijzen aan de producten waarop ze betrekking hebben.
7. De stikstofproblematiek rondom de Parkstadroute heeft geleid tot vertraging van het project en stagnatiekosten. Daarnaast blijkt dat door inflatie en door extra onvoorziene omstandigheden (bijvoorbeeld aanwezig zijn van een dassenburcht) de bouwkosten aanzienlijk hoger uitvallen dan in eerdere ramingen als uitgangspunt was opgenomen. Versoberingen zijn niet meer mogelijk omdat deze al in 2022 zijn doorgevoerd. Er zijn in Beekdaelen en Heerlen reeds delen van de Parkstadroute aangelegd. Tevens zijn er verplichtingen met de aannemer aangegaan. Om tot een begroting te komen met voldoende financiële reserves wordt een incidenteel extra bedrag opgenomen als aandeel van de gemeente Brunssum.
8. Evaluatie en implementatie van verbeterpunten ter professionalisering van het OLT.

Taakveldoverzicht

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
XT-01 - Bestuur	2.350	2.298	2.315	2.338
XT-010 - Mutaties reserves				
XT-02 - Burgerzaken	990	1.000	930	862
XT-03 - Beheer overige gebouwen en gronden	158	127	127	115
XT-04 - Overhead	15.775	17.271	17.545	17.987
XT-05 - Treasury	-478	-525	-511	-480
XT-061 - OZB woningen	-4.700	-4.818	-4.933	-5.047
XT-062 - OZB niet-woningen	-1.795	-1.840	-1.884	-1.927
XT-064 - Belastingen overig	437	475	493	509
XT-07 - Algemene uitkering gemeentefonds	-76.294	-78.878	-75.339	-76.459
XT-08 - Overige baten en lasten	-250	-250	-250	-250
XT-11 - Crisisbeheersing en brandweer	2.280	2.338	2.406	2.473
XT-12 - Openbare orde en veiligheid	1.029	1.004	1.009	1.013
XT-21 - Verkeer en vervoer	4.081	4.123	4.184	4.209
XT-22 - Parkeren	23	23	8	8
XT-31 - Economische ontwikkeling	341	338	321	319
XT-32 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur	50	50	50	50
XT-33 - Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	20	5	5	5
XT-34 - Economische promotie	31	-15	-17	-18
XT-41 - Openbaar basisonderwijs	5	5	5	4
XT-42 - Onderwijshuisvestiging	1.321	1.317	1.315	1.312
XT-43 - Onderwijsbeleid en leerlingzaken	994	890	888	886
XT-51 - Sportbeleid en activering	444	459	460	460
XT-52 - Sportaccommodaties	1.783	1.772	1.750	1.740
XT-53 - Cultuur- presentatie/productie/participatie	1.395	1.244	1.295	1.667
XT-55 - Cultureel erfgoed	4	4	4	4
XT-56 - Media	537	547	560	571
XT-57 - Openbaar groen en recreatie	2.155	2.084	2.075	2.075
XT-61 - Samenkracht en burgerparticipatie	3.733	3.718	3.714	3.711
XT-62 - Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	875	888	901	914
XT-63 - Inkomensregelingen	4.933	4.989	4.949	4.900
XT-64 - WSW en beschut werk	11.930	11.417	10.853	10.241
XT-65 - Arbeidsparticipatie	1.064	1.077	918	931
XT-66 - Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.954	2.027	2.101	2.152
XT-671A - Huishoudelijke hulp (WMO)	4.384	4.480	4.575	4.677
XT-671B - Begeleiding (WMO)	3.754	3.835	3.915	3.993
XT-671D - Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-70	-70	-264	-264
XT-672A - Jeugdhulp begeleiding	3.787	3.871	3.955	4.038
XT-672B - Jeugdhulp behandeling	4.759	3.739	3.820	3.900
XT-672D - Jeugdhulp zonder verblijf overig	235	242	248	255
XT-673A - Pleegzorg	698	712	726	739
XT-673B - Gezinsgericht	99	101	103	105
XT-673C - Jeugdhulp met verblijf overig	2.521	2.574	2.628	2.681
XT-674B - Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	611	625	639	653
XT-674C - Gesloten plaatsing	339	346	353	359

XT-681A – Beschermd wonen (WMO)	33	32	32	32
XT-681B – Maatschapp- en vrouwenopvang (WMO)	2	2	2	2
XT-682A – Jeugdbescherming	36	36	36	36
XT-682B - Jeugdreclassering	34	35	36	37
XT-71 - Volksgezondheid	1.381	1.422	1.442	1.456
XT-72 - Riolering	-1.429	-1.435	-1.440	-1.446
XT-73 - Afval	-1.265	-1.294	-1.306	-1.320
XT-74 - Milieubeheer	1.068	1.060	1.054	1.048
XT-75 - Begraafplaatsen en crematoria	56	57	69	68
XT-81 - Ruimte en leefomgeving	1.017	868	781	774
XT-82 - Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	590	566	543	499
XT-83 - Wonen en bouwen	1.386	1.461	1.455	1.452
Saldo van baten en lasten	1.203	-1.571	1.647	1.049
MUTATIE RESERVES	-1.202	1.201	-506	-859
Resultaat	**-1**	**-370**	**1.141**	**189**

Programmaoverzicht

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
01 - Bestuur & Burger	3.341	3.298	3.245	3.200
02 - Veiligheid	3.310	3.342	3.414	3.486
03 - Sociaal Domein	45.709	44.675	44.240	44.091
04 - Volksgezondheid	1.381	1.422	1.442	1.456
05 - Onderwijs & educatie	2.319	2.212	2.207	2.202
06 - Vervallen				
07 - Verkeer, vervoer & waterstaat	4.105	4.146	4.192	4.217
08 - Sport, cultuur & recreatie	6.318	6.110	6.144	6.517
09 - Milieu & duurzaamheid	-1.569	-1.612	-1.624	-1.651
10 - Economie & toerisme	442	378	359	355
11 - Volkshuisvest, leefomgev, stedelijke vernieuw	2.993	2.895	2.779	2.725
12 - Algemene Dekkingsmiddelen	-67.146	-68.437	-64.753	-65.551
Saldo van baten en lasten	1.203	-1.571	1.647	1.049
MUTATIE RESERVES	-1.202	1.201	-506	-859
Resultaat	**-1**	**-370**	**1.141**	**189**

Begrotingsresultaat (structureel en reëel evenwicht)

	Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027		
Bedragen x € 1.000	totaal	waarvan:		totaal	waarvan:		totaal	waarvan:		totaal	waarvan:	
Programma		incident-eel	structu-reel		incident-eel	structu-reel		incident-eel	structu-reel		incident-eel	structu-reel
Lasten												
Bestuur & Burger	3.884	0	3.884	3.791	0	3.791	3.838	0	3.838	3.894	0	3.894
Veiligheid	3.328	25	3.303	3.361	0	3.361	3.433	0	3.433	3.505	0	3.505
Sociaal Domein	58.189	0	58.189	56.897	0	56.897	56.622	0	56.622	56.451	0	56.451
Volksgezondheid	1.401	0	1.401	1.422	0	1.422	1.442	0	1.442	1.456	0	1.456
Onderwijs & Educatie	4.640	100	4.540	4.533	0	4.533	4.528	0	4.528	4.523	0	4.523
Wijkgericht werken, etc.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verkeer,vervoer & waterstaat	4.250	0	4.250	4.292	0	4.292	4.337	0	4.337	4.362	0	4.362
Sport, cultuur & receatie	7.041	165	6.876	6.842	0	6.842	6.925	0	6.925	7.298	0	7.298
Milieu & duurzaamheid	7.689	0	7.689	7.809	0	7.809	7.866	0	7.866	7.910	0	7.910
Economie & Toerisme	658	60	598	593	0	593	575	0	575	571	0	571
Volkshuisvesting, leefomg. etc.	11.494	8.019	3.474	10.069	6.743	3.326	5.428	2.139	3.289	3.843	608	3.235
Totaal lasten programma's	**102.573**	**8.369**	**94.204**	**99.609**	**6.743**	**92.866**	**94.995**	**2.139**	**92.856**	**93.813**	**608**	**93.205**
Baten												
Bestuur & Burger	-543	0	-543	-493	0	-493	-593	0	-593	-693	0	-693
Veiligheid	-19	0	-19	-19	0	-19	-19	0	-19	-19	0	-19
Sociaal Domein	-12.480	0	-12.480	-12.222	0	-12.222	-12.381	0	-12.381	-12.360	0	-12.360
Volksgezondheid	-20	0	-20	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onderwijs & Educatie	-2.321	0	-2.321	-2.321	0	-2.321	-2.321	0	-2.321	-2.321	0	-2.321
Wijkgericht werken, etc.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verkeer,vervoer & waterstaat	-145	0	-145	-145	0	-145	-145	0	-145	-145	0	-145
Sport, cultuur & receatie	-723	0	-723	-732	0	-732	-781	0	-781	-781	0	-781
Milieu & duurzaamheid	-9.257	0	-9.257	-9.420	0	-9.420	-9.490	0	-9.490	-9.561	0	-9.561
Economie & Toerisme	-216	0	-216	-216	0	-216	-216	0	-216	-216	0	-216
Volkshuisvesting, leefomg. etc.	-8.501	-7.839	-662	-7.174	-6.663	-511	-2.649	-2.139	-510	-1.117	-608	-509
Totaal baten programma's	**-34.225**	**-7.839**	**-26.386**	**-32.742**	**-6.663**	**-26.079**	**-28.596**	**-2.139**	**-26.457**	**-27.213**	**-608**	**-26.605**
Saldo van baten en lasten programma's	**68.348**	**530**	**67.818**	**66.867**	**80**	**66.787**	**66.399**	**0**	**66.399**	**66.600**	**0**	**66.600**
Lasten												
Algemeen dekkingsmiddel	1.433	56	1.377	1.403	0	1.403	1.424	0	1.424	1.444	0	1.444
Overhead	16.378	0	16.378	17.874	0	17.874	18.148	0	18.148	18.590	0	18.590
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien (XT-08)	25	0	25	25	0	25	25	0	25	25	0	25
Totaal lasten diverse	**17.836**	**56**	**17.780**	**19.302**	**0**	**19.302**	**19.597**	**0**	**19.597**	**20.059**	**0**	**20.059**
Baten												
Algemeen dekkingsmiddel	-84.379	0	-84.379	-87.136	0	-87.136	-83.747	0	-83.747	-85.007	0	-85.007
Overhead	-603	0	-603	-603	0	-603	-603	0	-603	-603	0	-603
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal baten diverse	**-84.982**	**0**	**-84.982**	**-87.739**	**0**	**-87.739**	**-84.349**	**0**	**-84.349**	**-85.610**	**0**	**-85.610**
Saldo van diverse	**-67.146**	**56**	**-67.202**	**-68.437**	**0**	**-68.437**	**-64.753**	**0**	**-64.753**	**-65.551**	**0**	**-65.551**
Totaal saldo van de programma's en diverse	**1.202**	**586**	**616**	**-1.571**	**80**	**-1.651**	**1.647**	**0**	**1.647**	**1.049**	**0**	**1.049**
Stortingen in reserves	571	0	571	2.452	0	2.452	561	0	561	556	0	556
Onttrekkingen aan reserves	-1.773	-476	-1.297	-1.251	-80	-1.171	-1.066	0	-1.066	-1.415	0	-1.415
Stortingen en onttrekkingen aan reserves	**-1.202**	**-476**	**-726**	**1.201**	**-80**	**1.281**	**-506**	**0**	**-506**	**-859**	**0**	**-859**
Geraamd resultaat	**-1**	**110**	**-111**	**-370**	**0**	**-370**	**1.141**	**0**	**1.141**	**189**	**0**	**189**
Totaal structurele lasten			112.554			114.620			113.014			113.820
Totaal structurele baten			-112.665			-114.989			-111.873			-113.631
Structurele baten -/- structurele lasten			**-111**			**-370**			**1.141**			**189**

Programma's

1. Bestuur & Burger

Omschrijving

Wat valt onder dit programma?

In dit programma staat onder andere de in het coalitieakkoord voorgenomen rol en verhouding tussen college, raad, ambtelijke organisatie in relatie tot de (lokale) samenleving centraal. Zodat maatschappelijke opgaven en bestuurlijke ambities conform de in het Uitvoeringsprogramma uitgewerkte actiepunten kunnen worden gerealiseerd. We willen daadkrachtig, integer en transparant besturen, met oog voor de korte en lange(re) termijn. Een optimale dienstverlening aan onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties staat voorop. Een goede wisselwerking tussen raad, college van B&W, ambtelijke organisatie en griffie is hiervoor onontbeerlijk. Bestuur en ambtelijke organisatie moeten goed geworteld zijn in de samenleving en effectief kunnen inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen. We geloven in de kracht van samenwerking met burgers, maatschappelijk middenveld en andere overheden. Taken, die beter op een groter schaalniveau kunnen worden uitgevoerd, pakken we samen met andere gemeenten en maatschappelijke partners op in gemeenschappelijke regelingen of anderszins.

Ook de gemeentewinkel inclusief het Klantcontactcentrum (KCC) valt onder dit programma. Daaronder vallen o.a. het vastleggen en verstrekken van persoonsgegevens, het verstrekken van reisdocumenten en rijbewijzen, het verwerken van aanvragen m.b.t. geboorte, huwelijk, geregistreerd partnerschap, echtscheidingen en overlijden.
En tot slot valt ook het organiseren en goed laten verlopen van verkiezingen onder dit programma.

Wat zegt het uitvoeringsprogramma hierover in 2024?

Gedrag en cultuur
De gedragscodes voor raadsleden, voor burgemeester en wethouder en voor ambtenaren zijn allen geactualiseerd, met als uitgangspunt om een constructief bestuurlijk-ambtelijk gezamenlijk gedrag te vertonen dat voor een goede samenwerking en verbinding zorgt. De gedragscode, het integriteitsbeleid (Beleidsplan Integriteit van de gemeente Brunssum 2022-2026) en de kernwaarden vormen de basis voor het ambtelijk handelen. Kernwaarden, integriteitsbeleid en gedragscode zijn met elkaar verweven tot basis van het ambtelijk handelen. Ze zijn dynamisch en kunnen in de toekomst worden afgestemd met andere actiepunten (komende besturingsfilosofie, strategische visie en reflectiemomenten).
Beïnvloeding van gedrag is een langdurig proces en bepaalt de bestuurscultuur en organisatiecultuur. Gedrag wijzigt langzaam en geleidelijk. Streven is om in 2026 wel het gevoel van samen in verbinding te hebben. Dat is overigens een voortdurend proces. Met elkaar (burgers, gemeenteraad, college van burgemeester en wethouders en ambtenaren) zorgen we voor een gedrag van vertrouwen, open en transparant en duidelijkheid naar elkaar, dat van Brunssum een prettige gemeente maakt. Het streven naar verbinding heeft of krijgt een plaats in de besturingsfilosofie (sturing met verbinding), de burgerparticipatie

(Samen aan zet), de werkgroep Verbinding (gemeenteraad, college van burgemeester en wethouders en ambtenaren) en bij het integraal werken. Dat zal terug te zien zijn in beleidsstukken en overlegstructuren. Een betere verbinding met en betrokkenheid van de burger leidt hopelijk ook tot een hogere opkomst bij de volgende gemeenteraadsverkiezingen.

Strategische visie
De huidige coalitie wenst verder te kijken dan één raadsperiode. Daarom is een herijking van de huidige strategische visie nodig. Daar betrekken we alle daarbij horende partners bij. De geactualiseerde strategische visie vormt straks het belangrijkste afwegingskader voor ons gemeentelijk beleid voor de komende jaren. Inmiddels is de keuze gemaakt om het herijken van de strategische visie onderdeel te laten maken van de in 2024 op te stellen omgevingsvisie (Programma 11).

Herijken besturingsfilosofie
In het coalitieakkoord zijn voldoende aanknopingspunten te vinden, die als bouwstenen kunnen dienen voor een nieuwe besturingsfilosofie. In het coalitieakkoord wordt het belang van samenwerking met maatschappelijke partners en inwoners onderschreven. De coalitie wil (blijven) werken aan een integer en transparant bestuur en opteert voor een bestuur dat verder kijkt dan één raadsperiode. Fundamentele waarden zijn daarbij gelijkwaardigheid, respect en vertrouwen (gedrag en cultuur dus) alsook realiteitszin bij het verwezenlijken van opgaven en ambities. Ook een veilig werkklimaat vindt de coalitie belangrijk en wil men werk maken van een meer omgevingsbewust en burgergerichte dienstverlening. Al deze intenties kunnen een plaats krijgen in de besturingsfilosofie.

Regionale samenwerking en grip houden op verbonden partijen
Steeds meer problemen en opgaven overstijgen onze gemeentegrenzen. Daarom is het belangrijk een actieve rol te spelen in de regionale samenwerking en ons op te stellen als een volwaardig partner. Door de handen ineen te slaan, kunnen we aantoonbare schaalvoordelen behalen op het gebied van kennis, bestuurskracht, middelen, en korte lijnen naar de rijksoverheid. Parkstad Limburg is wat ons betreft ook het schaalniveau waarop wij in nauwe samenwerking met de omliggende gemeenten de ‘brede welvaart’ willen aanpakken. Dat samenwerking loont blijkt uit de successen van IBA en de Regio Deal. Gedurende de hele coalitieperiode spelen wij een actieve rol in de regionale samenwerking waarbij we ons opstellen als een volwaardige partner.
De coalitie wil als opdrachtgever grip houden op het functioneren en de uitgaven van de gemeenschappelijke regelingen. Het principe van ‘realistisch begroten’ wordt ook in dit kader strikt gehanteerd.

Burgerbetrokkenheid
Onze samenleving is continu in beweging. Inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties verlangen steeds vaker een andere rol van de overheid. Ze willen meebeslissen, nemen meer initiatief en vragen om meer invloed. Er is al langer een verschuiving gaande van een overheid die alles regelt naar een overheid die ruimte biedt voor de dialoog en initiatieven vanuit de maatschappij. Het streven is om in deze bestuursperiode ons ambtelijk en bestuurlijk handelen (nog beter) af te stemmen op de wens van burgers en maatschappelijk middenveld om vroegtijdig en actief bij het gemeentelijk beleid en de uitvoering van plannen betrokken te worden. Het bestuur gaat deze participatieve manier van werken vastleggen in een kadernotitie ‘burgerbetrokkenheid’. Bij participatie gaan we als gemeentelijke organisatie het gesprek aan met inwoners en/of partners. Gelet op de uiteenlopende werkwijzen in de huidige praktijk willen we graag toewerken naar een gestructureerde en herkenbare aanpak, die organisatiebreed toepasbaar is. Zodat de maatschappelijke dialoog maximaal resultaat oplevert. We gaan ervoor zorgen, dat participatie net als integriteit of integraal werken een vast en herkenbaar onderdeel van onze manier van werken wordt.
‘Samen voor Brunssum’ betekent ook, dat bewoners verantwoordelijkheid nemen voor hun woon- en leefomgeving en dat de gemeente Brunssum bewonersinitiatieven ondersteunt en faciliteert. Gelet op de

brede reikwijdte van het participatiebeleid vatten we de opdracht van de coalitie om een kadernotitie ‘burgerbetrokkenheid’ op te stellen dan ook zodanig ruim op, dat we interactief toewerken naar een breed actieprogramma ‘Samen voor Brunssum’. Met dit actieprogramma geven we de komende periode een impuls aan de samenwerking en dialoog met bewoners en partners en daarmee concreet uitvoering aan de rode draad van het coalitieakkoord.
De inmiddels geworven ‘kwartiermaker participatie’ zal hier een belangrijke impuls aangeven.
Samenwerken aan het Brunssum van morgen levert maatschappelijke meerwaarde op door vergroting van de betrokkenheid van belanghebbenden, verbetering van de kwaliteit van beleid en uitvoering en meer cohesie en gemeenschapszin.

Burger
De huidige samenleving vraagt om een flexibele en klantgerichte opstelling van onze organisatie naar de buitenwereld. De coalitie streeft een meer omgevingsbewuste en burgergerichte dienstverlening na. Concreet betekent dit onder meer dat de beschikbaarheid en bereikbaarheid van onze gemeente, de manieren waarop het klantcontact plaatsvindt, en de informatiestructuur (nog) beter worden afgestemd op de behoefte van de burgers. Brunssum wil excelleren in haar dienstverlening en bedrijfsvoering. In het proces staat de burger centraal. Er is voortdurend aandacht voor de processen en de dienstverlening aan de burger staat voorop. Het is van belang dat de gemeentelijke dienstverlening integraal wordt afgestemd en daar waar nodig geüniformeerd wordt. Daarnaast ontbreekt structurele monitoring op de kwaliteit van de dienstverlening. Doorlooptijden, wachttijden en hoeveelheden per kanaal zijn wel meetbaar, maar een concrete beoordeling van de kwaliteit van dienstverlening door de klant ontbreekt. Aan het eind van deze raadsperiode is de gemeentelijke dienstverlening integraal geoptimaliseerd. Dat wil zeggen dat alle afdelingen met directe klantcontacten de komende jaren een intensievere samenwerking zoeken om de burger nog beter van dienst te zijn. Dit doen ze door de afdelingsgerichte processen goed op elkaar af te stemmen, zodat de burger voor ieder contact met de gemeente Brunssum eenzelfde niveau van dienstverlening ervaart. We streven naar een minimale score van een 8 voor de generieke klanttevredenheid van onze dienstverlening.

Kaderstellende nota's

- Strategische visie Brunssum 2025 (2012)
- Besturingsfilosofie (2008)
- Kadernota verbonden partijen (2016)
- Huwelijksbeleid gemeente Brunssum (2021)

Beleidsopgaves

Bestuur

- De raad kan zijn kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende rol optimaal uitoefenen. Het college van B&W functioneert als een daadkrachtig, integer en transparant dagelijks bestuur en richt zich op de uitvoerende rol.
- De bestuurscultuur, duale samenwerking en het ambtelijk-bestuurlijk samenspel moeten bijdragen aan het maximaal realiseren van de bestuurlijke ambities en maatschappelijke opgaven.
- Samenwerking heeft toegevoegde waarde bij het uitvoeren van gemeentelijke taken en het realiseren van maatschappelijke opgaven. Het schaalniveau van samenwerking kan verschillen naar gelang de opgave.

Burgerzaken (dienstverlening)

- De dienstverlening is integraal van opzet en afgestemd op de behoefte van de burgers, bedrijven en instellingen.
- Voortdurend wordt proactief ingespeeld op de snel voortschrijdende maatschappelijke en technologische ontwikkelingen. Verdere digitalisering van de processen krijgt daarbij nadrukkelijk de aandacht.
- Daarbij verliezen wij de belangen van de inwoners, die de veranderingen niet (meer) kunnen bijbenen, niet uit het oog. Zij kunnen altijd bij ons terecht voor hulp en advies.
- Wij zetten ons in om de processen zo in te richten dat fraude nagenoeg onmogelijk wordt gemaakt. Tevens blijven wij daarop monitoren.

TV01 Bestuur
WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT DOEN WE DAARVOOR ?

Doel 1: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 3. Actualiseren gedragscodes raad, college van B en W, en ambtelijke organisatie.

Resultaten:

1. Monitoring door de integriteitsfunctionaris van gedrag via het aangeschafte kwaliteitssysteem voor monitoring Framework Ethiek & Integriteit.
2. De bestuurlijke commissie integriteit gaat samen met de Burgemeester de bewustwordings-/morele oordeelsvormingstrainingen voor bestuurders organiseren.

Doel 2: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 5. Opstellen kadernotitie ‘burgerbetrokkenheid’, op basis waarvan burgerparticipatie en de pilot ‘Brunssum - Samen aan zet’ worden verankerd in onze manier van werken.

Resultaten:

1. De 'kwartiermaker participatie' ontwikkelt en begint met de uitvoering van een actieprogramma 'samen voor Brunssum', waarmee we een extra impuls gaan geven aan burger- en overheidsparticipatie;
2. Er wordt een participatie-leidraad ontwikkeld, die breed toepasbaar is en op maat ingezet kan worden, passend bij de doelgroep en de opgave.
3. Verder wordt bekeken welke (extra) digitale mogelijkheden kunnen worden benut om burgerbetrokkenheid vorm te geven en burgerinitiatieven te stimuleren.
4. Bij lopende initiatieven, zoals het opstellen van de Omgevingsvisie, het wijkgericht werken of bij de uitvoering van taken in het kader van duurzaamheid of warmtetransitie, wordt ook in 2024 meer aandacht besteed aan burgerbetrokkenheid.

Doel 3: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 6. Duurzaam borgen van raadswerkgroep Verbinden in de organisatie.

Resultaten:

1. De (resultaten van de) in de vorige periode ingestelde ‘raadswerkgroep verbinden’ gaan we de komende bestuursperiode (nog) beter borgen binnen de organisatie.
2. De raadswerkgroep koppelt periodiek terug over de voortgang en resultaten aan de raad. Voor de overige raadswerkgroepen bekijken we kritisch wat de relevantie is en of het beoogde doel is bereikt.

Doel 4: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 8. Herijken besturingsfilosofie.

Resultaten:

1. Formele vaststelling van de geactualiseerde besturingsfilosofie college en raad.
2. Monitoring van de uitvoeringspraktijk van de nieuwe besturingsfilosofie.

Doel 5: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 9. Inbouwen reflectiemomenten ambtelijk-bestuurlijk samenspel.

Resultaten:

1. Door het periodiek inplannen van reflectiemomenten gaan we het ambtelijk-bestuurlijk samenspel in de praktijk regelmatig toetsen aan hetgeen we met elkaar hebben afgesproken.

Doel 6: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 10. Vervullen actieve rol/volwaardig partnerschap bij regionale samenwerking.

Resultaten:

1. We bepalen of en bij welke (majeure) regionale opgaven versterking van onze strategische inzet gewenst is.

Doel 7: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 11. Grip houden op functioneren en uitgaven gemeenschappelijke regelingen en anticiperen op aanstaande wijziging WGR.

Resultaten:

1. We zetten de deelname aan de regionale werkgroep ‘gemeenschappelijke regelingen’ voort.
2. Verdere implementatie van de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).
3. We blijven ernaar streven dat kostenverhogingen binnen een GR in hun eigen begroting wordt opgevangen.

Doel 8: Wat willen we bereiken?

De raad geeft actief richting aan beleidsonderwerpen en –ontwikkelingen, dient daartoe initiatiefvoorstellen in, stelt kaders, maakt politieke keuzes en stelt prioriteiten.

Resultaten:

1. Er vindt in de raad een discussie op hoofdlijnen plaats, die richtinggevend is voor de uitvoeringsfase daarna. Bij deze werkwijze krijgen maatschappelijke organisaties en burgers ook de gelegenheid in een vroegtijdig stadium te participeren.
2. Raadsleden nemen actief deel aan informatieavonden, raadswerkgroepen en heidagen.

Doel 9: Wat willen we bereiken?

De raad houdt controle op uitvoering door het college, heeft zicht op de effecten van gemeentelijk beleid, wordt vroegtijdig betrokken en stuurt zo nodig bij op basis van actieve beleidsevaluatie.

Resultaten:

1. Het Uitvoeringsprogramma 2022-2026 wordt periodiek gemonitord via de P&C cyclus.
2. Het maatschappelijk middenveld houden wij aangesloten bij de uitvoering van het Uitvoeringsprogramma 2022-2026.
3. We verbeteren, waar nodig, de informatievoorziening aan de raad en samenleving door onze open houding en toegankelijke informatie, mede langs de richtlijnen van de Wet open overheid.

Doel 10: Wat willen we bereiken?

Open, integer en vakbekwaam handelen van de gemeente / het gemeentebestuur en ambtelijke organisatie. De gemeenteraad, het college van B&W en de ambtelijke organisatie werken in de praktijk constructief samen in het belang van de burgers van Brunssum.

Resultaten:

1. Deskundigheid/professionaliteit borgen en specifieke vakkennis actualiseren binnen het college van B&W, de gemeenteraad en de ambtelijke organisatie. Dit middels het volgen van opleiding, bijscholing en
2. gebruik maken van externe advisering/coaching.
3. Openbaarheid van overheidsinformatie is uitgangspunt. We leggen daarom alleen geheimhouding op wanneer dit echt nodig is en we zorgen ervoor dat de geheimhouding zo snel mogelijk wordt opgeheven.
4. De omslag van sectoraal naar integraal werken programmatisch en projectmatig (gebiedsgericht) werken gaan we in deze bestuursperiode verankeren in de organisatie.

WAT GAAT HET KOSTEN ?

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
producten				
010001 - Burgemeester & Wethouders	900	875	875	875
010002 - Raad	408	390	390	390
010003 - Raadsvergaderingen	42	42	42	42
010010 - Rekenkamer en externe accountant	81	67	67	67
010030 - Raadsgriffie	347	334	334	334
010040 - GR Parkstad	575	593	610	633
TOTAAL LASTEN	2.353	2.301	2.318	2.341
producten				
010001 - Burgemeester & Wethouders	-3	-3	-3	-3
TOTAAL BATEN	-3	-3	-3	-3
Resultaat	**2.350**	**2.298**	**2.315**	**2.338**

TV02 Burgerzaken
WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT DOEN WE DAARVOOR?

Doel 1: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 7. Komen tot een integrale en burgergerichte dienstverlening.

Resultaten:

1. Afronden nulmeting klanttevredenheidsonderzoek (in Parkstadverband).
2. Vertalen resultaten klanttevredenheidsonderzoek naar een verbeterplan.
3. Activiteiten uit het verbeterplan klanttevredenheid uitvoeren.

Doel 2: Wat willen we bereiken?

De dienstverlening is klantgericht en efficiënt en sluit aan bij de vraagstelling van de burger, met inachtneming van de geldende uitvoeringsregels.

Resultaten:

1. Het herijkingsproces van openingstijden, wijze van het klantcontact, vergewisplicht, oplossingsgerichte attitude en deregulering-aspecten wordt voorgezet.
2. De verwachte toename vanaf 2024 van het aantal te verstrekken reisdocumenten opvangen (als gevolg van de wijziging geldigheidsduur in 2013 van 5 naar 10 jaar).
3. Wettelijke taken als gevolg van de wetswijziging Basisregistratie Personen (BRP) uit 2023: "Landelijk Aanpak Adreskwaliteit" (LAA) worden verder geïntensiveerd.
4. Zorgdragen voor een goed gestructureerd verloop van het verkiezingsproces.
5. Van alle aan de gemeente gestelde vragen wordt 80% eenduidig, direct en centraal beantwoord door het KCC.

WAT GAAT HET KOSTEN?

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
producten				
020000 - Salarislasten Burgerzaken	1.222	1.206	1.194	1.181
020001 - Basis Registratie Personen	273	248	290	335
020002 - Burgerlijke Stand	5	5	5	5
020003 - Baliewerkzaamheden	1	1	1	1
020004 - Klanten Contact Centrum	8	8	8	8
020020 - Naturalisaties	22	22	22	22
TOTAAL LASTEN	1.531	1.490	1.520	1.552
producten				
020001 - Basis Registratie Personen	-482	-432	-532	-632
020002 - Burgerlijke Stand	-33	-33	-33	-33
020020 - Naturalisaties	-25	-25	-25	-25
TOTAAL BATEN	-540	-490	-590	-690
Resultaat	**990**	**1.000**	**930**	**862**

2. Veiligheid

Omschrijving

Wat valt onder dit programma?

Dit programma gaat over de verschillende aspecten van veiligheid, crisisbeheersing en brandweer, integrale veiligheid, ondermijning en zorg en veiligheid. Het realiseren van een veilig gevoel is een gezamenlijke opgave waarbij veel partijen een rol hebben en elkaar nodig hebben. We hebben hierbij elkaar nodig. De gemeente is regievoerder en werkt nadrukkelijk samen met alle partners, om zo een veilige omgeving te creëren voor iedereen die woont, werkt en verblijft in Brunssum.

Momenteel spelen er op veiligheidsgebied enkele relevante ontwikkelingen. Positieve ontwikkeling is de afname van het aantal woninginbraken, negatieve ontwikkelingen zijn meldingen van jeugdoverlast en over verharding van de jeugdcriminaliteit. Daarnaast zien we een toename van cybercrime / online criminaliteit, meer meldingen over personen met verward gedrag en het aantal meldingen van overlast in de openbare ruimte.

Wat zegt het uitvoeringsprogramma hierover in 2024?

Inzet straatcoaches en jeugdboa's

In het Uitvoeringsprogramma is opgenomen dat men graag structurele inzet van straatcoaches (óf jeugdboa's) wil zien in combinatie met jongerenwerk van het CMWW. Op dit moment worden er in Brunssum straatcoaches ingezet en heeft het CMWW één jongerenwerker "op straat". Deze inzet heeft thans een tijdelijk karakter en is afhankelijk van beschikbare gelden c.q. samenwerking in de regio. Gesprekspartners (politie, team Veiligheid, toezicht en handhaving en CMWW) zijn unaniem van mening dat er meer aan preventie gedaan moet worden. Repressie door politie of boa's dient pas het slotstuk te zijn. Samenwerking tussen de diverse sporen gaat steeds beter en is geformaliseerd in een gezamenlijk Jeugd Preventie Programma (JPP) Brunssum-Heerlen. Het team Jeugd (afdeling Zorg) van de gemeente Brunssum maakt deel uit van het JPP. Tezamen komen we tot de conclusie dat het preventieve spoor nog verder uitgebreid mag worden. Een extra straathoekmedewerker is meer dan wenselijk. Het opbouwen van een vertrouwensband met jeugd kost tijd. Jeugd is vaak van de vroege ochtend tot de late nacht op straat en dat kun je van één straathoekmedewerker niet verwachten. In het repressieve spoor weten gemeente Brunssum en politie elkaar te vinden bij de aanpak van jeugdoverlast via een gebiedsgerichte- of groepsgerichte aanpak. Binnen het politie BT Brunssum-Landgraaf is jeugd een zogenaamde prio. Binnen preventie dient ook aandacht te zijn voor ontmoetingsplekken voor de jeugd.
Intensivering van de preventieve aanpak (JPP) als onderdeel van het Integraal Jeugdbeleid leidt tot minder jeugdoverlast en meer opvang en begeleiding van jongeren en draagt daarmee bij aan een positieve ontwikkeling van de jeugd en jongeren in Brunssum.

Boa's en politie meer zichtbaar aanwezig
In het coalitieakkoord is opgenomen dat men “blauw” (politie en boa’s) meer zichtbaar op straat aanwezig wenst. Er wordt een uiterste inspanning gedaan om het aantal boa’s op peil te krijgen en te houden, waarbij zij zich onder andere ook op het item parkeeroverlast zullen concentreren. De politiecapaciteit staat enorm onder druk. De totale politiecapaciteit van het basisteam Brunssum-Landgraaf zal verder worden ingekrompen waardoor er nóg minder politie op straat zal zijn. Deze ontwikkeling staat op gespannen voet met de wens om meer blauw op straat.
Met de toevoeging van straatcoaches proberen we toch voldoende ogen en oren op straat te hebben en voldoende zichtbaar te zijn voor onze inwoners. Bij de bestrijding van parkeeroverlast door de boa’s en stadswachten is in zijn algemeenheid de visie van de gemeente Brunssum dat we “controlerende gastheer” zijn. In beginsel en afhankelijk van de situatie gaan we niet direct over tot verbaliseren, maar waarschuwen we eerst. Op klachten rondom parkeeroverlast proberen we direct te reageren. De streefsituatie is dat een substantiële uitbreiding van het Korps Limburg leidt tot meer blauw op straat.

Damoclesbeleid
In het coalitieakkoord is opgenomen dat men een humaan Damoclesbeleid wenst en de burgemeester de mogelijkheid moet hebben om maatwerk te bieden. Bij het aantreffen van drugshandel of drugsproductie c.q. de aanwezigheid van drugs in een woning treedt het Damoclesbeleid in werking. De maatschappelijke partners constateren dat ons beleid al humaan is. Er wordt altijd maatwerk toegepast. Er heeft, bij wijze van spreken, nog nooit iemand onder de brug geslapen. Waar voor gewaakt moet worden is dat bijvoorbeeld de aanwezigheid van kinderen in een pand geen vrijbrief wordt en dat de burgemeester dan niet zou sluiten. Een goed samenspel tussen Politie, Team Veiligheid, toezicht en handhaving en Team Jeugd is daarbij van belang. Voortzetting van het huidige humane Damoclesbeleid leidt tot een effectief drugsbeleid waarbij maatwerk door de burgemeester wordt toegepast.

Kaderstellende nota's

- Integraal veiligheidsplan SVBBL 2023-2026;
- Beleidsplan handhaving omgevingsrecht 2019-2022 (met de komst van de Omgevingswet wordt dit beleid aangepast).

Beleidsopgaves

Crisisbeheersing en brandweer

- Crisisbeheersing en rampenbestrijding en ook brandweerzorg op aanvaardbaar niveau van veiligheid houden tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten.

Openbare orde en veiligheid

- We streven naar een veilig Brunssum, waarin onze (wijk-)bewoners zich veilig voelen en prettig wonen, waar ondernemers veilig kunnen ondernemen en bezoekers veilig kunnen verblijven.
- Een integrale aanpak met betrekking tot openbare orde, criminaliteit, overlast, ondermijning en onveilige situaties. Hiervoor zetten we in op preventie, signalering, interventie en handhaving.
- We sturen aan op voldoende inzet vanuit de eigen organisatie en op een goede samenwerking met de veiligheidspartners en (wijk-)bewoners. De opgave is om meer grip te krijgen op de criminaliteit, die een ondermijnende invloed heeft op de Brunssumse samenleving.

TV11 Crisisbeheersing en brandweer
WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT DOEN WE DAARVOOR ?

Doel 1: Wat willen we bereiken?
Een goede kwaliteit van de fysieke veiligheid en brandweerzorg en het in stand houden van een adequaat niveau van crisisbeheer en voorbereiding van rampenbestrijding.

Resultaten:

1. De gemeente Brunssum zorgt voor een goede voorbereiding van crisisbeheer rekening houdend met de landelijke en regionale ontwikkelingen, door het organiseren van lokale informatiebijeenkomsten voor crisisfunctionarissen en de doorontwikkeling van de lokale crisisstructuur.
2. Het project 'lokale crisisorganisatie Brunssum' wordt opgestart om beter voorbereid te zijn bij rampen en crisissen. Naast het vakbekwaamheidstraject worden verschillende thema's opgepakt om met name de lokale crisisorganisatie organisatie breed te borgen en daarmee te laten aansluiten op de regionale samenwerking.
3. Door het organiseren van interne bijeenkomsten zal de bewustwording over fysieke veiligheid worden vergroot.
4. In het meerjarenbeleidsplan VRZL 2024-2027 worden de ambities voor de komende vier jaar gepresenteerd. Samen met het risicoprofiel, het crisisplan en de rampbestrijdingsplannen is dit plan het uitgangspunt voor een efficiënte en effectieve organisatie bij de voorbereiding en aanpak van (grootschalige) incidenten, rampen en crises. Het provinciaal risicoprofiel is de harde basis voor het meerjarenbeleidsplan.
5. Een ambitie voor de komende jaren is de doorontwikkeling van een professionele, vitale en wendbare brandweerorganisatie waarin de vrijwilligerspositie is verankerd en waarbij we rekening houden met de gevolgen van nieuwe Europese regelgeving.
6. Kwaliteitsbehoud van de brandweerzorg zoals die tot uiting komt in het regionale dekkingsplan (effecten van Uitruk op Maat en de geplande nieuwbouw van kazernes).

WAT GAAT HET KOSTEN ?

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
producten				
110000 - Salarislst Crisisbeh. en Brandweer	48	47	47	46
110001 - Brandweerbeleid / Account Brandweer	2.153	2.211	2.279	2.347
110002 - Rampenbestrijding	80	80	80	80
TOTAAL LASTEN	2.280	2.338	2.406	2.473
producten				
TOTAAL BATEN	0	0	0	0
Resultaat	**2.280**	**2.338**	**2.406**	**2.473**

TV12 Openbare orde en veiligheid
WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT DOEN WE DAARVOOR?

Doel 1: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 13. Zo nodig structureel maken van inzet straatcoaches/jeugdboa's in combinatie met jongerenwerk CMWW, inclusief aandacht voor preventie en voorlichting.

Resultaten:

1. Middels de structurele inzet van jeugd- en jongerenwerkers, straatcoaches, Boa's en politie zetten wij in op vroegsignalering en verkrijgen wij periodiek een actueel beeld van de jeugdgroepen en overlastlocaties.
2. Wij leggen zoveel als mogelijk de verbinding met jongeren en jeugdgroepen en zetten met behulp van jeugd- en jongerenwerk en straatcoaches in op een zinvolle besteding van vrije tijd en het benutten van de talenten van jongeren.
3. Meldingen van inwoners worden actief opgepakt en zij ontvangen te allen tijde een terugkoppeling van wat met hun melding gebeurt.
4. Problematische individuen, jeugdgroepen en structurele overlastlocaties krijgen een aanpak op maat die bestaat uit een combinatie van preventie, repressie en nazorg.
5. In Parkstadverband continueren wij de samenwerking met onze ketenpartners en zetten wij in op meer eenduidigheid in ons beleid, betere informatie-uitwisseling en een effectievere aanpak van jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit.

Doel 2: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 14. Bevorderen dat boa's en politie meer zichtbaar aanwezig zijn in de wijken en dat parkeeroverlast wordt aangepakt.

Resultaten:

1. Er wordt een uiterste inspanning gedaan om het aantal boa's op peil te krijgen en te houden.
2. Continuering van de lobby van burgemeesters richting Den Haag om meer politiecapaciteit in Limburg te krijgen.

Doel 3: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 15. Kiezen voor humaan Damoclesbeleid, met maatwerk door de burgemeester.

Resultaten:

1. Voortzetting van het huidige Damoclesbeleid.

Doel 4: Wat willen we bereiken?

Overlast zo veel mogelijk beperken en tegengaan, waardoor het prettig verblijven is in het openbaar gebied.

Resultaten:

1. Overlast signaleren wij in een vroeg stadium en pakken wij samen met onze ketenpartners aan. Urgente casuïstiek krijgt direct prioriteit en wordt meteen opgepakt, al dan niet onder procesregie van het Zorg- en Veiligheidshuis Parkstad;
2. Bij woonoverlast werken wij volgens de escalatieladder van de Wet aanpak woonoverlast. In uiterste gevallen wordt een gedragsaanwijzing opgelegd;
3. In regionaal verband onderzoeken wij de effectiviteit en meerwaarde van beleidsregels woonoverlast.
4. Versterken van de interne samenwerking én informatie-uitwisseling. Dit vanwege het gegeven dat een overlastgevend persoon vaak ook een zorgproblematiek heeft en daarvoor in behandeling is c.q. dient gebracht te worden.
5. We werken samen met professionals en bewoners om overlast te beperken, onder meer door zichtbaar toezicht en handhaving in de wijken (boa's, wijkagenten, straatcoaches).

Doel 5: Wat willen we bereiken?

Bestrijden van de ondermijnende criminaliteit en het preventief aanpakken van de verschillende verschijningsvormen van cybercrime.

Resultaten:

1. De lopende activiteiten voor bestrijding van georganiseerde criminaliteit (mensenhandel, drugscriminaliteit, witwassen, vastgoedfraude, bestuurlijk afpakken en milieucriminaliteit) worden gecontinueerd, net als de aanpak in het kader van het BIBOB-beleid.
2. Er wordt optimaal invulling gegeven aan de eisen voor bestuurlijke weerbaarheid door uitvoering te geven aan de Limburgse Basisnorm met ondersteuning van het RIEC Limburg.
3. We versterken de bewustwording bij inwoners en ondernemers ten aanzien van ondermijnende criminaliteit door ze voor te lichten en preventietips te geven.
4. Door middel van het Politiekeurmerk Veilig Wonen (PKVW) geeft de gemeente preventief uitvoering aan het verkleinen van de kans op inbraak en wordt bijgedragen aan de sociale veiligheid in en rond woningen, wooncomplexen en in buurten en wijken.
5. Om het ondernemingsklimaat te versterken op het gebied van veiligheid werken we met Parkstad-gemeenten samen in het project 'Veilig Ondernemen Parkstad'.
6. Uitvoering geven aan het project Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) op de bedrijventerreinen Haefland - Rode Beek - Houserveld.
7. We geven uitvoering aan het regionaal vastgestelde beleidsplan mensenhandel en onderzoeken de mogelijkheden voor het opstellen van prostitutiebeleid gezien het uitstellen van landelijke wet- en regelgeving.
8. We werken samen met het Regionaal Informatie en Expertisecentrum (RIEC) om georganiseerde criminaliteit in Brunssum aan te pakken. Het RIEC adviseert en ondersteunt de gemeente bij de bestuurlijke aanpak van ondermijnende en georganiseerde criminaliteit.
9. We voeren structureel (georganiseerde) integrale controles uit, al dan niet in samenwerking met externe partners, zoals brandweer, politie en belastingdienst.

10. Het lokaal overleg bestuurlijke aanpak en de ondermijningstafel worden voortgezet. Ondermijnende criminaliteit wordt in al haar vormen in Brunssum teruggedrongen door integraal op te treden en barrières op te werpen.
11. We versterken de informatiepositie door het faciliteren van en deelnemen aan projecten, het bevorderen van informatiedeling en door bestuurlijke samenwerking tussen decentrale overheden.
12. Er worden kennis- en netwerkbijeenkomsten georganiseerd om bewustwording met het fenomeen ondermijning en de daarmee samenhangende kennisdeling te stimuleren. We maken gebruik van de City Deal 'Zicht op Ondermijning' en het programma digitale opsporing.
13. Ten aanzien van cybercrime wordt uitvoering gegeven aan de diverse interventies in de vorm van voorlichtingscampagnes die gericht zijn op het verhogen van de weerbaarheid van inwoners en ondernemers tegen slachtofferschap van deze vorm van criminaliteit.

WAT GAAT HET KOSTEN?

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
producten				
120000 - Salarislst Openbare orde Veiligheid	757	747	740	732
120002 - APV(vergunningen e.d.)	1	1	1	1
120003 - Dierenwelzijn	20	20	20	20
120004 - Criminaliteitspreventie	87	62	62	62
120006 - Integrale Veiligheid	9	9	9	9
120008 - Fysieke veiligheid	156	166	178	190
120009 - Doodschouw/kosten GGD	18	18	18	18
TOTAAL LASTEN	1.048	1.023	1.028	1.032
producten				
120001 - Bijzondere Wetten	-11	-11	-11	-11
120002 - APV(vergunningen e.d.)	-8	-8	-8	-8
TOTAAL BATEN	-19	-19	-19	-19
Resultaat	**1.029**	**1.005**	**1.009**	**1.013**

3. Sociaal Domein

Omschrijving

Wat valt onder dit programma?

Het begrip sociaal domein gaat over de samenhang van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning, de Jeugdwet en de Participatiewet.

De Gemeente Brunssum heeft haar visie op het sociaal domein verwoord in de visie sociaal domein. Hierin wordt omschreven hoe Brunssum idealiter de toekomst ziet:

- Brunssum is een sociale leefgemeenschap met een kleurrijke diversiteit aan mensen. Het is een schitterende omgeving waar het heerlijk wonen, werken en leven is. De burger, de mens, staat centraal.
- Eigen mogelijkheden en kracht vormen de basis van waaruit iedereen op zijn manier streeft naar een goed en gelukkig leven.
- Zelf én samen zijn we verantwoordelijk voor een veilige, duurzame en gezonde leefomgeving.
- We voelen ons betrokken en hebben oog voor onze mede Brunssumer en de omgeving waarin we leven. We dragen daar allemaal aan bij.
- Brunssum is onze stad waar we met elkaar leven en voor elkaar zorgen.
- Brunssum: Goed leven.

Het uitgangspunt van de gemeente Brunssum is dat iedereen (naar mogelijkheden en omstandigheden) participeert in de samenleving. Daar waar nodig bieden we ondersteuning aan inwoners met als doel om, op termijn, eventueel met de inzet van het sociale netwerk, weer zelfstandig te kunnen functioneren. Dit doen we op het gebied van werk en inkomen, zorg/ondersteuning voor ouderen, jeugd en jongeren en inwoners met een fysieke, verstandelijke, geestelijke en/of psychosociale beperking, ter bestrijding van armoede en bevordering van gezondheid.
Daar waar de kracht van de burger de samenleving kan verstevigen zijn er overwegend minder individuele (dure) voorzieningen vanuit de gemeente nodig.

Wat zegt het uitvoeringsprogramma hierover in 2024?

Doorvoeren van vernieuwing binnen het Sociaal Domein én het verbinden van gezondheidsbeleid met een gezonde fysieke leefomgeving en het mobiliteits- en inclusiebeleid
De komende jaren zal de Brunssumse populatie voor een derde uit ouderen bestaan. Dat zal leiden tot een toenemend beroep op de Wmo leiden. Ook bij jeugd neemt het aantal aanvragen toe én wordt de complexiteit van de casussen groter. Daarenboven zorgen de inflatie en de energieprijzen voor een toenemend risico op armoede en ongelijkheid. Er is behoefte om te duiden waar we nu staan en welke verdere ontwikkelingen we zien om daarmee strategische keuzes voor de toekomst te maken. Het zien en horen van noden van onze burgers zal moeten leiden het bieden van juiste kwaliteit van de hulp maar we moeten er ook voor zorgen dat de financiën beheersbaar blijven. M.a.w. een herijking is noodzakelijk: verbeterslagen waar mogelijk, zowel beleids- als procesmatig als uitvoeringstechnisch. Het einddoel is om de ondersteuning van de (hulpbehoevende) inwoners op peil te houden, waar mogelijk te verbeteren en vooral te laten aansluiten bij de levensfase van de betreffende burger. Een toekomstbestendig sociaal domein ingericht op basis van maatschappelijke opgaven en de behoeften van de burger.

Opstellen inclusieagenda
Iedereen in Brunssum, ongeacht eventuele beperking, telt mee, praat mee en doet naar vermogen mee in de Brunssumse samenleving. De focus voor een inclusief Brunssum is gericht op informatie-, sociale en fysieke toegankelijkheid.

Bij informatietoegankelijkheid gaat het erom dat iedere burger toegang heeft tot zowel digitale als analoge begrijpelijke informatie en dat we ervoor zorgen die informatie op vaste, vertrouwde manieren c.q. plekken te vinden is. Ook is er een toegankelijke plek waar mensen kunnen melden waar ze tegenaan lopen, zoals bijv. voor meldingen openbare ruimte.

In het geval van fysieke toegankelijkheid is het uitgangspunt dat iedereen alle ruimtes binnen en buiten kan gebruiken: gebouwen, openbare ruimte maar ook winkels zijn voor iedereen toegankelijk. Om dat te bereiken worden bij elk project rekening gehouden met dit onderdeel en ervaringsdeskundigen worden betrokken bij ontwikkelingen en ontwerpen op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling.

In sociaal opzicht is er sprake van een pro-actieve en open houding naar inwoners toe. Iedereen wordt gelijkwaardig behandeld en kan meepraten. Uitganspunt is te denken en te doen vanuit de kracht van de diversiteit en het potentieel van mensen. Dit zal gebeuren in nauwe samenwerking met inwoners én partners in Brunssum zoals huisartsen, verenigingen en ouderenbonden.

Belangrijk randvoorwaarden hierbij zijn dat de gemeente oog heeft voor de bestaansonzekerheid van inwoners en gerichte ondersteuning biedt, dat we integraal werken vanuit de leefwereld van inwoners, periodiek beoordeeld of het beleid voldoet aan de behoeften in de praktijk. Verder is het van belang dat inclusiebeleid en burgerparticipatie hand in hand gaan.

Onderzoek inrichting gemeentebreed vrijwilligersplatform, incl. rol openbare bibliotheek
Door persoonlijk contact en aandacht willen we de zelfredzaamheid van burgers vergroten. De vele initiatieven moeten nauwer met elkaar verbonden worden, het participatiebeleid is aangepast op de behoefte en de bibliotheek krijgt een spilfunctie.

Versterken van armoedebestrijding en tegengaan van kinderarmoede
De inkomenspositie van minima moet duurzaam verbeterd worden naast het bevorderen van(maatschappelijke) participatie en het voorkomen van uitsluiting. Door armoede en schuldhulp pro-

actief en integraal te benaderen vergroten we de bereikbaarheid en een zo optimaal mogelijk gebruik van regelingen. Verder zetten we in op preventie en vroegsignalering om 'erger' te voorkomen en investeren we extra in het voorkomen en bestrijden van kinderarmoede. Gekoerst wordt op één (inloop)locatie per wijk waar de meeste minima wonen (Noord of Oost) en waar minima waar alle partijen rondom armoedebestrijding samenwerken en waarin een brugfunctionaris verbindt en ondersteunt totdat de hulp is gestart en/of afgerond.

Focus op integraal jeugdbeleid
We maken de omslag van curatief naar preventief beleid. De vrij toegankelijke hulp en ondersteuning bij opvoeden en opgroeien is verstrekt door de instelling van een praktijkondersteuner Jeugd, de uitbreiding van School Maatschappelijk Werk én de uitbreiding van jeugd- en gezinswerkers die worden verbonden aan onderwijs en voorscholen. De betrokken partijen maken hierover afspraken. Daarnaast wordt d.m.v. collectieve voorlichting meer en actiever ingezet op gedragsverandering bij ouders en kinderen.

Kaderstellende nota's

- Kadernota (Masterplan) Sociaal Domein: Wij zijn Brunssum (2018)
- Beleidskader Jeugdhulp Zuid-Limburg 2024-2028
- Beleidsagenda Jeugdhulp Parkstad 2019-2022
- ISD BOL beleidsplan 2019-2022
- Herijking minimabeleid (2020)
- Evaluatie minimabeleid en beleidskaders 2021-2024
- Centrumregeling verwerving Jeugdhulp regio Zuid-Limburg en Service Level Agreement 2024-2028
- Centrumregeling regionale samenwerking Parkstad Beschermd Wonen en Opvang (2014)
- Visie opvang en beschermd wonen Parkstad (2018-2026)
- Uitvoeringsagenda Opvang en Beschermd Wonen 2021-2022 en 2023-2024
- Wettelijke voorschriften zoals neergelegd in de gemeentelijke verordeningen (Participatiewet, Wmo, Jeugdwet)
- Regiovisie “Geweld hoort nergens Thuis in Zuid-Limburg” (Veilig Thuis)
- Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028 (Jeugd)
- Onderzoek naar verruiming inkomensgrenzen minima(2023)

Beleidsopgaves

Sociaal Domein algemeen

- Het college stelt zich als opgave om in deze coalitieperiode vernieuwing in het sociaal domein door te voeren. Deze vernieuwing is gericht op effectief beleid, gestroomlijnde samenwerking en budgetbewaking.
- Het verbinden van gezondheidsbeleid met een gezonde fysieke leefomgeving en het mobiliteits- en inclusiebeleid
- Geweld is uit den boze. We streven naar een vermindering van geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA) voor alle inwoners van Brunssum.
- De focus ligt ook op integraal jeugdbeleid, het versterken van armoedebestrijding en het tegengaan van kinderarmoede. Hiervoor worden de komende jaren ook integraal extra middelen vrijgemaakt.
- We stellen de "klantreis" centraal. De behoefte van de burger is het vertrekpunt van onze dienstverlening. Daarnaast houden we rekening met alle leefgebieden, zodat we compleet zijn en in een zo vroeg mogelijk stadium ondersteuning kunnen bieden. Deze ondersteuning wordt waar mogelijk opgelost met gebruik van het eigen netwerk, de algemene of collectieve voorzieningen. Door ondersteuning, waar mogelijk, collectief te organiseren beogen we minder (duurdere) individuele diensten te verlenen vanuit de Wmo, Jeugd- of Participatiewet.

Voorzieningen in de eigen omgeving

- De algemene opgave is dat inwoners van Brunssum, van jong tot oud, zo verantwoord en zelfstandig mogelijk kunnen functioneren in hun eigen omgeving en daarbij actief deelnemen aan de samenleving. Dit wordt onder andere gefaciliteerd door ondersteuning dicht bij de woonomgeving van de burger te organiseren. Integrale zorg- en welzijnsteams moeten hierbij een rol gaan spelen.
- Burgers moeten gebruik kunnen maken van algemene en / of collectieve voorzieningen waardoor het beroep op maatwerkvoorzieningen beperkt wordt.

Lokale inclusie

- Voorzieningen en instanties zijn voor iedereen toegankelijk, ondanks een mogelijke beperking.

Inkomensregelingen

- Hoe meer mensen een inkomen krijgen, hoe minder mensen een beroep doen op een uitkering. Voor iedereen die geen inkomen en vermogen heeft bestaat het wettelijk recht op een uitkering. In Brunssum heeft de raad de wens uitgesproken het minimumloon, waarop de uitkering gebaseerd is, zodanig te verhogen dat deze een solide basis biedt om rond te komen. Het college steunt dan ook de landelijke campagne om het minimumloon te verhogen.

Armoedebeleid

- Mensen die in armoede leven moeten gemakkelijk toegang hebben tot de beschikbare regelingen en geholpen worden om ergere problemen te voorkomen. Dit op een manier dat men financieel zelfredzaam blijft.
- De beleidsopgave op lange termijn is voorkomen dat burgers in financiële problemen terecht komen en voorkomen dat sociale uitsluiting plaats vindt. Wettelijke wijzigingen ondersteunen deze lijn en zorgen ervoor dat we nog meer inzetten op vroeg signalering en preventie. We zetten in op een verdere verbinding van de levensdomeinen en bereik van de minima, door middel van versterking van de capaciteit bij CMWW o.a. door inzet van een brugfunctionaris.

Begeleide participatie

- Naast het beoordelen en uitvoeren van uitkeringszaken is uitstroom de belangrijkste opgave alsmede inhoud geven aan het begrip participeren naar vermogen en met ontwikkelingskansen voor de burgers. Wij verbeteren de arbeidspositie voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Geen talent gaat verloren. We zoeken steeds naar mogelijkheden om betaald werk mogelijk te maken. De participatiewet wordt in een ketensamenwerking uitgevoerd door de intergemeentelijke instelling ISD BOL, WOZL-WSP alsmede de BV Beter Buren.

Arbeidsparticipatie

- Iedereen doet naar vermogen mee in de maatschappij en de gemeente draagt zorg voor een sluitende keten.
- In de regio werken wij samen om Brunssumse burgers naar werk, te (be)geleiden. Wij laten pas los als de individuele burger naar vermogen werkt.
- Mocht deze doelstelling niet haalbaar zijn dan sluit het (be)geleiden naar werk, maar zoeken we naar andere mogelijkheden om de burger te laten meedoen.
- Idealiter is er één centraal punt voor het matchen van vraag en aanbod. De gemeente organiseert zich meer in wijken. De gedachte daarbij is onder andere om burgers, naar vermogen, te betrekken, bij werkzaamheden/activiteiten in de eigen omgeving. ‘Met, voor en door de buurt’ is daarbij het motto.

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

- Meedoen in de lokale samenleving en zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen in de eigen omgeving moet voor alle inwoners mogelijk zijn, waarbij eigen verantwoordelijkheid centraal staat.
- De opgave van de gecontracteerde aanbieders is om inwoners waar nodig te ondersteunen zodat zij kunnen deelnemen aan de samenleving, waarbij het stimuleren van zelfredzaamheid voorop staat. Daartoe dienen aanbieders intensief samen te werken met de welzijnsorganisatie en de integrale zorg- en welzijnsteams. Dit vindt voornamelijk plaats binnen het samenwerkingsverband Samen Kracht.
- Daar waar mogelijk, wordt gebruik gemaakt van eigen kracht van burgers, informele zorg en algemene voorzieningen. Tevens wordt zorg en ondersteuning op maat toegepast.
- De Wmo bevat de volgende geïndiceerde diensten en/of producten voor inwoners boven de 18 jaar: Hulp bij het Huishouden, Begeleiding en Bescherm Wonen. Technische hulpmiddelen

(bijvoorbeeld rolstoel), woningaanpassingen en collectief vervoer zijn voor alle leeftijden beschikbaar.

Jeugdhulp en -bescherming

- Als eerste wordt ingezet op de eigen kracht en zelfredzaamheid van jeugdigen en gezinnen. Wanneer extra ondersteuning nodig is, wordt deze gezocht in het voorliggend veld of in de geïndiceerde jeugdhulp.
- Onze ambitie is om ons beroep op geïndiceerde jeugdhulp terug te brengen door het versterken van het voorliggend veld. Op deze manier kunnen jeugdigen die gespecialiseerde jeugdhulp nodig hebben, hier zonder wachtlijst gebruik van maken. We versterken het voorliggend veld door bijvoorbeeld de inzet van praktijkondersteuners jeugd bij de huisarts, jongerenwerk, extra inzet van schoolmaatschappelijk werk, inzet van zorg tijdens onderwijstijd. Daarnaast zal met onze samenwerkingspartners onderzocht worden welke stappen we hierin nog kunnen zetten.
- Geïndiceerde jeugdhulp hebben we regionaal ingekocht. Vanaf 01-01-2024 zijn nieuwe contracten gesloten met een aantal strategische partners. Met deze partners en onze lokale samenwerkingspartners gaan we samen een uitvoeringsplan opstellen voor de doorontwikkeling van de jeugdhulp voor de komende 10 jaar.
- De Hervormingsagenda Jeugd bevat een groot pakket afspraken om de jeugdzorg te verbeteren en financieel houdbaar te krijgen. Daarbij wordt van alle partijen inzet verwacht. Gemeenten en het rijk gaan structureel investeren in de landelijke kwaliteit en effectiviteit van jeugdhulp. Ook komt er een aanpassing van de Jeugdwet, waardoor duidelijker wordt waarvoor kinderen en ouders hulp kunnen krijgen.

TV61 Samenkracht en burgerparticipatie
WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT DOEN WE DAARVOOR ?

Doel 1: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 19. Doorvoeren van vernieuwing binnen Sociaal Domein gericht op effectief beleid, gestroomlijnde samenwerking en budgetbewaking; 24. Verbinden van gezondheidsbeleid met een gezonde fysieke leefomgeving en het mobiliteits- en inclusiebeleid.

Resultaten:

1. We gaan de maatschappelijke opgaven, beleidsdoelstellingen, uitvoerende processen en de financiële situatie in kaart brengen, zodat we weten waar we staan (huidige situatie).
2. Op basis van het verkregen inzicht zullen we bepalen wat de verdere marsroute gaat worden. Dit zal resulteren in een concretisering van het huidige masterplan. Het doel is om de dienstverlening te optimaliseren, waarbij we nadrukkelijk aansluiting zoeken bij elke levensfase van de burger.

Doel 2: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 16. Opstellen Inclusie-agenda waarbij elke doelgroep specifieke aandacht krijgt.

Resultaten:

1. De raad stelt eind 2023/begin 2024 een lokale inclusie agenda vast ('Iedere Brunssumer telt mee'). Het antidiscriminatiebeleid vormt hier een onderdeel van.
2. Uitvoeren van de lokale inclusie agenda gericht op fysieke-, sociale- en informatietoegankelijkheid.

Doel 3: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 28. Onderzoek instellen naar inrichting gemeentebreed vrijwilligersplatform voor hulp en ondersteuning van wijkbewoners, en hierbij de openbare bibliotheek betrekken.

Resultaten:

1. De bibliotheek en het CMWW organiseren activiteiten met vrijwilligers, voor burgers, die de zelfredzaamheid bevorderen, en verankeren de bestaande initiatieven (bijvoorbeeld: lezen, schrijven, digitale vaardigheden).

Doel 4: Wat willen we bereiken?

De Brunssumse burger kan gebruik maken van laagdrempelige ondersteuning in de eigen omgeving.

Resultaten:

1. Inwoners van Brunssum kunnen gebruik maken van algemene en collectieve voorzieningen zoals de was- en strijkservice, scootmobielpool en activiteiten/ondersteuning van het CMWW.
2. We vergroten de bekendheid van het aanbod algemene en collectieve voorzieningen door middel van adequate promotie.
3. We monitoren de ervaringen van Brunsummers m.b.t. de dienstverlening van het CMWW.
4. Het aanbod van de algemene en collectieve voorzieningen matcht met de vraag en wordt waar nodig verbeterd.

Doel 5: Wat willen we bereiken?

De Brunssumse burger, die vrijwillige- en mantelzorg verleent, wordt gewaardeerd en krijgt waar nodig goede ondersteuning om overbelasting te voorkomen. Regionaal wordt de (keten)samenwerking in de informele zorg, vooral t.a.v. dementie, verder doorontwikkeld en geoptimaliseerd.

Resultaten:

1. We peilen de behoeften van mantelzorgers op het gebied van ondersteuning en beogen hiermee het ondersteuningsaanbod zo goed mogelijk aan te laten sluiten op de vraag.
2. De bekendheid van de ondersteuningsmogelijkheden vergroten.
3. We verkennen hoe we laagdrempelige hulp en ondersteuning aan hulpvragers en mantelzorgers in de wijken kunnen verbeteren, aansluitend bij het wijkgericht werken. Hierbij streven we naar het stimuleren van verbindingen tussen Brunssumers waardoor zij op flexibele wijze iets voor elkaar kunnen betekenen.
4. Een goede samenwerking met de regiogemeenten op het gebied van informele zorg.

Doel 6: Wat willen we bereiken?

Eenzaamheid bestrijden.

Resultaten:

1. De uitvoering van de aanpak tegen eenzaamheid (samen met het CMWW, SamenKracht, zorgaanbieders, SMO-raad, seniorenraad en buurtnetwerken) is begonnen eind 2022 en wordt gecontinueerd in 2024 en waar nodig doorontwikkeld.
2. We delen ‘best practices’ en leren van de aanpak eenzaamheid van andere gemeenten.

WAT GAAT HET KOSTEN ?

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
producten				
610000 - Salarislasten Samenkracht burgerpart	294	291	288	284
610010 - Subsidies Seniorenverenigingen	20	20	20	20
612010 - Buurtverenigingen	1	1	1	1
612021 - D'r Brikke-Oave	123	123	123	123
612026 - Gemeenschapshuis Klaver 4	1	1	1	1
612030 - Collectieve voorzieningen WMO	433	433	433	433
612033 - Welzijnswerk CMWW	2.012	2.001	2.000	2.000
612038 - Informele Zorg	125	125	125	125
612041 - Samenkracht en burgerparticipatie	80	80	80	80
612045 - Bedrijfsvoeringskosten	195	195	195	195
612048 - Bedrijfsvoeringsbudget WMO	42	42	42	42
612060 - Innovatie sociaal domein	115	115	115	115
612100 - Subsidies Jeugdverenigingen	86	86	86	86
612101 - Beleidsontwikkeling Jeugd (AM)	245	245	245	245
TOTAAL LASTEN	3.774	3.759	3.755	3.752
producten				
612021 - D'r Brikke-Oave	-41	-41	-41	-41
TOTAAL BATEN	-41	-41	-41	-41
Resultaat	**3.733**	**3.718**	**3.714**	**3.711**

TV62 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen
WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT DOEN WE DAARVOOR ?

Doel 1: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 18. Focussen op integraal jeugdbeleid.

Resultaten:

1. Integraal plan versterken voorliggend veld uitwerken.
2. Invulling geven aan de ontwikkelcontracten ambulante jeugdhulp voortkomend uit de regionale aanbesteding.

Doel 2: Wat willen we bereiken?

Verlagen van maatschappelijke bedreigingen voor kinderen (zoals kinderarmoede, kindermishandeling en schoolverzuim).

Resultaten:

1. Uitvoeren programma "Veilig thuis" op basis van het vastgestelde handelingsprotocol en de verbeterde Meldcode.

Doel 3: Wat willen we bereiken?

Er komt geen geweld meer voor in afhankelijkheidssituaties.

Resultaten:

1. Samenwerken met een groot aantal partners, waaronder: (speciaal) onderwijs, politie en Zorg & Veiligheidshuis, (specialistische) zorgaanbieders, GGD/JGZ, verloskundigen, huisartsen, ziekenhuizen, wonen, werk en inkomen (bewindvoerders, schuldhulpverlening), lokale veld, Veilig Thuis, vrouwenopvang en GI's (Gecertificeerde Instellingen).
2. Al deze partijen pakken hun rol en verantwoordelijkheid in het signaleren, bespreekbaar maken, hulp bieden en samenwerken zodat kinderen in een veilige omgeving opgroeien.

Doel 4: Wat willen we bereiken?

Preventief jeugdbeleid versterken

Resultaten:

1. Samen met partners uit het voorliggend veld wordt een uitvoeringsplan opgesteld om het preventief jeugdbeleid te versterken.
2. Jeugdigen en ouders kunnen met ondersteuningsvragen op een laagdrempelige manier terecht in de wijk.

WAT GAAT HET KOSTEN ?

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
producten				
621001 - Voorliggende voorzieningen Jeugd	875	888	901	914
TOTAAL LASTEN	875	888	901	914
producten				
TOTAAL BATEN	0	0	0	0
Resultaat	**875**	**888**	**901**	**914**

TV63 Inkomensregelingen
WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT DOEN WE DAARVOOR?

Doel 1: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 17. Armoedebestrijding versterken en kinderarmoede tegengaan.

Resultaten:

1. De brugfunctionaris legt de verbinding naar preventie en vroegsignalering. Waardoor het bereik stijgt. Het aantal deelnemers dat gebruikt maakt van de Voorzieningenwijzer voor aanvraag van minimaregelingen stijgt daardoor met 20%.
2. 75% van het aantal kinderen uit een minimagezin (120% inkomensgrens) doet een aanvraag bij Stichting Leergeld.
3. Het aantal verstrekte kinderkledingpakketten stijgt ten opzichte van seizoen 2022-2023.
4. Scholen ontvangen structureel budget in het kader van kinderarmoede.

Doel 2: Wat willen we bereiken?

Uitvoering geven aan de wettelijke taken onder de Participatiewet inclusief de wijzigingen.

Resultaten:

1. Uitkeringen worden rechtmatig, doelmatig en tijdig verstrekt.
2. De implementatie van de nieuwe Participatieverordening is gerealiseerd.

Doel 3: Wat willen we bereiken?

Iedereen participeert naar vermogen.

Resultaten:

1. Het aantal uitkeringsgerechtigden daalt met 2%.
2. De instrumenten uit het Breed Offensief (voor mensen met een arbeidsbeperking) worden optimaal benut.

Doel 4: Wat willen we bereiken?

Actieve (arbeids)participatie van de doelgroepen van de Participatiewet als doorleiding naar de arbeidsmarkt niet mogelijk is.

Resultaten:

1. Aan 10 medewerkers van Betere Buren met een grote afstand tot de arbeidsmarkt wordt een arbeidsovereenkomst aangeboden, bij voorkeur onder de regeling Beschut Werk.
2. Bijstandscliënten zonder arbeidspotentieel worden vanuit ISD BOL overgedragen naar Betere Buren om van daaruit (bij voorkeur wijkgericht) te participeren.

Doel 5: Wat willen we bereiken?

De schuldhulpverlening door de Kredietbank Limburg aan burgers met geldproblemen blijft op kwalitatief goed niveau en de bekostiging blijft binnen budget.

Resultaten:

1. De kaders van de uittreding van één van de GR gemeenten zijn helder per 1 juli 2024.
2. De contouren van de nieuwe bekostigingsstructuur zijn vastgesteld.

Doel 6: Wat willen we bereiken?

Armoedebeleid en schuldhulpverlening worden geactualiseerd op basis van actuele gebeurtenissen, beschikbaar budget en innovatieve oplossingen.

Resultaten:

1. In 2024 wordt een voorstel gedaan over wijziging, herijking of voortzetting van het Beleidsplan armoede en schulden 2021-2024. Wettelijke wijzigingen op basis van de Brede Aanpak Armoede en Geldzorgen van het (nieuwe) kabinet worden daarin meegenomen.

WAT GAAT HET KOSTEN?

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
producten				
630000 - Salarislasten inkomensregelingen	64	63	63	62
630001 - BUIG (ISD- BOL)	331	361	361	361
630002 - Kwijtschelding Belastingen	230	230	230	230
630003 - Armoedebeleid	16.306	16.075	15.999	15.926
TOTAAL LASTEN	16.931	16.729	16.653	16.578
producten				
630001 - BUIG (ISD- BOL)	-11.804	-11.546	-11.509	-11.484
630003 - Armoedebeleid	-194	-194	-194	-194
TOTAAL BATEN	-11.998	-11.740	-11.703	-11.678
Resultaat	**4.933**	**4.989**	**4.949**	**4.900**

TV64 WSW en beschut werk
WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT DOEN WE DAARVOOR ?

Doel 1: Wat willen we bereiken?

Alle re-integratietaken worden door Betere Buren uitgevoerd.

Resultaten:

1. De klanten van ISD BOL met een arbeidsfitheid van 1-30% worden overgeheveld naar Betere Buren.
2. Inburgeraars worden in hun inburgeringstraject begeleid door Betere Buren.
3. Het traject leer-/werklijn logistiek wordt voor 2 jaar gecontinueerd.

WAT GAAT HET KOSTEN ?

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
producten				
640000 - Sal.lasten Soc.werkvoorziening	58	58	57	56
640001 - Sociale Werkvoorziening WOZL	9.323	8.875	8.368	7.798
640002 - Sociale Werkvoorziening WSP	521	429	372	331
650001 - Begeleide participatie	1.807	1.834	1.835	1.836
650004 - Uitvoering Banenafspraak	221	221	221	221
TOTAAL LASTEN	11.930	11.417	10.853	10.241
producten				
TOTAAL BATEN	0	0	0	0
Resultaat	**11.930**	**11.417**	**10.853**	**10.241**

TV65 Arbeidsparticipatie
WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT DOEN WE DAARVOOR ?

Doel 1: Wat willen we bereiken?

Het Werkgevers Servicepunt ondersteunt bij de actieve (arbeids)participatie van Brunssumse burgers.

Resultaten:

1. Het Werkgevers Servicepunt (WSP) evalueert de pilot met (extra) nazorgconsulenten zodat over structurele inzet wordt besloten.
2. De inzet van de jongerencoaches wordt geëvalueerd en er volgt een besluit over structurele inzet.

Doel 2: Wat willen we bereiken?

Betere Buren begeleidt ontwikkel- en werkervaringsplekken in het kader van de duurzaamheidsopgave in Brunssum

Resultaten:

1. Via Social Return kunnen deelnemers van Betere Buren een werkervaringsplek krijgen bij de contractpartijen, die voor de diverse programma's rondom duurzaamheid in Brunssum, worden ingehuurd.

WAT GAAT HET KOSTEN ?

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
producten				
650000 - Salarislasten Arbeidsparticipatie	45	44	44	43
650002 - Inburgering	100	100	100	100
650003 - Betere Buren Brunssum BV	920	933	774	788
TOTAAL LASTEN	1.064	1.078	918	931
producten				
650002 - Inburgering	0	0	0	0
TOTAAL BATEN	0	0	0	0
Resultaat	**1.064**	**1.077**	**918**	**931**

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT DOEN WE DAARVOOR ?

Doel 1: Wat willen we bereiken?

De Brunssumse burger woont zo lang mogelijk in de eigen omgeving en kan zo goed mogelijk (blijven) participeren in de Brunssumse samenleving. We stimuleren de eigen kracht en samenredzaamheid van de Brunssumse burger en waar nodig ondersteunen we op maat.

Resultaten:

1. Wij monitoren via het cliëntervaringsonderzoek hoe de burger ondersteuning ervaart en in welke mate dit bijdraagt aan diens zelf- en samenredzaamheid.
2. Omwille van de eigen kracht en samenredzaamheid stimuleren, monitoren we het gebruik van algemene voorzieningen. We beogen dat hulpvragende Brunsummers meer gebruik maken van algemene voorzieningen zodat ze eerder laagdrempelig ondersteund worden.

Doel 2: Wat willen we bereiken?

We voldoen aan de regelgeving in de Wmo 2015 en innen via het CAK de eigen bijdrage voor de maatwerkvoorzieningen Wmo.

Resultaten:

1. We voeren het abonnementstarief uit.
2. Met de aankomende verandering naar inkomensafhankelijke eigen bijdrage stimuleren wij dat mensen, bij aanvraag van een voorziening, eigen (financiële) mogelijkheden afwegen en benuttende.

Doel 3: Wat willen we bereiken?

Goede, persoonsgerichte en kwalitatief hoogstaande preventie en ondersteuning voor de kwetsbare burgers die Beschermd Wonen of Maatschappelijke Opvang nodig hebben.

Resultaten:

1. We versterken de preventieve aanpak voor deze zeer kwetsbare doelgroep.
2. We voeren samen met de parkstadgemeenten regie op beleid en uitvoering van de taken Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang, met als centrumgemeente Heerlen.
3. We monitoren de realisatie en uitvoering van het Skaeve Huse traject.

WAT GAAT HET KOSTEN ?

TV66 Maatwerkvoorzieningen (WMO)

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
producten				
660000 - Salarislasten Maatwerk WMO	449	443	439	434
660001 - Wonen en hulpmiddelen	704	731	760	785
660002 - Gehandicapten parkeerkaart	14	14	14	14
660003 - Doelgroepenvervoer	928	980	1.032	1.065
TOTAAL LASTEN	2.094	2.168	2.244	2.298
producten				
660002 - Gehandicapten parkeerkaart	-13	-13	-13	-13
660004 - Eigen bijdrage Doelgroepenvervoer	-127	-127	-130	-134
TOTAAL BATEN	-140	-140	-143	-147
Resultaat	**1.954**	**2.027**	**2.101**	**2.152**

TV671A Huishoudelijke hulp (WMO)

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
producten				
671001 - Hulp bij het huishouden	4.384	4.480	4.575	4.677
TOTAAL LASTEN	4.384	4.480	4.575	4.677
producten				
TOTAAL BATEN	0	0	0	0
Resultaat	**4.384**	**4.480**	**4.575**	**4.677**

TV671B Begeleiding (WMO)

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
producten				
671002 - Begeleiding WMO	3.754	3.835	3.915	3.993
TOTAAL LASTEN	3.754	3.835	3.915	3.993
producten				
TOTAAL BATEN	0	0	0	0
Resultaat	**3.754**	**3.835**	**3.915**	**3.993**

TV671D Overige maatwerkarrangementen (WMO)

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
producten				
671004 - Tegemoetkoming eigen risico	230	230	230	230
TOTAAL LASTEN	230	230	230	230
producten				
671003 - Eigen bijdrage WMO	-300	-300	-494	-494
TOTAAL BATEN	-300	-300	-494	-494
Resultaat	**-70**	**-70**	**-264**	**-264**

TV681A Beschermd wonen (WMO)

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
producten				
681002 - WMO Beschermd Wonen	33	32	32	32
TOTAAL LASTEN	33	32	32	32
producten				
TOTAAL BATEN	0	0	0	0
Resultaat	**33**	**32**	**32**	**32**

TV681B Maatschappelijke- en Vrouwenopvang (WMO)

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
producten				
681003 - WMO Maatschappelijke Opvang	2	2	2	2
TOTAAL LASTEN	2	2	2	2
producten				
TOTAAL BATEN	0	0	0	0
Resultaat	**2**	**2**	**2**	**2**

Jeugdhulp en -bescherming

WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT DOEN WE DAARVOOR ?

Doel 1: Wat willen we bereiken?

Eerder de juiste hulp op maat.

Resultaten:

1. Bij het behandelen van een hulpvraag is het perspectief van de jeugdige het uitgangspunt.
2. Wachtlijst terugdringen naar maximaal 10 meldingen.
3. In Parkstad wordt de samenwerking geïntensiveerd, waarbij de samenwerking met JENS cruciaal is.

Doel 2: Wat willen we bereiken?

Meer zicht op instroom, doorstroom en uitstroom van geïndiceerde jeugdhulp.

Resultaten:

1. Bij het behandelen van een hulpvraag worden alle leefgebieden uitgevraagd en daar hulp geboden waar nodig.
2. Er wordt toegewerkt naar minstens 60% procesregie eind 2024.
3. Instroom naar gesloten jeugdhulp wordt zo veel mogelijk voorkomen.

Doel 3: Wat willen we bereiken?

Partnerschap met aanbieders intensiveren.

Resultaten:

1. In gezamenlijkheid met gecontracteerde zorgaanbieders, voorliggende partijen en gemeenten wordt een projectstructuur opgezet voor de doorontwikkeling van de ambulante jeugdhulp.
2. Er wordt gestuurd op kritische prestatie indicatoren door middel van regionale contractregieteams.

WAT GAAT HET KOSTEN ?

TV672A Jeugdhulp begeleiding

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
producten				
672001 - PGB Jeugd (DU Jeugd)	220	220	220	220
672002 - Ambulante jeugdhulp begeleiding	3.567	3.651	3.735	3.818
TOTAAL LASTEN	3.787	3.871	3.955	4.038
producten				
TOTAAL BATEN	0	0	0	0
Resultaat	**3.787**	**3.871**	**3.955**	**4.038**

TV672B Jeugdhulp behandeling

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
producten				
672003 - Ambulante jeugdhulp behandeling	4.759	3.739	3.820	3.900
TOTAAL LASTEN	4.759	3.739	3.820	3.900
producten				
TOTAAL BATEN	0	0	0	0
Resultaat	**4.759**	**3.739**	**3.820**	**3.900**

TV672D zonder verblijf overig

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
producten				
672004 - Jeugdzorg zonder verblijf	235	242	248	255
TOTAAL LASTEN	235	242	248	255
producten				
TOTAAL BATEN	0	0	0	0
Resultaat	**235**	**242**	**248**	**255**

TV673A Pleegzorg

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
producten				
673010 - Jeugdhulp pleegzorg	698	712	726	739
TOTAAL LASTEN	698	712	726	739
producten				
TOTAAL BATEN	0	0	0	0
Resultaat	**698**	**712**	**726**	**739**

TV673B Gezinsgericht

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
producten				
673020 - Jeugdhulp gezinsgericht	99	101	103	105
TOTAAL LASTEN	99	101	103	105
producten				
TOTAAL BATEN	0	0	0	0
Resultaat	**99**	**101**	**103**	**105**

TV673C Jeugdhulp met verblijf overig

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
producten				
673030 - Jeugdzorg plus	2.521	2.574	2.628	2.681
TOTAAL LASTEN	2.521	2.574	2.628	2.681
producten				
TOTAAL BATEN	0	0	0	0
Resultaat	**2.521**	**2.574**	**2.628**	**2.681**

TV674B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
producten				
674010 - Jeugdbescherming	611	625	639	653
TOTAAL LASTEN	611	625	639	653
producten				
TOTAAL BATEN	0	0	0	0
Resultaat	**611**	**625**	**639**	**653**

TV674C Gesloten plaatsing

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
producten				
674020 - Jeugdhulp gesloten plaatsing	339	346	353	359
TOTAAL LASTEN	339	346	353	359
producten				
TOTAAL BATEN	0	0	0	0
Resultaat	**339**	**346**	**353**	**359**

TV682A Jeugdbescherming

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
producten				
682001 - Kinderbeschermingsmaatr.OTS/Voogdij	36	36	36	36
TOTAAL LASTEN	36	36	36	36
producten				
TOTAAL BATEN	0	0	0	0
Resultaat	**36**	**36**	**36**	**36**

TV682B Jeugdreclassering

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
producten				
682002 - Jeugdhulp Voogdij outputgericht	34	35	36	37
TOTAAL LASTEN	34	35	36	37
producten				
TOTAAL BATEN	0	0	0	0
Resultaat	**34**	**35**	**36**	**37**

4. Volksgezondheid

Omschrijving

Wat valt onder dit programma?

Het programma volksgezondheid bevat wettelijke verplichtingen waaronder de Wet publieke gezondheidszorg en de Wet kinderopvang. Daarnaast valt het bevorderen van de gezondheid van de Brunssumse burgers in algemene zin onder het programma volksgezondheid.

Wat zegt het uitvoeringsprogramma hierover in 2024?

Zorgdragen voor voldoende en toegankelijke AED's en reanimatie-vrijwilligers in alle buurten
Het is zaak zoveel mogelijk burgerhulpverleners te enthousiasmeren een (herhalings-)cursus reanimeren te gaan volgen om het Reanimatie Oproep Programma in stand te houden en uit te breiden.

Opstellen 'herstelplan Corona'
Om te kunnen inspelen op de noden van de Brunssumse samenleving is het oorspronkelijke Coronafonds bij raadsbesluit van 21 maart jl. omgevormd tot een crisis- en herstelfonds. In datzelfde raadsbesluit zijn ook de kaders voor dit fonds vastgesteld.

Gezondheid is een thema dat steeds nadrukkelijker op de agenda is komen te staan omdat een goede gezondheid de basis is voor verdere ontwikkeling, voor de mate van zelfredzaamheid, en uiteindelijk ook voor het levensgeluk. Het is daarmee een belangrijk strategisch onderwerp geworden waarin verdere stappen gezet moeten worden en de verbinding gezocht moet worden met een gezonde fysieke leefomgeving en het mobiliteits- en inclusiebeleid. Dit betekent een nauwere samenwerking tussen het fysieke en sociale domein. Onze speciale aandacht gaat uit naar een gezondere levensstijl en naar het verbreden van het concept “gezonde basisschool van de toekomst” en voor thema’s als klimaat en gezondheid.
Minder gezond zijn, betekent namelijk een negatief effect op de ontwikkeling, de zelfredzaamheid, (arbeids)participatie en welbevinden van onze burgers. Daarmee is er een groter risico tot mindere kansen voor de toekomst zodat mensen minder goed mee kunnen doen en zichzelf niet kunnen redden. Hierdoor zijn ze afhankelijk van derden (bijvoorbeeld door zorg of overheidssteun).

Bevorderen van gezond leven vraagt om een domein-overstijgende, integrale en langjarige aanpak op verschillende niveaus. Lokaal verbinden we het gezondheidsbeleid met diverse andere beleidsprogramma's, namelijk onderwijs (programma 5), sport, (programma 8), jeugd (programma 3), wijkgericht-werken en cultuur en evenementen (programma 8). Bewegingsprogramma's zoals JOGG en het schoolzwemmen zijn hiervan voorbeelden.

De GGD Zuid-Limburg is een belangrijke partner in het uitvoeren van het (regionale) gezondheidsbeleid en op basis van wetten voert de GGD een pakket van diensten uit.

Het Rijk, de Provincie, en de gemeenten hebben zich gecommitteerd om meerjarig, tot 2025, werk te maken van het breken van de trend voor achterblijvende gezondheidssituaties. De Trendbreuk genaamd. De GGD, gemeenten en regionale partners implementeren een programma Kansrijke Start. Kansrijke Start is een onderdeel van de Trendbreuk. Uit onderzoek blijkt dat de eerste 1000 dagen in het leven van een kind van wezenlijk belang zijn. Als een kind hier achterstand op loopt, wordt deze niet meer ingehaald. Dat betekent dat de effecten levenslang kunnen zijn. Kansrijke Start richt zich op acties vóór de zwangerschap (Nu Niet Zwanger), tijdens de zwangerschap (Voor Zorg) en na de geboorte van het kind (bijvoorbeeld Stevig Ouderschap). Om de kans op een goede gezondheid van (pasgeboren) kinderen nog meer te vergroten, worden meer erkende interventies aan het programma Kansrijke Start toegevoegd. Samen met andere gemeenten van Zuid-Limburg realiseren we met de JGZ (jeugdgezondheidszorg) ook de ambitie om de groep gezonde kinderen te vergroten. De gemeente Brunssum werkt, vooral vanuit jeugdzorg, samen met huisartsen (zie ook programma 3 sociaal domein). Ook met de basisscholen in Brunssum wordt samengewerkt om gezond eten, bewegen en gezond leven, te bevorderen. Bij de programma's 5 Onderwijs en 8 Sport (cultuur en recreatie) leest u daar meer over.

Kaderstellende nota's

- Regionale nota gezondheidsbeleid 2020-2023; verlenging tot en met 2024
- Gemeenschappelijke regeling GGD Zuid-Limburg
- Wet Publieke gezondheidszorg (WPG)
- Regionaal preventieakkoord Zuid-Limburg en de lokale preventieagenda Brunssum
- Preventie en handhavingsplan jeugd en alcohol 2021 - 2024

Beleidsopgaves

Volksgezondheid

- Wij beogen een stijging van het aantal inwoners dat hun gezondheid en welbevinden als positief ervaart en een verbetering van de levensverwachting volgens het gedachtengoed van “Positieve Gezondheid”.
- Kinderen moeten goed, gezond, veilig op kunnen groeien (zie ook Programma's Jeugd, Onderwijs en Sport). Als het goed gaat met kinderen, voorkomen we problemen (zoals kinderarmoede, kindermishandeling, onderwijsachterstanden en schoolverzuim) op latere leeftijd. Vanuit het programma Volksgezondheid is dit, net zoals vanuit het programma sociaal domein en onderwijs, een belangrijke opgave.
- Voor een goede gezondheid van onze burgers zetten we in op (meer) bewegen, het aanpakken van gebruik/misbruik van stimulerende middelen (samen met programma 2 Veiligheid) en het bij voorkeur preventief aanpakken van eenzaamheid (samen met programma 3 Sociaal Domein).

TV71 Volksgezondheid
WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT DOEN WE DAARVOOR ?

Doel 1: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 25. (Zo nodig) opstellen ‘herstelplan corona’.

Resultaten:

1. Monitoring en terugkoppeling via de P&C cyclus.

Doel 2: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 29. Zorgdragen voor voldoende en toegankelijke AED’s en reanimatie-vrijwilligers in alle buurten.

Resultaten:

1. Burgers enthousiasmeren om hulpverlener te worden en cursus te volgen en het netwerk te promoten.

Doel 3: Wat willen we bereiken?

Een gezond(er) leven voor alle inwoners. Er is een steeds grotere aandacht voor gezondheid.

Resultaten:

1. De GGD ZL voert het vastgestelde gezondheidsbeleid uit, conform de Gemeenschappelijke regeling.
2. Gezondheidsprogramma's aanbieden voor jongeren en ouderen (zie ook programma 5 Sport).
3. Brede vormen van voorlichting rondom gezondheid aanbieden zoals voorlichting over de gezondheid bedreigende gevolgen van roken en overmatig alcohol gebruik. Rookvrije ruimten bevorderen. Landelijke initiatieven zoals de gezonde sportkantine en de rookvrije sportomgeving brengen we onder de aandacht bij verenigingen.
4. De gezondheid van onze inwoners monitoren we aan de hand van de gezondheidsatlas van de GGD ZL.

Doel 4: Wat willen we bereiken?

Een groter aantal inwoners dat hun gezondheid als positief ervaart en daardoor een betere levensverwachting heeft.

Resultaten:

1. Inwoners voldoende ondersteuning bieden bij een gezonde leefstijl zodat medische zorg niet of minder nodig is.
2. Deelnemen aan het Zuid-Limburgse programma "Trendbreuk" met als doel de gezondheidsachterstanden ten opzichte van Nederland terug te dringen.
3. Volgens het concept Positieve gezondheid inwoners te leren omgaan met een fysieke, emotionele en sociale levensuitdagingen en zoveel mogelijk eigen regie te voeren.

Doel 5: Wat willen we bereiken?

Verbeteren van de motorische vaardigheden van kinderen en verminderen van obesitas in het primair onderwijs.

Resultaten:

1. Er is een sluitende ketenaanpak en een gevarieerd aanbod voor kinderen met overgewicht en obesitas.
2. Uitvoeren van gezondheidsprogramma's met voorscholen, kinderopvang en basisonderwijs m.b.t. gezonde leefstijl en gezond gewicht (o.a. Jongeren op Gezond Gewicht en Gezonde Basisschool van de Toekomst). Waar nodig aanbieden van aanvullende interventies op het gebied van leefstijl en/of motorische achterstanden (zie ook programma 8 Sport)

Doel 6: Wat willen we bereiken?

Ouderen blijven langer vitaal waardoor zij een langere levensverwachting hebben.

Resultaten:

1. Onderzoeken van de haalbaarheid van de aanpak "Welzijn op Recept" in samenwerking met huisartspraktijken en het welzijnswerk van het CMWW.
2. Gebruik maken van de subsidieregeling "Brede SPUK " door uitvoering te geven aan het Gezond Actief Leven Akkoord en het Integraal Zorg Akkoord.
3. Aanbieden van valpreventie aan ouderen.

Doel 7: Wat willen we bereiken?

Een gezonde fysieke leefomgeving ter bevordering van de gezondheid van de inwoners.

Resultaten:

1. Implementatie: health – in all-policies- principe. Dat betekent dat bij beleidsontwikkeling de vraag gesteld wordt “wat betekent dit voor de gezondheid en welzijn van de burgers”.
2. Aanbod van activiteiten die een positieve leefstijl bevorderen zoals ondersteuning bij het stoppen met roken i.s.m. de GGD en aanbod van groepsactiviteiten om bewegen te bevorderen.
3. Promotie van gebruik wandel en fietspaden ter bevordering van meer bewegen in de eigen omgeving.

Doel 8: Wat willen we bereiken?

Een goed werkend reanimatienetwerk binnen de gemeente Brunssum met voldoende vrijwilligers, dekking en toegankelijkheid van AED’s.

Resultaten:

1. Onderhoud van AED’s voor en na een inzet professionaliseren via hartveilig.
2. PR-campagne voeren om meer mensen enthousiast te maken om zich aan te melden als burgerhulpverlener en zich aan te sluiten bij het Reanimatienetwerk.
3. Deskundigheidsbevordering voor huidige burgerhulpverleners voor het reanimatienetwerk.

4. Vrijwilligers, burgerhulpverleners enthousiasmeren om reanimatie-herhaalcursus te blijven volgen. Aan deze herhalingslessen kunnen de burgerhulpverleners kosteloos deelnemen.
5. Samenwerking met 'hart voor Limburg/hart voor de buurt' blijven monitoren of de dekking van de huidige AED's voldoende blijft.

WAT GAAT HET KOSTEN ?

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
producten				
710000 - Salarislasten Volksgezondheid	53	52	52	51
710001 - Preventieve en Curatieve Zorg	1.303	1.324	1.345	1.360
710002 - Burgernoodhulp / AED	12	12	12	12
710005 - Volksgezondheid	33	33	33	33
TOTAAL LASTEN	1.401	1.422	1.442	1.456
producten				
710001 - Preventieve en Curatieve Zorg	-20	0	0	0
TOTAAL BATEN	-20	0	0	0
Resultaat	**1.381**	**1.422**	**1.442**	**1.456**

5. Onderwijs & Educatie

Omschrijving

Wat valt onder dit programma?

De taken van de gemeente met betrekking tot onderwijs zijn: het toezien op en uitvoering geven aan de leerplicht en kwalificatieplicht, zorgen voor adequate onderwijshuisvesting, het leerlingenvervoer, onderwijsachterstandbeleid (OAB) en voorschoolse educatie (VVE). Ook het onderwerp laaggeletterdheid valt onder dit programma bij het taakveld “educatie”.

In het programma Onderwijs werken we samen met schoolbesturen, peuteropvang, kinderopvang, jeugdgezondheidszorg, leerplicht (bureau Voortijdig Schoolverlaten), team Jeugd, CMWW en ouders aan goede onderwijsvoorzieningen in de gemeente Brunssum, ieder vanuit zijn eigen taken en verantwoordelijkheden. Samen voelen we ons verantwoordelijk om alle kinderen op te kunnen laten groeien in een kansrijke omgeving en hen daarbij gelijke en optimale ontwikkelingskansen te bieden.

We investeren in het jonge kind: ons beleid is erop gericht dat alle kinderen, ongeacht hun achtergrond, kunnen profiteren van goede kinderopvang/peuteropvang en goed onderwijs, op weg naar een goede toekomst. Een passende onderwijsroute en een gezonde jeugd zijn kernbegrippen. Hierbij is een stimulerende leeromgeving belangrijk. We zijn van mening dat participatie van ouders hierbij van groot belang is. Tevens zetten we in op het verbinden van de wijk met het onderwijs.

Wat zegt het uitvoeringsprogramma hierover in 2024?

Vergroten kansengelijkheid, voortzetten en verbreden concept 'de gezonde basisschool van de toekomst' en het vrijmaken van extra geld voor activiteitenbegeleiders en vakdocenten in het basisonderwijs
Onze ambitie is om alle kinderen met dezelfde talenten het recht op gelijke kansen te bieden zodat zij een goede toekomst tegemoet gaan. Onderwijs kan hier een belangrijke bijdrage aan leveren, zo nodig met maatwerk. Het onderwijs is verantwoordelijk voor kwalitatief goed onderwijs, de gemeente Brunssum ondersteunt bij het voorkomen en aanpakken van onderwijsachterstanden. Daarnaast gaat ieder kind met een ontbijt naar school c.q. krijgt het ontbijt op school en is er een gezonde pauze. Ook ieder kind in de peuteropvang en het voortgezet onderwijs krijgt een gezonde pauze met groente en fruit.
Wij zetten in op verbetering van het onderwijs in Brunssum, gericht op het vergroten van kansengelijkheid voor elk kind, met speciale aandacht voor het verbreden van het concept ‘gezonde basisschool van de toekomst’. Iedere wijk beschikt over een basisschool.
Wij vinden het van belang dat in de scholen een pedagogisch klimaat heerst waarbij een doorlopende leerlijn ervoor zorgt dat het beste uit ieder kind wordt gehaald, gericht op een goede en passende ontwikkeling van het kind naar volwassenheid. We streven daarbij naar een zorgeloze jeugd voor elk kind en willen inzetten op groene en blauwe schoolpleinen.

Klimaatbeheersing en vergroening basisscholen
Het klimaat in de school (temperatuur en ventilatie) is van groot belang voor de cognitieve leerprestaties van de leerlingen. Het klimaat in de Brunssumse scholen is sterk wisselend. De schoolgebouwen voldoen aan het wettelijke Bouwbesluit. In de oude schoolgebouwen is er evenwel sprake van een slechte ventilatie en in de zomer hoge temperaturen. In overleg met de scholen en schoolbesturen willen we de klimaatbeheersing op de basisscholen daar waar nodig verbeteren op basis van eigenaarschap, samenwerking en mogelijke subsidies. Dit alles met als doel het gehele jaar te kunnen zorgen voor een optimaal werkklimaat voor leerlingen en personeel.
Bij de nieuw te bouwen scholen realiseren we duurzame en goed geventileerde scholen. Haalbaarheid in overleg en samenwerking met schoolbesturen is hierbij van belang.

Vergroening van schoolpleinen houdt niet alleen in het plaatsen van bomen, maar omvat ook andere onderwerpen die een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van een kind naar volwassenheid. Op een groen schoolplein is namelijk een selectie aan natuurlijke elementen aanwezig. Groene schoolpleinen zijn zo ingericht dat kinderen worden uitgedaagd te spelen in en met natuurlijke elementen. De groene schoolpleinen zijn een uitdagend en dynamisch samenspel met de natuur om grenzen en risico's te verkennen. Verschillende vormen van groen dragen bij aan de biodiversiteit en voorkomen wateroverlast en hittestress. Het past ook in de ontwikkeling van scholen naar de gezonde school. Voor groene schoolpleinen is de ambitie om kinderen in een meer groene omgeving te laten spelen: minder stenen en meer groen. Hierbij wordt verkend of de schoolpleinen ’s avonds en in het weekend kunnen worden opengesteld.

Kaderstellende nota's

- Bestuursovereenkomst Voortijdig Schoolverlaten Parkstad 2021-2025 (leerplicht en kwalificatieplicht)
- Toezichtkader en statuten Movare Openbaar Onderwijs
- Verordening Leerlingenvervoer gemeente Brunssum
- Lokaal educatieve agenda (LEA) Brunssum 2019-2022, inclusief verlenging 2023
- Onderwijsachterstandenbeleid Brunssum/Parkstad 2019-2023
- Intentieovereenkomst en pedagogische fundamenten m.b.t. ontwikkeling Integrale Kindcentra Brunssum
- Integraal Huisvestingsplan Onderwijs Brunssum 2021-2030, inclusief de daarin beschreven businesscases per integraal kindcentrum en de daarvoor gewenste/benodigde huisvesting van de partners en de verbinding met de wijk.
- Businesscase verduurzamen startklas (Movare/gemeenten)
- Subsidiebeschikking 2021 Gelijke Kansen Alliantie, Ministerie OCW
- Programma Voorloperstraject Rijke Schooldag van Ministerie OCW

Beleidsopgaves

Onderwijs

- De gemeente wil de sterke positie op gebied van onderwijsvoorzieningen, goed onderwijs en peuteropvang/kinderopvang (waaronder Voor- en vroegschoolse Educatie) vasthouden en verder investeren in de ontwikkeling van het kind, samen met de onderwijs- en zorgpartners. Alle partners hebben en houden hierin hun eigen verantwoordelijkheid.
- De komende jaren gaan we nog meer inzetten op preventie van ontwikkelingsachterstanden. Dit bevordert de gelijke kansen op een schoolloopbaan in het reguliere onderwijs. Dit stimuleren we bij de (voor)scholen en hiertoe nemen we vanuit de gemeente zelf initiatieven. Uitgangspunten zijn: inclusie, gelijke kansen, laagdrempelig, normaliseren/niet medicaliseren en voor ieder kind zijn/haar eigen ontwikkelingstijd.
- Met het afronden van een beroepsopleiding en uitstroom naar een baan (en waar mogelijk verbeteren van het opleidingsniveau), bevorderen we de sociaaleconomische status van de Brunssumse bevolking. Hierdoor ontstaan er minder snel problemen op latere leeftijd (op alle domeinen). We versterken hiermee de kansen van kinderen en gezinnen.
- Het bevorderen van een gezonde jeugd, stimuleren wij vanuit de gemeente in het onderwijs en de kinderopvang/peuteropvang.
- De gemeente Brunssum wil het voortgezet onderwijs (in ieder geval volledige MAVO en bovenbouw HAVO/VWO) in Brunssum behouden. De samenwerking tussen Compass en het Brunssumse basisonderwijs stimuleren wij vanuit de gemeente.

Educatie

- Inwoners van Brunssum zijn voldoende leesvaardig en beheersen de Nederlandse taal voldoende om aan het maatschappelijk leven deel te nemen. We dringen laaggeletterdheid onder de Brunssumse bevolking terug. Nieuwkomers integreren we in de Brunssumse samenleving. Vooral de betrokkenheid van de ouders bij het onderwijs van hun kinderen, is hierbij van groot belang.

Onderwijshuisvesting

- Wij zorgen voor het onderhoud van de (brede) scholen die wij beheren en geven uitvoering aan het geactualiseerde Integraal Huisvestingsplan voor het Brunssumse basisonderwijs. Hierbij is duurzaamheid van het gebouw uitgangspunt, evenals een goed binnenklimaat.
- Tevens zetten we in op het bevorderen van een goede klimaatbeheersing en vergroening op de schoolpleinen voor de leerlingen waarbij ontwikkelingen worden afgezet tegen de wettelijke regelingen en de beschikbare financiële middelen.

TV41 Openbaar basisonderwijs
WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT DOEN WE DAARVOOR ?

Doel 1: Wat willen we bereiken?

Kinderen en jongeren zijn bij schoolverlaten voldoende redzaam om een volgende stap te zetten naar het middelbaar beroepsonderwijs, studeren of naar werken.

Resultaten:

1. Geen voortijdig schoolverlaters en geen thuiszitters. Ieder kind behaalt een startkwalificatie.
2. Zoveel mogelijk leerlingen via de reguliere onderwijsroute.
3. Inzet van ondersteuning in het voorliggend veld voor leerlingen en gezinnen die dat nodig hebben, waarbij iedere leerling zijn eigen route kan volgen en zijn eigen ontwikkelingstijd krijgt.

WAT GAAT HET KOSTEN ?

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
producten				
410000 - Salarislasten Openbaar Onderwijs	5	5	5	4
TOTAAL LASTEN	5	5	5	4
producten				
TOTAAL BATEN	0	0	0	0
Resultaat	**5**	**5**	**5**	**4**

TV42 Onderwijshuisvesting
WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT DOEN WE DAARVOOR?

Doel 1: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 23. Bevorderen van een goede klimaatbeheersing en vergroening van schoolpleinen op de basisscholen, in samenspraak met scholen.

Resultaten:

1. Samen met Weller realiseren van een goed binnenklimaat in de brede school Centrum conform de in 2023 gemaakte afspraken.
2. De resultaten van het onderzoek goede klimaatbeheersing scholen uitgevoerd in 2023/2024 worden in samenwerking met de schoolbesturen (geen gemeentelijk eigendom) in de loop van 2024 uitgewerkt in een operationeel plan. De scholen in eigendom van gemeente worden hierin meegenomen.
3. Vergroening van schoolpleinen wordt in gezamenlijk overleg met schoolbesturen in 2024 aan de orde gesteld.

Doel 2: Wat willen we bereiken?

Zorgen voor het onderhoud van de door de gemeente beheerde (brede) scholen en uitvoering van het Integraal Huisvestingsplan voor het Brunssumse basisonderwijs.

Resultaten:

1. Om de huisvesting zo goed mogelijk op peil te houden zal het Integraal Huisvestingsplan (IHP) worden geactualiseerd en zal het onderhoud van de (brede) scholen gemonitord worden en indien nodig worden uitgevoerd.
2. Na het nemen van een positief besluit van college en raad over de uitwerking voorbereidingsfase IKC (Integraal Kind Centra) Oost wordt invulling gegeven aan de verdere planvorming om over te gaan tot realisatie.
3. In 2024 wordt – na het nemen van een besluit IKC Oost – de voorbereidingsfase IKC Zuid opgestart.
4. Op basis van het geactualiseerde IHP volgen, indien nodig, uitbreiding/aanpassing en/of vernieuwing van schoolgebouw(en) op basis van huidige: leerlingenaantallen/ prognoses en de huidige staat van gebouwen.

Doel 3: Wat willen we bereiken?

Het Romboutsgebouw blijft volledig benut met een zo gezond mogelijke exploitatie.

Resultaten:

1. Verdere uitwerking en planvorming na oplevering van de businesscase ‘gezonde exploitatie’.

WAT GAAT HET KOSTEN?

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
producten				
420000 - Salarislasten Onderwijshuisvesting	159	157	155	153
420002 - Financiering Basisonderwijs	382	382	382	382
420003 - Financiering Voortgezet Onderwijs	38	38	38	38
420004 - Exploitatie Romboutsgebouw	511	511	510	510
612022 - B.M.V. Bronsheim	427	427	427	427
612023 - Brede School Langeberg	215	215	215	215
612024 - Brede School Treebeek	426	426	426	426
612025 - Brede school Centrum	523	522	521	519
TOTAAL LASTEN	2.680	2.677	2.674	2.671
producten				
420002 - Financiering Basisonderwijs	-23	-23	-23	-23
420004 - Exploitatie Romboutsgebouw	-329	-329	-329	-329
612022 - B.M.V. Bronsheim	-304	-304	-304	-304
612023 - Brede School Langeberg	-158	-158	-158	-158
612024 - Brede School Treebeek	-254	-254	-254	-254
612025 - Brede school Centrum	-290	-290	-290	-290
TOTAAL BATEN	-1.359	-1.359	-1.359	-1.359
Resultaat	**1.321**	**1.317**	**1.315**	**1.312**

TV43 Onderwijsbeleid en leerlingzaken
WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT DOEN WE DAARVOOR?

Doel 1: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 20. Vergroten van kansengelijkheid in het onderwijs; 21. Voortzetten en verbreden van het concept ‘de gezonde basisschool van de toekomst’; 22. Vrijmaken van extra geld voor activiteitenbegeleiders en vakdocenten in het basisonderwijs.

Resultaten:

1. Verder stimuleren gelijke kansen via onderwijsachterstandenbeleid
2. Ontwikkelen van een nieuw OAB-plan

Doel 2: Wat willen we bereiken?

In Brunssum blijft een breed aanbod aan onderwijsvoorzieningen aanwezig. En we willen de spreiding van lokale onderwijsvoorzieningen en voorschoolse voorzieningen alsmede de regionale spreiding van voortgezet onderwijs in de regio Parkstad, behouden/bevorderen. En we willen in en rondom het kind/gezin de ondersteuningsstructuur zo laagdrempelig mogelijk verder inrichten met partners in het voorliggend veld (zie ook programma 3 sociaal domein).

Resultaten:

1. Ouders hebben vrije keuze in de school voor hun kind. In iedere wijk hebben wij een voorschool en basisschool. Ieder kind kan in Brunssum naar een voorschool en basisschool (c.q. school voor speciaal basisonderwijs).
2. Uitvoering van de Verordening Leerlingenvervoer, die voor ouders duidelijk en transparant is.
3. Behoud voortgezet onderwijs in Brunssum (Compass).

Doel 3: Wat willen we bereiken?

Gelijke kansen voor alle Brunssumse jongeren.

Resultaten:

1. Passende onderwijsroute voor ieder kind. Het regulier onderwijs is hierbij het uitgangspunt, passend bij de ontwikkeling, vaardigheden, interesses en talenten van het kind. Hierbij krijgt ieder kind een passend schooladvies bij de overstap van basisonderwijs naar voortgezet onderwijs.
2. Realisatie van een brede taalrijke voorziening in de gemeente Brunssum, waar voor diverse doelgroepen de Nederlandse taal (spreken en lezen) gestimuleerd wordt, aan de hand van een aantrekkelijk aanbod, onder andere voor kinderen en ouders die niet uit Nederland komen. Hierin werken alle partners samen (o.a. bibliotheek, voor- en vroegscholen, Jeugdgezondheidszorg, CMWW en de gemeente).
3. Ondersteuning en begeleiding in het voorliggend veld voor kinderen en gezinnen die dit nodig hebben, waardoor geïndiceerde zorg kan worden voorkomen. Hierbij werken de partners (zoals voorscholen, onderwijs, JGZ en team Jeugd samen).
4. Inzet van doelgroeparrangementen in het speciaal (basis)onderwijs ten behoeve van Brunssumse leerlingen.
5. Alle jonge kinderen op alle Brunssumse (voor)scholen krijgen groente en fruit.

6. Op de Brunssumse basisscholen voortzetten c.q. opstarten van de Gezonde basisschool van de Toekomst, die praktisch uitvoerbaar is voor het onderwijs en financieel haalbaar voor ouders en gemeente.
7. Deelname van Brunssumse scholen aan de subsidieregelingen van het Rijk m.b.t. Rijke Schooldag en Gelijke Kansen Alliantie.
8. Uitvoering projecten dyslexie en dyscalculie.
9. Uitvoering van de Lokaal educatieve agenda (LEA).
10. Bevorderen van kinderparticipatie door de kindergemeenteraad en de kidsreporters.

Doel 4: Wat willen we bereiken?

Vroeg signaleren, vroeg aanpakken en preventie van ontwikkelingsproblematieken staan centraal in de voorscholen en vroegscholen (kinderen van 2-6 jaar).

Resultaten:

1. Inzet van ondersteuning in de voor- en vroegscholen om vroeg en laagdrempelig ontwikkelingsachterstanden te signaleren en preventief te werken, onder andere door de inzet van voorzieningen als de Rupsjes en de startklas.
2. Bereik van minimaal 85% van de geïndiceerde doelgroep peuters door de aanbieders van voorschoolse educatie.
3. Actualiseren van het Onderwijsachterstandenbeleid in samenhang met de Lokaal Educatieve Agenda.

WAT GAAT HET KOSTEN?

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Producten				
430000 - Salarislst Onderwijsbel. leerl.zaken	204	201	199	197
430001 - Peuteropvang	105	105	105	105
430002 - Leerlingenvervoer	340	340	340	340
430003 - Zwemonderwijs Scholen	49	49	49	49
430004 - Kinderburgemeester/kinderraad	9	3	3	3
430005 - Onderwijs Achterstanden Beleid	1.072	972	972	972
430006 - Leerplichtbureau VSV	167	172	172	172
430007 - Laaggeletterdheid	10	10	10	10
TOTAAL LASTEN	1.956	1.852	1.850	1.848
Producten				
430005 - Onderwijs Achterstanden Beleid	-962	-962	-962	-962
TOTAAL BATEN	-962	-962	-962	-962
Resultaat	**994**	**890**	**888**	**886**

6. Wijkgericht werken, integratie, participatie

Als gevolg van de wettelijk verplichte aanpassing van de taakvelden is er het een en ander veranderd in deze begroting. De belangrijkste wijzigingen zijn:
1. De taakvelden in het sociaal domein zijn gewijzigd. Er zijn meer taakvelden gekomen als gevolg van de door de wetgever verplichte uitsplitsing van een aantal taakvelden.
2. Als gevolg van de wijzigingen is (de doorontwikkeling van) het wijkgerichte werken verplaatst van Programma 6 naar Programma 11 (Taakveld 83). Vanwege deze verschuiving is de naamgeving van programma 11 (Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ontwikkeling) ook gewijzigd in Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing. De resterende taakvelden van Programma 6 zijn verplaatst naar programma 3. Voor de herkenbaarheid is in deze begroting Programma 6 nog wel nog opgenomen.

7. Verkeer, vervoer & waterstaat

Omschrijving

Wat valt onder dit programma?

Binnen het programma Verkeer, Vervoer en Waterstaat wordt gewerkt aan het op peil houden en waar mogelijk verbeteren van de leefbaarheid, bereikbaarheid en verkeersveiligheid in de openbare ruimte. Dit doen wij door te zorgen voor een goed en veilig functionerend verkeerssysteem en door adequaat beheer en onderhoud van de openbare ruimte.

Het Mobiliteitsplan 2022-2032 Brunssum inclusief het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit omvat het kader stellend verkeers- en vervoersbeleid voor de gemeente Brunssum. Het verkeersbeleid gaat uit van de prioriteit op lopen en fietsen. Bij de herinrichting van de wegen is het van belang dat wandelaars en fietsers dan op één staan. Verkeersveiligheid en de infrastructuur van het openbaar vervoer hebben daarbij hoge prioriteit. Het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit gaat verder in op de uitvoeringsmaatregelen om tot de gewenste doelen te komen.

Ook parkeren valt onder dit programma. Het gaat hier om het veiligstellen van de bereikbaarheid van (nieuwe) woonwijken en winkelcentra met voldoende parkeervoorzieningen. In Brunssum is het parkeren voor zowel bewoners als bezoekers gratis en waar nodig wordt er gewerkt met blauwe zones. Het aanbod aan parkeerruimte wordt bepaald aan de hand van daartoe gestelde parkeernormen in de bestemmingsplannen. De nieuwe parkeernota met nieuwe parkeernormen die vastgesteld is als beleidsregel parkeren vervangt op termijn door middel van een nog vast te stellen paraplubestemmingsplan de parkeernormen uit de vigerende bestemmingsplannen. Daar waar mogelijk gaan we al direct aan de slag met de nieuwe parkeernormen.

Verder valt onder dit programma het beheer van de openbare ruimte om een aangename leefomgeving te creëren. Die openbare ruimte bestaat onder andere uit wegen, groen, riolering en openbare verlichting. Ter indicatie, de openbare ruimte bestaat uit 143 kilometer wegen, 180 km riolering, 10.500 bomen, 267 hectare groen en ruim 6.200 lichtmasten. Het onderhoud en de vervanging van wegen wordt uitgevoerd conform het MOP-OR 2022-2025 met het vastgestelde onderhoudsniveau CROW-B. Daarmee wordt het wegenstelsel zodanig in stand gehouden dat wegen, straten, trottoirs en andere openbare plekken voor iedereen op een veilige manier bruikbaar en toegankelijk zijn.

Wat zegt het uitvoeringsprogramma hierover in 2024?

Mobiliteit
Het mobiliteitsbeleid was gedateerd en is geactualiseerd. Het verbeteren van de verkeersveiligheid, het bieden van oplossingen voor de parkeerproblematiek in de wijken, alsmede het principe ’iedereen doet mee’ worden hierin meegenomen. Bij de herstructurering van onze wegen is van belang dat er prioriteit wordt gegeven aan wandelaars en fietsers.

Kaderstellende nota's

- Mobiliteitsvisie Zuid-Limburg
- Mobiliteitsvisie SUMP Parkstad 2021-2030
- Mobiliteitsplan Brunssum 2022-2032 en Uitvoeringsprogramma Mobiliteit
- Meerjaren Onderhouds Programma Openbare Ruimte (MOP-OR 2022 - 2025)
- Parkeernota 2022

Beleidsopgaves

Verkeersveiligheid

- Op het gebied van verkeersveiligheid is de opgave/doelstelling 0 dodelijke verkeersslachtoffers.
- Er wordt verder ingezet op het afwaarderen van wegen van 50 km/u naar 30 km/u binnen Brunssum.

Verkeersregelinstallaties

- De ambitie is, zoals opgenomen in het mobiliteitsplan, om het verkeer in Brunssum op termijn nergens meer met verkeerslichten te regelen. Daar waar mogelijk worden verkeerslichten vervangen door rotondes om de verkeersveiligheid te bevorderen.

Openbaar vervoer

- In samenwerking met Arriva en de Provincie streven we naar een zo'n optimaal mogelijk netwerk voor openbaar busvervoer.

Monitoring verkeer

- Via monitoring aan de hand van verkeerstellingen willen we informatie verkrijgen die we gebruiken bij besluitvorming over de weginrichting en informatie over de verkeersintensiteit ten behoeve van de actualisering van de verkeersmodellen.

Openbare verlichting

- Voldoende openbare verlichting zodat voorkomen wordt dat mensen zich onveilig voelen. Basis voor het beheer van de openbare verlichting is het MOP-OR. Er moet rekening gehouden worden met de normering afkomstig van de NSvV (Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde) en de contractuele Voorwaarden Openbare Verlichting. En het gekozen kwaliteitsniveau moet voldoen aan de criteria van het Politiekeurmerk Veilig Wonen.

Straatmeubilair

- De aanwezigheid van straatmeubilair verhoogt de verblijfswaarde en aantrekkelijkheid van de openbare ruimte. Hierbij wordt gestreefd naar een uniformiteit in type afvalbakken en zitbanken.

TV21 Verkeer en vervoer
WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT DOEN WE DAARVOOR ?

Doel 1: Wat willen we bereiken?

De (harde) infrastructuur staat borg voor een goede bereikbaarheid vanuit de woning naar alle gewenste bestemmingen, tegelijk worden de negatieve effecten van mobiliteit voor veiligheid en milieu zoveel mogelijk beperkt. Het doel is 0-verkeersslachtoffers.

Resultaten:

1. Uitvoering geven aan het Meerjaren Uitvoeringsprogramma Mobiliteit.
2. Binnen reconstructieprojecten de verkeerskundige beleidsdoelstelling waarborgen.
3. Door het jaar heen oplossen van kleine verkeerskundige knelpunten.

Doel 2: Wat willen we bereiken?

Een goed onderhouden openbare ruimte die door iedereen op een veilige manier gebruikt kan worden.

Resultaten:

1. Het onderhoud, vervanging en schoonhouden van wegen gebeurt conform het in 2024 vast te stellen geactualiseerde MOP-OR.
2. In 2024 worden de projecten benoemd in de paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen, onderdeel "wegen", uitgevoerd.
3. Het bestrijden van gladheid van het hoofdwegenet conform het jaarlijks te actualiseren uitvoeringsprogramma gladheidsbestrijding.
4. Het onderhoud en vervanging van de openbare verlichting wordt uitgevoerd conform het in onderhoudsniveau volgens het MOP-OR.
5. Ervoor zorgen dat de verkeersregelinstallaties (VRI) goed blijven functioneren.

Doel 3: Wat willen we bereiken?

Bereikbaar en toegankelijk Openbaar vervoer met goede busverbindingen naar de Intercitystations.

Resultaten:

1. Jaarlijks vindt overleg met Arriva en de Provincie Limburg plaats over de optimalisatie van het Openbaar Vervoer in Brunssum.
2. De realisatie van een nieuw OV-Overstapstation aan de Wilhelminastraat.

Doel 4: Wat willen we bereiken?

Naast de harde infrastructurele maatregelen uitvoeren van zachte mobiliteitsopgaves.

Resultaten:

1. Er worden diverse projecten uitgevoerd op het gebied van verkeerseducatie en voorlichting in samenwerking met de stadsregio Parkstad en Veilig Verkeer Nederland.
2. Wij dragen zorg voor de opleiding van verkeersbrigadiers.
3. Wij nemen deel aan het netwerkconvenant ROVL Limburg.

WAT GAAT HET KOSTEN ?

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
producten				
210000 - Salarislasten Verkeer en vervoer	661	653	646	639
210001 - MOP-wegen	730	743	776	799
210002 - Onderhoud Wegen	622	622	622	622
210004 - Overige Kosten wegen	95	95	95	95
210005 - Opritten	2	2	2	2
210040 - Onkruidbestrijding verhardingen	325	325	325	325
210050 - Straatreiniging	334	334	334	334
210051 - Bladreiniging	116	116	116	116
210052 - Hondenpoepbestrijding	57	57	57	57
210060 - Gladheidsbestrijding	137	137	137	137
210070 - Onderhoud Straatmeubilair	41	41	41	41
210200 - Verkeersborden/Wegmarkeringen	41	41	41	41
210201 - Verkeerszuilen/Verkeerslichten	55	55	55	55
210202 - Kapitaallasten Straatverlichting	186	223	257	266
210203 - Openbare Straatverlichting MOP-OR	669	669	669	669
210210 - Verkeerscoördinatie	81	81	81	81
210211 - Verkeers- en vervoersbeleid	75	75	75	75
TOTAAL LASTEN	4.226	4.268	4.329	4.354
producten				
210002 - Onderhoud Wegen	-10	-10	-10	-10
210004 - Overige Kosten wegen	-80	-80	-80	-80
210005 - Opritten	-10	-10	-10	-10
210070 - Onderhoud Straatmeubilair	-22	-22	-22	-22
210200 - Verkeersborden/Wegmarkeringen	-5	-5	-5	-5
210210 - Verkeerscoördinatie	-19	-19	-19	-19
TOTAAL BATEN	-145	-145	-145	-145
Resultaat	**4.081**	**4.123**	**4.184**	**4.209**

TV22 Parkeren
WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT DOEN WE DAARVOOR ?

Doel 1: Wat willen we bereiken?

Zorgdragen voor de bereikbaarheid van (nieuwe) woonwijken en winkelcentra met voldoende parkeervoorzieningen.

Resultaten:

1. Monitoren door middel van het uitvoeren van parkeeronderzoeken of er voldoende parkeercapaciteit is in een bepaald gebied.
2. Ruimtelijke plannen waar mogelijk toetsen aan de nieuwe parkeernormering.
3. Bij nieuwbouw ontwikkelingen het parkeren zoveel als nodig realiseren op eigen terrein.

WAT GAAT HET KOSTEN ?

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
producten				
220000 - Parkeren	23	23	8	8
TOTAAL LASTEN	23	23	8	8
producten				
TOTAAL BATEN	0	0	0	0
Resultaat	**23**	**23**	**8**	**8**

8. Sport, cultuur & recreatie

Omschrijving

Wat valt onder dit programma?

Onder dit programma vallen sport en bewegen, het culturele klimaat in Brunssum, recreatie (zoals het Schutterspark) en het openbaar groen.

Het huidige sport- en beweegbeleid dateert uit 2006. Om aan te sluiten bij de huidige doelen werken we aan een nieuw sport- en gezondheidsbeleid, dat gericht is op de gezondheid van alle Brunssumse inwoners en het verbeteren c.q. versterken de vitaliteit en veerkracht van de jeugd.

Cultuur levert een belangrijke bijdrage aan het leefklimaat in Brunssum en culturele infrastructuur en culturele voorzieningen creëren een onderscheidend imago voor onze stad. Cultuur maakt het ook voor een individu mogelijk zich te ontplooien en daarom moeten inwoners laagdrempelig kunnen deelnemen aan cultuur. Samen met partners streven we naar meer eigen kracht, meer regie in het (culturele) veld, meer uitvoeringskracht en inventiviteit, meer eigen initiatief. Dus meer gemeenschap en minder gemeente

Taken zoals cultuur, evenementen/volksfeesten, sportactiviteiten, openbaar groen en recreatie/speelplekken vallen onder dit programma. Mensen kunnen zich ontplooien, ontwikkelen en actief deel uit maken van onze samenleving. We bieden iedereen de kans deel te nemen aan het verenigingsleven of op welke wijze dan ook zijn/haar vrije tijd te besteden.

Het cultuurbeleid van de gemeente Brunssum staat op grond van dat beleidskader in het teken van het versterken van de podiumkunsten en van de 'community art'. Cultuur heeft een belangrijke sociale functie. Investeren in cultuur betekent investeren in het welbevinden van mensen, in hun (geestelijke) gezondheid en in de sociale cohesie van de gemeenschap waarvan ze deel uitmaken. Vandaar dat de gemeente een verbinding wil leggen tussen cultuur, het lokale verenigingsleven en vrijetijdsbesteding. We zijn bezig met de voorbereiding van de ondersteuning van specifieke leeftijdsgroepen (senioren, junioren maar vooral ook de middengroep die zo belangrijk is voor de leefbaarheid) om hun deelname aan cultureel groepswerk mogelijk te maken. In Brunssum zijn veel mensen op hun eigen manier bijzonder en beschikken in meer of mindere mate over een cultureel vermogen. De jongerencultuur zal ongetwijfeld de komende tijd een nieuwe verschijnings-vorming gaan krijgen, meer eigentijds. Verder beschikt Brunssum over een Openbare bibliotheek en een goed geoutilleerd pand waar professioneel muziekonderwijs wordt verzorgd door de Stichting SMK.

Brunssum is een levendige woonstad met een gevarieerd aanbod aan evenementen op het gebied van familie, cultuur, horeca en sport. Brunssum werkt hierin samen met het maatschappelijk middenveld, het verenigingsleven, de lokale middenstand en particuliere initiatiefnemers. Evenementen zijn een middel om onze economische, culturele, sportieve en maatschappelijke doelstellingen te realiseren.

Op het gebied van sportactiviteiten ligt er een directe relatie met volksgezondheid en zijn wij actief op het gebied van sport- en beweeginterventies voor jong en oud. Daartoe heeft Brunssum een breed aanbod aan op gezondheid gerichte activiteiten. Wij verbinden sport met onderwijs en volksgezondheid. De gezonde basisschool voor de toekomen (GBT) is hier een voorbeeld van. Brunssumse sportverenigingen kunnen in alle wijken beschikken over een gymzaal (Brede scholen), Brunssum-West en Centrum beschikken daarnaast over een sporthal. Voor de buitensport staan voetbal- en tennisaccommodaties ter beschikking. Een aantal traditionele sportevenementen onderstreept onze ambities op het gebied van sport, bijvoorbeeld de Parelloop en het Internationale damkampioenschap.

Brunssum beschikt over een uitgestrekt buitengebied en diverse stedelijke parken in de directe woonomgeving. Hiertoe behoren het Vijverpark met het Openluchttheater, het Emmapark, Hemelderpark en Trichterbos, de rust en natuur op de Brunssummerheide, en uiteraard het Schutterspark met een diversiteit aan attracties die steeds meer bezoekers trekken. Het groene landschap wordt doorsneden door een goede fietsinfrastructuur die verder uitgebouwd wordt met de Leisure Lane en een uitgebreid wandelnetwerk dat met de doorsteek Akkerbrug richting Beekdaelen zou kunnen worden opgewaardeerd.

Voor het stedelijk groen heeft de gemeente een groenstructuurplan met een lange doorlooptijd. Dit plan vullen wij in combinatie met andere werkzaamheden binnen de openbare ruimte in. Het plan omvat de stedelijke groenstructuur als ook de natuur in het buitengebied. Zowel in ecologisch opzicht als in het belang van de recreatieve mogelijkheden voor onze inwoners zijn belangrijke groenstructuren ingevuld in samenhang met de Buitenring (Landgoed Amstenrade, natuurcompensatiegebieden).

Naast alle voorzieningen op toeristisch recreatief vlak in het stedelijke gebied, beschikt Brunssum ook over een uniek toeristisch en recreatief aanbod in de natuurlijke omgeving, zoals wandel- en fietsroutes in de Brunssummerheide. Een bootjesvijver, kinderboerderij, minispoorlijn, Blote voetenpark en Adventurepark in het Schutterspark en tevens beschikt Brunssum over een recreatiepark en golfbaan.

Wat zegt het uitvoeringsprogramma hierover in 2024?

Sport
Het huidige sport- en beweegbeleid van de gemeente Brunssum dateert uit 2006. Om aan te sluiten bij de huidige doelen zal er een nieuw sport- en beweegbeleid moeten komen.
Het sportstimulerings- en gezondheidsbeleid is gericht op de gezondheid van alle Brunssumse inwoners en het verbeteren c.q. versterken van de vitaliteit en veerkracht van de jeugd. Het geactualiseerde sportbeleid omvat de volgende 5 pijlers:
1. Inclusief sport en bewegen
2. Sportief opgroeien
3. Vitale sport- en beweegaanbieders
4. Waarde van sport
5. Duurzame sportinfrastructuur

Cultuur
Cultuur levert een belangrijke bijdrage aan het leefklimaat in Brunssum. Wij vinden het van groot belang dat alle inwoners in aanraking kunnen komen met cultuur. Cultuur is belangrijk voor de samenleving en voor

alle inwoners op individueel niveau.
Het doel van cultuur in Brunssum is om zoveel mogelijk inwoners laagdrempelig deel laten nemen aan cultuur. Actief als muzikant, kunstbeoefenaar, zanger, toneelspeler, verhalenverteller, schrijver, rondleider et cetera. Of als passieve cultuurliefhebber en bezoeker van culturele activiteiten. Cultuur levert een bijdrage aan de vrijetijdsbesteding van de inwoners, aan het welbevinden en de gezondheid en aan de sociale cohesie.
De kansen:
- Het verbinden en samenwerken van de verenigingen en organisaties
- Meer zichtbaar maken van het al reeds bestaande culturele aanbod en meer communicatie
- Cultuureducatie, doorgroei en doorontwikkeling van jeugd
Het is de ambitie van alle partners in Brunssum om bij te dragen aan een levendig cultuurklimaat en aan een aangenaam woon- en leefklimaat en daarnaast inwoners zich te laten ontwikkelen. In gezamenlijkheid streeft men naar: meer eigen kracht, meer regie in het (culturele) veld, meer uitvoeringskracht en inventiviteit; meer eigen initiatief in de gemeenschap, het kantelen (minder gemeente, meer bottom-up), meer collectiviteit en samenhang, horizontale samenwerking, coöperatie tussen aanbieders (minder top-down), meer deelname/participatie door inwoners: dus vraaggerichter werken, meer draagvlak bij de bevolking, meer (financieel) partnerschap, een meerjarenbegroting, meer integraliteit met bijvoorbeeld gezondheid, werken, welzijn, meer onderlinge wisselwerking en last but not least ruimte voor vernieuwing. De regierol en de initiërende rol gaan de komende tijd dus meer naar de uitvoerders. De gemeente treedt terug. De gemeenschap is de spil.

Nieuwe carnavalsloods
Om een bijdrage te leveren aan de culturele evenementen wordt een nieuwe carnavalsloods gerealiseerd zodat inwoners van Brunssum actief deel kunnen nemen. De nieuwe opslagloods heeft ruimte voor circa dertig wagens, een ruimte waar reparatiewerken kunnen plaatsvinden en een aparte ruimte met sanitaire voorzieningen. In de aparte ruimte wordt rekening ermee gehouden dat educatie rondom het thema carnaval gegeven kan worden aan leerlingen van het onderwijs binnen Brunssum. De carnavalsloods voorziet in de behoefte van de gebruikers van de huidige loods en aan verschillende andere Brunssumse carnavalsverenigingen.

Opwaarderen Urbanpark
Het skatepark van Brunssum is aan een update toe. In 2026 beschikken we over een up to date Urbanpark dat voorziet in de behoefte van de bestaande gebruiker, maar ook nieuwe doelgroepen heeft aangeboord om (urbane) buitensport te beoefenen of om als toeschouwer het park te bezoeken. Het park is gerealiseerd met waarden die ook gelden in het centrumplan, zoals het oog voor duurzaamheid. Het nieuwe park sluit niemand uit, maar nodigt juist mensen uit om te ontmoeten en van elkaar te leren.

Akkerbrug
De Akkerweg is een particuliere weg die in het verleden altijd heeft opengestaan voor wandelend publiek en gold als verbinding tussen Merkelbeek en Brunssum-west. Door de aanleg van de Buitenring is het doorgaande karakter van de weg niet meer aanwezig. De Akkerbrug is om velerlei redenen van belang: ecologisch, cultuurhistorisch, en toeristisch-recreatief. Toeristisch-recreatief is deze brug een belangrijke schakel in de groene wandelroute Brunssummerheide, Heidserpark, Trichterbos, Leeuwbos (Geboortebos), landgoed Amstenrade en buitengebied. De gemeente Brunssum wenst de voormalige verbinding weer te herstellen met een brug.

Vijverpark
De raad heeft het college opgedragen een plan op te stellen ten behoeve van de opwaardering van het Vijverpark en de groene verbindingen naar de Kerkstraat, aangevuld met een voorstel om het openluchttheater uit te breiden met basisvoorzieningen. Wanneer er politiek-bestuurlijk draagvlak is voor

het plan zal het definitief ontwerp gefaseerd, via een set aan projecten, worden uitgevoerd.

Schutterspark
We willen komen tot een toekomstbestendig park, met ontspanningsmogelijkheden voor de inwoners van Brunssum, de regio en daarbuiten, enerzijds laagdrempelig en openbaar toegankelijk, anderzijds met toeristische attracties en met respect voor de natuur. Een onderdeel daarvan is de het mogelijk maken van de museale functie van Schutterspark. De vastgestelde visie geeft perspectief voor de toekomst voor de ondernemers in Schutterspark. Echter het juridisch kader waar initiatieven aan moet worden getoetst bij ontwikkelingen is het vigerend bestemmingsplan. Dit plan is door de raad in 2010 vastgesteld en geeft grofweg voor de Rode beek en het ten oosten daarvan liggend deel van Schutterspark geen tot nauwelijks mogelijkheden om tegemoet te komen aan de vastgestelde visie.
We gaan over tot het opstellen van een nieuw bestemmingsplan (omgevingsplan) voor het gebied Schutterspark. Op basis van de mogelijkheden uit het bestemmingsplan en het ruimtelijke kwaliteitskader kan worden bepaald welke onderdelen de komende jaren daadwerkelijk worden opgepakt.

Bomen en groen
We willen het aantal bomen en groene percelen uitbreiden alsmede de kwaliteit van het groen verbeteren om verpauperde situaties in bepaalde wijken tegen te gaan. Daarnaast staat het groen onder druk van de klimaatverandering. Echter, het groen kan ook een belangrijke bijdrage leveren aan het bestrijden van de hittestress waardoor lokaal uitbreiden van het groen gewenst is. In samenspraak met de omgeving worden lokaal verpauperde groenelementen omgevormd, zodat het kan voldoen aan de gevraagde (gewijzigde) functie en klimaatbestendig is ingericht.

Kwaliteit fysieke wijkprojecten
Om te kunnen beoordelen of fysieke projecten in de wijken naar tevredenheid van omwonenden en conform opdracht van de gemeente zijn uitgevoerd (bijvoorbeeld de werkzaamheden Trichterweg), gaan we een vast meetmoment invoeren, voorafgaand aan de definitieve afronding van een project. In feite komt dit erop neer dat het checken of conform opdracht gehandeld is en in welke mate omwonenden tevreden zijn met de uitvoering, een standaard onderdeel wordt van het projectmatig werken. Net als participatie aan de voorkant.

Kaderstellende nota's

- Sportnota 2007
- Kadernota Cultuur 2020
- Erfgoedverordening 2013
- Archeologische beleids- en verwachtingskaart 2013
- Kadernota subsidiebeleid gemeente Brunssum 2018-2020
- Groenstructuur- en groenbeheerplan
- Bomenbeleidsplan
- Evenementen Nota 2017 – 2021
- Visiedocument Schutterspark

Beleidsopgaves

Algemeen

- Sport, cultuur, evenementen, verenigingsleven en recreatie dragen bij aan de (mentale) gezondheid van onze inwoners.

Sport

- Door een breed aanbod van sport- en beweegactiviteiten bijdragen aan het terugdringen van gezondheidsachterstanden, aan een gezonde leefstijl en aan vitaal ouder worden. Sport is voor iedereen!

Cultuur

- Kunst en cultuur bevorderen sociale cohesie en dragen bij aan het welbevinden van onze inwoners. Inwoners ontwikkelen zelf hun veerkracht en cultureel vermogen. De gemeente Brunssum faciliteert, ondersteunt en initieert om kunst, cultuur, volksfeesten en herdenkingen te behouden, te stimuleren en door te ontwikkelen. Onder andere door inwoners laagdrempelig te kunnen laten deelnemen aan culturele activiteiten.

Verenigingen

- Wij streven naar een (blijvend) bloeiend verenigingsleven met verenigingen die levensvatbaar zijn.

Evenementen

- Brunssum is een levendige woonstad met een gevarieerd aanbod aan evenementen op het gebied van familie, cultuur, horeca en sport.
- Brunssum werkt hierin samen met het maatschappelijk middenveld, het verenigingsleven, de lokale middenstand en particuliere initiatiefnemers.
- Evenementen zijn een middel om onze economische, culturele, sportieve en maatschappelijke doelstellingen te realiseren.
- Evenementen, activiteiten en beleving naar het centrum te trekken om zo ontmoeting te stimuleren conform opgave uit de centrumvisie.

Media

- Brunssum heeft een Openbare bibliotheek met aanbod op het gebied van media, literatuur, onderwijs, internet en vrije tijd.

Groen en recreatie

- Groenvoorzieningen dragen bij aan de presentatie van onze gemeente, het levert een bijdrage aan biodiversiteit en is bij uitstek de plek waar onze bewoners op een veilige en prettige wijze dicht bij huis kunnen recreëren.
- Voldoende recreatiemogelijkheden en een goede fiets- en wandelinfrastructuur.

TV51 Sportbeleid en -activering
WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT DOEN WE DAARVOOR?

Doel 1: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 34. Evaluatie Sportnota en opstellen nieuwe nota Sportstimuleringsbeleid.

Resultaten:

1. Vaststellen en uitvoeren actiepunten Uitvoeringsagenda Sportstimuleringsbeleid

Doel 2: Wat willen we bereiken?

In het sportstimulerings- en gezondheidsbeleid richt de gemeente Brunssum zich op de gezondheid van al haar inwoners.

Resultaten:

1. Wij organiseren beweegactiviteiten voor al onze burgers.
2. Wij bieden personele ondersteuning bij de Tussen Schoolse Opvang bij de Gezonde Basisschool van de Toekomst (2 scholen). Hier organiseren wij activiteiten die met name gericht zijn op beweging.
3. Wij nemen deel aan de aanpak JOGG (gezonde jeugd - gezonde toekomst) en het Lokaal Sportakkoord waarbij bewegen voor iedereen en gezondheid centraal staan.
4. Wij testen kinderen in het basisonderwijs op motorische vaardigheden en meten hun BMI. A.d.h.v. de resultaten worden interventies op het gebied van gezonde leefstijl en/of motoriek aangeboden.
5. Wij nemen deel aan het project Iedereen Kan Sporten Parkstad (IKS). Hierbij matchen wij de vraag van onze mindervalide medemens met het sport- en beweegaanbod van de diverse verenigingen.

Doel 3: Wat willen we bereiken?

Vitaliteit en veerkracht van jeugd.

Resultaten:

1. Wij nemen deel aan de interventie Sjors Sportief en Creatief, dit betreft een laagdrempelig aanbod van activiteiten (o.a. kennismakingsactiviteiten) op het gebied van sport en cultuur voor kinderen in de leeftijd van 4-12 jaar. Elke vereniging in Brunssum kan op deze wijze haar aanbod onder de aandacht brengen van de doelgroep.

WAT GAAT HET KOSTEN?

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
producten				
510000 - Salarislst Sportbeleid en activering	222	219	217	215
510001 - Sportsubsidies(incl. Kapitaallasten)	126	129	132	135
510004 - Sportbeleid	97	111	111	111
TOTAAL LASTEN	444	459	460	460
producten				
TOTAAL BATEN	0	0	0	0
Resultaat	**444**	**459**	**460**	**460**

TV52 Sportaccommodaties
WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT DOEN WE DAARVOOR ?

Doel 1: Wat willen we bereiken?

Zorgdragen voor veilige, hygiënische en goed onderhouden sportaccommodaties waar op verantwoorde wijze gesport kan worden.

Resultaten:

1. Zorgdragen voor het cultuurtechnisch (groen)onderhoud van de sportvelden, de vrijstaande bomen, bosplantsoenen, watergangen en sloten op het sportcomplex.
2. Zorgdragen voor het verrichten van onderhouds- en/of vervangingswerkzaamheden aan de sportveldinrichting conform de verplichtingen vanuit de eigenaar/verhuurder en de eisen en normen van de sportbond(en) c.q. overheidsinstanties.
3. Zorgdragen voor het verrichten van onderhouds- en/of vervangingswerkzaamheden aan de gebouwen conform de verplichtingen vanuit de eigenaar/verhuurder volgens het vigerend accommodatiebeleid en nog vast te stellen vastgoedbeleid.
4. Aanbrengen van automatische beregeningsinstallatie per voetbalcomplex (één natuurgrasveld met meeste bespelingsuren).

Doel 2: Wat willen we bereiken?

Uitvoering geven aan het vastgestelde accommodatiebeleid t.a.v. sportaccommodaties.

Resultaten:

1. Het eventueel multifunctioneel maken en/of anderszins inzetten van sportaccommodaties inclusief financiële consequenties volgens het door de Raad in 2022 geactualiseerde accommodatiebeleid.

WAT GAAT HET KOSTEN ?

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
producten				
520000 - Salarislasten Sportaccommodaties	794	784	776	768
520002 - Sporthal Rumpen	85	85	85	85
520004 - Sporthal Bredeschool Treebeek	97	97	97	97
520010 - Gymzaal Brunssum-Noord	34	34	34	34
520011 - Gymzaal Ir. De Katstraat	26	26	26	26
520408 - Sportpark Houserveld, Terreinen	57	57	57	57
520409 - Sportpark In De Struiken, Terreinen	20	21	21	21
520410 - Sportpark Peerdendries, Terreinen	20	20	70	69
520411 - Sportpark Klingelsberg, terreinen	94	100	100	99
520412 - Terreinen Algemeen	285	285	285	285

520413 - Tennispark ATIVU	3	3	1	1
520414 - Tennispark LTCB	35	35	49	49
520416 - Sporthal Rumpen	60	60	60	60
520417 - Sporthallen Algemeen	27	27	27	27
520418 - Sportzaal Brunssum-Noord, Microhal	19	19	19	19
520419 - Gymzaal Ir. De Katstraat/Planeetstr	8	8	8	8
520420 - Sport- en Gymzalen Algemeen	9	9	9	9
520422 - Zwembad De Bronspot	52	52	52	52
521000 - Accommodatie BSV-Limburgia	83	83	83	83
521001 - Accommodatie SV Langeberg	148	147	147	147
521002 - Accommodatie SV Brunssum	51	51	26	26
521003 - Accommodatie SV de Leeuw	98	97	97	97
521010 - Tennispark LTCB	18	18	18	18
521012 - Accommodatie Robin Hood	3	3	3	3
521013 - Golfbaan	16	16	16	16
522000 - Zwembad de Bronspot	231	231	231	231
522001 - Buffet Bronspot	11	11	11	11
TOTAAL LASTEN	2.383	2.380	2.407	2.397
producten				
520002 - Sporthal Rumpen	-88	-88	-88	-88
520004 - Sporthal Bredeschool Treebeek	-62	-62	-62	-62
520010 - Gymzaal Brunssum-Noord	-30	-30	-30	-30
520011 - Gymzaal Ir. De Katstraat	-11	-11	-11	-11
520409 - Sportpark In De Struiken, Terreinen	0	-2	-2	-2
520410 - Sportpark Peerdendries, Terreinen	-10	-9	-59	-59
520411 - Sportpark Klingelsberg, terreinen	-10	-17	-17	-17
520420 - Sport- en Gymzalen Algemeen	-5	-5	-5	-5
521000 - Accommodatie BSV-Limburgia	-31	-31	-31	-31
521001 - Accommodatie SV Langeberg	-27	-27	-27	-27
521002 - Accommodatie SV Brunssum	-3	-3	-3	-3
521003 - Accommodatie SV de Leeuw	-27	-27	-27	-27
521010 - Tennispark LTCB	-38	-38	-38	-38
521012 - Accommodatie Robin Hood	-3	-3	-3	-3
522000 - Zwembad de Bronspot	-234	-234	-234	-234
522001 - Buffet Bronspot	-21	-21	-21	-21
TOTAAL BATEN	-599	-608	-657	-657
Resultaat	**1.783**	**1.772**	**1.750**	**1.740**

TV53 Cultuurpresentatie, participatie en productie
WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT DOEN WE DAARVOOR ?

Doel 1: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 30. Geven van een impuls aan het culturele Brunssum, onder meer door voldoende budget, faciliteiten, ondersteuning en ambtelijke capaciteit; 33. Opstellen Actieplan ‘verenigingen’ ter versterking levensvatbaarheid/zelfwerkzaamheid verenigingsleven.

Resultaten:

1. Actieplan verenigingen: Stimulatie gezamenlijke activiteiten muziekverenigingen.
2. Communicatie/zichtbaarheid: Uitrol culturele plattegrond in samenwerking met Brunssum beweegt.
3. Cultuureducatie: Uitbreiden/versterken van het huidige culturele/creatieve aanbod.

Doel 2: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 31. Realiseren van een nieuwe carnavalsloods.

Resultaten:

1. Aanbesteding, realisatie en oplevering van de nieuwe carnavalsloods.

Doel 3: Wat willen we bereiken?

Een sterk, cultureel leefklimaat voor alle inwoners van Brunssum.

Resultaten:

1. Verenigingen en organisaties werken samen waarbij de gemeente een ondersteunende en stimulerende rol vervult.
2. Versterking van cultuureducatie en -participatie, veerkracht en doorontwikkeling van jeugd.
3. Nieuwe ontmoetingen en initiatieven in samenwerking met onze partnergemeente Alsdorf.
4. Verlenging, herijking of herziening van de kadernota cultuur 2022-2023 gemeente Brunssum.

Doel 4: Wat willen we bereiken?

Het in stand houden van bestaande kunstwerken.

Resultaten:

1. Initiëren, begeleiden en adviseren bij de uitvoering van specialistische (herstel)werkzaamheden aan bestaande kunstwerken.

Doel 5: Wat willen we bereiken?

Diverse volksfeesten en herdenkingen.

Resultaten:

1. Faciliteren verenigingen, stichtingen en initiatiefnemers bij de organisatie van feesten en herdenkingen in het kader van het algemeen culturele belang.
2. Organiseren activiteiten in het kader van Koningsdag en de nationale herdenking op 4 mei in samenwerking met lokale verenigingen en partners.
3. Organiseren een passend programma in het kader van 80 jaar bevrijding in Brunssum.

Doel 6: Wat willen we bereiken?

Professionaliseren Openluchttheater Brunssum.

Resultaten:

1. Professionalisering openluchttheater d.m.v. inzet deskundigheid op het vakgebied door o.a. de aanwezigheid van een aanspreekpunt tijdens producties.
2. Opbouw community rondom het openluchttheater; een netwerk van professionals en vrijwilligers die zich betrokken voelen bij het Openluchttheater Brunssum.
3. Doorontwikkeling informatievoorziening en positionering van het openluchttheater: zoals website, flyers en sociale media.
4. Aanbod van een breed en gevarieerd programma in het Openluchttheater Brunssum, bestaande uit producties van lokale, regionale, nationale en internationale verenigingen en organisaties.
5. Aandacht voor educatieve (kinder-)voorstellingen.

Doel 7: Wat willen we bereiken?

Alle kinderen op alle Brunssumse basisscholen kunnen muziekles volgen met een professionele leerkracht.

Resultaten:

1. Alle Brunssumse basisscholen blijven gebruik maken van het programma 'Meer Harmonie In De Samenleving'.

Doel 8: Wat willen we bereiken?

Het in stand houden, vernieuwen, ontwikkelen en facilitairen van evenementen.

Resultaten:

1. Aanpassen van het huidige evenementenbeleid en eventueel de bijbehorende subsidieregeling.
2. Facilitairen en ondersteunen van organisatoren bij evenementen in Brunssum.

WAT GAAT HET KOSTEN ?

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
producten				
530000 - Salarislasten Cultuurpresentatie	347	342	339	335
530001 - Muziek Onderwijs	348	360	365	373
530002 - Amateuristische Kunstbeoefening	78	80	82	84
530003 - Cultuur	428	267	312	676
530004 - Evenementenbeleid	123	124	125	126
530005 - Volksfeesten	69	71	72	73
TOTAAL LASTEN	1.394	1.244	1.295	1.667
producten				
530002 - Amateuristische Kunstbeoefening	0	0	0	0
TOTAAL BATEN	0	0	0	0
Resultaat	**1.394**	**1.244**	**1.295**	**1.667**

TV54 Musea
WAT GAAT HET KOSTEN ?

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
producten				
550000 - Salarislasten Cultureel erfgoed	4	4	4	4
TOTAAL LASTEN	4	4	4	4
producten				
TOTAAL BATEN	0	0	0	0
Resultaat	**4**	**4**	**4**	**4**

TV56 Media
WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT DOEN WE DAARVOOR?

Doel 1: Wat willen we bereiken?

De 5 kerntaken van de bibliotheek worden gerealiseerd.

Resultaten:

1. De bibliotheek wordt getransformeerd van een uitleenbibliotheek naar een maatschappelijk programmerende bibliotheek.
2. Leesplezier wordt verhoogd vanaf jonge leeftijd tot en met de middelbare school.
3. Digitale vaardigheden van kinderen, jongeren en volwassenen worden vergroot.
4. Taalvaardigheid van burgers wordt vergroot en laaggeletterdheid tegengegaan.

Doel 2: Wat willen we bereiken?

Leesbevordering op de (voor)scholen.

Resultaten:

1. Impulsregeling Bibliotheek op school: inrichten van een schoolbibliotheek voor alle groepen.
2. Stimuleringsregeling Boekstart in de kinderopvang: inrichten Boekstart-collectie voor baby/dreumes/peuter.
3. Meerjarenplan leesbevordering: evenals de schoolbibliotheek wordt de aanpak leesbevordering op alle scholen geïntegreerd.

Doel 3: Wat willen we bereiken?

Voorbereiden op zorgplicht gemeenten per 2025.

Resultaten:

1. Inrichten van een volwaardige bibliotheekfunctie.
2. Uitvoeren Activiteitenplan SPUK toekomstbestendige lokale bibliotheekvoorzieningen.
3. Elk kwartaal bestuurlijk overleg om de voortgang te monitoren.

WAT GAAT HET KOSTEN?

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
producten				
560001 - Openbare Bibliotheek	565	576	589	599
TOTAAL LASTEN	565	576	589	599
producten				
560001 - Openbare Bibliotheek	-28	-28	-28	-28
TOTAAL BATEN	-28	-28	-28	-28
Resultaat	**537**	**547**	**560**	**571**

TV57 Openbaar groen en recreatie
WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT DOEN WE DAARVOOR?

Doel 1: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 35. Opwaarderen Urbanpark i.s.m. jongeren.

Resultaten:

1. In 2024 worden enkele scenario's over de opwaardering van het skatepark tot Urban Liftestylepark aan de raad voorgelegd ter keuze en besluitvorming. Hierna volgt verdere planuitwerking, aanbesteding en realisatie.

Doel 2: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 47. Opstellen van realistisch uitvoeringsplan Akkerbrug.

Resultaten:

1. Vervolgstappen op basis van het in 2023 opgeleverde realistische uitvoeringsplan.

Doel 3: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 50. Opstellen van een visie voor de verdere ontwikkeling van het Vijverpark

Resultaten:

1. Uitvoeren van de plannen m.b.t. de kwaliteitsverbetering van het Vijverpark.

Doel 4: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 51. De vastgestelde visie voor het Schutterspark met prioriteit uitvoeren 32. Mogelijk maken van museale functie Schutterspark.

Resultaten:

1. Na het vaststellen van de natuurvisie, als onderdeel van de omgevingsvisie, herzien van het vigerend bestemmingsplan om de visie Schutterspark uitvoerbaar te maken.
2. Realiseren van het eerste deel van de Schutterspromenade (Schuttershuuske tot Rode Beek).
3. Uitvoering geven aan het uitvoeringsplan Schutterspark 2024 – 2028.
4. Museale functie pompgebouw Schutterspark: afhankelijk van de uitkomst van het haalbaarheidsonderzoek verdere plannen uitrollen.

Doel 5: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 53. Uitbreiden van het aantal bomen en percelen groen om het verpauperde groen tegen te gaan

Resultaten:

1. Uitvoering geven aan de wettelijke zorgplicht met betrekking tot het bomenbestand.
2. Jaarlijks samen met bewoners bekijken waar we het groen kunnen opwaarderen.
3. Op basis daarvan lokaal bomen bijplanten en groenvlakken omvormen.
4. Beoordelen of met burgerparticipatie in bepaalde wijken bewoners kunnen worden ingezet om bomen en struiken te planten.

Doel 6: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 55. Invoeren van vast beoordelingsmoment over (de kwaliteit van en tevredenheid over) een uitgevoerd fysiek wijkproject.

Resultaten:

1. Bij de doorontwikkeling van projectmatig werken standaard opnemen dat voorafgaand aan de afronding van een project een beoordelingsmoment plaats vindt.

Doel 7: Wat willen we bereiken?

Goed verzorgde en bereikbare groen- en natuurgebieden en andere recreatieve plekken waar onze inwoners en gasten kunnen recreëren.

Resultaten:

1. Het adequaat onderhouden en inrichten van het openbaar groen en bos- en natuurgebieden conform het MOP-OR met het vastgestelde kwaliteitsniveau CROW-B.
2. Een verkeersveilige en goed afwaterende berm met zoveel mogelijk bloeiende kruiden.
3. Onder regie van de Provincie wordt in 2024 de Parkstadroute (hoogwaardige fietsroute) gerealiseerd.

Doel 8: Wat willen we bereiken?

Voldoende en veilige speelplekken in Brunssum.

Resultaten:

1. In speeltuin Treebeek vervangen pompinstallatie zwembad incl. opstelplaats (groot onderhoud) en grond naast speeltuin in bruikleen geven voor plaatsen speeltoestellen minder zelfredzame kinderen (inclusie).
2. Overige 2 speeltuinen (Buschkesberg en Klaver 4) verrichten van groot onderhoud waaronder vervanging van 2 toestellen op basis van regeling gemeente (25/75%).
3. Verrichten van jaarlijkse keuringen van toestellen speeltuinen incl. speeltuin Schutterspark en speeltoestellen scholen.

WAT GAAT HET KOSTEN?

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
producten				
030020 - Speeltuingebouw Klaver 4	4	4	4	4
030022 - Pand Klaver 4	39	39	39	39
570000 - Salarislst Openbaar Groen recreatie	626	618	612	605
570005 - Groen- toerisme en recr.beleid	53	3	3	3
570020 - Speeltuinen	36	36	36	36
570021 - Openbare Speelplekken	23	23	23	23
570022 - Speeltuin Buschkesberg	3	3	3	3
570023 - Speeltuin Treebeek	7	7	7	7
570050 - Schutterspark Algemeen	79	78	78	78
570052 - Schutterspark Kinderboerderij	11	11	11	11
570054 - Schuttershüske	3	3	3	3
570055 - Exploitatie pompgebouwen	35	35	35	35
570200 - Groencoördinatie	22	22	22	22
570201 - Bosbeheer	73	73	73	73
570203 - Onderhoud Gereedschap Machines	40	40	40	40
570204 - Plantsoenen	771	771	771	771
570207 - Sanering-/Reconstructie Bomenbestand	204	204	204	204
570209 - Directe Kap.Lasten etc.Plantsoenen	151	139	136	143
570210 - Fontein Vijverpark	6	6	6	6
570211 - Fontein Lindeplein	64	64	64	64
570212 - Straatbeelden/Kunstwerken	2	2	2	2
TOTAAL LASTEN	2.250	2.180	2.170	2.171
producten				
030020 - Speeltuingebouw Klaver 4	-7	-7	-7	-7
030022 - Pand Klaver 4	-17	-17	-17	-17
570022 - Speeltuin Buschkesberg	-2	-2	-2	-2
570050 - Schutterspark Algemeen	-34	-34	-34	-34
570052 - Schutterspark Kinderboerderij	-3	-3	-3	-3
570200 - Groencoördinatie	-1	-1	-1	-1
570201 - Bosbeheer	-8	-8	-8	-8
570202 - Groen- en natuurbeleid	-6	-6	-6	-6
570210 - Fontein Vijverpark	-6	-6	-6	-6
570211 - Fontein Lindeplein	-8	-8	-8	-8
570212 - Straatbeelden/Kunstwerken	-2	-2	-2	-2
TOTAAL BATEN	-96	-96	-96	-96
Resultaat	**2.155**	**2.084**	**2.075**	**2.075**

9. Milieu & duurzaamheid

Omschrijving

Wat valt onder dit programma?

De kwaliteit van de leefomgeving wordt voor bestaande en nieuwe inwoners steeds belangrijker. In de Structuurvisie Brunssum 2025 is daarom opgenomen dat Brunssum in 2025 een gemeente wil zijn die gezond, compact en groen is, en een prettig en veilig woonmilieu biedt.

We blijven werk maken van het verminderen van de overlast van de Awacs-basis en continueren onze samenwerking daarin met de gemeente Beekdaelen. Met oog voor mens, dier en natuur.

De gemeente heeft de aflopen jaren steeds meer taken en verantwoordelijkheden gekregen op het gebied van de klimaataanpak. Zowel klimaatmitigatie (inperking van de klimaatverandering) als klimaatadaptatie (weerbaarheid tegen de gevolgen van de klimaatverandering) vergen grote inzet van de gemeente. Deze opgaven raken ook de klassieke milieutaken zoals lucht, bodem en geluid. Binnen de omgevingswet krijgen de nieuwe duurzaamheidstaken een prominente rol.

Verduurzaming wordt in het coalitieakkoord 2022-2026 als kans gezien voor een vernieuwd economisch perspectief. De energietransitie raakt alle inwoners van Brunssum en vormt een dermate grote opgave dat hier vanuit een bredere wijkgerichte aanpak invulling aan wordt gegeven. Door onze integrale wijkgerichte benadering wordt naast het aanpakken van energiearmoede ook de leefbaarheid en kwaliteit van de woningen verbeterd. We continueren de aanpak ‘aardgasvrije wijken’.

Voor steeds meer bewoners en bezoekers zijn goede laadvoorzieningen voor elektrisch vervoer van belang en ook hiervoor hebben wij aandacht. Vanuit het oogpunt van ruimtelijke kwaliteit letten wij daarnaast op een zorgvuldige inpassing van de opwek van duurzame energie.

De urgentie van het energievraagstuk wordt onderstreept door de sterk fluctuerende energieprijzen door de onzekerheid op de internationale energiemarkt. Net als veel inwoners probeert de gemeente de (financiële) gevolgen te beperken door de energievraag te verminderen. Een ander hardnekkig probleem is de met de energietransitie gepaard gaande transportschaarste op het elektriciteitsnetwerk. Hierdoor is het voor bedrijven en instellingen in heel Limburg en Noord-Brabant lastig om uit te breiden of zich ergens nieuw te vestigen. Ook de mogelijkheden voor de (grootschalige) opwek van duurzame elektriciteit worden hierdoor sterk beperkt. In nauw overleg met de regionale netbeheerder Enexis wordt er door ons daarom gezocht naar maatwerkoplossingen.

Bij verduurzaming vervult de gemeente naast de regiefunctie ook een voorbeeldfunctie. Zowel voor de gebouwde omgeving (het gemeentelijke vastgoed en de inrichting van de openbare ruimte) als voor bijvoorbeeld mobiliteit (het gemeentelijke wagenpark en het woon-werkverkeer van medewerkers). Ook bij de inkoop van werken, leveringen en diensten is aandacht voor duurzaamheid van belang.

Duurzaam gedrag bij inwoners, organisaties en bedrijven wordt gestimuleerd om de betrokkenheid vanuit de samenleving te vergroten. Duurzaam wonen, leven en ondernemen wordt steeds meer het nieuwe normaal. Om dit te bevorderen hebben we aandacht voor het voorkomen van verspilling, hergebruik van materialen die vrijkomen bij sloop of productieprocessen en bevorderen we deelgebruik. Want grondstoffen dienen zoveel mogelijk in de keten te blijven (circulaire economie). De openbare ruimte moet effectief worden beschermd tegen zwerfafval en afvaldumpingen.

Een schonere en groenere leefomgeving is goed voor de gezondheid van onze inwoners. In het kader van klimaatadaptatie wordt gestreefd naar het zoveel mogelijk vergroenen van de gebouwde omgeving om het hoofd te bieden aan toenemende hittestress, wateroverlast en droogte. Dat komt tot uiting in het stimuleren van groene schoolpleinen, groene daken en gevels en het ‘ontstenen’ van de publieke en private ruimte.

Brunssum streeft daarnaast, samen met de regio, naar een duurzame invulling van de rioleringszorg, waarbij de bescherming van de volksgezondheid, het voorkomen van wateroverlast en een goede kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater gewaarborgd zijn.

Tot slot valt ook de openbare begraafplaats / Wet op de lijkbezorging onder dit programma.

Wat zegt het uitvoeringsprogramma hierover in 2024?

Lokaal/regionaal energiebedrijf
‘Groen doen is moeilijk als je rood staat’. Daarom zijn we voorstander van het oprichten van een lokaal en/of regionaal energiebedrijf, om de duurzaam opgewekte energie aan de eigen burgers te leveren. In het kader van de energietransitie ligt er een kans om alle uitgaven aan energie in Parkstad binnen Parkstad te houden.

In PALET is deze ambitie reeds vastgesteld. Het behouden van deze geldstromen in de regio kan middels een regionaal energiebedrijf. Dit energiebedrijf moet er ook toe leiden dat de energierekening minder afhankelijk wordt van geopolitieke veranderingen. Duurzaam opgewekte energie in de regio -zoals de ontwikkeling van een zonnepark op het Terca-terrein -kan een plek krijgen in dit regionaal energiebedrijf.

Het vormgeven van een regionaal energiebedrijf gaat over strategische keuzes maken zodat in stappen dit regionaal energiebedrijf opgebouwd kan worden. Een heldere stip op de horizon over de toegevoegde maatschappelijke meerwaarde is van belang om elke stap goed vorm te geven. Dit vraagt daarom een heldere visie, missie en het goede verhaal waar inwoners, ondernemers en de gemeente Brunssum graag onderdeel van willen uitmaken.

Het energiebedrijf stuurt op waardecreatie waardoor iedereen die participeert voordeel heeft van dit regionaal energiebedrijf.

Gezien de schaalgrootte wordt de insteek waar Brunssum vooralsnog voor kiest een energiebedrijf op regionale (Parkstad)schaal.

Actieprogramma energiearmoede
Energiearmoede manifesteert zich in woningen met een slecht energielabel (veelal oude woningen) waarbij de bewoners een relatief laag inkomen hebben. Er is sprake van energiearmoede als meer dan 10% van het inkomen wordt besteed aan de energierekening.

Om dit probleem structureel aan te pakken is het van groot belang goed te isoleren. Hoe beter woningen zijn geïsoleerd, hoe minder energie nodig is voor het verwarmen. Daarnaast is het van belang om zo veel mogelijk zonnepanelen te plaatsen op het dak en gebruik te maken van energiezuinige apparaten.

Doordat energiearmoede een gevolg is van slecht geïsoleerde woningen zal in de aanpak een specifieke aanpak komen voor koopwoningen met een E, F of G-label. Voor dit deel zal een aanvraag voor middelen worden gedaan aan het Rijk.

Verhogen verduurzamingsleningen en aansluiten bij operatie Steenbreek
We zijn voornemens om de verduurzamingsleningen (afvoer hemelwater, groene daken en eventueel nieuwe maatregelen) voort te zetten c.q. te verhogen, en aan te sluiten bij Operatie Steenbreek.

Per 1 januari 2023 is de gemeente Brunssum aangesloten bij Stichting Steenbreek. Doel van de deelname is het stimuleren van het vergroenen van private buitenruimten als middel om de gevolgen van klimaatverandering (hittestress, droogte en wateroverlast) tegen te gaan. In 2023 zal eerst een selectie van buurten worden gemaakt op basis van inventarisatie van reeds bestaande initiatieven waarvan in 2023 de eerste operaties gaan lopen. Plan is om in elk van de vijf wijken van Brunssum in ieder geval één project te starten. Stichting Steenbreek dient ook stevig bij te dragen aan bewustwording met het oog op klimaatadaptatie.

Kaderstellende nota's

- Parkstad Limburg Energietransitie (PALET) 1.0: Regionaal Ambitiedocument (2015)
- PALET 2.0 - Brunssum: Energiepotentiestudie (2015)
- Beleidsregel ‘PALET Regionaal Afwegingskader Grootschalige Duurzame Energieopwekking’ (2019)
- Regionale Energiestrategie 1.0 (RES Zuid-Limburg, 2021)
- Transitievisie Warmte 2.0 (2023)
- Isolatie- en verduurzamingsprogramma Parkstad (2023)
- Klimaatadaptatiestrategie en Actieplan Klimaatadaptatie (Stadsregio Parkstad, 2022)
- Position Paper Parkstad Circulair (Stadsregio Parkstad, 2023)
- Grondstoffenplan 2022-2026 (2022)
- Verordening Adviesraad Duurzaam Brunssum – gemeente Brunssum 2023 (2023)
- Watertakenplan 2020-2024 gemeente Brunssum
- Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (VGRP) 2014-2019 (2014)
- Meerjarig onderhoudsplan openbare ruimte (MOP-OR) (2022-2024)
- Nota bodembeheer mijnsteengebieden Brunssum (2022) met geactualiseerde Bodemkwaliteitskaart (2022)
- Nota bodembeheer Grond Brunssum (2014) met geactualiseerde Bodemkwaliteitskaart (2020)
- Begraven op eigen terrein (2018)
- Beleidsplan handhaving Omgevingsrecht. Voor een veilig en leefbaar Brunssum. Uitvoeringsbeleid toezicht en handhaving Wabo-taken gemeente Brunssum 2019-2022 (juni 2019)
- Uitvoeringsbeleid Vergunningverlening Wabo-taken Gemeente Brunssum (2019-2022)

Beleidsopgaves

Riolering

- Het beheer en de instandhouding van de openbare ruimte en de boven- en ondergrondse infrastructuur behoren tot de kerntaken van de lokale overheid; onderdeel daarvan zijn de gemeentelijke taken ten aanzien van afvalwater en de waterhuishouding. Het gaat hierbij om dagelijks onderhoud en beheer, reparatie en vervanging.
- Verder ligt er de opgave om het watersysteem ‘robuust’ en klimaat adaptief vorm te geven. Dat betekent dat riolering, openbare ruimte en oppervlaktewater in staat moeten zijn om de extremer wordende weersomstandigheden (met meer en hevigere regenval) aan te kunnen.

Afval

- Bij de inzameling en verwerking van (huishoudelijk) afval staan milieu(hygiëne) en klimaat voorop. Met het vaststellen van het Grondstoffenplan 2022-2026 committeert de gemeente Brunssum zich aan het zoveel mogelijk voorkomen van niet meer inzetbaar restafval. Zodoende worden afvalstoffen grondstoffen die nuttig ingezet kunnen worden, zodat kringlopen kunnen worden gesloten en primaire grondstoffen worden bespaard. Naast een efficiënte inzamelstructuur en bestaande financiële prikkels (tariefdifferentiatie) wordt ook gefocust op bewustwording en gedragsverandering. Uiteindelijk is en blijft het doel, conform de hoogste trede op de circulaire R-ladder: inzetten op het voorkomen van afval.
- Zwerfafval in de openbare ruimte wordt zoveel mogelijk voorkomen door een efficiënte inzamelstructuur voor huishoudelijk afval, een goede infrastructuur van openbare prullenbakken, het actief schoonhouden van de openbare ruimte op de door de raad vastgestelde beeldkwaliteit B, communicatie met en bevordering van bewustwording bij inwoners. Zwerfafval dat toch in de openbare ruimte belandt, wordt uiteraard zo efficiënt mogelijk opgeruimd. Opties tot nascheiding worden onderzocht.
- Ondanks alle inspanningen van onze inwoners om het vrijkomende afval goed te scheiden en de inspanningen van onze inzamelaar en verwerkers om de kosten zo laag mogelijk te houden, ontkomt ook Brunssum niet aan stijgende kosten, mede als gevolg van stijgende brandstofprijzen en salariskosten. Alleen door ons blijvend in te zetten, kunnen we deze stijgingen enigszins dempen.

Klimaat/Duurzaamheid

- Om de klimaatverandering zoveel mogelijk te beperken en invulling te geven aan de afspraken die in het Klimaatakkoord van Parijs en in EU-verband zijn gemaakt, heeft het kabinet Rutte IV als doel gesteld dat Nederland in 2030 ten minste 55 procent minder koolstofdioxide uitstoot. Om zeker te stellen dat dit doel wordt behaald is het beleid gericht op een landelijke reductie van 60 procent in 2030. In 2050 moet volledige klimaatneutraliteit zijn bereikt. Het Rijk heeft daarom besloten dat we afscheid moeten nemen van fossiele bronnen als aardgas, aardolie en steenkool.
- Brunssum heeft samen met de regio Parkstad de ambitie om in 2040 energieneutraal te zijn. Hiervoor is het beleidskader Parkstad Limburg Energietransitie (PALET) vastgesteld.

- Conform afspraken in het Interbestuurlijk Programma tussen VNG, IPO, het Rijk en de Waterschappen zijn een Regionale Energiestrategie (RES) en een gemeentelijke Transitievisie Warmte (TVW) vastgesteld
- In het Deltaplan Ruimtelijke adaptatie staan alle projecten en maatregelen die ervoor gaan zorgen dat Nederland in 2050 waterrobuust en klimaatbestendig is ingericht. Opgenomen is hoe gemeenten, waterschappen, provincies en het Rijk het proces van ruimtelijke adaptatie willen versnellen en intensiveren. Voor de gemeente Brunssum vindt afstemming plaats via de Waterwerkregio Parkstad. De Klimaatadaptatiestrategie en het Actieplan Klimaatadaptatie komen hieruit voort.
- *Klimaatadaptatiestrategie:* In 2022 is in Parkstadverband een Klimaatadaptatiestrategie opgesteld, met een daaruit voortvloeiend actieplan. Hieruit komen activiteiten voort – onder meer kwetsbaarheden in beeld brengen, waterplannen actualiseren en verbeteren van waterveiligheid. Laagdrempeliger, kleinschaliger en zichtbaarder actie wordt bereikt door deel te nemen aan Operatie Steenbreek. Vanaf 2023 is de gemeente Brunssum hierbij aangesloten. Het landelijke coalitieprogramma legt voor ruimtelijke ontwikkeling de focus op water en bodem. Dit heeft ook geresulteerd in de maatlat klimaatadaptatie. Ook de Omgevingswet zal dwingender aandacht op de gevolgen van klimaatverandering richten. Het voeren van lokale risicodialogen met de gemeenteraad staat op de planning voor 2024.
- *Transitievisie Warmte (TVW)*: hierin wordt de volgorde bepaald waarin panden, clusters van panden, buurten en eventueel hele wijken van het aardgas afgaan en een keuze gemaakt of er wijken voor 2030 aardgasvrij worden. Voor panden die voor 2030 van het aardgas afgaan wordt het beoogde alternatief voor aardgas benoemd. Zo ontstaat handelingsperspectief voor de inwoners, woning- en pandeigenaren en ook voor de netbeheerder. De ervaringen die zijn opgedaan met de in 2018 in heel Nederland opgestarte proeftuinen en specifiek de Proeftuin aardgasvrije wijk Brunssum-Noord, zijn hierin meegenomen. De Transitievisie Warmte 2.0 is in 2023 vastgesteld.
- *Isolatie- en Verduurzamingsprogramma Parkstad Limburg (IVP)*: bij het vaststellen van de Transitievisie Warmte 2.0 is ook het IVP vastgesteld. Dit is een programma tot 2030 dat de optie tot verlenging tot 2050 heeft. Dit programma bestaat uit vier actielijnen en heeft de eerste periode focus op besparen en isoleren. Gedurende de looptijd kunnen er maatregelen en/of aanpakken worden toegevoegd. Het IVP is dan ook als groeimodel opgesteld en vastgesteld.
- *Regionale Energiestrategie (RES)*: Brunssum maakt deel uit van de RES-regio Zuid-Limburg. De RES richt zich op de (ruimtelijke) opgave voor opwek van hernieuwbare elektriciteit en de regionale opgave voor hernieuwbare warmte. De definitieve 1.0-versie van de RES Zuid-Limburg is in juli 2021 aan de rijksoverheid aangeboden. De RES Zuid-Limburg doet hierin een bod van 1,3 terawattuur aan hernieuwbare elektriciteit uit zon en wind in 2030. Voor Brunssum zijn er een aantal zoekgebieden voor zonne-energie en een zoekgebied voor windenergie opgenomen. Bij al deze ontwikkelingen is het creëren van draagvlak van groot belang. Dit gebeurt onder meer door het voeren van participatieprocessen. Zonder lokaal draagvlak komt de energietransitie immers niet van de grond. Om ervoor te zorgen dat de baten van de opwek van duurzame energie bij de eigen inwoners terechtkomen wordt in Parkstad-verband de ontwikkeling van een regionaal duurzaam energiebedrijf onderzocht.
- *Circulaire Economie*: Naast het verduurzamen van de leefomgeving houdt dit in dat onze economie transformeert van lineair naar circulair. De vraag naar grondstoffen neemt wereldwijd toe. Daarom werkt de overheid samen met het bedrijfsleven, kennisinstituten, natuur- en milieuorganisaties, overheden, vakbonden, financiële instellingen en andere maatschappelijke organisaties om zuiniger en slimmer met grondstoffen om te gaan. In 2030 moet Nederland al 50 procent minder primaire grondstoffen gebruiken (mineralen, metalen en fossiel). En in 2050 wil Nederland een circulaire economie hebben. Dat wil zeggen een economie waarin zoveel mogelijk duurzame hernieuwbare grondstoffen worden gebruikt, producten en grondstoffen worden hergebruikt en waarin afval niet bestaat. In deze circulaire economie bestaat geen afval en worden grondstoffen steeds opnieuw

gebruikt. In het samenwerkingsverband Stadsregio Parkstad wordt er invulling gegeven aan een lokale circulaire economiestrategie. Hiervoor is in 2023 de Position Paper Parkstad Circulair vastgesteld. Hierin zijn voor de regio twee focusgebieden gedefinieerd, circulaire bouw en circulair landelijk gebied. Daarnaast wordt er ook actief opzoek gegaan naar koppelkansen om circulaire economie te integreren bij bestaande programma's en opgaven.

Bodem, lucht, geluid en externe veiligheid

- De bodemkwaliteit is van dien aard dat in Brunssum veilig kan worden gewoond, gewerkt en gerecreëerd. Hierbij moet er een balans zijn tussen bescherming van de bodemkwaliteit en ruimte voor maatschappelijke ontwikkelingen.
- Brunssum heeft te maken met de aanwezigheid van grote hoeveelheden mijnsteen. Het hergebruiken van mijnsteen is mogelijk als de kwaliteit van de mijnsteen voldoet aan de lokale functiegerichte normen voor duurzaam bodemgebruik. Dit is het uitgangspunt van het gemeentelijke mijnsteenbeleid. Mijnsteen mag alleen toegepast worden binnen specifiek hiervoor door de minister aangewezen gebieden. Dit zijn de gebieden waar mijnsteen al lange tijd aanwezig is in de bodem en die zijn vastgelegd in de bodemkwaliteitskaarten.
- Als bronhouder draagt de gemeente Brunssum zorg voor een actuele en adequate digitale informatie-uitwisseling als bedoeld in de Wet basisregistratie ondergrond (BRO).
- Het bodemtoezicht betreft een basistaak welke door de regionale omgevingsdienst RUD Zuid-Limburg (RUD-ZL) wordt uitgevoerd.
- Om veilig en gezond te kunnen leven, werken en recreëren in Brunssum moet voldaan worden aan de landelijke en Europese normen op het gebied van luchtkwaliteit en geluidsbelasting. Dat geldt eveneens voor blootstelling aan externe veiligheidsrisico's van het vervoer, de opslag en verwerking van gevaarlijke stoffen. Deze opgaven worden geborgd via de ruimtelijke planprocedures bij (gebieds)ontwikkelingen. Daarbij is er ook aandacht voor de inperking van de schadelijke gevolgen van emissies van stikstofverbindingen voor de natuur en biodiversiteit.

TV72 Riolering
WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT DOEN WE DAARVOOR ?

Doel 1: Wat willen we bereiken?

De Instandhouding van de riolering conform het MOP-OR.

Resultaten:

1. De toestand en het functioneren van de riolering in beeld brengen.
2. Rioolreparaties en rioolvervagingen uitvoeren waar nodig.
3. Nieuwe woningen/bedrijven voorzien van een aansluiting op het gemeentelijk riool.
4. Zorgdragen voor een goede afwateringen van de weg (kolkreinigen) en een vrije afvoer van (afval)water.

Doel 2: Wat willen we bereiken?

Klimaatadaptatie: water gerelateerde aspecten worden beleidsmatig verankerd en bewustwording wordt gecreëerd.

Resultaten:

1. Het voeren van de risicodialoog klimaatadaptatie met de gemeenteraad.
2. Met o.a. de informatie uit de risicodialoog een bijgesteld watertakenplan aan de gemeenteraad voorleggen ter besluitvorming.
3. Burgers stimuleren eigen hemelwater van daken en tuinen af te koppelen van het riool middels een subsidieregeling.
4. In parkstadverband mogelijkheden onderzoeken om de gezamenlijke wateropgave zo effectief en efficiënt mogelijk in te richten.

WAT GAAT HET KOSTEN ?

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
producten				
720000 - Salarislasten riolering	548	541	536	530
720001 - MOP-Riolering	1.785	1.783	1.784	1.781
720002 - Onderhoud Riolering	161	161	161	161
720003 - Rioolinspecties	28	28	28	28
720004 - Overige Kosten-baten Riool	168	168	168	168
720006 - Bijdrage aan Heerlen Caumerbeek	4	4	4	4
720007 - Rioolaansluitingen	9	9	9	9
720009 - Rioolreiniging	61	61	61	61
TOTAAL LASTEN	2.764	2.754	2.750	2.742
producten				
720004 - Overige Kosten-baten Riool	-4.169	-4.166	-4.167	-4.165
720007 - Rioolaansluitingen	-23	-23	-23	-23
TOTAAL BATEN	-4.192	-4.189	-4.190	-4.188
Resultaat	**-1.429**	**-1.435**	**-1.440**	**-1.446**

TV73 Afval
WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT DOEN WE DAARVOOR ?

Doel 1: Wat willen we bereiken?

De landelijke doelstellingen ten aanzien van de productie van huishoudelijk restafval behalen.

Resultaten:

1. Continuering van de gescheiden afvalinzameling.
2. Afvalinzameling waarbij het hergebruik van grondstoffen voorop staat en dat tegen een zo gunstig mogelijk tarief voor onze burger en op maatschappelijk verantwoorde wijze.
3. Uitvoering van het grondstoffenplan 2022-2026. Inzetten op preventie: reductie van restafval en zo schoon mogelijke gescheiden ingezamelde grondstoffen, met het oog op hergebruik, te bereiken door gerichte communicatie naar en participatie door inwoners.

Doel 2: Wat willen we bereiken?

Burgers en bedrijven dumpen geen afval in het milieu.

Resultaten:

1. De gemeente zal het twee keer per jaar gratis aanbieden van grofvuil handhaven en zet nog meer in op communicatie en bewustwording.
2. Plan van aanpak Zwerfafval vormgeven en uitvoeren, in samenwerking met onder meer Brunssum Schoon.

WAT GAAT HET KOSTEN ?

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
producten				
730000 - Salarislasten afval	22	21	21	21
730001 - Kosten-baten afval	3.213	3.350	3.407	3.466
730002 - Kosten-baten PMD-papier etc.	500	500	500	500
TOTAAL LASTEN	3.734	3.871	3.928	3.987
producten				
730001 - Kosten-baten afval	-4.499	-4.665	-4.734	-4.807
730002 - Kosten-baten PMD-papier etc.	-500	-500	-500	-500
TOTAAL BATEN	-4.999	-5.165	-5.234	-5.307
Resultaat	**-1.265**	**-1.294**	**-1.306**	**-1.320**

TV74 Mileubeheer
WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT DOEN WE DAARVOOR?

Doel 1: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 36. Stimuleren van het oprichten van een lokaal/regionaal energiebedrijf, zonder tussenkomst van de markt, met oog voor windenergie, zonneweides en andere innovaties.

Resultaten:

1. Vanuit de stadsregio Parkstad Limburg worden de volgende resultaten in 2024 gerealiseerd:
   - Afronding haalbaarheid businesscases regionaal energiebedrijf, inclusief verdieping op participatiebeleid (bv. borging lokaal eigendom, mogelijkheden van financiële participatie).
   - Afronding haalbaarheid van coöperatief zon op dak bij woningcorporaties.
2. Op basis van de haalbaarheidsonderzoeken en resultaten zullen vervolgstappen worden bepaald.

Doel 2: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 37. Met voorrang opstellen van een (lokaal) Actieprogramma Energiearmoede.

Resultaten:

1. Start in buurten op basis van TVW 2.0 uitvoeringsplan.
2. Uitvoeren van het isolatie- en verduurzamingsprogramma Parkstad Limburg.

Doel 3: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 38. Verhogen verduurzamingsleningen en aansluiten bij Operatie Steenbreek.

Resultaten:

1. Uitvoering (ondersteuning van) diverse maatregelen in de private ruimte.
2. Onder het isolatie- en verduurzamingsprogramma Parkstad Limburg zal de komende jaren ondersteuning voor doelgroepen worden aangeboden.

Doel 4: Wat willen we bereiken?

We leveren onze bijdrage aan de landelijke klimaatdoelstellingen met betrekking tot de onderwerpen gebouwde omgeving en elektriciteit via de Regionale Energiestrategie (RES) Zuid-Limburg.

Resultaten:

1. De gemeente werkt de RES 2.0 uit in Parkstadverband als onderdeel van RES Zuid-Limburg.
2. De gemeente werkt de mogelijkheden binnen de zoekgebieden verder uit voor zonne- en windenergie zoals opgenomen in de RES 1.0 en ontwikkelt hernieuwbare energieprojecten op eigen grondgebied, zoals een zonnepark op het terrein van de voormalige Terca-steenfabriek.

Doel 5: Wat willen we bereiken?

Een “circulaire economie” gericht op een inclusieve maatschappij waarin iedereen meedoet en waarbij de klimaatproblemen worden aangepakt vanuit de gedachte, people, planet en profit/prosperity.

Resultaten:

1. In samenwerking met de andere Parkstadgemeenten wordt een uitvoeringsprogramma Circulaire Economie opgesteld.

Doel 6: Wat willen we bereiken?

We werken toe naar een energiezuinig en aardgasvrij Brunssum in 2050. Landelijk is het uitgangspunt 20 procent reductie in 2030.

Resultaten:

1. Proeftuin Aardgasvrije wijken Brunssum-Noord continueren in samenwerking met het project Volkshuisvestingsfonds in de Lemmender, onder de koepel van het Programma Brunssum Noord.
2. Binnen de RES-regio Zuid-Limburg wordt de Regionale Structuur Warmte verder onderzocht en uitgewerkt ten aanzien een grootschalig warmtenet alsook regionale warmtebronnen.
3. Deze opgave als aanjager gebruiken en/of synergie creëren met de opgaven uit het Volkshuisvestingsfonds en/of Regiodeal 2.0.
4. Uitvoering geven aan de aanpak energiearmoede met de SPUK-middelen.
5. Het verstrekken van vouchers voor energieadvies bij huishoudens met een slecht geïsoleerde koopwoning en kans op energiearmoede.
6. De lokale aanpak isolatie voor de aanpak van koopwoningen uitvoeren.
7. Een passend aanbod voor bewoners uitwerken en aanbieden ter ondersteuning bij het nemen van stappen naar een energiezuinige en aardgasvrije woning.
8. Uitwerken nieuwe aanpakken conform uitgangspunten en planning van het isolatie- en verduurzamingsprogramma Parkstad Limburg.
9. Het inzetten van het ruimtelijk kader en verduurzamingsgids gericht op ruimtelijk beleid en communicatie naar bewoners.
10. Uitwerken waar en hoe het 'Beleidsprogramma versnelling verduurzaming gebouwde omgeving' van het Rijk in synergie met andere opgaven in het kader van het Volkshuisvestingsfonds en de Regiodeal 2.0 kan worden ingezet.

Doel 7: Wat willen we bereiken?

Een Adviesraad Duurzaam Brunssum die bijdraagt aan de realisatie van beleid en plannen op het terrein van de doelstellingen in het klimaatakkoord, de Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties en ook bijdraagt aan de doelstellingen aangaande overheid en burgerparticipatie.

Resultaten: Wat doen we daarvoor?

1. Conform de 'Verordening Adviesraad Duurzaam Brunssum – gemeente Brunssum 2023' invulling geven aan deze doelstellingen.

Doel 8: Wat willen we bereiken?

Voor 2050 richten we de gebouwde omgeving klimaatadaptief in. Dit met als doel de leefomgeving aan te passen aan de gevolgen van de klimaatverandering (wateroverlast, droogteproblematiek, voorkomen hitte-eilanden).

Resultaten:

1. In het kader van het Actieplan klimaatadaptatie stappen zetten naar een klimaatrobuust Brunssum.
2. Om inwoners te stimuleren klimaatadaptieve maatregelen te nemen, is een subsidieregeling groene daken en groene gevels vastgesteld, looptijd 2022-2024.
3. Naast het vergroenen van daken en gevels is het ontstenen van private buitenruimte ook van belang voor een klimaatadaptieve gemeente en de biodiversiteit. Om die reden wordt de samenwerking met Stichting Steenbreek voortgezet.
4. Als gemeente het goede voorbeeld geven door bij de reconstructie van wegen te vergroenen met het oog op klimaatadaptatie en verbetering van de biodiversiteit. In de uitwerking van het anders inrichten en beheren van de openbare ruimte worden de voor- en nadelen op het maatschappelijk vlak maar ook in financiële zin in kaart gebracht.
5. In de uitvoering van de Transitievisie Warmte, klimaatadaptatie meenemen in de uitwerking van het uitvoeringsplan.

Doel 9: Wat willen we bereiken?

Aanleg van een zonnepark op het terrein van de voormalige Terca-steenfabriek.

Resultaten:

1. Het ontwerp nader uitwerken tot een in ruimtelijk, technisch en financieel opzicht zo optimaal mogelijk plan, rekening houdend met de eerder door de raad en de omgeving geformuleerde wensen.
2. De benodigde voorbereidingen treffen om een finale investeringsbeslissing voor te kunnen leggen aan de gemeenteraad: in de eerste plaats het verkrijgen van een subsidiebeschikking en het uitwerken van de business case.
3. De mogelijkheden verkennen om de geproduceerde elektriciteit af te kunnen leveren, wellicht via een flexibele aansluit- en transportovereenkomst met de netbeheerder. Nagaan hoe de elektriciteit het beste kan worden verkocht (bij voorkeur via het nieuw op te richten coöperatieve duurzame energiebedrijf in Parkstad) en/of kan worden ingezet voor eigen gebruik door de gemeente.

Doel 10: Wat willen we bereiken?

Bescherming van de bodemkwaliteit. Voorkomen dat er zich risico's voor mens en milieu voordoen in verband met bodemverontreiniging.

Resultaten:

1. Zorgen voor het behoud van voldoende toepassingsmogelijkheden voor grond en voor het duurzaam hergebruiken van gebiedseigen mijnsteen. Daarmee worden maatschappelijke ontwikkelingen gefaciliteerd, zonder dat de bodemkwaliteit als geheel verslechtert.
2. Zorg dragen voor instandhouding en verbetering van bodemkwaliteit, door het uitvoeren van taken en voldoen aan normen voortvloeiend uit de Omgevingswet. Het zoveel mogelijk beperken van bodemverontreiniging.

3. Als bronhouder er zorg voor dragen dat wordt voldaan aan de wettelijke verplichting op basis van de Wet basisregistratie ondergrond, door een tijdige en betrouwbare gegevensuitwisseling met de Landelijke voorziening.

Doel 11: Wat willen we bereiken?

De luchtkwaliteit en geluidsbelasting blijven binnen de geldende landelijke en Europese normen. Dat geldt eveneens voor blootstelling aan externe veiligheidsrisico's van het vervoer, de opslag en verwerking van gevaarlijke stoffen.

Resultaten:

1. Zorg dragen voor een aangenaam woon- en leefklimaat, door taken en normen voortvloeiend uit de Omgevingswet te respecteren bij ruimtelijke planprocedures.
2. De luchtkwaliteit monitoren via de landelijke monitoringstool.
3. De overlast ten gevolge van de AWACS-vluchten beperken door er samen met andere overheden bij onder meer de betrokken ministeries op aan te dringen dat de mogelijkheden tot hinderbeperking zoveel mogelijk worden benut.

Doel 12: Wat willen we bereiken?

Negatieve gevolgen voor het milieu van bedrijfsmatige activiteiten worden voorkomen of zoveel mogelijk beperkt.

Resultaten:

1. Uitvoeren van de Omgevingswet en toepassing geven aan alle andere relevante wet- en regelgeving op gebied van milieu in relatie tot bedrijven.
2. Zorg dragen voor een aangenaam woon- en leefklimaat, door het uitvoeren van taken en het voldoen aan normen voortvloeiend uit de Omgevingswet.
3. Het monitoren van grote evenementen waar potentieel veel geluid wordt geproduceerd.
4. Inzet plegen voor de instandhouding en verbetering van een goede luchtkwaliteit op grond van de Omgevingswet.
5. Zorg dragen voor instandhouding en verbetering van de bodemkwaliteit, door het uitvoeren van taken en het voldoen aan normen voortvloeiend uit de Omgevingswet. Het zoveel mogelijk beperken van bodemverontreiniging.

Doel 13: Wat willen we bereiken?

Brunssum streeft naar een gerichte, kwalitatief en kwantitatief adequate wijze van uitvoering van de wettelijke handhavingstaken op het terrein van de fysieke leefomgeving – onderdeel milieu. We dragen zorg voor een correct naleefgedrag van regelgeving.

Resultaten:

1. Een correct naleefgedrag van milieuregelgeving; toezicht milieuaspecten uitgevoerd conform de geprogrammeerde opgave.
2. Het opstellen van het jaarprogramma toezicht en handhaving fysieke leefomgeving en integrale veiligheid alsmede het jaarverslag.

WAT GAAT HET KOSTEN?

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
producten				
740000 - Salarislasten Milieubeheer	605	598	592	585
740001 - Handhaving Milieubeheer	156	156	156	156
740002 - Milieubeleid	147	147	147	147
740003 - Bodem, Geluid & Lucht	4	4	4	4
740004 - AWACS aangelegenheden	16	16	16	16
740005 - Omgev.verg.: Milieu & Milieumelding	8	8	8	8
740006 - Ongediertebestrijding	34	34	34	34
740007 - Kadaverdepot	3	3	3	3
740010 - Milieu- Transitie Warmte	100	100	100	100
TOTAAL LASTEN	1.073	1.065	1.059	1.053
producten				
740004 - AWACS aangelegenheden	-5	-5	-5	-5
TOTAAL BATEN	-5	-5	-5	-5
Resultaat	**1.068**	**1.060**	**1.054**	**1.048**

TV75 Begraafplaats
WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT DOEN WE DAARVOOR ?

Doel 1: Wat willen we bereiken?

Voldoen aan de wettelijke taken van de Wet op de Lijkbezorging.

Resultaten:

1. Het ter aarde bestellen en de uitvaart verzorgen als niemand kan of wil zorgdragen voor de uitvaart van een persoon.

WAT GAAT HET KOSTEN ?

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
producten				
750000 - Salarislasten Begraafplaats	83	82	81	80
750001 - Openbare Begraafplaats	16	18	30	30
750002 - BGG Openbare Begraafplaats	1	1	1	1
750003 - Begraafrechten Begraafplaats	12	12	12	12
750010 - Wet op de Lijkbezorging	5	5	5	5
TOTAAL LASTEN	118	118	130	129
producten				
750002 - BGG Openbare Begraafplaats	-1	-1	-1	-1
750003 - Begraafrechten Begraafplaats	-60	-60	-60	-60
TOTAAL BATEN	-61	-61	-61	-61
Resultaat	**56**	**57**	**69**	**68**

10. Economie & Toerisme

Omschrijving

Wat valt onder dit programma?

Centrale uitgangspunten van dit programma zijn het versterken van bedrijvigheid en werkgelegenheid, het algemene ondernemers- en vestigingsklimaat in de gemeente Brunssum en het bevorderen van toerisme in Brunssum.
Het beleid en de projecten binnen het economisch domein worden voortgezet in lijn met de lopende lokale en regionale programma's. Het betreft o.a. de herontwikkeling van de Oostflank en de opwaardering van het bedrijventerrein Haefland/Rode Beek. Als gemeente zijn we daarin een samenwerkende partij met ondernemers. Dat betekent dat we met elkaar in gesprek blijven over de plannen die de gemeente ontwikkelt.
We streven naar een zo optimaal mogelijk ondernemers- en vestigingsklimaat waar je je als bestaande en nieuwe ondernemer welkom voelt. Voor (startende) ondernemers met vragen werken we zoveel als mogelijk met één aanspreekpunt.
De cadeaukaart 'Ons Brunssum' was een succes en wordt doorontwikkeld in samenwerking met ondernemers en zo mogelijk ook met Joint Force Command (JFC) Brunssum. We gaan verder met onderzoeken welke kansen en mogelijkheden er nog zijn om bestedingen bij lokale ondernemers te stimuleren onder inwoners en bezoekers.
De intensievere samenwerking met Stichting Streetwise heeft haar vruchten afgeworpen en zetten we voort. De facelift van het centrumgebied moet niet alleen zorgen voor een ruimtelijke upgrade, maar ook voor een levendig en gezellig Centrum dat daarmee toegevoegde waarde krijgt voor inwoners, ondernemers en bezoekers van buitenaf. Een goede samenwerking met ondernemers en omwonenden is hierbij een belangrijke succesfactor.
De markt en de kermis hebben alleen bestaansrecht als we deze voorzieningen afdoende faciliteren. We bekijken in de komende periode welke concrete maatregelen er nodig zijn om de markt en kermis een boost te kunnen geven. We zetten in op behoud van Joint Force Command in Brunssum. Niet alleen vanwege de economische impact die van de basis uitgaat, maar ook omdat van ons als gastgemeente mag worden verwacht dat we er alles aan doen om de JFC-medewerkers en hun familie zich thuis te laten voelen in onze gemeente en te betrekken bij onze samenleving. De intentieovereenkomst, die enkele jaren geleden is opgesteld, willen we dan ook gestand doen en concreet vormgeven.
Op de Oostflank hebben we wellicht geen grote grondpositie, maar het is wél in het belang van Brunssum dat wij in samenwerking met onze partners (waaronder Parkstad Limburg en de Provincie) de leiding gaan nemen bij de herstructurering van dit gebied om het ontwikkelpotentieel optimaal te benutten en daarmee meer werkgelegenheid te creëren. Dat betekent meer ambitie tonen en initiatief nemen. Om daadkrachtiger de regie te kunnen nemen, gaan we structurele capaciteit op dit taakveld inzetten.

Brunssum beschikt over een uitgestrekt buitengebied en diverse stedelijke parken in de directe woonomgeving met diverse toeristische voorzieningen. Met deze 'parels' heeft onze gemeente de potentie om uit te groeien tot een toeristisch-recreatieve trekpleister van formaat. Vandaar dat we het waard vinden om Brunssum op aansprekende wijze in de markt te zetten en hierbij nadrukkelijker de aansluiting te zoeken met Visit Zuid Limburg. Om dat beleidsmatig goed op te pakken, wordt een integrale Brunssumse visie opgesteld.

Wat zegt het uitvoeringsprogramma hierover in 2024?

Streetwise
De gemeente Brunssum werkt, net als alle andere Parkstad gemeenten, met Streetwise samen voor het aan aantrekken en begeleiden van nieuwe ondernemers. De samenwerking met Streetwise is voor Brunssum gericht op het persoonlijk en laagdrempelig begeleiden van nieuwe of verplaatsende ondernemers naar hun droomlocatie binnen het centrumgebied alsmede in het winkelgebied van Treebeek. De begeleiding ziet toe op zaken als het opstellen van bedrijfsplannen en/of exploitatiebegrotingen, voeren van onderhandelingen met vastgoedpartijen namens de cliënten et cetera. De samenwerking is operationeel van aard.

Cadeaukaart Brunssum
Op 9 november 2020 heeft het college van burgemeester en wethouders besloten akkoord te gaan met het opstarten van de pilot gericht op het opstarten van een lokaal cadeaukaartsysteem in samenwerking met de lokale ondernemers(verenigingen).
De gemeente Brunssum is pilot eigenaar, maar een systeem als dat van de cadeaukaart is in den lande niet gebruikelijk om te beheren en uit te voeren vanuit "de overheid". Het streven is dat het totale systeem op termijn wordt belegd buiten de gemeente Brunssum: in een organisatie als citymanagement of de ondernemersvereniging. De cadeaukaart kent op termijn ook meerdere functies, zoals bijvoorbeeld een spaar- of loyaliteitssyteem en is ook digitaal ontsloten via een eigen portaal, waar de kaart gekocht kan worden en mogelijk gepersonaliseerd kan worden qua ontwerp.

Oostflank
Gemeente Brunssum, regio en provincie hebben de wens om de Oostflank te her-ontwikkelen. De Oostflank van Brunssum wordt regionaal gezien als één van de laatste kansrijke ontwikkelgebieden van Zuid-Limburg. De Oostflank ligt nabij de recent aangelegde Buitenring en beschikt over een eigen afrit. Hierdoor is het gebied goed ontsluitbaar en hierdoor economisch kansrijk.
De maatschappij staat voor een aantal grote opgaven die allen een claim op de ruimte hebben. Voorbeelden zijn de energietransitie, klimaatadaptatie en het milieuvraagstuk stikstof. Voor de energietransitie is de Oostflank aangeduid als 'zoekgebied' voor de Regionale Energie Strategie en dient er duurzame energie opwek gerealiseerd te worden.
De gemeente Brunssum heeft de wens een toekomstbestendige gebiedsvisie op de Oostflank te maken. Onderzoek naar welke innovatieve duurzaamheidsmaatregelen in dit gebied mogelijk zijn, wordt onderdeel van deze gebiedsvisie. Hierbij kan gedacht worden aan windenergie, zonneweides en andere innovaties (b.v. waterstof).
De gemeente Brunssum heeft met de Oostflank de kans om economische en maatschappelijke ontwikkeling mogelijk te maken. Om hierin zelf zoveel mogelijk regie te hebben als gemeente, is er structureel ambtelijke capaciteit nodig. Die capaciteit is er inmiddels. Op dit moment werkt de gemeente Brunssum samen met stadsregio Parkstad Limburg, provincie Limburg en grondeigenaren aan de herontwikkeling van de Oostflank via drie samenhangende projecten/processen:
• de aankoop en ontwikkeling van de groeve Mourik;
• een grondruilconstructie in het entreegebied Kranenpool/Ganzepool; en
• het verdiepen van het ambitiedocument Oostflank.

Daarnaast mist momenteel een overkoepelende visie waarmee ontwikkeling met sturing, regie en planmatige voortgang kan plaatsvinden.

Bedrijventerrein Haefland/ Rode Beek
In de komende bestuursperiode (2023-2026) willen we het ondernemers- en vestigingsklimaat op Haefland-Rode Beek versterken in de brede zin van het woord. Dit betreft de openbare ruimte, het vastgoed, de private voorterreinen en veiligheid en leefbaarheid. De aanpak, zoals in de vorige coalitieperiode geïnitieerd, is meerledig:
• een strenger toezicht en handhaving van de geldende ruimtelijke voorschriften;
• het begeleiden van nieuwe ruimtelijke initiatieven;
• projectmatige aanpak van ondermijning, toezicht en handhaving;
• reconstructie van de openbare ruimte (wegdek, riolering, groen, en parkeren); en
• één en ander via een nauwe samenwerking met betrokken partners zoals de stichting Business in Brunssum, Bedrijventerreinen Management Parkstad en lokale ondernemers.

Faciliteren markt en kermis
De markt op de Kerkstraat en de kermis –die beide ooit floreerden- kennen beide in hun initiële opzet een teruglopend interesse, behoefte en daarmee bezoekersprofiel. De tendens is dat de kleine weekmarkt zonder aanpassing op termijn niet meer zal bestaan. De redenen van deze ontwikkeling zijn meerledig, zoals: vergrijzing, concurrentie, digitaal winkelen, weinig spannend en verrassend aanbod en gebrek aan ondernemerschap en innovatie. De kermis heeft last van concurrentie, zoals pretparken en evenementen. Andere factoren die meespelen in de teruglopende interesse zijn: hoge kosten en agressie-incidenten. Het aantal inschrijvingen van kermisexploitanten loopt terug. Net zoals de weekmarkt heeft de kermis moeite om zich door te ontwikkelen en te vernieuwen. In 2026 hebben we voor beide trajecten een stip op de horizon over waar we met de weekmarkt en de kermis naartoe gaan. Blijven ze en zo ja in welke mate?

Kaderstellende nota's

- Centrumvisie
- Uitvoeringsprogramma Centrum
- Stedenbouwkundig kwaliteitskader Centrum
- Masterplan Centrum
- Kadernota Economie en Toerisme
- Visiedocument/startnotitie gebiedsaanpak Rumpenerstraat
- Beleidsregel Ruimtelijk beleid Haefland
- Ambitiedocument Oostflank
- Masterplan Herstructurering Bedrijventerreinen Oostflank
- Masterplan Treebeek
- Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg
- Structuurvisiebesluit Wonen en Retail
- Bestemmingsplan Centrum, Oostflank, Haefland-/Rode Beek, Emma
- Beheersverordeningen bedrijventerreinen en Woongebied
- Visie Vrijetijdseconomie Zuid-Limburg
- Uitvoeringsprogramma Toerisme Parkstad
- Visiedocument Schutterspark

Beleidsopgaves

Vitaal ondernemen

- Stimuleren van herontwikkeling van verouderd en/of leegstaand retailvastgoed in (binnenstedelijke) aanloopstraten.
- Gebiedsgerichte aanpak van de Rumpenerstraat in samenhang met wonen, openbare ruimte en leefbaarheid.
- Continueren van de samenwerking met de stichting Streetwise en het starterscentrum Limburg voor het aantrekken van nieuw ondernemerschap.
- Doorontwikkelen samenwerking met de ondernemersvereniging(en) en centrummanagement op basis van ontwikkel-/samenwerkingsagenda.

Gebiedsontwikkeling oostflank

- De gemeente neemt meer zelf de regie bij de herstructurering van de Oostflank.
- In samenwerking met de provincie Limburg en stadsregio Parkstad komen tot een ontwikkel- en samenwerkingsstrategie voor de groeve Mourik en de provinciale (rest)percelen aan de op- en afrit van de Buitenring.
- Als dragers voor de gebiedsontwikkeling in te zetten op hoogwaardige bedrijvigheid, versterking van het natuurlandschap en duurzame energie.
- Door middel van herstructurering, revitalisering en/of strategische verwervingen uitvoering geven aan de herinrichting van bedrijventerreinen.

Vrijetijdseconomie

- Uitvoering geven aan de regionale visie Vrijetijdseconomie Zuid-Limburg en het uitvoeringsprogramma Toerisme op basis van een lokaal actieprogramma 2024.
- Ontwikkelen van een integrale Brunssumse toeristische visie waarin recreatie, toerisme, evenementen, economie, sport en cultuur een plek krijgen.

Bedrijventerreinen

- Gebiedsgerichte en integrale aanpak van de bedrijventerreinen Haefland en Rode Beek (planologisch, openbare ruimte, veiligheid).
- Faciliteren van private ontwikkelingen op het bedrijventerrein Rode Beek (Molenvaart).
- Faciliteren aanleg glasvezelnetwerk op bedrijventerreinen Haefland, Houserveld, Rode Beek en Bouwberg.

Regionaal economisch beleid

- De gemeente participeert in de ontwikkeling, evaluatie en toepassing in Brunssum van regionaal economisch beleid.
- De gemeente participeert waar mogelijk in regiodeal- en/of overige subsidieprojecten.

TV31 Economische ontwikkeling
WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT DOEN WE DAARVOOR?

Doel 1: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 42b. Voortzetten samenwerking met Streetwise.

Resultaten:

1. Minimaal 3-5 nieuwe ondernemers per jaar begeleiden.

Doel 2: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 43. Doorontwikkelen Cadeaukaart Ons Brunssum.

Resultaten:

1. Besluitvorming over de voortzetting van de cadeaukaart en het al dan niet extern beleggen van het beheren en uitvoeren van de cadeaukaart.

Doel 3: Wat willen we bereiken?

Verbetering van het lokale ondernemersklimaat in het belang van ondernemers en inwoners.

Resultaten:

1. Versterken van de organisatiegraad van lokale ondernemers via doorontwikkeling centrummanagement.
2. Stimuleringsregeling nieuw ondernemerschap, bedrijfsverplaatsing en gevelrenovatie.
3. Voortzetting van de ontwikkeling van plannen voor binnenstedelijke transformatie en centrummanagement.

Doel 4: Wat willen we bereiken?

Versterken van de regionale economische structuur o.a. op het gebied van retail, bedrijventerreinen en vrijetijdseconomie.

Resultaten:

1. Participeren in het regionale project Stratenaanpak.
2. Faciliteren van aanleg glasvezelnetwerk op bedrijventerreinen Haefland, Houserveld, Rode Beek en Bouwberg.

WAT GAAT HET KOSTEN?

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Producten				
310000 - Salarislst Economische ontwikkeling	223	220	218	216
310001 - Economische Activiteiten	20	20	20	20
310002 - Economisch beleid	97	97	82	82
TOTAAL LASTEN	341	338	321	319
Producten				
TOTAAL BATEN	0	0	0	0
Resultaat	**341**	**338**	**321**	**319**

TV32 Fysieke bedrijfsinfrastructuur
WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT DOEN WE DAARVOOR?

Doel 1: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 40. Onderzoeken welke (innovatieve) duurzaamheids-maatregelen op de Oostflank mogelijk zijn.

Resultaten:

1. Het onderzoeken van duurzaamheidsmaatregelen onderdeel uit laten maken van de op te stellen gebiedsvisie voor de Oostflank.

Doel 2: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 41b. Opwaardering bedrijventerrein Haefland/ Rode Beek).

Resultaten:

1. Verdere uitvoering van het KVO-project.
2. Vaststellen definitief ontwerp reconstructie Haefland.
3. Begeleiden van diverse (nieuwbouw)initiatieven.
4. Projectmatige aanpak ondermijning.

Doel 3: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 46. Regie pakken bij de herstructurering van de Oostflank en hiervoor structureel ambtelijke capaciteit inzetten.

Resultaten:

1. Opstellen gebiedsvisie Oostflank, als verdieping op het Ambitiedocument Ontwikkeling bedrijventerreinen Oostflank
2. Herontwikkeling van Groeve Mourik als onderdeel van de Oostflank, samen met gebiedspartners Provincie Limburg en Stadsregio Parkstad.
3. Herontwikkeling van het Entreegebied N300 en overige restpercelen van provincie als onderdeel van de Oostflank, samen met gebiedspartners Provincie Limburg en Stadsregio Parkstad.

Doel 4: Wat willen we bereiken?

Het beleid en de projecten binnen het economisch domein worden voortgezet in lijn met de lopende lokale en regionale programma's.

Resultaten:

1. Uitvoering van het regionale uitvoeringsprogramma Bedrijventerreinen.
2. Uitvoering van het jaarplan Economie en Toerisme van de regionale bestuurscommissie.
3. Gefaseerde gronduitgifte en ontwikkeling bedrijventerrein Houserveld.

WAT GAAT HET KOSTEN?

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Producten				
320741 - Werkkapitaal Oostflank	50	50	50	50
TOTAAL LASTEN	50	50	50	50
Producten				
TOTAAL BATEN	0	0	0	0
Resultaat	**50**	**50**	**50**	**50**

TV33 Bedrijfsloket en -regelingen
WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT DOEN WE DAARVOOR?

Doel 1: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 44. Faciliteren markt en kermis.

Resultaten:

1. Koppelen van activiteiten centrumbeleving aan de weekmarkt (thematische benadering)
2. Doorontwikkelen Ons Kermis Brunssum
3. Experimenteren met nieuwe initiatieven t.a.v. de kermis.

Doel 2: Wat willen we bereiken?

Goede dienstverlening aan (startende) ondernemers.

Resultaten:

1. Samenwerking met stichting Starterscentrum en stichting Streetwise t.b.v. begeleiding nieuw ondernemerschap.
2. Vast aanspreekpunt organiseren binnen de gemeente (bedrijvencontactpersoon).
3. Opstellen strategie centrummanagement.

WAT GAAT HET KOSTEN?

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Producten				
330001 – Markten	33	18	18	18
TOTAAL LASTEN	33	18	18	18
Producten				
330001 – Markten	-13	-13	-13	-13
TOTAAL BATEN	-13	-13	-13	-13
Resultaat	**20**	**5**	**5**	**5**

TV34 Economische promotie
WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT DOEN WE DAARVOOR ?

Doel 1: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 45. Concretiseren en uitvoeren van Intentieovereenkomst met JFC.

Resultaten:

1. Opleveren resultaten onderzoek wat internationale mensen nodig hebben om zich thuis te voelen inclusief actiepunten.
2. Uitvoeren van de actiepunten die uit het onderzoek naar voren komen.

Doel 2: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 48. Opstellen van integrale visie voor de toeristisch-recreatieve ontwikkeling van Brunssum.

Resultaten:

1. Opstellen van de integrale visie.

Doel 3: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 49. Brunssum in samenwerking met Visit Zuid-Limburg als toeristisch-recreatieve trekpleister in de markt zetten.

Resultaten:

1. Governance ontwikkelen om de uitvoering van de marketingcampagnes van Visit Zuid-Limburg te integreren in onze citymarketing-strategie.
2. Het verder intensiveren van de samenwerking met Visit Zuid-Limburg.

Doel 4: Wat willen we bereiken?

Het toeristisch recreatief en economisch aanbod vermarkten bij inwoners, ondernemers en bezoekers van Brunssum met als doel het gebruik van het aanbod te intensiveren.

Resultaten:

1. Intensiveren samenwerking met citybranding (ons brunssum).
2. Focuscampagne Ons Nieuwe Centrum voortzetten.

Doel 5: Wat willen we bereiken?

Kwalitatief uitbreiden en versterken van het toeristisch, recreatief en economisch aanbod.

Resultaten:

1. Uitvoering Lokaal uitvoeringsprogramma vrijetijdseconomie.
2. Doorontwikkeling van het ondernemers- en vestigingsklimaat.
3. Doorontwikkeling van het centrummanagement.

WAT GAAT HET KOSTEN ?

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Producten				
340000 - Salarislasten Economische promotie	156	124	123	122
340002 – Kermis	62	47	47	47
340003 - Vrijetijdseconomie (VTE)	16	16	16	16
TOTAAL LASTEN	234	188	186	185
Producten				
340001 - Baten Toeristenbelasting	-172	-172	-172	-172
340002 - Kermis	-31	-31	-31	-31
TOTAAL BATEN	-203	-203	-203	-203
Resultaat	**31**	**-15**	**-17**	**-18**

11. Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

Omschrijving

Wat valt onder dit programma?

Centraal staat (het behoud van) een aantrekkelijke woon- en leefomgeving, waarbij steeds wordt gezocht naar een goede balans tussen groen, wonen, parkeren en voldoende ruimte voor sport, spel en ontspanning. Onder dit programma valt het gebruik en de inrichting van de fysieke leefomgeving inclusief de nieuwe Omgevingswet. Inmiddels is het opstellen van het proces om te komen tot een nieuwe integrale omgevingsvisie gestart. Onderdeel daarvan wordt de herijking van de strategische visie.
Ook het zorgen voor passende en betaalbare woonruimte voor iedereen valt onder dit programma. Net zoals in de rest van Nederland heeft ook Brunssum een tekort aan passende en betaalbare woonruimte. Het terugdringen van de woningnood en het ‘bouwen naar behoefte’ worden als belangrijke opgaven gezien. Daarom wordt ingezet op transformeren van de woningvoorraad in de vorm van realisatie van levensloopbestendige, duurzame en betaalbare woningen, verspreid over de wijken. Voor een tweetal wijken zijn hiervoor ook middelen beschikbaar vanuit het Volkshuisvestingsfonds.

Verder vallen onder dit programma de transitie van de 'kop van Treebeek', almede alle gemeentelijke grondexploitaties en de uitvoering van het centrumplan.

Wat zegt het uitvoeringsprogramma hierover in 2024?

Omgevingswet
De Omgevingswet is een nieuwe wet die een groot aantal geldende wetten op het gebied van bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur bundelt en moderniseert. De Omgevingswet vraagt om een andere manier van werken. Een manier van werken die wensen uit de samenleving begeleidt en uitgaat van samenwerking met alle betrokken partijen.
Daarom is in 2023 begonnen met het opstellen van de omgevingsvisie. Dit vergt grote betrokkenheid van de organisatie en een brede kijk, want de fysieke leefomgeving raakt vele facetten; ook sociale en maatschappelijke. Het opstellen van een visie willen we programmatisch aanpakken. Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet vormen de geldende ruimtelijke plannen, een aantal lokale regels samen met een aantal rijksregels (vervat in de Bruidsschat) het tijdelijke omgevingsplan. Uiterlijk eind 2031 dient het omgevingsplan gereed te zijn.

Centrumplan
De benodigde transformatie van het centrumgebied duurt jaren. De centrumvisie betreft de periode van de komende tien tot twintig jaar en gaat in op de algemene uitgangspunten en kaders voor de thema's: wonen, diensten en ontmoeten. Een belangrijke activiteit is het kwalitatief verbeteren van de bebouwing en omliggende openbare ruimte. Dat is een dynamisch proces. Onder meer, omdat de uitvoering van de plannen afhankelijk is van de mogelijkheden die er zijn om benodigde gronden strategisch te kunnen verwerven. Via een programmatische aanpak wordt op het niveau van de doelen van de gewenste transformatie gestuurd. Het uitvoeringsprogramma beslaat de periode tot en met 2026 en is in meer detail uitgewerkt voor de periode tot en met 2024. In deze coalitieperiode brengen we de plannen voor het centrum daadkrachtig ten uitvoer.

Transitie Rumpenerstraat
Als gevolg van diverse oorzaken staat de leefbaarheid in de Rumpenerstraat -een belangrijke entree naar het centrumgebied van Brunssum- onder druk. Middels een meerjarige gebiedsgerichte aanpak wordt beoogd samen met stakeholders in het gebied de stedenbouwkundige kwaliteit, veiligheid en leefbaarheid en openbare ruimte te verbeteren en hiermee versnelling aan te brengen in de beoogde transitie van de straat. Aan de hand van een aantal actuele ontwikkelingen wordt hierna de context uitgediept. In de komende periode (2023-2026) willen we gebruik maken van het 'momentum' om de ontwikkeling van de Rumpenerstraat een slag verder te brengen. Het primaire doel is de leefbaarheid van de Rumpenerstraat te vergroten, de kwaliteit en waarde van het vastgoed en de openbare ruimte te verhogen en openbare orde- en ondermijningsproblematiek terug te dringen.

Ontwikkeling 'de kop van Treebeek'
In het kader van de wijkontwikkeling wordt de herstructurering van 'de kop van Treebeek' expliciet genoemd. Deze ontwikkeling ziet op de omgeving Horizonstraat en de Komeetstraat. Hier liggen percelen en opstallen die niet bijdragen aan een vitale en aantrekkelijke wijk. De drie deelgebieden (Horizonstraat 57, Komeetstraat 25 en 29 en Horizonstraat 75) grenzen aan elkaar. Bij ieder gebied is sprake van een min of meer zelfstandige invulling door een projectontwikkelaar. Op onderdelen wordt gekeken of sprake kan zijn van een gecombineerde invulling (met name in het gebied ten oosten van de Komeetstraat).
a. Deelgebied Emmahoes (Horizonstraat 57): Dit deelgebied bestaat ook weer uit twee delen. In het meest oostelijk gelegen deel worden circa 36 woningen gerealiseerd, waarvan 18 levensloopbestendige woningen, 8 rijwoningen en 10 vrijstaande woningen. Deze woningaantallen kunnen nog variëren bij een verdere planuitwerking. In het resterende gedeelte van het plangebied wordt gekeken naar de mogelijkheid voor appartementen. Daarbij wordt ook gekeken naar een aanhaking op het initiatief onder b. (woningen met zorg).
b. Deelgebied Komeetstraat 25 en 29: In en om de voormalige OLV van de Rozenkranskerk worden circa 70 appartementen, hoofdzakelijk zorggerelateerd uitgevoerd. De kerk als beeldbepalend element blijft behouden en wordt heringevuld. Het voormalige partycentrum wordt gesloopt.
c. Deelgebied Horizonstraat 75: In een pand dat ooit is gebouwd als gezamenlijk longinstituut van de mijnen, nu in gebruik als paintballcentrum, worden circa 30 appartementen gerealiseerd. Deze appartementen komen binnen de bestaande contouren van het pand en zijn vooral bedoeld voor starters, jonge gezinnen en senioren.

Vlottrekken van de woningmarkt
Wat betreft niet in exploitatie genomen bouwgronden die in gemeentelijk eigendom zijn, geldt de GTD-locatie in het stadsdeel Centrum als de belangrijkste. Deze locatie is globaal gelegen tussen de N276, Karel Doormanstraat en de dr.L.Th.WIetenstraat.
De GTD-locatie is de plek waar in het verleden de gemeentelijke technische dienst was gehuisvest. Met een marktpartij zal de ontwikkeling van het plangebied verder worden opgepakt, waarbij deze ook

verantwoordelijk is voor de aan te leggen openbare ruimte. Deze openbare ruimte wordt na oplevering terug geleverd aan de gemeente Brunssum. Naast de eigenlijke GTD-locatie worden ook enkele restpercelen aan de zuidzijde van het plangebied mee ontwikkeld.
In en rond het centrumgebied (en in beperkte mate ook in de woongebieden, daar waar vanuit de historie sprake is van solitair gelegen winkel- en/of bedrijfsbestemmingen) stimuleert de gemeente Brunssum binnen haar mogelijkheden transformaties naar wonen. Deze transformaties moeten voldoen aan kwaliteitseisen die zijn opgenomen in het regionale woonbeleid. Op sommige plaatsen, zoals in de Rumpenerstraat, zijn hiervoor subsidieregelingen vastgesteld op basis van het aantal te transformeren vierkante meter detailhandel. In en rondom het Ei wordt, in het kader van het centrumplan, verouderd particulier bezit onttrokken ten faveure van nieuwe moderne woonvoorzieningen in verschillende huursegmenten. Dit bevordert de algehele doorstroming op de lokale woningmarkt in Brunssum. Ook in het transformatiegebied Kerkstraat-Noord en de 'wonen boven winkel' locaties worden nieuwe woonprojecten gefaciliteerd en daar waar mogelijk gestimuleerd. Tevens ontstaat vanuit de markt ook behoefte om te transformeren of te herontwikkelen. Ook bij deze initiatieven proberen wij zo veel als mogelijk te faciliteren en stimuleren. Voorbeelden van overige locaties waar zich transformatie initiatieven voordoen zijn de Maarstraat (al gereed), de Schildstraat, de Prins Hendriklaan en de Gregoriuslaan. Denk hierbij aan oude supermarkten, dierenspeciaalzaken en overige verkooppunten. Het planologisch beleid is erop gericht de bedrijfs- en winkelfuncties zoveel mogelijk te concentreren in de daarvoor bestemde winkelclusters en bedrijventerreinen. Hiermee wordt de leefbaarheid in woonwijken bevorderd. Binnen de cluster zelf is wel nog een actualisatie en modernisering van ruimtelijk beleid wenselijk. Wat recht doet aan de opgave van deze transformatie.

Stadsdeelvisies
In het verleden zijn voor de diverse stadsdelen visies vastgesteld. Die visies vormen een beleidsuitgangspunt voor de ontwikkelingen in met name het fysieke domein. Deels hebben deze ontwikkelingen betrekking op plekken waar de gemeente initiatiefnemer is. Deels kunnen deze betrekking hebben op initiatieven van maatschappelijke partners zoals bijvoorbeeld een woningcorporatie. Niet alle initiatieven die zich aandienen, zijn overigens opgenomen in de stadsdeelvisies. Wel vindt uiteraard een toetsing plaats aan de visie om te bezien of daarmee geen ander (ruimtelijk) beleid wordt doorkruist. Anderzijds is de stadsdeelvisie ook geen statisch document. Wanneer zich zaken aandienen die in de tijd gezien achterhaald zijn, kan worden uitgelegd waarom wordt afgeweken. Tot slot zullen de stadsdeelvisies ook mede invulling geven aan de omgevingsvisie die in het kader van de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor het hele grondgebied van de gemeente Brunssum zal worden opgesteld. Bij al deze ontwikkelingen geldt een betrokkenheid voor de buurtnetwerken. Deze zullen actief worden ingeschakeld bij zowel de communicatie over projecten, alsook bij de invulling van projecten.

Verbreden wijkgerichte dienstverlening naar alle wijken
Met een wijkgerichte dienstverlening streven we ernaar samen met wijkbewoners de woon- en leefomgeving te verbeteren en bewoners benaderen de buurtnetwerken en wijkmanagers pro-actief. Vooral meer persoonlijk contact en aandacht zijn daarbij uitgangspunten. Uiteindelijk bestaat er in elke wijk een uitvalsbasis en er zijn buurtkrantjes gerealiseerd.

Meer verantwoordelijkheid wijkbewoners en toekennen extra budget buurtnetwerken voor opwaardering woon- en leefomgeving
Door de buurtnetwerken een extra budget toe te kennen voor het opwaarderen van de woon- en leefomgeving versterken we de zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid voor de buurt en de wijk.

Kaderstellende nota's

- Structuurvisie wonen Zuid-Limburg 2016
- Regionale en lokale woonvisie 2023-2028
- Woondeal Limburg 2023
- Geactualiseerde envelop Herstructureringsvisie Parkstad Limburg 2017-2020/2030
- Masterplannen Treebeek en Centrum 2008
- Centrumvisie 2020-2026
- Stadsdeelvisies Centrum/Noord (2013), West (2015) en Zuid/Oost (2017)
- Strategische visie 2025
- Structuurvisie Brunssum 2025
- Intergemeentelijke structuurvisie Parkstad
- Structuurvisiebesluit Wonen en Retail
- Structuurvisie Ruimtelijke Economie
- Nota Grondbeleid (2019-2022)
- Verordening VTH
- Welstandsnota
- Bouwverordening der gemeente Brunssum 2014
- Bomenverordening
- Erfgoedverordening
- Archeologische verwachtingskaart
- Ontwikkeling Visie Wijkgericht werken 5.0 (2019)
- Wijkteams 2.0
- Evaluatie Pilot Wijkgericht Werken (2023)

Beleidsopgaves

Transformatie van de woningvoorraad

- We zorgen voor passende en betaalbare woonruimte voor iedereen, als onderdeel van een aantrekkelijke woon- en leefomgeving, waarin, samen met wijkbewoners, ook aandacht is voor de verdere ontwikkeling van de kwaliteit van (openbaar) groen en verkeer & mobiliteit.
- Het in balans brengen van vraag en aanbod (zowel kwalitatief als kwantitatief), zodat rekening wordt gehouden met de veranderende bevolkingsontwikkeling en veranderende woonwensen.
- Een goede mix van (levensloopbestendige) koop- en huurwoningen in de verschillende prijsklassen en in de verschillende stadsdelen blijft een belangrijk streven.
- Met inzet van middelen vanuit het Volkshuisvestingsfonds zal de komende jaren extra aandacht worden besteed aan verbetering/verduurzaming van particulier bezit in de voormalige mijnkolonie Schuttersveld en de Lemmender.
- Uitvoering geven aan de onlangs vastgestelde regionale en lokale woonvisie en de 9 maart 2023 gesloten woondeal'.
- Inspelen op de regionale Woon/zorgvisie wanneer deze gereed is.
- Stimuleren van de transformatie van winkels naar woningen, met inachtneming van het geldende retail- en woon-beleid.

Centrum

- Uitvoering geven aan de centrumvisie en het bijbehorende uitvoeringsprogramma, waarbij wordt ingezet op de functies wonen, diensten en ontmoeten langs de thema’s verjonging, internationaliseren en verduurzaming.

Integrale aanpak leefomgeving en omgevingskwaliteit

- Het verbinden tussen een gezonde fysieke leefomgeving, sociaal domein, het mobiliteits- en inclusiebeleid, gezondheidsbeleid via een integrale gebiedsgerichte aanpak samen met de wijkbewoners.
- De gemeente heeft een faciliterende rol t.a.v. burger- en wijkinitiatieven. Wij willen het oplossend vermogen binnen wijken, op het gebied van zorg, veiligheid, leefbaarheid en voorzieningen, versterken. Subsidieregelingen, en samenwerken met alle partners in de wijken, zijn daartoe belangrijk.
- We brengen activiteiten naar de wijken toe. Betere Buren en de gemeente organiseren zich meer in wijken. Hierbij zijn de vijf buurtnetwerken vertegenwoordigers van hun buurt en trekken samen met de wijkmanagers op.
- Het behouden en versterken van het woon- en leefklimaat binnen de verschillende wijken in Brunssum. Naast een aantrekkelijke woongemeente wil de gemeente ook een prettige leef gemeente zijn, waar voldoende werkgelegenheid, winkels, maatschappelijke voorzieningen en mogelijkheden voor recreatie zijn.

- Het versterken van (schone) werkgelegenheid. Waarbij een goede bereikbaarheid en aansluiting op de regionale infrastructuur van belang is.

Grondexploitatie

- Daar waar mogelijk en noodzakelijk nemen we een actieve rol in om gewenste ontwikkelingen te realiseren.
- Nog niet in exploitatie genomen bouwgronden worden zo snel mogelijk in exploitatie gebracht.
- Waar gewenste ontwikkelingen door de markt worden opgepakt faciliteren we dit, waarbij de gemeentelijke kosten worden vergoed.
- Uitvoering blijven geven aan het Masterplan Centrum en Masterplan Treebeek.

TV81 Ruimte en leefomgeving
WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT DOEN WE DAARVOOR?

Doel 1: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 58. Invoeren van geplande Omgevingswet op grond van het vastgestelde implementatieplan en ambitiedocument.

Resultaten:

1. Verfijning van de interne werkprocessen na de inwerkingtreding van de Omgevingswet.
2. Training van de medewerkers in vaardigheden benodigd voor het anders werken onder de Omgevingswet.
3. Eind 2024 vaststellen van de omgevingsvisie (met daarin geïncorporeerd de strategische visie).
4. Opstellen omgevingsplannen.

Doel 2: Wat willen we bereiken?

Het adviseren over en beoordelen van ruimtelijke initiatieven vanuit de samenleving (burgers, bedrijven, ontwikkelaars).

Resultaten:

1. Adequaat en binnen de daarvoor geldende termijnen adviseren over ruimtelijke initiatieven.

WAT GAAT HET KOSTEN?

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
producten				
810000 - Salarislasten Ruimtelijke ordening	689	680	673	666
810001 - Bestemmingsplannen	160	120	40	40
810003 - Ruimtelijke kwaliteitszorg	18	18	18	18
810005 - Omgevingswet	150	50	50	50
TOTAAL LASTEN	1.017	868	781	774
producten				
TOTAAL BATEN	0	0	0	0
Resultaat	**1.017**	**868**	**781**	**774**

TV82 Grondexploitatie. (niet-bedrijventerreinen)
WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT DOEN WE DAARVOOR?

Doel 1: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 42a. Daadkrachtig uitvoeren van Centrumplan.

Resultaten:

1. Verder uitvoering geven aan de deelprojecten die zijn opgenomen in het uitvoeringsprogramma Centrum 2020- 2026 (wat dit hoofdstuk betreft de bouwopgaven Victoriapark en de locaties aan de Raadhuisstraat, Kloosterstraat en Lindeplein).

Doel 2: Wat willen we bereiken?

Uitvoering geven aan de nota grondbeleid.

Resultaten:

1. Uitvoering geven aan de in 2023 geactualiseerde nota grondbeleid.
2. De grondprijzenbrief actualiseren.
3. Het actualiseren van het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties (MPG).

Doel 3: Wat willen we bereiken?

Uitgifte van grond en het verder ontwikkelen van diverse (woningbouw) locaties binnen de gestelde (financiële) kaders.

Resultaten:

1. Verdere uitvoering van de ontwikkeling locatie Raadhuisstraat / Entree Dorpstraat.
2. Afronding van de ontwikkeling Hof van Oeloven.
3. Ontwikkeling Lindeplein: wijziging omgevingsplan en traject omgevingsvergunning.
4. Ontwikkeling Kloosterstraat: na de aanbesteding uitwerking van de plannen.
5. GTD locatie: afronding aanbesteding en verdere planuitwerking.
6. Wieënweg 6 (voormalig schoolgebouw): traject omgevingsvergunning en start van het project in uitvoering.

WAT GAAT HET KOSTEN?

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
producten				
820000 - Salarislasten Grondexpl. niet/bedr.	270	267	264	261
820001 - Exploitatie Erfpacht gronden	3	3	3	3
820008 - Dorpstraat 27	0	0	0	0
820009 - Algemene Kosten Grondexploitatie	389	369	348	308
820041 - Entree Dorpstraat MP Centr	870	98	99	0
820042 - Kloosterstraat Masterplan Centrum	125	609	0	0
820043 - Raadhuisstraat Masterplan Centrum	1.523	104	105	0
820051 - Het Ei fase Transformatie Hofplan	3.933	3.034	1.909	608
820080 - Lindeplein MP Centrum	925	114	26	0
820640 - Complex 64 Oeloven	103	104	0	0
820650 - Complex 65 Haansberg	38	2.601	0	0
820730 - Masterplan Treebeek	322	0	0	0
820732 - MaatschappelijkeVoorziening Treebeek	173	173	172	172
TOTAAL LASTEN	8.675	7.475	2.927	1.352
producten				
820001 - Exploitatie Erfpacht gronden	-3	-3	-3	-3
820002 - Dorpstraat 3	-1	-1	-1	-1
820003 - Eindstraat 6	-1	-1	-1	-1
820004 - Eindstraat 8	-2	-2	-2	-2
820005 - Eindstraat 2	-1	-1	-1	-1
820006 - Eindstraat 10	-1	-1	-1	-1
820008 - Dorpstraat 27	-1	-1	-1	-1
820009 - Algemene Kosten Grondexploitatie	-135	-135	-135	-135
820041 - Entree Dorpstraat MP Centra	-870	-98	-99	0
820042 - Kloosterstraat Masterplan Centrum	-125	-609	0	0
820043 - Raadhuisstraat Masterplan Centrum	-1.523	-104	-105	0
820051 - Het Ei fase Transformatie Hofplan	-3.933	-3.034	-1.909	-608
820080 - Lindeplein MP Centrum	-925	-114	-26	0
820640 - Complex 64 Oeloven	-103	-104	0	0
820650 - Complex 65 Haansberg	-38	-2.601	0	0
820730 - Masterplan Treebeek	-322	0	0	0
820732 – Maatschappelijke Voorziening Treebeek	-99	-99	-99	-99
TOTAAL BATEN	-8.084	-6.908	-2.384	-853
Resultaat	**590**	**566**	**543**	**499**

TV83 Wonen en bouwen
WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT DOEN WE DAARVOOR?

Doel 1: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 12. Uitbreiden vast/mobiel cameratoezicht en overige knelpunten op gebied van veiligheid.

Resultaten:

1. Doorontwikkeling van de visie op de inzet van cameratoezicht als onderdeel van het integraal veiligheidsbeleid.

Doel 2: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 41a. Voortzetten van lopende projecten transitie Rumpenerstraat.

Resultaten:

1. Doorvertaling van de startnotitie gebiedsvisie in een strategische aanpak.
2. Verder oppakken van het dossier Bristol.
3. Opstellen van een Masterplan Componistenwijk Weller.
4. Voorbereiden en beginnen met uitvoering van de reconstructie Rumpenerstraat.

Doel 3: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 52. Een bijdrage leveren aan het vlottrekken van de woningmarkt, o.a. door nog niet in exploitatie genomen bouwgronden in Brunssum zo snel mogelijk in exploitatie te brengen, door transformatie van winkels naar woningen te stimuleren, en door het verhogen van de maximale koopsom voor het verkrijgen van een starterslening.

Resultaten:

1. Onderzoeken en uitwerken van een plan voor de GTD-locatie via samenwerking met een marktpartij.
2. Uitvoeren van het project Stratenaanpak.
3. Behandeling en beoordeling van diverse verspreide wooninitiatieven.
4. Vooralsnog wordt er geen aanleiding gezien de maximale koopsom voor een starterslening te verhogen omdat er binnen de bestaande maximale koopsom nog voldoende aanbod aanwezig wordt geacht.

Doel 4: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 56. Verdere ontwikkeling van wijken en buurten op basis van geldende stadsdeelvisies.

Resultaten:

1. Het actualiseren van de stadsdeelvisies in de vorm van gebiedsvisies mede als basis voor de verwerving van subsidies (Regiodeal, Volkshuisvestingsfonds e.a.).

Doel 5: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 26. Gesprek aangaan in Parkstadverband om de door het Rijk gesubsidieerde aanpak in Heerlen-Noord te verbreden naar andere kwetsbare wijken in de regio, waaronder Brunssum.

Resultaten:

1. Het opstellen van een jaarplan;
2. Het aanvragen (en uiteindelijk ontvangen) van subsidies bij derden;
3. Het implementeren van de in het jaarplan beschreven aanpak.

Doel 6: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 57. Opstellen ontwikkelingsplan voor ‘de kop van Treebeek’ (omgeving Horizonstraat/Komeetstraat).

Resultaten:

1. De particuliere ontwikkelingen voor de Horizonstraat en de Komeetstraat verder faciliteren.

Doel 7: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 27. Verbreden van de wijkgerichte dienstverlening naar alle wijken.

Resultaten:

1. Het ontwikkelen van een dienstverlenende en mensgerichte houding en gedrag van de ambtenaar (2.0 of 3.0) door middel van trainingen.
2. Het onderzoeken of buurtkrantjes van meerwaarde zijn voor wijkgerichte dienstverlening. Indien meerwaarde na dit onderzoek blijkt deze optie verder ontwikkelen en uitvoeren.
3. Het organiseren van bijeenkomsten voor nieuwe inwoners van de buurten op structurele basis (per twee/drie maanden).

Doel 8: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 54. Geven van meer verantwoordelijkheid aan wijkbewoners en toekennen extra budget aan de buurtnetwerken voor het opwaarderen van woon- en leefomgeving.

Resultaten:

1. Formele toekenning van extra budgetten voor de vijf Buurtnetwerken met bijbehorende randvoorwaarden;
2. Monitoren effectiviteit subsidieverlening Buurtnetwerken.

Doel 9: Wat willen we bereiken?

Implementatie van de nieuwe regionale en lokale woonvisie en de 23 maart 2023 gesloten Woondeal Limburg.

Resultaten:

1. Een verhoogde inzet en woningbouwambitie om aan te sluiten bij de huidige behoefte in de praktijk en om de gemeente aantrekkelijk te houden of te maken voor mensen van buiten de gemeente.
2. Op basis van de regionale en lokale woonvisie en het regionaal woonbehoefteonderzoek kwantitatief en kwalitatief sturen op de juiste woning op de juiste plaats.

Doel 10: Wat willen we bereiken?

Een duurzaam, veilige en efficiënt ruimtegebruik van de fysieke leefomgeving waarborgen en daarmee een bijdrage leveren aan de kwaliteit van wonen, werken en recreëren in Brunssum.

Resultaten:

1. Het in stand houden van de bijzondere karakteristieken van het gebied dat is aangewezen als beschermd stads- en dorpsgezicht.
2. Vergunningen verlenen en toezicht houden op grond van de Omgevingswet (voorheen Wabo).
3. Het opstellen van het Meerjarenbeleidsplan Omgevingswet voor Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) 2024-2028;
4. Het opstellen van het Uitvoeringsprogramma Omgevingswet voor Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) 2024 op basis van het vigerende Meerjarenbeleidsplan.
5. Het evalueren van het Uitvoeringsprogramma Wabo-vergunningverlening 2023.

Doel 11: Wat willen we bereiken?

Het wijkgericht werken verder door ontwikkelen.

Resultaten:

1. Herinrichten van governance met projectleider en stuurgroep.
2. Herijken van de samenwerking met maatschappelijke partners, zorgpartijen en woningcorporaties.
3. Duidelijkere positioneren van Wijkgericht werken in de organisatie. Door een methodiek uit te werken om signalen die wijkmanagers ontvangen in de beleidscyclus te implementeren en werkprocessen aan te passen om vragen van wijkmanagers prioriteit te geven.
4. Uitwerken en implementeren van de visie, structuur en werkwijze om tot participatie te komen.
5. Uitwerken van de exacte invulling van de dragende werkstructuur.
6. Besluit over de invulling van het Noorderhuis, op basis van de uitwerking van opties en alternatieven, aan de Raad voorleggen, inclusief eventuele begrotingswijzigingen.
7. Besluiten over de invulling van het Oosterhuis en de locaties voor Brunssum-Centrum, - Zuid en - West aan de Raad voorleggen, inclusief begrotingswijzigingen.

Doel 12: Wat willen we bereiken?

Het optimaliseren van de leefomgeving in de wijken van en met burgers.

Resultaten:

1. In iedere wijk is er een Buurtnetwerk actief dat initiatieven namens de wijk ontplooit en een bijdrage levert aan het tot stand komen van beleids- en uitvoeringsplannen.
2. Bijdragen aan het versterken van de rol en positie van de buurtnetwerken.

WAT GAAT HET KOSTEN?

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
producten				
830000 - Salarislasten Wonen en bouwen	1.141	1.126	1.115	1.103
830001 - Monumenten/archeologie	5	5	5	5
830002 - Volkshuisvesting algemeen	4	4	4	4
830012 - Omg. verg.Bouw/sloop Brandveiligheid	36	36	36	36
830020 - Toezicht en Handhaving	87	87	87	87
830030 - Info. Man. Applicatiebeheer vastgoed	172	177	182	190
830100 - Subsidies buurtnetwerken	42	42	42	42
830101 - Leefbare wijken	110	113	113	113
830102 - Wijkgericht werken	206	137	137	137
TOTAAL LASTEN	1.802	1.727	1.720	1.716
producten				
830002 - Volkshuisvesting algemeen	-7	-6	-5	-4
830010 - Leges omgevingsvergunning	-409	-259	-259	-259
830020 - Toezicht en Handhaving	-2	-2	-2	-2
TOTAAL BATEN	-417	-266	-265	-264
Resultaat	**1.386**	**1.461**	**1.455**	**1.452**

12. Algemene Dekkingsmiddelen

Omschrijving

Wat valt onder dit programma?

Alle lasten en baten die samenhangen met de programma's 1 tot en met 11 worden rechtstreeks op het betreffende programma verantwoord. De baten bestaan onder andere uit doeluitkeringen, specifieke rijksvergoedingen, huuropbrengsten.
Daarnaast kent de gemeente diverse inkomsten waarvan de besteding niet gebonden is, de zogenaamde algemene dekkingsmiddelen.
Deze baten zijn niet rechtstreeks aan de programma's 1 t/m 11 toe te wijzen.

Artikel 8 van het BBV (Besluit begroting en verantwoording) schrijft voor dat in het programmaplan van de begroting (naast de raming van lasten en baten per programma) ook een overzicht algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting en het bedrag onvoorzien opgenomen moeten worden. Dit overzicht is in de begroting opgenomen als programma 12, Algemene dekkingsmiddelen.

Algemene dekkingsmiddelen geeft inzicht in specifieke financiële onderwerpen zoals de algemene uitkering, mutaties reserves, belastinginkomsten, geldleningen, treasury en overige baten en lasten. De overige baten en lasten bevat onder meer de post onvoorzien.

Daarnaast zijn in dit programma ook overige gebouwen en gronden opgenomen.

Wat zegt het uitvoeringsprogramma hierover in 2024?

Streven naar een structureel sluitende begroting
Het streven en de ambitie is dat er jaarlijks een begroting wordt gepresenteerd met een reëel en structureel meerjarig begrotingsevenwicht. Dat betekent dat de uitvoering van structurele activiteiten volledig gedekt worden door structurele inkomsten. Slechts concreet incidentele kosten kunnen worden gedekt vanuit de reserves. De gemeente Brunssum wil een financieel gezonde organisatie zijn, die voldoet aan het Besluit Begroting en Verantwoording en werkt binnen alle wettelijke kaders en eisen. De bedrijfsvoering is daarbij zoveel mogelijk afgestemd op de eisen, die samenleving en bestuur hieraan stellen. Ook denken wij na hoe optimaal gebruik te maken van subsidiemogelijkheden en de inzet vanuit verbonden partijen en gemeenschappelijke regelingen. Met betrekking tot subsidiemogelijkheden wordt er extern en intern gezocht naar mogelijkheden of faciliteiten die hierbij kunnen ondersteunen.

Lasten burgers en ondernemers
Binnen de kaders streeft de gemeente Brunssum ernaar om de lasten voor de burgers zo laag mogelijk te houden. De prijsindexering: lokale heffingen, leges en overige inkomsten worden jaarlijks aangepast voor inflatie. Hierbij wordt uitgegaan van de Nationale consumentenprijsindex (CPI) uit de meicirculaire. De verhoging betreft dus maximaal het CPI. De riool- en afvalstoffenheffing maken deel uit van een compartiment. Voor de riool- en afvalstoffenheffing wordt maximaal 100% kostendekkendheid gehanteerd. Daarnaast wordt nagestreefd om de kosten voor riool- en afvalstoffenheffing laag te houden. De OZB stijgt jaarlijks met het inflatiepercentage dat geldt voor het betreffende begrotingsjaar.

Hondenbelasting
De coalitie wil de inkomsten en uitgaven van de hondenbelasting in evenwicht brengen. Er wordt gestreefd naar het stapsgewijs verlagen van de opbrengst hondenbelasting zodat in 2026 de inkomsten gelijk zijn aan de uitgaven voor bestrijding hondenoverlast.

Duurzaamheid eigen gebouwen
De gemeenten in Nederland hebben een voorbeeldrol als het gaat om het uitvoeren van het klimaatakkoord. Het is dan ook van belang dat de gemeente invulling geeft aan deze voorbeeldrol. Zo dragen investeringen in het gemeentelijk vastgoed bij aan de bewustwording in de omgeving en het stimuleren van draagvlak. Dit met als doel: het normaliseren van duurzaamheid en het vergroten van de bereidheid van de omgeving om eveneens stappen te zetten. Een gemeentebreed programma -gebaseerd op een actueel vastgoedbeleid- geeft hierbij helderheid en duidelijkheid.

Kaderstellende nota's

- Beleidsplan communicatie (2012-2015)
- Informatiebeveiligingsbeleid gemeente Brunssum (2020 - 2023)
- Privacybeleid (2022 - 2024)
- Financiële verordening (2019)
- Treasurystatuut (2020)
- Nota debiteurenbeleid (2020)
- Nota activabeleid (2021)
- Algemeen Controle Plan (2023)
- Nota reserves en voorzieningen (2022)
- Bedrijfsinformatieplan (2022)
- Kwaliteitsbeleid informatiehuishouding
- Verordening voor de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie (2003)
- Nota risicomanagement 2021
- Nota inkoop- en aanbestedingsbeleid (2020)
- Nota grondbeleid
- Nota verbonden partijen

Beleidsopgaves

Een financieel gezonde organisatie

- Een financieel gezonde en transparante organisatie, die voldoet aan alle wettelijke eisen en gangbare opvattingen ten aanzien van het financieel instrumentarium.
- Kostenbesparingen als gevolg van slimme (duurzame) innovaties, het effectiever of efficiënter maken van processen en het actief zoeken naar subsidiemogelijkheden zorgen ervoor dat gemeente Brunssum een financieel gezonde gemeente blijft.

Een organisatie In Control

- De controlfunctie wordt breed, integraal en onafhankelijk ingevuld en is dus niet alleen financieel ingestoken.
- Daarmee samenhangend het verbeteren van de processen om risico's te mitigeren, alsmede het efficiënter inrichten.

Organisatie en bedrijfsvoering

- Organisatie en bedrijfsvoering zijn (zoveel mogelijk) afgestemd op de eisen, die samenleving en bestuur hieraan stellen.
- Processen worden zodanig gefaciliteerd dat de gemeentelijke organisatie veilig kan beschikken over de juiste informatie, op het juiste moment en de juiste faciliteiten.

Citybranding en communicatie

- Er wordt ingezet op het versterken van het imago van Brunssum en we zullen onze gemeente nadrukkelijker profileren o.a. via Citybranding.
- De externe communicatie, interactie en informatievoorziening zijn afgestemd op de doelgroepen.

Beheer overige gebouwen en gronden

- De onderhoudsstaat van gemeentelijke gebouwen is van een verantwoord technisch en kwalitatief niveau.
- De gemeente geeft invulling aan haar voorbeeldrol als het gaat om verduurzaming van onze eigen gebouwen.

TV010 Mutaties reserves
WAT GAAT HET KOSTEN?

Doel 1: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 59. Zorgdragen voor een structureel sluitende begroting, o.a. door realistisch begroten, structurele uitgaven te dekken met structurele inkomsten, een solide reservepositie, actief te zoeken naar subsidiemogelijkheden, en het doen van slimme investeringen.

Resultaten:

1. Er wordt naar gestreefd om vanaf 2025 de begroting structureel weer sluitend te krijgen, hetgeen ook afhankelijk is van keuzes van het rijk.
2. Verdere uitwerking, implementatie en uitvoering van subsidiemogelijkheden.

Doel 2: Wat willen we bereiken?

Een efficiënt werkende financiële administratie.

Resultaten:

1. Voldoen aan onze financiële verplichtingen binnen de daarvoor gestelde termijn.
2. Voeren van zuivere administratie binnen de gestelde kaders en regelgeving, waaronder in ieder geval het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording).

Doel 3: Wat willen we bereiken?

Een Planning & Control cyclus op basis waarvan de gemeenteraad haar kader stellende en controlerende rol optimaal kan vervullen.

Resultaten:

1. Alle Planning & Control documenten, Begroting - Bestuursrapportages - Jaarstukken, zijn tijdig afgerond en bevatten de benodigde sturingsinformatie.

WAT GAAT HET KOSTEN?

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Producten				
Mutaties Reserves	571	2.452	561	556
TOTAAL LASTEN	571	2.452	561	556
Producten				
Mutaties Reserves	-1.773	-1.251	-1.066	-1.415
TOTAAL BATEN	-1.773	-1.251	-1.066	-1.415
Resultaat	**-1.202**	**1.201**	**-506**	**-859**

TV03 Beheer overige gebouwen en gronden
WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT DOEN WE DAARVOOR?

Doel 1: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 39. Investeren in eigen duurzaamheidsmaatregelen zodat we als gemeente het goede voorbeeld geven.

Resultaten: Wat doen we daarvoor?

1. Vaststellen en beginnen met de gefaseerde uitvoering van het gemeente-breed programma verduurzaming eigen vastgoed.
2. Streven naar 49% CO2 reductie voor al het gemeentelijk maatschappelijk vastgoed in 2030.
3. Het opstellen van vierjaarlijkse routekaarten op portefeuilleniveau, die in beeld brengen welke maatregelen al zijn getroffen en hoe toe te werken naar het streefdoel voor 2030.
4. Renovatieverplichting van ten minste 3% per jaar en daarbij zo goed als energieneutraal maken.
5. 80% van alle overheidsgebouwen moeten in 2030 voorzien zijn van zonnepanelen.

Doel 2: Wat willen we bereiken?

Een deugdelijk beheer van onze gebouwen.

Resultaten: Wat doen we daarvoor?

1. Het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen vindt plaats conform het vigerend Accommodatiebeleid en het Meerjarig Onderhoud Plan (MJOP).
2. De kaders en voorwaarden van het op te stellen vastgoedbeleid houden rekening met de thema's duurzaamheid en reductie van energiegebruik.
3. Vooruitlopend op het vastgoedbeleid worden maatregelen genomen om het energiegebruik terug te dringen.
4. Onderzoek en uitwerken voorstel voor de renovatie badhokjes Brunssumerheide.

WAT GAAT HET KOSTEN?

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
producten				
030005 - Gebouw Henri Dunantstraat 2	23	23	23	23
030006 - Gebouw Schinvelderstraat 19	3	3	3	3
030007 - Gebouwen algemeen	133	102	102	102
030008 - Gebouw Zonnestraat 8a	0	0	0	0
030010 - Prinses Beatrixstr. 1a/gebouw CMWW	18	18	18	6
030011 - Dorpstraat 18D, Scout. Franciscus	5	5	5	5
030012 - Pr. Hendriklaan, Scout.St.Vincentius	3	3	3	3
030013 - Spoorstraat 32, Sct.St.Willibrordus	2	2	2	2
030014 - Ontmoetingscentrum D'r Brikke Oave	40	40	40	40
030017 - De Gasperistraat 3	20	20	19	17
030021 - Oude school Rumpenerhof	40	40	40	40
030023 - Voorz. gebouwtjes Rembrandtstraat	3	3	3	3
030027 - Openlucht theater	3	3	3	3
TOTAAL LASTEN	293	262	262	248
producten				
030005 - Gebouw Henri Dunantstraat 2	-26	-26	-26	-26
030006 - Gebouw Schinvelderstraat 19	-3	-3	-3	-3
030007 - Gebouwen algemeen	-8	-8	-8	-8
030008 - Gebouw Zonnestraat 8a	-0	-0	-0	-0
030010 - Prinses Beatrixstr. 1a/gebouw CMWW	-21	-21	-21	-21
030011 - Dorpstraat 18D, Scout. Franciscus	-8	-8	-8	-8
030010 - Pr. Hendriklaan, Scout.St.Vincentius	-5	-5	-5	-5
030013 - Spoorstraat 32, Sct.St.Willibrordus	-4	-4	-4	-4
030017 - De Gasperistraat 3	-8	-8	-8	-5
030021 - Oude school Rumpenerhof	-43	-43	-43	-43
030023 - Voorz. gebouwtjes Rembrandtstraat	-7	-7	-7	-7
030027 - Openlucht theater	-3	-3	-3	-3
TOTAAL BATEN	-135	-135	-135	-133
Resultaat	**158**	**127**	**127**	**115**

TV04 Overhead
WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT DOEN WE DAARVOOR ?

Doel 1: Wat willen we bereiken?

Een goed functionerende interne control functie.

Resultaten:

1. Vanuit control gevraagd en ongevraagd adviseren van het college over de financiële rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het middelenbeleid, het middelenbeheer en de beleidsuitvoering.
2. De organisatie zal vanaf 2023 de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening opnemen.
3. Uitvoering van het Algemeen Controle Plan (ACP) en het op basis daarvan doen van verbetervoorstellen aan de organisatie.
4. Het verder uitbreiden van het Internal Control Framework (ICF).
5. Besluitvorming over de onafhankelijke positie van een concerncontroller binnen de organisatie.

Doel 2: Wat willen we bereiken?

De organisatie door ontwikkelen van sectoraal naar integraal opgave- en gebiedsgericht werken.

Resultaten:

1. De ‘organisatieontwikkeling’ krijgt een nieuwe impuls door te gaan werken via een programma aanpak. Deze andere manier van werken gaat zorgen voor nieuwe inzichten aan de verdere concretisering van de organisatieontwikkeling.

Doel 3: Wat willen we bereiken?

De organisatie aantrekkelijk houden voor ons personeel, door medewerkers te binden, te boeien en te ontwikkelen.

Resultaten:

1. Update strategisch HRM beleid in lijn met organisatieontwikkelingstraject.
2. Arbeidsmarktcommunicatie (‘employer branding’) en (secundaire) arbeidsvoorwaarden verbeteren om de positie in de arbeidsmarkt te verstevigen.
3. Het werving- en selectiebeleid updaten m.b.t. de interne doorstoom mogelijkheden.
4. Implementatie en doorontwikkeling van het introductiebeleid.
5. Blijvend aandacht besteden aan de vitaliteit van medewerkers en aan flexibel en resultaatgericht werken.
6. Afronding van de invoering van HR-21 (functieboek en –waardering).
7. Implementatie van lokale regelingen bij cao-wijzigingen.

Doel 4: Wat willen we bereiken?

Het continu optimaliseren van onze (digitale) dienstverlening en (interne) processen (informatiemanagement).

Resultaten:

1. Alle kaders, beheerstools, gericht op informatiebeheer zijn op orde en daar waar nodig op elkaar afgestemd.
2. We brengen de informatiehuishouding verder op orde door o.a. de doorontwikkeling van het zaakgericht werken waarbij bestuurlijke en organisatorische ambities inzake dienstverlening en bedrijfsvoering gekoppeld worden aan de implementatie van de Wet Open Overheid (Woo), de Wet Modernisering Electronisch Bestuurlijk verkeer (Wmebv), de Wet Elektronisch Publiceren (Wep) en de Wet Digitale Overheid. Uiteraard binnen de kaders van Informatiebeheer, Informatieveiligheid en Privacy
3. Het beheer en de inrichting van de informatievoorziening en de onderliggende informatiearchitectuur worden verder gestandaardiseerd en meer afgestemd op aanwezige domeinen in de gemeentelijke organisatie waardoor er op een integrale wijze kan worden gewerkt.
4. De technische voorzieningen worden verder gemoderniseerd en geïntegreerd om te voldoen aan de uitgangspunten van het hybride werken en de samenwerking met het sociaal maatschappelijke middenveld en de gemeentelijke ketenpartners.
5. De fysieke inrichting van de kantoren en de gemeentewinkel worden steeds meer afgestemd op de uitgangspunten van het hybride samenwerken, vernieuwde visie op dienstverlening en duurzaamheid met daarbij oog voor de behoeften van onze medewerkers en onze burgers.
6. In 2024 zal de verkenning worden opgestart om de mogelijkheden te onderzoeken dat burgers en bedrijven op een digitale wijze de voortgang van hun lopende zaken kunnen raadplegen.

Doel 5: Wat willen we bereiken?

De gemeente voldoet wat betreft informatiebeveiliging en privacy aan de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) en aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).

Resultaten:

1. Implementatie inzake beleid functionele logging inclusief periodieke en systematische controle van de loggings
2. Uitvoering audit Wet Politiegegevens inclusief verbeterplan processen
3. Optimalisatie inrichting kwaliteitssysteem (ISMS) afgestemd op de gemeentelijke domeinen en hun integratie.
4. Verdere integratie van de normenkaders van informatieveiligheid & privacy met informatie- en archiefbeheer en het kader voor ethiek en integriteit.

Doel 6: Wat willen we bereiken?

We zorgen voor een effectieve communicatie en actueel communicatiebeleid, waarbij we uiteraard gebruik maken van de mogelijkheden van digitale media (social media).

Resultaten:

1. Uitvoering geven aan het geactualiseerd communicatiebeleid (incl. mediamix).
2. Doorontwikkeling van het vastgestelde intern communicatieplan.

Doel 7: Wat willen we bereiken?

Via Citybranding het stimuleren van de dynamiek van de stad en het verbeteren van het imago van Brunssum.

Resultaten:

1. Uitvoering van het strategisch Citybranding programma gericht op de aanwas van de bevolkingsdoelgroep 20-45 jaar.
2. Ontplooien van zichtbare initiatieven -met én voor Brunssumse burgers -die zorgen voor meer binding en een verbetering van het imago. Om dit zichtbaar te maken en de doelstelling te behalen zetten we strategische on- en offline marketing in.

WAT GAAT HET KOSTEN ?

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
producten				
010020 - Bestuursondersteuning	219	219	219	219
030000 - Salariskosten Beheer ov. gebouwen	113	112	111	110
030001 - Gebouw Bestuurscentrum	505	502	500	497
030002 - Gebouw Boschstraat OR	45	45	45	45
030003 - Gebouw Oude Raadhuis	9	9	9	9
040000 - Ondersteuning organisatie	2.147	4.557	4.979	5.582
040400 - Kosten voormalig personeel	80	80	50	50
041000 - Afd.Financiën & Control	1.619	1.564	1.555	1.542
041001 - Interne controle algemeen	7	7	7	7
041002 - Salarisadministratie	90	90	90	90
041100 - Afdeling Informatiemanagement	2.386	2.288	2.272	2.236
041101 - Telefoonkosten gesprek/abonnementen	128	128	128	128
041102 - Kosten DVO ISD-BOL intern	25	25	25	25
041103 - Centrale repro	76	76	76	76
041104 - Catering / representatie	49	49	49	49
041105 - Postverzorging	51	51	51	51
041107 - Personeelskantine	3	3	3	3
041108 - Oud Gemeentehuis intern	52	52	52	52
041109 - Bestuurscentrum intern	392	392	392	391
041110 - Gebouw Boschstraat intern	117	117	117	117
041111 - Documentaire informatie voorziening	54	54	54	54
041112 - Technische Infrastructuur	2.410	2.345	2.313	2.216

041200 - Afd. Bestuurszaken	2.898	2.716	2.706	2.706
041201 - Rechtspositie	11	11	11	11
041202 - Arbeidsvoorwaarden	84	84	84	84
041203 - Arbo-beleid	33	33	33	33
041204 - Werving & Selectie	20	20	20	20
041205 - Opleiding & Vorming	183	183	183	183
041206 - Externe Voorlichting	113	133	113	113
041207 - Interne Communicatie	7	7	7	7
041208 - Stadsjournaal	86	140	140	140
041210 - Rechtsbescherming	65	65	65	65
042000 - Afdeling Publieksdiensten	358	253	251	246
042100 - Afdeling Zorg	561	464	462	459
042200 - Afdeling Openbare Ruimte	520	432	432	432
043000 - Afdeling Maatschappelijke Ontwikk.	320	208	205	204
043100 - Afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling en	541	361	339	337
TOTAAL LASTEN	16.378	17.874	18.148	18.590
producten				
030003 - Gebouw Oude Raadhuis	-3	-3	-3	-3
041101 - Telefoonkosten gesprek/abonnementen	-40	-40	-40	-40
041102 - Kosten DVO ISD-BOL intern	-363	-363	-363	-363
041103 - Centrale repro	1	1	1	1
041105 - Postverzorging	-1	-1	-1	-1
041112 - Technische Infrastructuur	-23	-23	-23	-23
042000 - Afdeling Publieksdiensten	-1	-1	-1	-1
042200 - Afdeling Openbare Ruimte	-80	-80	-80	-80
043100 - Afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling en	-93	-93	-93	-93
TOTAAL BATEN	-603	-603	-603	-603
Resultaat	**15.775**	**17.271**	**17.545**	**17.988**

TV05 Treasury
WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT DOEN WE DAARVOOR ?

Doel 1: Wat willen we bereiken?

Het goed sturen en beheersen van de financiële vermogenswaarden, de geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. En ook het toezicht houden hierop en het verantwoording afleggen hierover.

Resultaten:

1. Het tegen zo laag mogelijke kosten lenen van geld.

WAT GAAT HET KOSTEN ?

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
producten				
050001 - Geldleningen-uitzettingen < 1 jaar	129	149	169	204
050002 - Geldleningen-uitzettingen > 1 jaar	238	226	215	203
050003 - Overige Financiële Middelen	87	82	77	72
TOTAAL LASTEN	455	458	461	480
producten				
050001 - Geldleningen-uitzettingen < 1 jaar	-1	-1	-1	-1
050002 - Geldleningen-uitzettingen > 1 jaar	-550	-543	-538	-530
050003 - Overige Financiële Middelen	-382	-439	-434	-429
TOTAAL BATEN	-933	-983	-973	-959
Resultaat	**-478**	**-525**	**-511**	**-480**

TV061 OZB woningen
WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT DOEN WE DAARVOOR ?

Doel 1: Wat willen we bereiken?

Behalen van de begrote inkomsten van algemene middelen

Resultaten:

1. Het zo laag mogelijk houden van de lasten voor de burgers.

WAT GAAT HET KOSTEN ?

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
producten				
TOTAAL LASTEN	0	0	0	0
producten				
061000 - Baten OZB eigenaren woningen	-4.700	-4.818	-4.933	-5.047
TOTAAL BATEN	-4.700	-4.818	-4.933	-5.047
Resultaat	**-4.700**	**-4.818**	**-4.933**	**-5.047**

TV062 OZB niet-woningen
WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT DOEN WE DAARVOOR ?

Doel 1: Wat willen we bereiken?

Behalen van de begrote inkomsten van algemene middelen.

Resultaten:

1. Het zo laag mogelijk houden van de lasten voor ondernemers.

WAT GAAT HET KOSTEN ?

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
producten				
TOTAAL LASTEN	0	0	0	0
producten				
062000 - Baten OZB eigenaren niet-woningen	-1.175	-1.204	-1.233	-1.262
062001 - Baten OZB gebruikers niet-woningen	-620	-635	-650	-665
TOTAAL BATEN	-1.795	-1.840	-1.884	-1.927
Resultaat	**-1.795**	**-1.840**	**-1.884**	**-1.927**

TV064 Belastingen overig
WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT DOEN WE DAARVOOR?

Doel 1: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 60. Zo laag mogelijk houden van de lasten voor burgers en ondernemers.

Resultaten:

1. De lasten voor burgers en bedrijven niet meer verhogen dan strikt noodzakelijk.

Doel 2: Wat willen we bereiken?

Uitvoeringsprogramma: 61. Het in evenwicht brengen van de inkomsten en uitgaven van de hondenbelasting.

Resultaten:

1. De hondenbelasting in 2024 verlagen en onderzoeken of een verdere stapsgewijze verlaging mogelijk is.

Doel 3: Wat willen we bereiken?

Een nieuw convenant Doorontwikkeling Horizontaal Toezicht (DHT) met de belastingdienst.

Resultaten:

1. Het oude convenant Horizontaal Toezicht (HT) wordt opgezegd.
2. Het opzetten van een Tax Control Framework in een management control systeem (MCS) waardoor samen met de Belastingdienst kan worden toegewerkt naar het nieuwe DHT-convenant.

Doel 4: Wat willen we bereiken?

Het realistisch heffen en innen van belastingen.

Resultaten:

1. Het periodiek opstellen van een nota belastingbeleid, waarin rekening gehouden wordt gehouden met een goede balans tussen inkomsten en uitgaven.

WAT GAAT HET KOSTEN?

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
producten				
064100 - Kosten BsGW etc.	681	679	697	713
TOTAAL LASTEN	681	679	697	713
producten				
064000 - Baten Hondenbelasting	-178	-138	-138	-138
064001 - Baten Reclamebelasting	-43	-43	-43	-43
064002 - Baten Precariobelasting	-22	-22	-22	-22
064100 - Kosten BsGW etc.	-1	-1	-1	-1
TOTAAL BATEN	-245	-204	-204	-204
Resultaat	**437**	**475**	**493**	**509**

TV07 Algemene uitkering gemeentefonds
WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT DOEN WE DAARVOOR ?

Doel 1: Wat willen we bereiken?

Integraal toetsen en inzichtelijk maken Algemene Uitkering gemeentefonds voor Brunssum

Resultaten:

1. Wij volgen en verwerken de informatie uit de circulaires Gemeentefonds (mei, september en december) van de Rijksoverheid.
2. De Algemene Uitkering wordt direct na bekendmaking doorgerekend met de expertise en het advies van een op dat vlak specialistisch extern bureau, om daarmee over de meest actuele informatie te beschikken.

WAT GAAT HET KOSTEN ?

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
producten				
TOTAAL LASTEN	0	0	0	0
producten				
070000 - Algemene Uitkering Gemeentefonds	-66.869	-70.002	-66.781	-68.513
070001 - Integratie-uitkering Sociaal Domein	-9.425	-8.876	-8.559	-7.945
TOTAAL BATEN	-76.294	-78.878	-75.339	-76.459
Resultaat	**-76.294**	**-78.878**	**-75.339**	**-76.459**

TV08 Overige baten en lasten
WAT WILLEN WE BEREIKEN EN WAT DOEN WE DAARVOOR ?

Doel 1: Wat willen we bereiken?

Het verantwoorden van baten en lasten die niet rechtstreeks aan een specifiek taakveld toegewezen kunnen worden.

Resultaten:

1. We verantwoorden onder taakveld XT-08 slechts die posten die niet bij een ander taakveld ondergebracht kunnen worden. Hiervoor volgen we in hoofdlijn het BBV.

WAT GAAT HET KOSTEN ?

Exploitatie (x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
producten				
080000 - Overige baten en lasten	28	28	28	28
TOTAAL LASTEN	28	28	28	28
producten				
080000 - Overige baten en lasten	-278	-278	-278	-278
TOTAAL BATEN	-278	-278	-278	-278
Resultaat	**-250**	**-250**	**-250**	**-250**

Paragrafen

1 Lokale heffingen

Algemeen
De lokale heffingen zijn een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. Ze raken de burgers, bedrijven en instellingen direct in hun portemonnee. Gemeentelijke heffingen staan dan ook sterk in de politieke belangstelling.

Jaarlijks stelt de Raad de belastingverordeningen en de daarbij behorende tarieven vast. Deze paragraaf bevat een overzicht van de voorgestelde wijzigingen van de gemeentelijke heffingen die van invloed zijn op de begroting 2024. Een van de uitgangspunten uit het coalitieakkoord 2022 – 2026 is:

Zorgdragen voor een structureel sluitende begroting, o.a. door realistisch begroten, structurele uitgaven te dekken met structurele inkomsten, een solide reservepositie, actief te zoeken naar subsidiemogelijkheden en het doen van slimme investeringen (59).

Beleid en tariefstelling
Het totale pakket van de verschillende gemeentelijke belastingen en heffingen wordt gelegitimeerd met belastingverordeningen. Voor de hoogte van tarieven/leges gelden de volgende uitgangspunten:

1. Voortzetten van gemaakte keuzes uit het verleden, onder de voorwaarde dat deze keuzes voldoende aansluiten bij de huidige situatie.

2. Kostendekkende tarieven en leges.

3. Prijsindexering. Lokale heffingen, leges en overige inkomsten, waaronder huren en inkomsten sportaccommodaties worden jaarlijks aangepast voor inflatie. Als basis wordt gebruikt de Nationale consumentenprijsindex (CPI) zoals opgenomen in de meicirculaire 2023.

In overeenstemming met punt 59 uit het coalitieakkoord is de maximale indexering voor 2024 3,1%.

4. De legestarieven mogen de wettelijk vastgestelde bedragen niet overschrijden.

5. De kosten van de BsGW worden toegerekend aan de verschillende belastingsoorten. Conform het Besluit begroting en verantwoording (Bbv) geeft de BsGW de verdeelsleutel aan op basis waarvan hun kosten verdeeld dienen te worden. De BsGW verdeelt daarbij de kosten naar rato van de prognose belastingopbrengsten per belasting.

Het verdere beleid voor de lokale lasten wordt hierna per heffing afzonderlijk vermeld. De diverse belastingverordeningen worden afzonderlijk ter vaststelling in december aan uw Raad voorgelegd.

Jaarlijkse indexering lokale heffingen	2023	2024	2025	2026
Nationale consumentenprijs (cpi)	2,4%	3,1%	2,5%	2,4%
Bron: meicirculaire 2023 blz. 35				

Inkomsten en kosten toerekening aan leges en rechten.
Conform het wijzigingsbesluit Besluit Begroting en verantwoording (BBV) worden kosten verantwoord op de taakvelden. Vanuit de taakvelden zijn de directe kosten toegerekend aan de betreffende leges en rechten. De kosten van overhead (indirecte kosten) worden toegerekend conform een intern vastgestelde methodiek namelijk op basis van de geraamde salariskosten per taakveld.

Hieronder worden de inkomsten voor de gemeente en de heffing voor de burger per belasting / heffing in beeld gebracht en toegelicht.

Onroerende zaakbelasting (XT-061)
De onroerende zaakbelastingen (OZB) hebben tot doel om de gemeente te voorzien van algemene middelen. Voor de OZB is de herwaardering ingevolge de Wet waardering onroerende zaak (Wet WOZ) van belang. Deze WOZ-waarde wordt jaarlijks vastgesteld. Voor het belastingjaar 2024 gaat het daarbij om de waarde op peildatum 1 januari 2023. De uitkomsten van deze herwaardering hebben geen invloed op het gemiddelde tarief OZB voor 2024. Want bij een stijging van de gemiddelde WOZ-waarde zal het percentiel naar beneden worden aangepast, zodat de totale inkomsten OZB niet stijgen of dalen. Voor 2024 wordt de OZB-opbrengst alleen geïndexeerd met 3,1%.

Uitgangspunten heffing OZB conform rapportages en prognose BsGW

Belastingjaar	2022	2023	2024
Peildatum	1-1-2021	1-1-2022	1-1-2023
Totale waarde woningen	€ 2.684.183.000	€ 3.223.848.000	n.n.b.[1]
Totale waarde niet-woningen Eigenaar	€ 347.871.000	€ 350.840.000	n.n.b.[1]
Totale waarde niet-woningen Gebruiker	€ 221.229.000	€ 220.404.000	n.n.b.[1]
Percentages:	**2022**	**2023**	**2024**
OZB eigenaar woning	0,1659%	0,1414%	n.n.b.[1]
OZB eigenaar niet-woning	0,3199%	0,3248%	n.n.b.[1]
OZB gebruiker niet-woning	0,2653%	0,2727%	n.n.b.[1]
[1] nog niet bekend bij het samenstellen van de begroting. Waarde heeft geen invloed op het gemiddelde ozb tarief 2023			
Gemiddelde waarde woning	€ 183.550	€ 220.450	n.n.b.[1]

Heffing OZB / Inkomsten OZB gemeente Brunssum

Aanslag en inkomsten OZB	2022	2023	2024
Gemiddelde aanslag OZB:			
Gemiddelde waarde woning	€ 183.550	€ 220.450	n.n.b.[1]
OZB-aanslag op basis van gemiddelde waarde	€ 304,50	€ 311,72	€ 321,38
Inkomsten OZB:	Realisatie	Begroting	Begroting
	2022	2023	2024
Onroerende zaakbelastingen	€ 6.274.000	€ 6.299.648	€ 6.494.800

[1] nog niet bekend bij het samenstellen van de begroting. Waarde heeft geen invloed op het gemiddelde ozb tarief 2024

Afvalstoffenheffing (XT-73)
De kosten voor de verwijdering van huisvuil bij particuliere huishoudingen worden verhaald door een heffing van de feitelijke gebruiker van het perceel. De afvalstoffenheffing mag maximaal 100% kostendekkend zijn*. Onderdeel van het vaste tarief zijn de geraamde kosten van de kwijtschelding (zie hiervoor onderdeel “kwijtschelding afvalstoffenheffing” van deze paragraaf).

Met ingang van 2023 gaan wij voor 100% kostendekkendheid binnen het onderdeel afval. In het vastgestelde coalitieakkoord is afgesproken dat structurele uitgaven gedekt dienen te worden met structurele inkomsten (59).

Voor het jaar 2024 stijgt het vaste tarief afvalstoffenheffing met € 49,68 (was € 204,72 in 2023) naar € 254,40.

De stijging van het tarief met € 49,68 is als volgt opgebouwd:

- daling aantallen diftar (stijging vast tarief met € 3,82)
- hogere kosten Rd4 t.o.v. 2023 € 444.000 (stijging vast tarief met € 32,27)
- doorbelasting hogere kosten BsGW € 45.000 (stijging vast tarief met € 3,27)
- hogere kosten straatreiniging € 20.000 (stijging vast tarief met € 1,45)
- hogere BTW overdekking van € 122.000 (stijging vast tarief met € 8,87)

* Sinds 2003 kunnen gemeenten met het btw-compensatiefonds toch een belangrijk deel de btw terugvragen die ze hebben betaald over uitbesteed werk. Ter voorkoming van een budgettair probleem is bepaald dat de omzetbelasting inzake de afvalstoffenheffing en rioolrecht tot de lasten blijft behoren voor de bepaling van de tarieven.

Afvalstoffenheffing x € 1.000	Realisatie	Begroting	Begroting
	2022	2023	2024
Kosten afval:			
Kosten Rd4	€ 2.654	€ 2.760	€ 3.203
Overige kosten	€ 1	€ 10	€ 10
Rd4, geprognotiseerd batig saldo	€ 0	€ 0	€ 0
Aandeel kosten overhead	€ 55	€ 29	€ 29
Kosten BsGW	€ 94	€ 94	€ 139
BTW-component	€ 557	€ 553	€ 675
Aandeel kosten straatreiniging	€ 193	€ 174	€ 194
Kwijtschelding	€ 254	€ 250	€ 250
TOTAAL DOOR TE BEREKENEN KOSTEN (A)	*€ 3.808*	*€ 3.870*	*€ 4.500*
Inkomsten afval:			
Afvalstoffenheffing	€ 3.593	€ 3.870	€ 4.500
Bijdragen van derden (zwerfafval o.a.)	€ 4	€ 0	€ 0
TOTAAL INKOMSTEN AFVAL (B)	*€ 3.597*	*€ 3.870*	*€ 4.500*
Kostendekkendheid (B / (A-(A-B))	*94%*	*100%*	*100%*
t.l.v. algemene middelen	€ 117	€ 0	€ 0
SALDO TEN LASTE (+)/ GUNSTE (-) VAN VOORZIENING (A-B)	*€ 211*	*€ 0*	*€ 0*
Heffingsbedragen afval (in euro's):			
Vast bedrag	€ 189,91	€ 204,72	€ 254,40
per lediging 240 l. container rest	€ 10,75	€ 11,00	€ 11,00
per lediging 140 l. container rest	€ 7,90	€ 8,10	€ 8,10
per zak of inworp verzamelcontainer 60 l.	€ 1,95	€ 2,00	€ 2,00
per zak of inworp verzamelcontainer 30 l.	€ 1,00	€ 1,05	€ 1,05

Kwijtschelding afvalstoffenheffing

Het maximale jaarlijkse kwijtscheldingsbedrag 2024 is gelijk aan dat van 2023 en voorgaande jaren. Het bedrag voor kwijtschelding wordt bepaald op basis van het vaste tarief en voor de ledigingen is het bedrag afhankelijk van de grootte van het huishouden.

Gezinssamenstelling	maximaal bedrag 2024
1-persoonshuishouden	€ 55,00
2-persoonshuishouden	€ 75,00
3-persoonshuishouden	€ 90,00
4 en meer personen in een huishouding	€ 100,00

Rioolheffing (XT-72)
De kosten die gemaakt worden voor de rioleringszorg worden gedekt uit de rioolheffing. De rioolheffing mag maximaal 100 % kostendekkend zijn. De belasting wordt geheven via een eigenarenheffing naar de waarde van een perceel in het economisch verkeer.

Rioolheffing x € 1.000	Realisatie	Begroting	Begroting
	2022	2023	2024
Kosten riool:			
Kosten	€ 1.758	€ 1.601	€ 1.689
Vervangingsinvesteringen	€ 0	€ 0	€ 0
Kapitaallasten	€ 529	€ 522	€ 518
Aandeel kosten overhead	€ 806	€ 806	€ 1.076
Kosten BsGW	€ 107	€ 107	€ 138
Aandeel kosten onkruidbestrijding verharding	€ 123	€ 119	€ 133
Aandeel kosten straatreiniging	€ 272	€ 250	€ 274
BTW-component	€ 336	€ 323	€ 341
TOTAAL DOOR TE BEREKENEN KOSTEN (A)	*€ 3.931*	*€ 3.728*	*€ 4.169*
Heffingsbedragen riool:			
Rioolrecht eigenaar ≥ € 30.000,-	€ 233,75	€ 243,60	€ 270,84
Rioolrecht eigenaar ≤ 30.000,-	€ 22,80	€ 23,64	€ 26,28
Inkomsten riool:			
Bijdragen van derden	€ 0	€ 0	€ 0
Rioolheffing	€ 3.583	€ 3.728	€ 4.169
TOTAAAL INKOMSTEN RIOOL (B)	*€ 3.583*	*€ 3.728*	*€ 4.169*
Kostendekkendheid (B / (A-(A-B))	*91%*	*100%*	*100%*
SALDO TEN LASTE (+)/ GUNSTE (-) VAN VOORZIENING (A-B)	*€ 348*	*€ 0*	*€ 0*

Rioolrecht eigenaar ≥ € 30.000,- :
In 2024 wordt dit riooltarief verhoogd naar € 270,84.
Tarief 2023 € 243,60 + € 7,56 (indexering 3,1%) + € 19,68 (inflatie 2023 1e BeRap 2023 8,1%) = € 270,84.

Rioolrecht eigenaar ≤ € 30.000,- :
dit tarief stijgt van € 23,64 naar € 26,28.

Toeristenbelasting (XT-34)
Door de heffing van een toeristenbelasting is het mogelijk om een bijdrage te verkrijgen in de kosten van de (algemene) voorzieningen waarvan ook de toeristen profiteren. Dit betekent dat bij de toeristenbelasting sprake is van een algemene heffing waarvan de opbrengst ten goede komt aan de algemene middelen.

Omdat ondernemers die vakantieonderkomens verhuren, ver van tevoren op de hoogte willen zijn van de nieuwe tarieven van de toeristenbelasting, is het wenselijk de tarieven voor meerdere jaren vast te leggen. Het tarief voor 2024 en 2025 is: € 1,85 per persoon per nacht.

Toeristenbelasting	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Tarief			
Heffing per persoon per nacht	€ 1,80	€ 1,80	€ 1,85
Inkomsten toeristenbelasting:			
Toeristenbelasting	€ 164.800	€ 171.500	€ 171.500

Hondenbelasting (XT-064)
De hondenbelasting is een belasting die bijdraagt aan de algemene middelen van de gemeente. De Hoge Raad acht het niet nodig dat de gemeente een relatie legt tussen de opbrengst van de hondenbelasting en de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan de vervuiling door honden.

De controle op de hondenbelasting is een belangrijk instrument om nog niet aangemelde honden alsnog in de belasting te betrekken. Het beleid van wijkcontroles zal in 2024 worden gecontinueerd.

Bij vaststelling van de begroting 2023 is door de raad amendement nr. 6 aangenomen en is het tarief voor de eerste hond met € 25 verlaagd. Actiepunt 61 van het coalitieakkoord streeft naar het in evenwicht brengen van de inkomsten en uitgaven van de hondenbelasting. In 2024 worden de inkomsten met 40.000 verlaagd en in 2025 met 68.000 zodat in 2025 de inkomsten gelijk zijn aan de uitgaven € 150.000. Het tarief voor de eerste hond wordt voor 2024 met € 11,36 verlaagd t.o.v. 2023. Het tarief voor de tweede hond daalt in 2024 met € 1,44.

Hondenbelasting	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Tarief per jaar			
Eerste hond	€ 77,76	€ 54,56	€ 43,20
Tweede hond	€ 155,52	€ 159,24	€ 157,80
Iedere volgende hond	€ 311,16	€ 318,60	€ 318,60
Kennel	€ 1.050,96	€ 1.076,16	€ 1.076,16
Inkomsten hondenbelasting			
Hondenbelasting	€ 274.600	€ 217.901	€ 177.801

Precariobelasting (XT-064)
Precariobelasting is een heffing voor het gebruiken van voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond.

Naast onderdelen van gebouwen, zoals luifels en balkons, gaat het bijvoorbeeld om reclamevoorwerpen als uithangborden, zonneschermen, lichtreclames, het uitstallen van winkelgoederen en terrassen.

Het tarief is afhankelijk van het soort voorwerp.

Voor 2024 is uitgegaan van de beoogde tarieven voor 2021 met indexering van 3,1 %.

Precariobelasting	Realisatie	Begroting	Begroting
	2022	2023	2024
Tarief			
Zie bijlage 1 behorende bij de verordening precariobelasting Brunssum 2024			
Inkomsten precariobelasting:			
Precariobelasting	€ 0	€ 0	€ 22.400

Reclamebelasting (XT-064)
Reclamebelasting wordt binnen het centrumgebied geheven over de periode waarin daadwerkelijk aankondigingen zichtbaar zijn. Op initiatief van de ondernemers wordt zo een ondernemersfonds gevoed waarmee allerlei voorzieningen, activiteiten en projecten in het kernwinkelcentrum worden gefinancierd. De geïnde belasting wordt doorbetaald aan de ondernemersvereniging.

De tarieven stijgen voor 2024 met 3,1 %.

Reclamebelasting	Realisatie	Begroting	Begroting
	2022	2023	2024
Tarief			
Bedrag per vestiging per jaar in het centrumgebied voor één of meer openbare aankondigingen	€ 478,32	€ 489,84	€ 504,60
Inkomsten reclamebelasting			
Reclamebelasting	€ 41.400	€ 43.377	€ 43.377
Doorbetaling aan de ondernemersvereniging			
Reclamebelasting	€ 41.400	€ 43.377	€ 43.377

Marktgelden (XT-33)
In 2022 en 2023 werden in de nasleep van corona geen marktgelden geheven.

Voor 2024 stijgen de tarieven met 3,1%.

Marktgelden	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Tarief			
Zie artikel 5 van de Verordening marktgelden 2024			
Inkomsten Marktgelden			
Marktgelden	€ 0	€ 9.060	€ 9.060

Begraafrechten (XT-75)
Voor de toekomst wordt getracht de opbrengst te handhaven op het huidige niveau (gecorrigeerd voor indexatie), al neemt het aantal begravingen en verlengingen af (meer crematies). De tarieven stijgen voor 2024 met 3,1 %. In de verordening voor 2024 worden een aantal tarieven bijgesteld. Er is gekeken hoe de producten zich onderling verhouden. Het tarief voor een kindergraf is verhoogd. Voor een urnengraf in de bogen is een apart tarief opgenomen voor 2024.

Begraafrechten	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Tarief per jaar			
Voor een periode van 10 jaar:			
- voor een kindergraf < 12 jaar	€ 473	€ 484	€ 749
- voor een enkel particulier graf	€ 946	€ 968	€ 998
- asbus op of in particulier graf	€ 946	€ 968	€ 998
- in een particulier urnengraf in de bogen	€ 946	€ 968	€ 749
- in een particulier urnengraf (tegelgraf of urnenmuur)	€ 473	€ 484	€ 499
Inkomsten begraafrechten			
Begraafrechten	€ 116.000	€ 60.000	€ 60.000

Leges (diverse taakvelden)
Het betreft hier de volgende leges:

1. Burgerlijke stand, reisdocumenten, rijbewijzen, verstrekkingen uit de BRP.
2. Bestuur stukken, vastgoedinformatie, gemeentearchief, leegstandswet, kansspelen, kinderopvang, telecommunicatie, verkeer en vervoer, verstrekken van afschriften, begraven op eigen terrein
3. Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/Wabo
4. Tarieven werken voor derden
5. Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn

Uitgangspunten legesheffing:
In 2015 heeft het college de optimale kostendekkingsgraad voor de legestarieven per onderdeel vastgesteld. De percentages in onderstaande tabel zijn vastgesteld naar aanleiding van een in 2015 gehouden benchmark waarbij de tarieven van andere gemeenten, binnen en buiten de regio, zijn vergeleken en ook een analyse is gemaakt van de aspecten die de kostendekkendheid beïnvloeden. Hierbij is gekeken naar wettelijk vastgestelde maximale tarie-ven, verplichte afdracht van inkomsten aan het rijk en maatschappelijke effecten van de tariefstelling.

De percentages kostendekkendheid legestarieven 2023 zijn met de begroting 2023 vastgelegd.

De percentages kostendekkendheid voor 2024 worden gezamenlijk met deze begroting aan de raad voorgelegd.

Er wordt gestreefd naar 100% kostendekkendheid met uitzondering van de door het rijk bepaalde tarieven.

Op 1 januari 2024 treden de Omgevingswet (Ow) en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) in werking. De ruimtelijke component (toets Omgevingsplan, veiligheid) blijft bij de gemeente, de bouwtechnische toets (Bouwbesluit) én het toezicht op de uitvoering vervalt voor bouwwerken behorende tot gevolgklasse 1 (bij- en aanbouwen tot één of meerdere woningen) en wordt overgenomen door een onafhankelijk "kwaliteitsborger", een private partij.

Hiervoor in de plaats komt een meldingen systeem. De verwachting is dat hiermee in de toekomst de geraamde bouwleges met € 180.000,- zullen afnemen. . In 2024 zal de Wkb gefaseerd ingevoerd worden. De legesterugval zal daarom in 2024 naar verwachting nog niet plaatsvinden.

Tabel onderdeel kostendekkendheid 2024

Optimale kostendekkingsgraad legestarieven (streefpercentages)	2024 e.v.
Legestarieven Algemene Dienstverlening (Titel 1 Legesverordening)	35%
Legestarieven Omgevingsvergunning (Titel 2 Legesverordening)	60 -70 %
Legestarieven Bijzondere wetten / APV (Titel 3 Legesverordening)	30%
Totale legesverordening	40-45 %

Kostendekkendheid legestarieven	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Algemene Dienstverlening (Titel 1 Legesverordening)	32,11%	20,72%	35,85%
Omgevingsvergunning (Titel 2 Legesverordening)	32,19%	43,86%	39,82%
Bijzondere wetten / APV (Titel 3 Legesverordening)	4,79%	6,29%	5,66%

Tarief
Zie Bijlage 1 (Tarieventabel) van de legesverordening 2024 en Werken voor derden 2024.

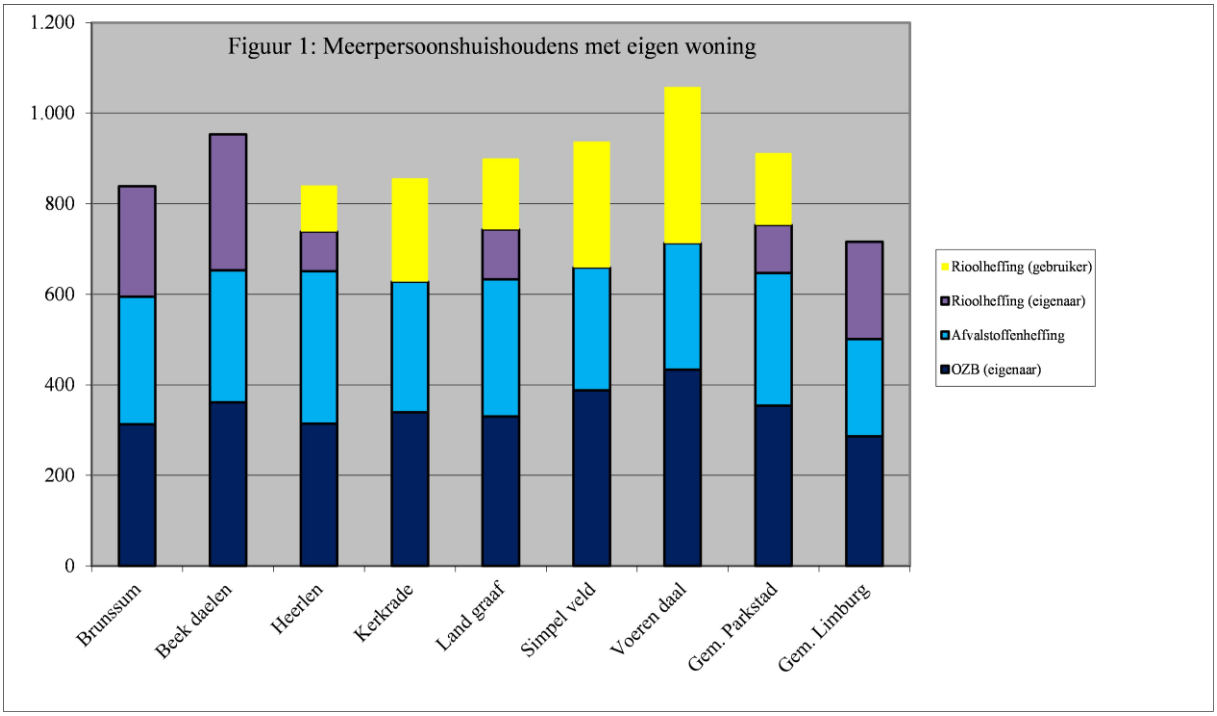
Inkomsten leges			
Leges inkomsten	€ 669.000	€ 747.400	€ 1.011.400

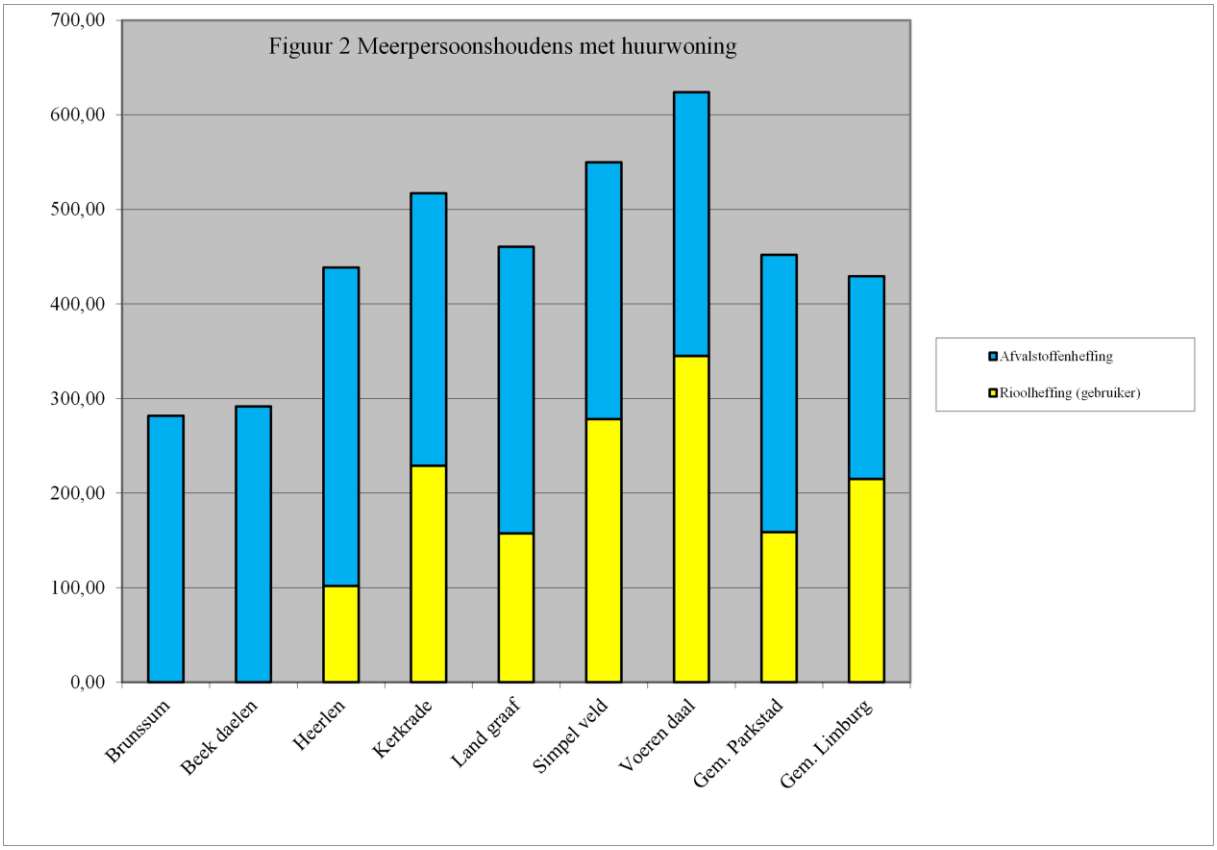
Totaal overzicht lokale heffingen

Totaal geraamde inkomsten	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
De inkomstenraming voor de lokale belastingen (excl. Leges) bedraagt TOTAAL	€ 14.005.400	€ 14.191.109	€ 15.604.561
Specificatie:			
Onroerende zaakbelastingen (a)	€ 6.274.000	€ 6.299.648	€ 6.494.800
Afvalstoffenheffing (b)	€ 3.593.000	€ 3.870.000	€ 4.500.000
Rioolheffing (c)	€ 3.583.000	€ 3.563.000	€ 4.169.000
Toeristenbelasting (d)	€ 164.800	€ 171.500	€ 171.500
Hondenbelasting (e)	€ 274.600	€ 217.901	€ 177.801
Precariobelasting (f)	€ 0	€ 0	€ 22.400
Reclamebelasting (g)	€ 41.400	€ 43.377	€ 43.377
af: doorbetaling reclamebelasting	-€ 41.400	-€ 43.377	-€ 43.377
Marktgelden (h)	€ 0	€ 9.060	€ 9.060
Begraafrechten (i)	€ 116.000	€ 60.000	€ 60.000
Leges	€ 669.000	€ 747.400	€ 1.011.400

Lokale lastendruk per jaar voor meerpersoonshuishoudens	2023	2024	stijging/daling %	stijging in € per maand
Met eigen woning (OZB, Riool en Afval)	€ 837,04	€ 923,62	10,3%	€ 7,21
Zonder eigen woning (Afval)	€ 281,72	€ 331,40	17,6%	€ 4,14

Overzicht gemeentelijke woonlasten Parkstad Limburg gemeenten in 2023

Bron: Belastingoverzicht 2023 van de Provincie Limburg

2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Beleidsuitgangspunten
Het beleid is vastgelegd in de “Nota risicomanagement 2021” vastgesteld door de Raad op 23 februari 2021. Uitgangspunt is dat het weerstandsvermogen van de gemeente voldoende moet zijn om eventuele tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat de continuïteit van de gemeente in gevaar komt. Het streven is een weerstandsratio van 1,4 of hoger (dit is ruim voldoende of beter).

Aanleiding en achtergrond
Om de risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering beheersbaar te maken, voert de gemeente twee keer per jaar een gemeente brede risico-inventarisatie uit. Hieronder wordt verslag gedaan van de resultaten van de risico-inventarisatie van medio 2023. Op basis van de geïnventariseerde risico’s is het weerstandsvermogen berekend.

Risicoprofiel
Om de risico's van Gemeente Brunssum in kaart te brengen is een risicoprofiel opgesteld, dat gebruik maakt van een rekenmodel (van de BNG) waarmee risico’s in kaart kunnen worden gebracht en beoordeeld. Het definiëren van de maatregelen en het inschatten van het effect van deze maatregelen op de gevolgen is ook onderdeel van de risico-inventarisatie. In de inventarisatie zijn in het totaal 99 risico's in beeld gebracht. Een aantal daarvan heeft geen financiële gevolgen of de gevolgen worden beperkt door het treffen van maatregelen. Bij andere risico’s blijft een kans op een financieel gevolg bestaan. Het totaal van deze financiële gevolgen is maximaal € 23.850.000 (“als alles tegen zit”). Het totaal van de risico’s bestaat uit grote en kleine risico’s, risico’s met interne en/of externe oorzaak, met geen tot grote financiële gevolgen en operationeel dan wel strategisch van aard.

De grootste risico’s lopen we bij de bedrijfsvoering. Binnen de bedrijfsvoering is het belangrijkste risico het overlijdensrisico bestuurders. De risico's bij overlijden zijn met de overgang naar PROambt door PROambt inzichtelijk gemaakt.
Als tweede lopen we financieringsrisico’s. Hierbij lopen we risico als gevolg van onzekerheid rondom de ontwikkelingen binnen het gemeentefonds door herijking en mogelijke bezuinigingen van het Rijk. Ook blijven we een verhoogd debiteurenrisico lopen als gevolg van de hoge inflatiecijfers.
Als derde lopen we -zoals veel gemeenten- risico’s bij de grondexploitatie.

In onderstaand overzicht worden de tien risico’s gepresenteerd die de hoogste bijdrage hebben aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit. Hierbij is aangeven onder welke cluster het risico valt (GREX, sociaal domein, bedrijfsvoering, financiering). De risico’s worden vergeleken met de laatst gemaakte risico-inventarisatie; dit is begin 2023 gebeurd bij het opstellen van de jaarrekening 2022.

TABEL 1: BELANGRIJKSTE FINANCIËLE RISICO'S							
	c l	RISICO	OMSCHRIJVING	KANS	MAX. FIN. GEVOLG	IN-VLOED	BEDRAG JAAR-REKENING 2022
1	BV	Risico's mbt eigen risico dragerschap bestuurders (APPA) en werkloosheidswet medewerkers	Risico's mbt het feit de gemeenten eigen risico drager is voor alles omtrent bestuurders/wethouders (oa wachtgeld, arbeidsongeschiktheid en overlijden). De risico's bij overlijden zijn met de overgang naar PROambt door PROambt inzichtelijk gemaakt, waardoor een forse toename van de risico's zichtbaar is.	50%	3.004.823	16,7%	60.000
2	SD	Jeugd en Wmo	In de begroting is op dit moment geen rekening gehouden met kostenstijgingen in 2024 en verder als gevolg van CAO verhogingen. Dit gebeurt pas als dat feitelijk doorgerekend wordt. De risico's kunnen enerzijds betrekking hebben op de liquiditeit van onze verbonden relataties en anderzijds een grote impact hebben op de uitgaven (forse overschrijding begroting).	90%	525.441	10,3%	-
3	FIN	Hoger debiteurenrisico (o.a. inkomsten ozb/afval/riool circa 15 miljoen)	Het verhoogde debiteurenrisico (met als gevolg lagere inkomsten gemeentelijke belastingen) blijft ook nu voor de gemeente Brunssum nog niet of zeer moeilijk in te schatten, mede ook door de enorme inflatiecijfers en de energiecrisis. Er zijn maatregelingen inzake energie armoede die dit effect weer beperken.	90%	750.000	7,5%	650.000
4	FIN	Herijking gemeentefonds	Komende jaren wordt het nieuwe verdeelmodel geevalueerd, welke begin 2025 moet zijn afgerond. Naar aanleiding van de onderzoeken voor de periode na 2026, volgt mogelijk een verdere implementatie van het nieuwe verdeelmodel. Deze implementatie kan voor de gemeenten leiden tot nieuwe herverdeeleffecten. Vooralsnog is onbekend welke financieel herverdeeleffect een eventuele verdere implementatie heeft voor de gemeente Brunssum. Verder is onbekend welk ingroeipad per inwoners gehanteerd zal worden voor de financiële herverdeeleffecten voor de gemeenten.	30%	1.660.000	5,6%	500.000
5	SD	ambulante jeugdhulp	Op basis van de huidige beschikbare gegevens, waarbij een forse toename aan arrangementen is te zien, verwachten wij een overschrijding ing op de begroting van ruim € 5 miljoen met € 500.000. Eind oktober zal de Raad hierover geïnformeerd worden aangezien op dat moment uit de beschikbare informatie een betere prognose opgesteld kan worden.	90%	500.000	5,0%	500.000

TABEL 1: BELANGRIJKSTE FINANCIËLE RISICO'S							
	c l	RISICO	OMSCHRIJVING	KANS	MAX. FIN. GEVOLG	IN-VLOED	BEDRAG JAAR-REKENING 2022
6	GREX	GTD	De grond is functioneel gesaneerd. Extra saneringskosten zijn waarschijnlijk noodzakelijk. Indien de vervuilde grond moet worden afgevoerd bedraagt het risico € 350.000. Indien de grond kan worden verwerkt in de geluidswal dan zijn de kosten en daarmee het risico, lager.	70%	375.000	3,8%	375.000
7	FIN	Stelpost BTW-compensatiefonds	Stelpost structureel ad € 375.000 opgenomen. De daadwerkelijke hoogte is afhankelijk van door de gezamenlijke gemeenten ingediende BCF-declaraties	50%	656.000	3,5%	420.000
8	BV	Personele casussen	Er zijn een drietal personeelscasussen waarbij risico tot aansprakelijkstelling wordt gelopen.	90%	345.000	3,5%	290.000
9	FIN	Lagere uitkering gemeentefonds dan waar rekening mee is gehouden in begroting door bezuinigingen Rijk	Lagere uitkering gemeentefonds door bezuinigingen Rijk (er is al in de begroting met bezuinigingen rekening gehouden). Teruglopende aardgasbaten kunnen indirect een negatief gevolg hebben voor de algemene uitkering	70%	375.000	3,3%	500.000
10	GREX	worst-case-scenario subsidiegelden Regiodeal en KLC	De raad heeft goedkeuring gegeven voor een gewijzigde ontwikkelstrategie voor de panden aan de Kerkstraat. Dit is nog niet verwerkt in de grondexploitatie. Eerste berekeningen op basis van deze gewijzigde ontwikkelstrategie laten een tekort zien van € 5,8 mln. waarvan de verwachting is dat € 2,75 mln. gedekt kan worden door subsidiegelden KLC/regiodeal. Wat betreft KLC, de samenwerkigsagenda moet nog omgezet worden naar een subsidiebeschikking (1 mijo). Risico bestaat dat subsidiebedrag lager wordt.	10%	2.750.000	3,2%	2.750.000

	BEGROTING 2024	JAARREKENING 2022
Totaal 10 grootste risico's	€ 10.941.000	€ 6.463.000
Overige risico's	€ 12.915.000	€ 16.133.000
Totaal alle risico's	€ 23.856.000	€ 24.846.000

Benodigde weerstandscapaciteit

Op basis van de ingevoerde risico's is met behulp van het rekenmodel een risicosimulatie uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. Onderstaande tabel 2 toont de resultaten van de risicosimulatie. In Nederland wordt bij de meeste gemeenten een zekerheidspercentage tussen de 80-90% gehanteerd.

TABEL 2: BENODIGDE WEERSTANDSCAPACITEIT BIJ MEERDERE ZEKERHEIDSPERCENTAGES	
Percentage	Bedrag
75%	5.300.000
80%	5.600.000
85%	5.900.000
90%	**6.300.000**
95%	6.900.000

Uit de tabel volgt dat 90% zeker is dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van € 6.300.000 (benodigde weerstandscapaciteit) In de jaarrekening 2022 was dit € 5.100.000. De stijging wordt veroorzaakt door de hogere risico’s; dit is toegelicht bij het onderdeel risicoprofiel.

Beschikbare weerstandscapaciteit
De beschikbare weerstandscapaciteit van Gemeente Brunssum bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken.

TABEL 3: BESCHIKBARE WEERSTANDSCAPACITEIT	
	31-12-2024
Algemene reserve - vrij besteedbaar	5.582
Algemene reserve - weerstandsvermogen	12.000
Totale weerstandscapaciteit	17.582

Zie ook bijlage 2 Verloop van de algemene reserve.

Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit
De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare Weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde Weerstandcapaciteit}}$$

Verloop weerstandsvermogen voor de jaren 2024 t/m 2027

Bedragen x € 1.000	Jaar 2024	Jaar 2025	Jaar 2026	Jaar 2027
	1-1-2024	1-1-2025	1-1-2026	1-1-2027
Algemene reserve vrij besteedbaar 1/1	6.268	5.598	7.699	6.518
Sluitend maken begroting 2024-2027 (nog vast te stellen)	1	926	0	0
Reservering/Inzet inzake Ravijnjaar 2026 ev (nog vast te stellen)	0	1.330	-1.141	-189
Bij: September circulaire 2023 algemene uitkering	0	0	0	0
Af: Viering 80 jaar bevrijding	-75			
Af: Implementatie Omgevingswet	-100			
Af: Schutterspark	-120	-80		
Af: Taalrijke voorziening Brunssum Noord	-100			
Af: inzake badhokjes	-31			
Af: budget doorontwikkeling afd. ROV cf Voorjaarsbrief 2021	-155	-75		
Af: budget Parkstad route ivm stikstofproblematiek	-50			
Af: Professionalisering OLT	-40			
Af: Parade 2027				-355
Af: inhuur tbv binnenstedelijke transformatie			-40	-40
Algemene reserve vrij besteedbaar 31/12	5.598	7.699	6.518	5.934
Algemene reserve - weerstandsvermogen 1/1 - 31/12	12.000	12.000	12.000	12.000
Raming Algemene reserve - totaal per 31 dececember	17.598	19.699	18.518	17.934
= A. Beschikbaar weerstandsvermogen				
B. Benodigde weerstandscapaciteit	6.300	6.300	6.300	6.300
ratio weerstandsvermogen (A / B)	2,79	3,13	2,94	2,85

Bij de laatste berekening bij de jaarrekening 2022 was de ratio ultimo 2024 4,81. De ratio is nu lager door een lager beschikbaar weerstandsvermogen (€ 6.790.000) en een hoger benodigde weerstandscapaciteit (€ 1,2 miljoen) (zie hiervoor de toelichting bij het onderdeel Risicoprofiel).

De benodigde weerstandscapaciteit is voor de 2024 tot en met 2026 hoger als in 2023. Alle bekende toekomstige ontwikkelingen zijn betrokken bij deze recente risico-inventarisatie en bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit. Bij de bepaling van de beschikbare weerstandsvermogen is rekening gehouden met alle bekende mutaties.

De normtabel is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente. Het biedt een waardering van het berekende ratio. De huidige ratio van 2,79 is dan uitstekend.

TABEL 4: WEERSTANDSNORM		
WAARDERINGSCIJFER	RATIO	BETEKENIS
A	>2,0	Uitstekend
B	1,4-2,0	ruim voldoende
C	1,0-1,4	Voldoende
D	0,8-1,0	Matig
E	0,6-0,8	Onvoldoende
F	<0,6	ruim onvoldoende

Verplichte kengetallen

Een deugdelijke en transparante begroting is in het belang van de horizontale controle door de raad op de financiële positie van de gemeente. Door de Adviescommissie Vernieuwing BBV zijn ter versterking van de horizontale verantwoording 5 verplichte financiële kengetallen vastgesteld.

Begroting 2024		Verloop van de kengetallen		
		Rekening	Begroting	Begroting
Kengetallen:		2022	2023	2024
netto schuldquote		6,1%	12,4%	20,7%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen		-2,6%	3,9%	13,7%
solvabiliteitsratio		64,1%	60,3%	52,8%
grondexploitatie		2,7%	5,0%	1,4%
structurele exploitatieruimte		0,5%	2,2%	0,4%
belastingcapaciteit		103,5%	99,6%	92,6%

Beoordeling kengetallen algemeen

Uit de beschrijving van de verschillende kengetallen blijkt dat een afzonderlijk kengetal nog weinig zegt over hoe de financiële positie moet worden beoordeeld. Zo hoeft een hoge schuld geen nadelig effect te hebben op de financiële positie, maar is dat afhankelijk of en wat er aan eigen vermogen en baten tegenover die schuld staat en hoe groot de kans is dat de schuld weer wordt afgelost. Noch hoeft een tegenvallende ontwikkeling van de grondprijs een negatieve invloed te hebben indien de structurele exploitatieruimte groot is of men over voldoende ruimte in belastingcapaciteit beschikt, omdat er dan ruimte is om tegenvallers op te vangen. Het is dus, met andere woorden, niet mogelijk om een individueel kengetal te gebruiken voor de beoordeling van de financiële positie. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden bezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie van een gemeente.

Beoordeling kengetallen Brunssum

Kijkend naar de kengetallen kan hieruit worden geconcludeerd dat Brunssum een goede netto schuldquota en solvabiliteitsratio heeft. De structurele exploitatieruimte is goed (is positief) en de belastingcapaciteit is lager dan het landelijk gemiddelde.

Hieronder wordt per kengetal weergeven welke verhouding wordt uitgedrukt en wat het kengetal inhoudt.

1 Netto schuldquote (gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen)

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.
Normaal bevindt de netto schuldquote van een gemeente zich ergens tussen de 0% en 100% (groen). Afhankelijk of een gemeente net grote investeringen achter de rug heeft, is de netto schuldquote hoger of lager. Op het moment dat de netto schuldquote boven de 100% komt springt het licht op oranje. Boven de 130% springt het licht op rood, er is dan sprake van een zeer hoge schuld.

2 Solvabiliteitsrisico

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Indien er sprake is van een forse schuld én veel eigen vermogen (het totaal van de algemene en de bestemmingsreserves), hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn voor de financiële positie. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente.
De mate van weerbaarheid geeft in combinatie met de andere kengetallen een indicatie over de financiële positie van een gemeente.
Hoe hoger het percentage hoe beter de gemeente is toegerust om verplichtingen na te komen. Bij een solvabiliteitsratio van lager dan 20% bevindt de gemeente zich op glad ijs.

3 Kengetal grondexploitatie

De afgelopen jaren is landelijk gebleken dat de grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde van de grondexploitatie) is ten opzichte van de totale baten exclusief mutaties reserves.
Staat de grond tegen een te hoge waarde op de balans en moet die worden afgewaardeerd dan leidt dit tot een lager eigen vermogen en dus een lagere solvabiliteitsratio. De accountant beoordeelt ieder jaar of de gronden tegen de actuele waarde op de balans zijn opgenomen en of een eventueel gevormde voorziening van voldoende omvang is.
Hoe lager de ratio hoe minder invloed het grondbedrijf heeft op de exploitatie.

4 Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen de structurele en incidentele lasten. Bij incidentele baten en lasten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen.
Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij de structurele baten en lasten in evenwicht zijn. Bij een ratio van 0% zijn de structurele baten gelijk aan de structurele baten. Bij een negatieve ratio is de gemeente structureel niet in evenwicht. Als de ratio positief is dan zijn de structurele baten toereikend om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken.

5 Belastingcapaciteit

De OZB is de belangrijkste eigen belastinginkomst van een gemeente. De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten van meerpersoonshuishoudens. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB en de rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in de gemeente. De reden dat tevens wordt gekeken naar de riool- en afvalstoffenheffing is dat deze heffing maximaal kostendekkend mag zijn. Om de belastingcapaciteit te berekenen worden de belastingen vergeleken met de landelijke gemiddelden.

3 Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf wordt ingegaan op het onderhoud van de kapitaalgoederen van de gemeente Brunssum. De kapitaalgoederen kunnen als volgt gerubriceerd worden:

- Infrastructuur (wegen, verkeersregelinstallaties, riolering)
- Voorzieningen (openbaar groen, openbare verlichting, speeltoestellen)
- Gebouwen

Beleidsuitgangspunten
Het onderhoud van alle elementen binnen de openbare ruimte is opgenomen in het Meerjarig Onderhoudsplan Openbare Ruimte 2022-2025 (MOP-OR 2022-2025).

Het MOP-OR is gebaseerd op kwaliteitsbeelden volgens de CROW-methodiek (Stichting Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in grondwater en wegenbouw en de verkeerstechniek). De Raad heeft besloten om kwaliteitsniveau B te hanteren voor het gehele areaal binnen de openbare ruimte. De financiële consequenties van deze keuze zijn vertaald in de onderliggende programma begroting. De financiering van het MOP-OR vindt plaats van uit een compartimentbenadering. Dit houdt in dat eventuele restbudgetten in enig jaar in een egalisatiereserve zullen worden gestort. Hierdoor wordt over meerdere jaren een gelijkmatig dekkingspatroon bereikt.

Door het uitvoeren van kwaliteitsmetingen in de openbare ruimte weten wij of we voldoen aan het vastgestelde kwaliteitsbeeld. Het blijkt dat er binnen de gemeente Brunssum geen sprake is van achterstallig onderhoud. Wel stellen we soms onderhoud uit.
Mocht uitgesteld onderhoud om moverende redenen worden opgepakt dan doen we dit afgewogen, zoals het mee laten lopen op een groter integraal project, meeliften op een wijkinitiatief of aanpassingen van beleid.

In 2015 is het Gemeentelijk Rioleringsplan aangepast aan de nieuwe Wet Gemeentelijke Watertaken en de Europese Kaderrichtlijn Water. Dit ‘Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan’ (VGRP) is de grondslag onder de nieuwe rioolheffing, gebaseerd op onroerend goed waarde. Dit VGRP is tot stand gekomen in samenwerking met de Park-stadgemeenten waarbij zoveel als mogelijk gelijke uitgangspunten zijn gehanteerd.

Medio 2020 is, wederom in samenwerking met de Parkstadgemeenten, de opvolger van het VGRP opgesteld, het zogenaamde Watertakenplan Brunssum. Eind 2023 is het basisrioleringsplan van de gemeente Brunssum opgesteld. Dit betreft een hydraulische berekening om het rioolstelsel van de gemeente Brunssum te laten voldoen aan de gestelde eisen. In 2024 zullen de bevindingen vanuit het basisrioleringsplan worden verwerkt in een bijstelling van het Watertakenplan Brunssum.

Het onderhoud van alle gemeentelijke gebouwen is opgenomen in het Meerjarig Onderhoud Plan (MJOP) gebouwen 2023-2027. Het MJOP-gebouwen is gebaseerd op de in 2021-2022 uitgevoerde conditiemetingen per gebouw volgens de NEN-2767 metingen. De resultaten van de conditiemetingen en de energiescans (EPA-labels) zijn verwerkt in het vastgoedbeheersysteem Ultimo. Aan de hand van voornoemde resultaten is de volgende stap het opstellen van vastgoedbeleid met als input het vigerend accommodatiebeleid en aan de hand daarvan wordt bepaald wat de toekomst van het vastgoedobject zal worden.

Wegen
<u>Beleid</u>
Basis voor het wegbeheer is het MOP-OR 2022-2025. Met dit plan wordt zorg gedragen dat de wegen

worden onderhouden conform de vastgestelde ambities.
Door de wijziging van het Besluit Begroting en Verantwoording is het bedrag voor vervanging met ingang van 2017 volledig geactiveerd.

Areaal
Het wegennet van de gemeente is 143 km lang en de oppervlakte bedraagt 159 ha. De wijzigingen van het areaal worden telkens bij de opstelling van een nieuw MOP-OR geactualiseerd.

Uitvoering
Grootschalig onderhoud.
In 2024 zal de reconstructie van de Wilhelminastraat inclusief het OV-overstapstation (bushalte) worden afgerond. In 2024 zal wordt de Parkstadroute aangelegd. Dit is een hoogwaardige fietsverbinding die door een zestal gemeenten loopt. Ook zal gestart worden met de eerste fase van de reconstructie van het Bodemplein. Dit betreft het omvormen van de kruising Bodemplein-Akerstraat naar een rotonde. Hierbij is gekozen om de tweede fase (Prins Hendriklaan) in 2025 uit te voeren. Daarnaast zal eind 2024 gestart worden met de reconstructie van Haefland.

*Regulier onderhoud wegen en trottoir*s.
De prioriteitstelling bij de aanpak van regulier onderhoud wordt in hoge mate bepaald door winterschade aan we- gen. Elk voorjaar wordt daarom aan de hand van de actuele schadebeelden het onderhoudsprogramma voor het betreffende jaar bepaald. Uitgangspunt voor het onderhoudsniveau van wegen en trottoirs is CROW-kwaliteitsniveau B, dit conform het MOP-OR 2022-2025.

Bij reconstructie werkzaamheden zal ook de noodzaak van vervangen van de ander wegdelen zoals trottoirs en par- keerplaatsen e.d. betrokken worden. Tot slot wordt de laatste fase van de herbestrating in 2024 van de Kling ter hand genomen.

Met ingang van 2016 is er een verbod gekomen op de toepassing van glyfosaat op open verhardingen. Dit betekent dat het onkruid mechanisch, met stoom of met branden bestreden wordt. Het gewenste kwaliteitsniveau wordt hiermee moeizaam behaald en dit leidt vaak tot extra inzet van middelen. Voorts leidt mechanische bestrijding in enkele gevallen tot hogere slijtage van trottoirs en wegen (als gevolg van borstelen) waardoor onderhoud c.q. vervanging in de toekomst wellicht eerder dan gepland noodzakelijk is.

Verkeersregelinstallaties (vri's)
Beleid
In het verleden was het aantal voertuigen op een kruisingsvlak maatgevend om wel of geen afwikkeling via een verkeerslicht toe te passen. Ook het ongevallenbeeld speelde een rol bij die afweging. In het Mobiliteitsplan Brunssum 2022-2032 is de ambitie opgenomen om het verkeer op termijn nergens meer met verkeerslichten te regelen. Daar waar mogelijk worden bij reconstructies de verkeerslichten zoveel mogelijk vervangen door rotondes.

Areaal
In 2022 is in de Kennedylaan ten hoogte van Albert Heijn een automatische oversteekplaats verlichting (APL) aan- gebracht bij de bestaande voetgangersoversteekplaats. Tevens is de VRI-installatie ten hoogte van het nieuwe via- duct (N300) Rimburgerweg van de Provincie overgenomen.

In 2023 zijn de VRI-installaties op het Bodemplein en rotonde Akerstraat verwijderd. Momenteel staan er binnen de gemeente Brunssum nog 5 VRI’s (verkeersregelinstallaties) op kruispunten. Daarnaast staan er nog 2 VOP’s bij voetgangersoversteekplaatsen en een 5-tal oversteekplaatsen met attentie verhogende knipperinstallaties. Tevens zijn er 3 installaties voor de dynamische afsluiting (zakpalen) van het Promenade- gebied.

Uitvoering
Doordat het verkeersaanbod op de voormalige wegen zoals het Bodemplein en Prins Hendriklaan door de aanleg van de Buitenring is afgenomen wordt er onderzocht of de verkeersregelinstallaties vervangen kunnen worden door rotondes. Hierop wordt het noodzakelijke reguliere onderhoud afgestemd.

Riolering
Beleid
Basis voor het rioolbeheer is het MOP-OR 2022-2025 en het Watertakenplan. In 2023 zal een bijstelling van het Watertakenplan aan de raad worden voorgelegd. Verder ligt er de opgave om het watersysteem 'robuust' en klimaat adaptief vorm te geven. Dat betekent dat riolering, openbare ruimte en oppervlaktewater in staat moeten zijn om de extremer wordende weersomstandigheden (met meer en hevigere regenval) aan te kunnen. Het ligt voor de hand om alle wateropgaven gezamenlijk te analyseren en te vertalen in één samenhangend maatregelenpakket. Omdat water zich niet houdt aan bestuurlijke grenzen, is bovendien samenwerking met buurgemeenten, het Waterschap, Provincie en Rijkswaterstaat noodzakelijk. De voordelen hiervan zijn slimmere en effectievere oplossingen, tegen lagere totale kosten. In het verleden is een grootschalige studie naar optimalisatie mogelijkheden in de afvalwaterketen met positief resultaat afgerond (OAS-studie en klimaatatlas Parkstad). Belanghebbende partijen daarbij zijn Provincie Limburg, Waterschap Limburg, Waterschapsbedrijf Limburg en de Limburgse gemeenten.

In Parkstadverband werken de betrokken gemeenten samen op navolgende onderdelen:

1. Planvorming:
    1. Communicatiecampagne middels redactieteam en website waterklaar.nl
    2. Continueren van een subsidieregeling afkoppelen private terreinen (opvangen regenwater in de tuin) samen met het Waterschap Limburg
    3. Beleid & visie klimaatadaptatie
2. Operationele onderdelen:
    1. Gegevensbeheer riolering
    2. Meten-Monitoren-Rekenen
    3. Actualisatie BRP (Basis Riolerings Plan)
    4. Uitvoering subsidieregeling afkoppelen private terreinen
    5. Uitvoeren risicodialoog en opstellen regionale en lokale uitvoeringsagenda's
    6. Kolkreiniging, rioolreiniging en rioolinspectie
    7. Reparatie en relining van rioolstelsel
    8. Beheer en onderhoud van pompen en gemalen

In hetzelfde samenwerkingsverband is de klimaatstresstest light opgesteld. Er zijn berekeningen gemaakt van de wateroverlast als gevolg van extreme regenbuien en de wateroverlastlocaties zijn inzichtelijk gemaakt. Verder is een waterdroogte kaart gemaakt. Deze laat zien wat de grondwaterstand bij extreme droogte is. Tot slot is ook een hitte kaart opgesteld welke inzichtelijk maakt waar zich bij extreem warm weer de warmste plekken bevinden. In 2022 en 2023 is op basis van deze kaarten en het basisrioleringsplan onderzocht welke maatregelen mogelijk c.q. noodzakelijk zijn (zowel technisch alsook financieel). Dit alles in samenspraak (de zgn. risicodialoog) met de diverse stakeholders (inwoners, hulpdiensten, zorginstellingen etc.). In 2024 zal de risicodialoog met de raad plaatsvinden. Hierbij komen ook de kwetsbaarheden zoals bijvoorbeeld de wateroverlastlocaties Spoorstraat/Treebeekplein, ABC straat/ Wijenweg en Dorpsstraat aan de orde. Aan de hand hiervan worden uiteindelijk de uitvoering van maatregelen en bijbehorende prioritering bepaald.

Areaal
De gemeente beschikt over circa 187 km vrij verval riolering. Verder nog de nodige waterbuffers en greppelsystemen, bergbezinkbassins, rioolgemalen, infiltratievoorzieningen, huisaansluitingen en kolkaansluitingen.

Uitvoering
Voor de realisatie van de wettelijk verplichte basisinspanning (verminderen vervuilende overstorten op beken) en de KRW-verplichtingen (groene bergingen achter overstorten) zijn de benodigde investeringen gedaan. De gemeentelijke riolering voldoet daarmee aan de wettelijke eisen. De komende jaren zal op basis van nieuwe berekeningen en onderzoeken inzichtelijk gemaakt worden welke nieuwe klimaat adaptieve maatregelen in Brunssum benodigd zijn.

In het MOP wordt verder rekening gehouden met de exploitatiekosten voor riolering, noodzakelijke jaarlijkse vervanging en verbetering van verouderde riolering. Het vervangen van het riool en aanbrengen klimaat adaptieve maatregelen worden veelal gecombineerd met het grootschalige onderhoud aan wegen. Door deze investering blijft het rioolstelsel ook op de lange termijn in stand op een adequaat niveau. Bij het uitvoeren van (her)inrichtingsprojecten wordt per project bekeken welke maatregelen er nodig zijn om wateroverlast lokaal tegen te gaan.

De afgelopen jaren zijn de rioolinspecties naar aanleiding van meldingen en beoogde projectlocaties uitgevoerd. Hier is geconstateerd dat op diverse plaatsen uitvoeren van reparaties noodzakelijk was. Om meer inzicht te krijgen in de actuele kwaliteitstoestand van het riool is noodzakelijk om meer en structureler de rioolinspecties uit te voeren.

Daarnaast zal op basis van klachten (wateroverlast) c.q. verstoppingen of verzakkingen (curatief), het riool incidenteel geïnspecteerd, gereinigd, gerepareerd of gerelined worden.

Door uitfasering van het 2G netwerk in 2024 dienen de telemetriesystemen (digitale communicatiesystemen) van alle rioolgemalen in Brunssum vervangen te worden.

Openbare verlichting
Beleid
Basis voor het beheer van de openbare verlichting is het MOP-OR 2022-2025. Bij de opstelling van dit plan is rekening gehouden met de normering afkomstig van de NSvV (Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde) en de contractuele Voorwaarden Openbare Verlichting. Het gekozen kwaliteitsniveau voldoet aan de criteria van het Politie-keurmerk Veilig Wonen.
Eind 2023 / begin 2024 wordt het beleidsplan Openbare Verlichting geactualiseerd. De bevindingen hiervan zijn daarom nog niet meegenomen in de begroting 2024.

Areaal
In 2023, bestond het verlichtingsareaal van de gemeente Brunssum uit circa 6.340 masten en 6.440 armaturen. De wijzigingen van het areaal worden telkens bij de opstelling van een nieuw MOP-OR geactualiseerd.

Uitvoering
Door het versneld uitvoeren van de LED transitie zijn de onderhoudskosten gedaald en wordt de besparing aan onderhoudskosten door Spie als korting teruggeven en ingezet voor vervanging van lichtmasten en armaturen.

Openbaar groen

Beleid

Basis voor het groenbeheer is het MOP-OR 2022-2025 en het Groenstructuurplan.

Areaal

Ten tijde van de opstelling van het MOP-OR, bestond het groenareaal van de Gemeente Brunssum uit 129 ha openbaar plantsoen, 12.500 st. zogenaamde 'structuurbomen en 150 ha bospercelen'.
De wijzigingen van het areaal worden telkens bij de opstelling van een nieuw MOP-OR geactualiseerd.

Uitvoering

Het MOP-OR 2022-2025 gaat uit van een onderhoudsniveau kwaliteit B.
Dit houdt in dat het totale plantsoen op het vastgestelde niveau wordt onderhouden, waarbij alleen van mechanische onkruidbestrijding gebruik wordt gemaakt. Tevens wordt dan de noodzakelijke herinrichting, omvorming en vervanging uitgevoerd, te denken valt hierbij aan omvorming extensief onderhouden bermen naar bloemrijke-en kruidenrijke bermen. Sanering bomenbestand waarbij de nadruk ligt op biodiversiteit, aanleg van klimaat adaptief groen, voorkomen van boomwortelschade en areaalvergroting. Daarnaast zal onderzoek worden voorgezet naar alternatieve bestrijding van de eikenprocessierups en aanpak van de waterkwaliteit en benodigde onderhoudskosten van de verschillende vijvers binnen onze gemeente. Onderhoudskosten van vijvers (m.u.v. fontein) zijn niet opgenomen binnen de begroting 2024.

MOP-OR

MOP OR			
Verkeersveiligheid			€ 235.000
Openbare verlichting			€ 751.865
Wegbeheer (onderhoud)			€ 1.566.556
Rioolbeheer			€ 1.798.250
Groenbeheer			€ 1.361.058
Speeltoestellen			€ 17.500
Kunstobjecten			€ 55.000
Civiel Technische kunstwerken			€ 46.500
Beleids-/beheerplannen			€ 30.000
Vervanging wegen			€ 1.720.000
TOTAAL			€ 7.581.729

Gebouwen

Beleid

Als beleidsmatige basis voor het gebouwenbeheer hanteren we de MeerJarenOnderhouds Planning (MJOP) hetgeen zal aanhaken aan het in 2022 geactualiseerde Accommodatiebeleid. Door het uitvoeren van conditiemetingen en de resultaten te verwerken in een MJOP, is de begroting 2023 en verder geactualiseerd. Het meerjarig onderhoud betreft de instandhouding van de vastgoedobjecten. Hierbij is geen sprake van achterstallig onderhoud, er kan wel sprake zijn van uitgesteld onderhoud. Mocht uitgesteld onderhoud om moverende redenen worden toegepast (denk hierbij aan het eventueel toekomstig afstoten van het object, of eventueel toekomstige sloop) dan wordt in het kader van risicomanagement beoordeeld of er toch onderhoudsactiviteiten moeten worden uitgevoerd om de veiligheid van gebruikers en bruikbaarheid van het object te waarborgen.

Areaal

Het MJOP omvat alle vastgoedobjecten in eigendom van Gemeente Brunssum inclusief buitensportvelden en de in eigendom zijnde onderwijsgebouwen.

Uitvoering

Uitgangspunt bij het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen is dat zij moeten voldoen aan het vigerend Accommodatiebeleid, aan het nog op te stellen Vastgoedbeleid en aan wet- en regelgeving.
Bijgevoegde tabel is de financiële weergave van de geplande werkzaamheden meerjarig Groot Onderhoud 2024-2027 zoals opgenomen in het MJOP.

Product	Productnaam	Kostensoort	Kostensoortnaam	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
G043101	Groot Onderhoud Bestuurscentrum	438203	Planmatig onderhoud	16.000,00	66.000,00	220.000,00	82.000,00
G043102	Groot Onderhoud Oude Raadhuis	438203	Planmatig onderhoud	8.000,00	148.000,00	4.000,00	7.000,00
G043103	Groot Onderhoud Muziekschool	438203	Planmatig onderhoud	5.000,00	15.000,00	14.000,00	7.000,00
G043104	Gr.Ond.Houserveld BSV-Limburgia	438203	Planmatig onderhoud	20.000,00	30.000,00	14.000,00	6.000,00
G043105	Gr.Onderh.In de Struiken Langeberg	438203	Planmatig onderhoud	2.000,00	3.000,00	47.000,00	2.000,00
G043108	Groot Onderhoud LTCB	438203	Planmatig onderhoud	3.000,00	23.000,00	4.000,00	4.000,00
G043109	Groot Onderhoud Sporthal Rumpen	438203	Planmatig onderhoud	10.000,00	169.000,00	95.000,00	7.000,00
G043110	Groot Onderhoud Sportzaal Brs-Noord	438203	Planmatig onderhoud	3.000,00	19.000,00	36.000,00	3.000,00
G043112	Groot Onderhoud Bronspot	438203	Planmatig onderhoud	73.000,00	28.000,00	147.000,00	95.000,00
G043113	Groot Onderhoud Rumpenerhof	438203	Planmatig onderhoud	19.000,00	229.000,00	7.000,00	25.000,00
G043114	GO Fontein Lindeplein	438203	Planmatig onderhoud			7.000,00	
G043117	Gr.Onderh.Speeltuingeb.Buschkesberg	438203	Planmatig onderhoud	2.000,00	30.000,00	3.000,00	2.000,00
G043118	Gr.Onderh.Speeltuingeb.Klaver-4	438203	Planmatig onderhoud	1.000,00	7.000,00	13.000,00	3.000,00
G043120	Gr.Onderh.Dorpstraat 18D Fransciscus	438203	Planmatig onderhoud	1.000,00	63.000,00	20.000,00	20.000,00
G043121	Gr.Onderh. Pr.Hendriklaan Vincentius	438203	Planmatig onderhoud	80.000,00	1.000,00	2.000,00	2.000,00
G043122	Gr.Onderh. Spoorstraat 32 Willibrord	438203	Planmatig onderhoud	1.000,00	1.000,00	4.000,00	1.000,00
G043124	Gr.Onderh. Gem.huis Klaver 4	438203	Planmatig onderhoud	1.000,00	1.000,00	12.000,00	1.000,00
G043125	Groot Onderhoud De Gasperistraat 3	438203	Planmatig onderhoud	1.000,00	3.000,00	1.000,00	9.000,00
G043127	Groot Onderhoud Begraafplaats	438203	Planmatig onderhoud	1.000,00	4.000,00	2.000,00	10.000,00
G043128	GO Galerijen Op Gen Hoes	438203	Planmatig onderhoud	62.000,00			
G043130	GO Fontein Koutenveld	438203	Planmatig onderhoud	11.000,00			
G043131	Groot Onderhoud Speeltuin Treebeek	438203	Planmatig onderhoud	10.000,00	4.000,00	12.000,00	1.000,00
G043132	Groot Onderhoud Planeetstr 1	438203	Planmatig onderhoud	5.000,00	11.000,00	1.000,00	3.000,00
G043133	Groot Onderhoud Poolse Huis	438203	Planmatig onderhoud		3.000,00	79.000,00	1.000,00
G043135	GO Straatbeelden en kunstwerken	438203	Planmatig onderhoud	26.000,00	26.000,00	26.000,00	26.000,00
G043137	GO Abri kunstwerk	438203	Planmatig onderhoud	16.000,00			
G043139	Groot Onderhoud ATIVU	438203	Planmatig onderhoud	6.000,00	48.000,00	3.000,00	1.000,00
G043144	Groot Onderhoud Brikke Oave	438203	Planmatig onderhoud	4.000,00	4.000,00	8.000,00	3.000,00
G043146	Groot Onderhoud Openluchttheater	438203	Planmatig onderhoud	23.000,00	23.000,00	23.000,00	23.000,00
G043148	Gr.Onderh.Accom Robin Hood	438203	Planmatig onderhoud	1.000,00	1.000,00	4.000,00	1.000,00
G043149	GO MFA Treebeek	438203	Planmatig onderhoud	3.000,00	3.000,00	3.000,00	3.000,00
G043152	Groot Onderhoud De Gasperistraat 7	438203	Planmatig onderhoud	3.000,00	93.000,00	93.000,00	26.000,00
G043155	Gr.Onderh.Kinderboerderij	438203	Planmatig onderhoud	1.000,00	8.000,00	5.000,00	1.000,00
G043157	Gr.Onderh.Pompehuuske Schutterspark	438203	Planmatig onderhoud	1.000,00	1.000,00	2.000,00	1.000,00
G043158	Gr.Onderh.Pompgebouwen	438203	Planmatig onderhoud	2.000,00	8.000,00	8.000,00	3.000,00
G043500	Groot Onderhoud Rombouts	438203	Planmatig onderhoud	18.000,00	40.000,00	155.000,00	413.000,00
			Onderdeel Gemeente-eigendommen	**439.000,00**	**1.113.000,00**	**1.074.000,00**	**792.000,00**

Product	Productnaam	Kostensoort	Kostensoortnaam	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
G043610	Groot Onderhoud BMV Oost	438203	Planmatig onderhoud	155.000,00	427.000,00	35.000,00	21.000,00
G043611	Groot Onderhoud BS Langeberg	438203	Planmatig onderhoud	4.000,00	4.000,00	36.000,00	6.000,00
G043612	Groot Onderhoud BS Treebeek	438203	Planmatig onderhoud	20.000,00	21.000,00	133.000,00	23.000,00
G043613	Groot Onderhoud BS Centrum	438203	Planmatig onderhoud	36.000,00	34.000,00	102.000,00	30.000,00
G043614	Groot Onderhoud Sporthal Treebeek	438203	Planmatig onderhoud	73.000,00	15.000,00	36.000,00	10.000,00
			Onderdeel Brede Scholen	**288.000,00**	**501.000,00**	**342.000,00**	**90.000,00**

4 Financiering

Beleidsuitgangspunten
Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet Fido (Wet Financiering Decentrale Overheden), respectievelijk de limieten en richtlijnen van het Treasury statuut.

Uitgangspunt is hierbij dat sprake is van gemeente brede financiering om zo optimaal mogelijk de afstemming tussen liquide middelen en aan te trekken leningen te garanderen. Dit geschiedt door consolidatie van de kortlopende schuld door een langlopende lening op het moment dat de kasgeldlimiet structureel wordt overschreden.

Risicobeheer
Kredietrisico op verstrekte gelden

Risicogroep	Met/zonder Hypothecaire Zekerheid	Restantschuld In € 1.000 op 1-1-2024	Restantschuld In € 1.000 op 31-12-2024
Semi overheidsinstellingen, ISD-BOL verbouwing hoogbouw, verrekend met bijdrage en investering.	Verrekening	€ 623	€ 581
Niet toegestane instellingen volgens treasurystatuut:			
WoonWijzerWinkel Zuid Limburg BV	Zonder hyp.	€ 123	€ 145
Lening Enexis 2020	Zonder hyp.	€ 2.000	€ 2.000
Overige toegestane instellingen volgens treasurystatuut			
waarvan:			
-rentedragende leningen muziekverenigingen	Verr.via subsidie	€ 17,2	€ 14,0
-leningen voor zonnepanelen	Debiteurenrisico bij Volta	€ 2.307	€ 2.078
	Totaal verstrekte gelden	**€ 5.070**	**€ 4.818**

Financiering
<u>Kortlopende financiering</u>
In principe worden de investeringen in eerste instantie gefinancierd via kas- of callgeldleningen. Hiertoe worden twee offertes aangevraagd (art. 9.4 Treasury statuut 2020).
De rente op kortlopende leningen was in 2021 en de eerste helft van 2022 negatief. In de loop van 2022 is de rente weer gaan stijgen. Naar verwachting blijft deze ook in 2023 verder stijgen.

overzicht renteniveau's kortlopende financiering	bron: BNG/global rates
1 maands-Euribor: gemiddelde 1e halfjaar 2023	2,632%
1 maands kasgeld BNG	op aanvraag

Financiering via Leasecontracten

Er zijn leasecontracten afgesloten voor de dienstauto van afd. Toezicht en Handhaving, de koffieautomaten, smartphones, multifunctionals, couverteer- en vouwmachine en printer Civ.Techn. De nog te betalen leasetermijnen worden vermeld in de jaarrekening onder de niet in de balans opgenomen verplichtingen aan de creditzijde van de Balans.

Langlopende financiering

Om de renterisico's zoveel mogelijk tegen te gaan, worden meestal onderhandse leningen aangetrokken. Deze hebben een rentevast periode van minimaal 10 jaar, of zijn rentevast gedurende de gehele looptijd.

Voor de leningen van de gemeente wordt geen renterisico gelopen. Dat komt omdat de reeds afgesloten leningen een rentevaste periode hebben, die gelijk is aan de looptijd van de lening.

Tot op heden zijn alleen leningen aangegaan met een lineaire aflossing, waardoor het renterisico ook beperkt is tot het schuldrestant op het moment van renteherziening, aangezien dan geen herfinanciering plaats hoeft te vinden.

Mutaties in de leningenportefeuille

Omschrijving (bedragen x € 1.000,--)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Stand per 1 januari 2024	€ 4.150	€ 3.492	€ 2.834	€ 2.176
Nieuwe leningen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Reguliere aflossingen	€ 658	€ 658	€ 658	€ 659
Stand per 31 december 2024	€ 3.492	€ 2.834	€ 2.176	€ 1.517

In deze tabel wordt ervan uitgegaan dat van 2024 tot en met 2027 geen nieuwe leningen worden aangegaan.

Wet verplicht schatkistbankieren

Vanaf december 2013 dienen overtollige gelden bij de schatkist te worden gestald. Met ingang van 1 juli 2021 is de drempel voor schatkistbankieren verhoogd van 0,75% naar 2 % van het begrotingstotaal.
Voor 2024 is dit: € 2.419.593,-.
Deze gelden mogen buiten de schatkist worden aangehouden per dag. De rentevergoeding van de schatkist is de daggeldrente. Momenteel is deze 3,4 %.

Negatieve rente op rekening-courant

Nadat de rente een tijdlang negatief is geweest is de rente in 2022 weer gaan stijgen. Halverwege 2023 bedraagt de rente op rekening courant bij de BNG 1, 25%.

Dagelijks wordt het saldo op de BNG-rekening aan het eind van de middag automatisch afgeroomd waarmee het risico op een te hoog banksaldo in verband met schatkistbankieren beperkt wordt.

Toetsing aan de wet fido

De wet Fido (Wet Financiering Decentrale Overheden) verbiedt overschrijding van het zogenaamde 'kasgeldlimiet'. Deze wordt bepaald aan de hand van 8,5 % van de totale omvang van de begroting, zoals hierboven vermeld. Bij overschrijding van de kasgeldlimiet moet door de gemeente worden aangegeven op welke termijn en op welke wijze ervoor wordt gezorgd dat de netto vlottende schuld weer lager zal worden dan het kasgeldlimiet.

	Overzicht toetsing aan kaders Wet Fido				
	Omschrijving (bedragen x €1.000)	3e kw.2022	4e kw.2022	1e kw.2023	2e kw.2023
	Omvang begroting per 1-1-2023: € 114.117				
1	Toegestane kasgeldlimiet op jaarbasis				
	-in procenten van de grondslag	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
	-in Euro	€ 9.734	€ 9.734	€ 9.700	€ 9.700
2	Omvang vlottende schuld				
	Opgenomen gelden < 1 jaar kasgelden	€ 6.333	€ 2.000	€ 7.700	€ 6.000
	Schuld in rekening-courant	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Gestorte gelden door derden	€ 88	€ 90	€ 90	€ 103
	Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld				
	Totaal vlottende schuld	€ 6.421	€ 2.090	€ 7.790	€ 6.103
3	Vlottende middelen				
	Contante gelden in kas	€ 17	€ 14	€ 12	€ 11
	Tegoeden in rekening-courant	€ 491	€ 480	€ 594	€ 384
	Overige uitstaande gelden < 1 jaar	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Tegoeden bij de schatkist	€ 7.649	€ 5.792	€ 4.690	€ 7.336
	Totaal vlottende middelen	€ 8.157	€ 6.286	€ 5.296	€ 7.731
4	Toets kasgeldlimiet				
	Totaal netto vlottende schuld	-€ 1.736	-€ 4.196	€ 2.494	-€ 1.628
	Toegestane kasgeldlimiet	€ 9.734	€ 9.734	€ 9.700	€ 9.700
	Ruimte(+)Overschrijding(-)	€ 11.470	€ 13.930	€ 7.206	€ 11.328

	Renterisiconorm en renterisico's vaste schuld in 2024	
	Omschrijving (bedragen x €1.000)	
1	Renteherziening op vast schuld o/g	€ 0
2	Betaalde aflossingen	€ 658
3	Rentrisico (1+2)	€ 658
4	Begrotingstotaal jaar	€ 120.980
	Het bij Min.Regeling vastgestelde %	20%
	Toets risiconorm	
5	Renterisiconorm	€ 24.196
6	Ruimte c.q. overschrijding (5-3)	€ 23.538

Conclusie uit bovenstaande toetsing is dat zowel het kasgeldlimiet als de renterisiconorm in 2024 naar verwachting niet zullen worden overschreden.

EMU saldo (ontwikkeling)

Jaarlijks wordt er een individuele referentiewaarde per gemeente opgenomen in de septembercirculaire waaraan het EMU-saldo getoetst kan worden. Dit is geen norm, maar een indicatie van het aandeel dat de gemeente heeft in de gezamenlijke tekortnorm. Het verloop van het meerjarige EMU-saldo wordt voornamelijk veroorzaakt door aan- en verkopen inzake de grondexploitaties en het tekort op de exploitatie.

BEDRAGEN * € 1.000	2023	2024	2025	2026	2027
Berekend EMU-saldo	€ 1.894	-€ 6.899	-€ 419	-€ 2.075	-€ 39
Referentiewaarde gemeente Brunssum	-€ 4.009	-€ 4.596	-€ 4.596	-€ 4.596	-€ 4.596

Geprognotiseerde balans

Geprognotiseerde balans per einde boekjaar	realisatie					
(bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025	2026	2027
ACTIVA						
Vaste activa:						
Materiële en immateriële vaste activa	€ 58.542	€ 59.202	€ 69.909	€ 69.788	€ 70.041	€ 69.743
Financiële vaste activa:						
Deelnemingen	€ 313	€ 313	€ 313	€ 313	€ 313	€ 313
Leningen woningbouwcorp. en langlopende u/g	€ 3.019	€ 3.003	€ 2.882	€ 2.803	€ 2.725	€ 2.648
Ov. Uitzettingen met looptijd van 1 jaar of langer	€ 2.538	€ 2.883	€ 2.078	€ 1.853	€ 1.633	€ 1.418
VASTE ACTIVA	€ 64.412	€ 65.401	€ 75.182	€ 74.757	€ 74.712	€ 74.122
Vlottende activa:						
voorrraden	€ 1.187	€ 3.037	€ 113	€ 113	€ 113	€ 113
uitzettingen	€ 12.918	€ 5.038	€ 3.293	€ 3.469	€ 3.411	€ 3.335
liquide middelen	€ 573	€ 700	€ 500	€ 500	€ 500	€ 500
Overlopenda activa	€ 7.281	€ 5.750	€ 6.500	€ 6.500	€ 6.500	€ 6.500
VLOTTENDE ACTIVA	€ 21.959	€ 14.525	€ 10.406	€ 10.582	€ 10.524	€ 10.447
TOTAAL ACTIVA	€ 86.371	€ 79.925	€ 85.587	€ 85.338	€ 85.236	€ 84.569
PASSIVA						
Eigen vermogen	€ 54.766	€ 49.211	€ 45.187	€ 46.758	€ 45.111	€ 44.062
Voorzieningen	€ 4.910	€ 2.565	€ 3.176	€ 2.481	€ 1.984	€ 2.025
Vaste schulden	€ 9.992	€ 10.649	€ 10.649	€ 10.024	€ 8.066	€ 7.407
VASTE PASSIVA	€ 69.668	€ 62.425	€ 59.012	€ 59.263	€ 55.161	€ 53.494
Vlottende schulden	€ 12.433	€ 11.500	€ 19.575	€ 19.075	€ 22.075	€ 23.075
Vlottende passiva	€ 4.270	€ 6.000	€ 7.000	€ 7.000	€ 8.000	€ 8.000
VLOTTENDE PASSIVA	€ 16.703	€ 17.500	€ 26.575	€ 26.075	€ 30.075	€ 31.075
TOTAAL PASSIVA	€ 86.371	€ 79.925	€ 85.587	€ 85.338	€ 85.236	€ 84.569
SALDO	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

BBV en rentetoerekening

Het BBV bevat voorschriften met betrekking tot de rentetoerekening. Vanaf 2018 geldt regelgeving waarbij de interne rentetoerekening mede afhankelijk wordt van de verhouding netto rentelasten afgezet tegen de integraal gefinancierde activa.

Onderstaand schema geeft nader inzicht in de rentelasten, het renteresultaat en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend.

Boekwaarde investeringen per 1-1-jaar 2024 (incl. grondbedr.)		€ 75.949.811	A
Af: vaste eigen financiële middelen			
reserves en voorzieningen per 1-1-jaar 2024		€ 48.486.885	B
restantschuld geldleningen		€ 4.150.000	C
		€ 52.636.885	B + C
Financieringstekort/-overschot		€ 23.312.926	A - (B+C)
Rentelasten/-baten			
rente vaste schulden		€ 87.861	D
rente eigen (interne) financieringsmiddelen (incl spaartegoeden)		€ 131.190	E
rente financieringstekort/-overschot		€ 0	F
Totaal rentefactoren		€ 219.051	D+E+F
Boekwaarde investeringen per 1-1- jaar 2024		€ 75.949.811	A
af: investeringen met vast rentepercentage		-€ 10.320.876	G
rente te verdelen over		€ 65.628.935	A-G
totaal rentefactoren		€ 219.051	D+E+F
af: vaste rente van investeringen		-€ 92.888	H
te verdelen rente		€ 126.163	D+E+F-H
te verdelen rente (D+E+F-H)			
	x % = omslagrente	**0,19%**	
0,5% rente te verdelen over (A-G)			

5 Bedrijfsvoering

Organisatieontwikkeling
In 2024 wordt de reeds ingezette koers, om meer gebieds- en opgave gericht te gaan werken via een programma aanpak, op experimentele wijze verder geïntensiveerd. Samen met betrokken inwoners, buurt, maatschappelijke partners, private instellingen en ondernemers worden maatschappelijke vraagstukken en opgaven in afgebakende gebieden in kaart gebracht, ideeën verzameld, onderzocht en uiteindelijk wordt een route uitgestippeld om te komen tot effectieve oplossingen voor de betreffende buurt en haar bewoners. De opgedane ervaringen van het wijkgerichte werken zullen hierin worden meegenomen. De gemeente zal vervolgens het interactieve proces mede begeleiden als facilitator en gelijkwaardige netwerkpartner om te komen tot het implementeren van die adequate verbeteringen.

Deze andere manier van werken gaat zorgen voor nieuwe inzichten en geeft daarmee een belangrijke impuls aan de verdere concretisering van de organisatieontwikkeling. Duidelijk gaat worden welke werkzaamheden en majeure opgaven -zoals vastgelegd in het coalitieakkoord - opgepakt kunnen worden via een programma aanpak en welke werkzaamheden via de lijnorganisatie blijven lopen. Ook zal er hierdoor een verandering optreden met betrekking tot rollen, taken, leiderschap, monitoring en regie. Overzicht houden, integrale afwegingen maken en continu de juiste prioriteiten stellen afgezet tegen de beschikbare middelen en bedrijfsvoering is dan de uitdaging. En voor het personeel is de uitdaging om aan de slag te gaan met andere rollen en taken en een andere manier van werken.

Dit alles tezamen leidt tot een verdere ontwikkeling van onze organisatie. Hiervoor zijn door uw raad in de begroting 2023 reeds meerjarig gelden beschikbaar gesteld.

Personeel
Onze organisatie is een verzameling van mensen/ medewerkers en díe medewerkers maken het verschil voor onze inwoners. De ingeslagen koers, om via een programma aanpak te gaan werken, gaat zorgen voor een verandering ten aanzien van ons personeelsbeleid. Het wordt nog meer van belang om te kijken naar de kwaliteiten (en valkuilen) van medewerkers om ze op die manier in hun kracht te zetten en werk- taken c.q. rollen- te kunnen laten doen waar ze goed in zijn én intrinsiek gemotiveerd voor zijn. In de huidige arbeidsmarkt blijft het moeilijk om de juiste medewerkers te kunnen aantrekken en te behouden. Zinvol/ zingevend werk c.q. werk met impact op de maatschappij kan hierin een onderscheidend zijn richting de arbeidsmarkt. Werken via een programma aanpak kan deze propositie invullen; jíj als ambtenaar maakt het verschil, je krijgt ruimte om vernieuwend te werken en de impact zie je dagelijks in de voortgang van het programma. Om in de arbeidsmarkt - als relatief kleine gemeente - onderscheidend te kunnen zijn, zullen we echter -naast zinvol werk en een dynamische omgeving- ook moeten kijken naar (concurrerende) arbeidsvoorwaarden. Juist omdat (individuele) medewerkers het verschil maken, zijn veel wisselingen in het personeelsbestand tegen de achtergrond van bovenstaande ontwikkelingen een (te) grote uitdaging voor de bedrijfsvoering en de continuïteit van ons werk.

De thema's die hiervoor voor 2024 actueel zijn en blijven op P&O gebied:

- Strategisch HRM beleid (update): Aangezien de organisatieontwikkeling in volle gang is en een extra impuls gaat krijgen via een programma aanpak, heeft dit ook invloed op de koers van de organisatie en op de doorontwikkeling van ons personeel. Daarom zal het strategisch HRM beleid ook geüpdatet moeten worden.
- Arbeidsmarktcommunicatie (ook wel 'employer branding' genaamd): Door effectief ons verhaal te vertellen aan huidige werkzoekenden over 'wie we zijn' en 'welke impact je werk als medewerker

van de gemeente Brunssum kan hebben', laten we zien waar wij ons in onderscheiden ten opzichte van andere werkgevers. Daarin geven we een eerlijke en authentieke indruk. Op deze manier willen we niet alleen de juiste medewerkers aantrekken, maar ze ook behouden met de uitdagingen en de trots voor waar wij voor staan. Tevens zullen we moeten kijken naar de onderscheidenheid op (secundaire) arbeidsvoorwaardengebied, om op die manier ook voldoende concurrerend te kunnen zijn met de grotere gemeenten in de regio.

- Werving en selectiebeleid met oog voor interne mobiliteit: (Door)groeimogelijkheden is een onderwerp dat vaak terugkomt in werkbelevings-onderzoeken. Interne kansen om door te groeien, zowel horizontaal of verticaal, bieden medewerkers ontwikkelperspectief en geeft (ver)binding. I.v.m. uitval is het niet gelukt om dit beleid in 2023 al te vernieuwen, daarom is het doorgeschoven naar 2024.
- Introductiebeleid: Een goede introductie zorgt ervoor dat nieuwe medewerkers zich snel op hun gemak voelen, een band opbouwen met onze organisatie- en onze cultuur- en snel weten wat van ze verwacht wordt en wat ze van de organisatie mogen verwachten. Voor 2024 blijven we, op basis van feedback van nieuwe medewerkers, ons introductiebeleid verder uitdiepen om het aan het einde van het jaar zo nodig bij te stellen.
- Functiewaardering: Op de juiste manier belonen, is van groot belang voor de motivatie en betrokkenheid van medewerkers en voorkomt ongelijkheid in beloning. Tevens is het een blijk van waardering over hoe kwaliteiten gewaardeerd worden. Voor 2024 staat het afhandelen (eventuele geschillen) van HR21 gepland.
- Vitaliteit en flexibel werken: Gezondheid, zowel mentaal als fysiek, en werk-privé balans zijn andere onderwerpen van werkbeleving die hoog scoren voor (potentiële) medewerkers. Het is voor medewerkers essentieel dat er een goed evenwicht is tussen stress en energie en dat deze energiebalans duurzaam in evenwicht wordt gehouden. Daarnaast is het belangrijk dat er plek is voor eigen creatieve inbreng van de medewerkers in hun werk.
- Competentiemanagement: Gezien de organisatieontwikkeling en de impact van de andere manier van werken (via een programma gerichte aanpak), gaan er zaken veranderen qua rollen en taken. Het vergt mogelijk andere competenties (kennis, vaardigheden, houding) van medewerkers en die competenties willen we herkennen, benutten en verder ontwikkelen.
- Levensfasebewust personeelsbeleid (verbetering secundaire arbeidsvoorwaarden): Medewerkers hebben gedurende hun werkzame leven verschillende behoeftes om werk, gezin en gezondheid goed op elkaar te laten aansluiten. Tot nu toe is op dit onderdeel veelal sprake van beleid en mogelijkheden voor bepaalde leeftijdscategorieën. Wij merken echter dat medewerkers afhankelijk van hun levensfase andere behoeftes kunnen hebben. Om daarin voor iedereen mogelijkheden te creëren willen wij het Individueel Keuzebudget verhogen (stapsgewijs van 17.05 % naar 20 %) in combinatie met het verruimen van de bestedingsmogelijkheden ervan. Hiermee wordt het voor alle medewerkers mogelijk meer en betere keuzes te maken die passen bij hun persoonlijke behoeften en aansluiten bij hun levensfase. Daarmee kunnen werknemers van jong tot oud keuzes maken die passen bij hun levensfase en het verbetert onze positie als werkgever op de arbeidsmarkt.

Informatiemanagement

Het fundament van Informatiemanagement binnen de gemeente Brunssum blijft ongewijzigd op de pijlers rusten zoals in de afgelopen jaren vastgesteld, namelijk:

- Excellente en innovatieve gemeentelijke dienstverlening
- Wij werken digitaal en zaakgericht
- Optimaal ingerichte processen
- De datagestuurde gemeente
- Een moderne digitale werkomgeving
- De digitaal vaardige medewerker

- Een professionele informatiefunctie
- Een moderne informatiearchitectuur.

De implementatie van onder andere de Wet Open Overheid (Woo), de Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer (WEMBV), de Wet Elektronisch Publiceren (WEP) en de Wet Digitale Overheid (WDO) worden integraal gekoppeld aan onze organisatorische en bestuurlijke ambities inzake gemeentelijke dienstverlening en bedrijfsvoering. De doorontwikkeling van het zaakgericht werken wordt daarbij expliciet gekoppeld aan bovengenoemde wijzingen en vormen een opmaat om een optimale grip te krijgen en te houden op de informatiehuishouding. Een groot gedeelte van onze processen zullen opnieuw worden ingericht om te voldoen aan de nieuwe wetten en uiteraard aan de reeds geldende bedrijfsvoeringskaders op het vlak van Informatie- & Archiefbeheer, Informatieveiligheid & Privacy en Rechtmatigheid.

In samenwerking met onze ketenpartner Parkstad-IT zullen de technische mogelijkheden van ICT-infrastructuur verder worden opgewaardeerd waardoor vergaande integratie van informatiesystemen, digitale samenwerking (ook met ketenpartners) en beschikbaarheid en bereikbaarheid van informatie zullen toenemen.

De transformatie van de informatiefunctie is nog niet afgerond. Zo vergt het migreren van de informatiesystemen naar een SAAS/CLOUD-omgeving meer inzet op de regiefunctie en het beheer van de koppelingen als oorspronkelijk verwacht. Naast techniek zal in de komende periode energie worden gestoken in de menselijke transformatie van de informatiefunctie conform ons bedrijfsinformatieplan waarbij we rekening houden met de ''nieuwe'' digitale werk en denkwijze.

De contouren van de gebiedsgerichte aanpak wordt steeds concreter waardoor de gegevensbronnen rondom de inrichting van de Openbare Ruimte en het Maatschappelijke Domein meer geïntegreerd gepresenteerd (GIS-viewer) zullen worden.

Bovengenoemde ontwikkelingen worden uiteraard synchroon doorgevoerd in de verdere integratie van de informatievoorziening ten behoeve van de integrale toegankelijkheid van de informatie vanuit de diverse domeinen zoals Openbare Ruimte en het Sociale Maatschappelijke beleidsveld.

Informatiebeveiliging & Privacy
Informatiebeveiliging en Privacy vragen binnen de overheid constante aandacht en vormen daarom een structureel kader waarbij we doorlopend voldoen aan de normen van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) en de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Structurele objectieve toetsing hieraan zal plaats vinden via de ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) en de verantwoording in de P&C-cyclus.

De komende periode zal met name aandacht worden geschonken aan implementatie van een periodiek en systematische controle van de logging bestanden. Uiteraard koppelen we dit aan een verdere bewustwording van de organisatie op het vlak van informatieveiligheid & Privacy,

Daarnaast zal er een verbeterslag in de bewijsvoering van de diverse processen worden doorgevoerd waardoor de verantwoording op een hoger kwaliteitsniveau komt te staan.

Voor meer informatie wordt verwezen naar de jaarlijkse verantwoording, evaluatie en planning door het college op dit vlak. Tevens is er structurele monitoring rondom dit taakveld als vast agendapunt voor de auditcommissie.

Openbaarheidsparagraaf
De invoering van de Wet Open Overheid heeft de gemeente Brunssum bewust gekoppeld aan haar

organisatorische en bestuurlijke ambities op het vlak van dienstverlening en een betrouwbare en transparante overheid. Dit wordt vormgegeven binnen het project informatiehuishouding op orde waarbij er een verbinding wordt gelegd met ons eigen beleid inzake informatiemanagement, procesmanagement maar ook met andere wet- en regelgeving zoals de Wet Modernisering Electronisch Bestuurlijk verkeer. (WMEBV). In 2024 zal een aanvang worden gemaakt met de verdere implementatie van de Woo en de daaraan verbonden aanpassingen van processen en de bewustwording binnen de organisatie. Naar verwachting is eind 2024 de ambitie van de organisatie vastgesteld t.a.v. de Woo, is de publicatie van de Woo-informatie via het landelijke platform geregeld en is een significant deel van de processen die de Woo raken in kaart gebracht en aangepast. Inzake bewustwording van de Woo binnen de organisatie wordt dit onlosmakelijk gekoppeld aan de inrichting van onze processen. Deze activiteiten vormen de basis voor de aanstelling van de Woo-functionaris.

Facilitaire Zaken
In 2024 zal een aanvang worden gemaakt met het opstellen van een plan van aanpak om de inrichting van de kantoren, vergaderlocaties en de gemeentewinkel aan te laten sluiten op de nieuwe uitgangspunten van het hybride werken. In het plan zijn de diverse opties opgenomen inclusief een vertaling naar de noodzakelijke middelen.

Communicatie
In mei 2023 heeft u een nieuw, geactualiseerd communicatiebeleidsplan vastgesteld. In dit plan werden de ontwikkelingen in de samenleving en het medialandschap van de afgelopen 10 jaar geïnventariseerd, gevolgd door de constatering dat die ontwikkelingen nieuwe eisen stellen aan overheidscommunicatie. Kort gezegd behelst die constatering dat in de hedendaagse samenleving, waar vertrouwen en cohesie onder druk staan, behoefte is aan een flexibele, multimediale inzet van communicatiemiddelen en -inspanningen die voor de lokale samenleving beter zichtbaar maken wat onze bestuurders en onze organisatie doen, met als doel het tijdig en juist informeren van onze inwoners en het creëren van kennis, begrip en, waar gewenst, draagvlak.
Om aan die ambitie uit het nieuwe communicatiebeleidsplan uitvoering te geven, is een uitvoeringsprogramma opgesteld. De op basis daarvan benodigde middelen zijn gefaseerd opgenomen in deze begroting.

Citybranding
Een specifiek onderdeel van communicatie is citybranding. De afgelopen jaren hebben we gewerkt aan de verbetering van ons imago en hebben we een stevige basis gelegd voor een sterk merk: OnsBrunssum. Nu deze basis gelegd is, is het van belang om ervoor te zorgen dat de groeicurve stijl blijft en daarmee een doorlopend effect geborgd blijft. Om dit te kunnen doen zijn in deze begroting middelen opgenomen voor de daarvoor benodigde personele capaciteit én verhoging van het werkbudget.

Financiën en control
In 2024 willen wij in het kader van organisatieontwikkeling over gaan tot het instellen van een aparte onafhankelijke functie van concerncontroller. Verder willen wij, in goed overleg met de raad, toewerken naar een andere opzet van de begroting 2025. Dit is nodig en gewenst omdat omdat opgavegericht, gebiedsgericht en integraal werken vraagt om een begroting die minder sectoraal is ingericht.
De overige beleidsvoornemens voor wat betreft financiën en control zijn in de vorm van doelen en resultaten opgenomen in programma 12 Algemene Dekkingsmiddelen.

Algemeen-juridische zaken
Zwaartepunt in 2024 ligt, net als voorgaande jaren, op de juridische advisering aan bestuur en organisatie op allerhande rechtsgebieden. Dit betreft gevraagde advisering, maar zeker ook advisering vanuit een proactieve rol. Deze interne advisering draagt bij aan een rechtmatige besluitvorming. Dit vraagt, in een

steeds meer juridificerende samenleving, voortdurende aandacht. Door het volgen van opleidingen en trainingen, maar ook door het bevorderen van informatie-uitwisseling tussen de juristen, ook in regionaal verband, houden we hier een stevige vinger aan de pols.
Verder draagt het team ook in 2024 weer zorg voor de ondersteuning van de commissie bezwaarschriften en de behandeling van klachten. Het accent ligt hierbij op een adequate afhandeling van bezwaarschriften en klaagschriften, indien mogelijk door toepassing van de informele aanpak. Indien dit niet leidt tot een aanvaardbare oplossing voor de burger, worden klachten en bezwaarschriften formeel behandeld.
Speciale aandacht gaat in 2024 uit naar de wijziging Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) en de (verdere) implementatie van de Wet open overheid (Woo).
Overige taken van het team Algemeen juridische zaken zijn de afwikkeling van Woo-verzoeken, het behandelen van schadeclaims en aansprakelijkstellingen en het voeren van regie op de inzet van externe juridische inhuur. Tot slot zal het team in 2024 ondersteunen bij het updaten van regelingen in het kader van het programma ‘Organisatieontwikkeling’ en speelt het team in op nieuwe wet- en regelgeving.

6 Verbonden partijen

De gemeente Brunssum neemt deel in een aantal maatschappelijke organisaties waarbij sprake is van een financieel en bestuurlijk belang. Dit zijn de zogenaamde verbonden partijen. Deze verbonden partijen voeren beleid uit voor de gemeente.
We spreken van een financieel belang wanneer de gemeente de middelen die zij aan een organisatie ter beschikking heeft gesteld, in het geval van faillissement niet terugkrijgt. Of wanneer financiële problemen op de gemeente kunnen worden verhaald. De gemeente blijft dus risicodragend.
Er is sprake van een bestuurlijk belang als de gemeente zeggenschap heeft in een organisatie. Dat kan door middel van een bestuurszetel, of door het uitoefenen van stemrecht als aandeelhouder.
Toezicht wordt in veel gevallen uitgeoefend via het bestuur. Daarin heeft een afvaardiging zitting uit het college van B&W of uit de gemeenteraad. Op ambtelijk niveau vindt ondersteuning op dit toezicht plaats via de deelname in financiële en beleidscommissies.
Op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen wordt van de verbonden partijen gevraagd om de vastgestelde jaarrekening/jaarverslag en de begroting aan te bieden aan de gemeente. Hieraan voorafgaand dienen de Algemene en Financiële Beleidsmatige Kaders (AFBK) aan de raad te worden aangeboden. Deze stukken worden eerst ambtelijk getoetst en vervolgens via het college van B en W ter informatie c.q. voor een zienswijze aan de gemeenteraad verstrekt.
De gemeente voert taken uit via de inzet van verbonden partijen. Het is, gezien het feit dat een substantieel deel van de gemeentelijke begroting hiermee op afstand staat, van groot belang om als individuele gemeente grip te kunnen uitoefenen op deze verbonden partijen. Begin 2016 heeft de raad de nota “In verbinding met verbonden partijen” vastgesteld. Deze kadernota omvat een algemeen beleidskader en een sturingskader om de grip op verbonden partijen te versterken.
Vanuit het besef, dat we als individuele gemeente niet in staat zijn om onze zeggenschap binnen een gemeenschappelijke regeling wezenlijk te vergroten, hebben de Parkstadgemeenten vanaf 2016 de krachten gebundeld. Deze regionale aanpak heeft geleid tot het document ´Zo doen we dat in Parkstad´. In dit document zijn afspraken vastgelegd, die beogen om de raden beter in positie te brengen, de verbinding met verbonden partijen te versterken, het ambtelijk collectief te organiseren en de colleges van B en W optimaal te faciliteren.

De Parkstadgemeenten hebben met een aantal GR-en de volgende afspraken gemaakt:

1. regeling en meerjarenplan vormen de basis voor kaderstelling door de raad
2. organiseren samen met de GR-en van collectiviteit in de ambtelijke voorbereiding
3. organiseren informatiebijeenkomsten voor raads- en commissieleden
4. sturen voorafgaand aan het indienen van begroting en jaarrekening hun Algemene Financiële en Beleidsmatige Kaders (AFBK) op naar de raden
5. vindt gedurende het jaar plaats.

Uiterlijk 1 juli 2024 moet een aantal wijzigingen in de Wet gemeenschappelijke regelingen zijn doorgevoerd. Hiertoe trekt Brunssum samen op met de andere deelnemers aan de GR in Zuid-Limburg.

De wijzigingen zijn onder te verdelen in:
- versterking van de positie van gemeenteraden in de besluitvorming;
- de introductie van aanvullende controle-instrumenten voor gemeenteraden;
- het verbeteren van de positie van gemeenteraden met betrekking tot het functioneren van de regeling.

Overzicht verbonden partijen per categorie
Gemeenschappelijke regelingen (in overeenstemming met de nota verbonden partijen zijn lichte gemeenschappelijke regelingen ook opgenomen in deze opsomming):

- Parkstad Limburg
- Belastingsamenwerking Gemeente en Waterschappen (BSGW)
- Veiligheidsregio Zuid-Limburg (met als onderdelen Brandweer en GHOR (Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen)
- GGD (Gemeenschappelijke Gezondheidszorg)
- Kredietbank Limburg (Gemeenschappelijke Regeling voor Sociale Kredietverlening en Schuldhulpverlening Limburg)
- Werkvoorzieningsschap Oostelijk Zuid-Limburg
- WSP Parkstad
- Regionale reinigingsdienst (Rd4)
- Subsidiëring Antidiscriminatievoorziening Limburg
- Intergemeentelijke sociale dienst BOL (ISD BOL)
- Regionale Uitvoeringsdienst (RUD)
- Lichte GR Parkstad IT (PIT)
- Lichte GR beheer afvalwaterketen
- GR Gegevenshuis
- Centrumregeling Inkoop Jeugdzorg ZL
- Omnibuzz
- Samenwerking Watertaken Parkstad

Vennootschappen/Deelnemingen:

- Betere Buren BV
- IBA Parkstad BV
- Bank Nederlandse Gemeenten NV
- Enexis BV (nieuw energienetwerkbedrijf; vroeger onderdeel van Essent BV)
- Rd4 NV
- WML
- Nazorg Limburg BV
- Woon Wijzer Winkel BV

Stichtingen en verenigingen:

- Stichting Dierenbescherming Limburg
- Stichting CMWW
- Stichting Openbare Bibliotheek Brunssum
- Stichting SMK (Stichting Muziekschool Kerkrade)

Overige verbonden partijen:

- Bureau Voortijdig Schoolverlaten Parkstad Limburg
- Subsidieregeling Informele Zorg

Stadsregio Parkstad Limburg, programma 1	
Visie	Met de samenwerking willen we het hoofd bieden aan de gevolgen van krimp en vergrijzing en aan sociale achterstanden.
Doel/openbaar belang	1. Om op basis van de onderwerpen genoemd in de Kern-agenda en de Keuze-agenda de samenwerking tussen de deelnemende gemeenten te faciliteren en te komen tot een samenhangend beleid en uitvoering daarvan op de gebieden van ruimte & mobiliteit, economie & toerisme, wonen & herstructurering, energie en duurzaamheid (inclusief klimaatadaptatie en circulaire economie), sociaaleconomische structuurversterking en grensoverschrijdende samenwerking. 2. De vorm van de samenwerking kan verschillen. Aan de onderwerpen die deel uitmaken van de Kern-agenda nemen alle gemeenten deel. Daarbij is het Regiobureau procesmatig en inhoudelijk verantwoordelijk. Aan de onderwerpen die deel uit maken van de keuze-agenda nemen alleen Gemeenten deel die daarvoor kiezen. Daarbij heeft het Regiobureau ten minste een monitorende en versterkende taak. Tot de onderwerpen van de Kern-agenda behoren in elk geval: Ruimte Energie en duurzaamheid, Mobiliteit, Economie & toerisme; Wonen & herstructurering, Sociaaleconomische structuurversterking (verbinding onderwijs/arbeidsmarkt, Gezonde Basisschool van de Toekomst, verlengde schooldag en kansrijke start) en Grensoverschrijdende samenwerking.
Financieel belang	Totaal begrote bijdrage SPL voor 2024: € 597.455,- (product 010040/441200 € 574.514, product 310001/441200 € 20.422,- en product 570005/441200 € 2.519,-).
Vestigingsplaats	Heerlen
Zeggenschap	DB: burgemeester van elke gemeente; ieder lid beschikt over 1 stem. AB: burgemeester en 1 portefeuillehouder van elke gemeente; ieder lid krijgt de helft van het aantal per gemeente toebedeelde stemmen. Iedere gemeente beschikt over 1 stem + 1 stem per iedere 10.000 inwoners, maar heeft nooit minder dan 3 stemmen ongeacht het inwoneraantal. Brunssum heeft 4 van de 37 stemmen. Bestuurscommissies (er zijn er 5): 1 portefeuillehouder per gemeente; iedere gemeente beschikt over 1 stem + 1 stem per iedere 10.000 inwoners, maar heeft nooit minder dan 3 stemmen ongeacht het inwoneraantal. Brunssum heeft 4 van de 37 stemmen.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Reeds decennia wordt met de samenwerking gewerkt aan het oplossen van de problematiek die is ontstaan door vergrijzing en krimp: door inzet op herstructurering en economische structuurversterking. Met de in 2019 met het Rijk gesloten Regiodeal en die is afgelopen op 31 december 2022 wordt nog meer ingezet op sociaaleconomische thema's, zoals het bestrijden van onderwijsachterstanden en gezondheidsproblematiek, de verbetering van perspectief op werk voor kwetsbare groepen, het zorgen voor voldoende gekwalificeerd personeel voor bedrijven, het vergroten van de veiligheid voor burgers en het voorzien in en versterken van de sociale infrastructuur. Dit heeft formeel zijn beslag gekregen in de uitbreiding van de samenwerking per 1 mei 2021 met het instellen van de Bestuurscommissie sociaaleconomische structuurversterking en het beleggen van het thema grensoverschrijdende samenwerking bij het DB. De ingezette lijn via de Regio Deal 2019 – 2022 wordt voortgezet met de Regio Deal 2023-2026, die in 2023 is toegekend. De Regio Deal 2023-2026 is geënt op drie hoofdlijnen: 1. Integrale, gebiedsgerichte aanpak van 8 focusgebieden; 2. Kansen voor brede welvaart in een grensoverschrijdende context; en 3. Versterken uitvoerings- en organisatiekracht.

Risico's financieel/ beleidsmatig	De financiële risico's worden beschreven in de begroting van Parkstad. Parkstad voert het door het Bestuur vastgestelde jaarplan uit.
Ontwikkelingen	Om de grote en complexe opgaven voor de gemeenten in Parkstad te kunnen aanpakken, blijft de samenwerking binnen de Gemeentelijke regeling essentieel. Het inhoudelijke kompas voor de Stadsregio Parkstad Limburg en de Parkstad gemeenten vormt de Strategische Agenda Parkstad 2021-2030. Belangrijke zaken voor de komende tijd zijn o.a.: het verder versterken van aanpak van de sociaaleconomische achterstanden/ brede welvaart; meer dan in het verleden benutten van kansen, zoals de ontwikkeling op de bedrijventerreinenmarkt, die sneller gaat dan de afgelopen 40 jaar; het inzetten op het verkrijgen van financiële middelen van het rijk uit de gelden die zijn bedoeld voor inzet in stedelijke vernieuwingsgebieden en grens- en krimpregio's: o.a. de Regio Deal 2.0 en middels het nog op te stellen nieuwe narratief; het meer gebruik maken van de mogelijkheden van grensoverschrijdende samenwerking; het uitvoeren van de energietransitie en werken aan water- en klimaatadaptie; en het verbeteren van de organisatiekracht van de gemeenten.

	Eigen Vermogen 1-1-2022	Eigen Vermogen 31-12-2022	Vreemd vermogen 1-1-2022	Vreemd vermogen 31-12-2022	Financiële resultaat 2022
	€ 6.145.000	€ 6.355.000	€ 61.111.000	€ 56.710.000	€ 343.000

	Veiligheidsregio Zuid-Limburg crisisbeheersing en brandweerzorg, programma 2
Visie	Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL) is één van de 25 veiligheidsregio's van ons land. Binnen VRZL werken de 16 gemeenten, Brandweer, Politie en de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR, onderdeel van GGD Zuid-Limburg) met elkaar samen om bij een ramp of crisis zo effectief mogelijk op te kunnen treden. Op basis van de gemeenschappelijke regeling is elke gemeente van de regio deelnemer van VRZL en daardoor medeverantwoordelijk voor de bestuurlijke en organisatorische aansturing van de organisatie
Doel/openbaar belang	Het realiseren van een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie en uitvoering van de brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening, gemeentelijke bevolkingszorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing binnen het werkgebied van de Veiligheidsregio.
Financieel belang	Totale bijdrage 2024 o.b.v. verdeelsleutel (inwoneraantal) : € 2.178.456,- - product brandweerbeleid 110001-441205: € 2.122.717,- - product Rampenbestrijding/GHOR 110002-441205: € 55.739,-
Vestigingsplaats	Maastricht
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger/ burgemeester in AB. Het algemeen bestuur bestaat uit de burgemeesters van de 16 gemeenten. De leden van het AB hebben ieder één stem en daarboven één stem per volledig veelvoud van 25.000 inwoners.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Kerntaak van de Veiligheidsregio is om iedereen die in Zuid-Limburg woont, werkt of verblijft te beschermen tegen gezondheidsrisico's, crises en rampen. Dat gebeurt door: - voorkomen: risico's in kaart brengen en treffen van voorbereidingen op maat; - bestrijden: effectief optreden tijdens een crisis of ramp om levens te redden en schade te beperken; - herstellen: inzetten op slachtofferhulp, nazorg en herstel van materiële schade. Fysieke veiligheid, waar een adequate brandweerzorg en crisisbeheersing toe worden gerekend, is een van de thema's van het gemeentelijke veiligheidsbeleid. De ambities van de Veiligheidsregio, sluiten aan op de ambities van het gemeentelijk veiligheidsbeleid.

Risico's financieel/ beleidsmatig	Externe trends en ontwikkelingen beïnvloeden onze voorbereiding en zorgen soms voor nieuwe risico's. Het is daarom van belang dat continu en op een dynamische manier risico's worden gemonitord en daar waar nodig direct de operationele voorbereiding wordt aangepast. De komende jaren wordt vooral gefocust op het beter beheersbaar maken van belangrijke risico's, zoals: - Toenemende maatschappelijke onrust: onder andere de COVID-19 pandemie, oplopende energiekosten, inflatie, klimaatverandering en de stikstofcrisis leiden tot een maatschappelijke discussie, waarbij ongenoegen zich steeds vaker uit in maatschappelijke onrust. - Klimaatverandering: een sluimerende crisis die ons bedreigt op de lange termijn en die behalve politieke en maatschappelijke aandacht vraagt om een gerichte aanpak van de verantwoordelijke autoriteiten. - Energietransitie: nieuwe energiebronnen brengen nieuwe risico's met zich mee. Dit vraagt om grote veerkracht en acceptatie van de samenleving, maar ook van hulpdiensten. De financiële risico's worden beschreven in de jaarlijkse begroting van de Veiligheidsregio.
Ontwikkelingen	In het meerjarenbeleidsplan VRZL 2024-2027 worden de ambities voor de komende vier jaar gepresenteerd. Samen met het risicoprofiel, het crisisplan en de rampbestrijdingsplannen is dit plan het uitgangspunt voor een efficiënte en effectieve organisatie bij de voorbereiding en aanpak van (grootschalige) incidenten, rampen en crises. Het provinciaal risicoprofiel is de harde basis voor het meerjarenbeleidsplan. Een ambitie voor de komende jaren is de doorontwikkeling van een professionele, vitale en wendbare brandweerorganisatie waarin de vrijwilligerspositie is verankerd en waarbij we rekening houden met de gevolgen van nieuwe Europese regelgeving. Tevens heeft de VRZL als beleidsambitie om de kwaliteit te behouden van de brandweerzorg, de doorontwikkeling naar een integraal kwaliteitszorgsysteem en de afronding van de huisvestingsdialoog.

Eigen Vermogen 1-1-2022	Eigen Vermogen 31-12-2022	Vreemd vermogen 1-1-2022	Vreemd vermogen 31-12-2022	Financiële resultaat 2022
€ 4.641.202	€ 4.387.029	€ 55.556.432	€ 59.386.018	€ -402.000

	Stichting Dierenbescherming Limburg, programma 2
Visie	De gemeente heeft een wettelijke taak om zwerfdieren waarvan een eigenaar vermoed wordt op te vangen.
Doel/openbaar belang	De Dierenbescherming heeft de wettelijke taak van de aangesloten gemeenten overgenomen middels een afgesloten contract.
Financieel belang	Begrote bijdrage 2024 € 20.165,- exclusief BTW (prod.120003/443800)
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen
Zeggenschap	Bestuurlijk portefeuillehouder en ambtelijk medewerker met dierenwelzijn in portefeuille.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Dit betreft de wettelijke taak betreffende de opvang van zwerfdieren.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Uiterlijk 01-01-2017 zou de wederzijdse samenwerking met de Dierenbescherming en de 8 aangesloten gemeenten uit de regio (Parkstad, Vaals en Gulpen-Wittem) geëvalueerd dienen te worden. Op grond van deze evaluatie bespreken partijen gezamenlijk de wijze waarop de wederzijdse samenwerking in de toekomst gestalte dient te krijgen en eventuele wijzigingen die hiertoe benodigd zijn in de dienstverlening van de Dierenbescherming op deze overeenkomst. Echter door een vergaande reorganisatie binnen de Dierenbescherming werd de samenwerking het afgelopen jaar pas

	geëvalueerd. Door de veranderde wetgeving en verdeelde aandacht binnen het collectief van de aangesloten gemeenten en diverse ambtelijke wisselingen heeft dit geleid tot vertraging. De gesprekken/overleggen verlopen hierdoor moeizaam. In 2023 zal het model (aangedragen proces van de gemeente Heerlen) gebruikt worden bij de kartrekkers om tot een verder stuk te komen gebaseerd op vraagstukken vanuit de evaluatie en aangepast aan de huidige wetgeving. Momenteel is er nog een vaste bijdrage per inwoner aan de dierenbescherming. Afhankelijk van de overeenstemming binnen de samenwerkende gemeenten zal het contract met de dierenbescherming aangepast worden. De vaste prijs per inwoner zal dan heroverwogen worden en kan leiden tot een verhoging van de reservering op de begroting. De inschatting is dat de reservering op de begroting voor dit jaar nog voldoende is. In het contract met de Dierenbescherming is afgesproken dat we de opgenomen bedragen niet indexeren.
Ontwikkelingen	De verwachting is dat de Dierenbescherming zal trachten de bijdragen per opgevangen dier en de vaste bijdrage per inwoner te verhogen. Dierenambulance Limburg-Zuid heeft de samenwerking met gemeente Brunssum stopgezet. Het ophalen en opslaan van kadavers wordt nu door de dienst Openbare ruimte uitgevoerd. Om chips van een door dier uit te kunnen lezen is door Openbare ruimte een chiplezer aangeschaft

Eigen Vermogen 1-1-2022	Eigen Vermogen 31-12-2022	Vreemd vermogen 1-1-2022	Vreemd vermogen 31-12-2022	Financiële resultaat 2022
€ 4.987.000	€ 4.948.000	€ 176.000	€ 165.000	€ -38.000

	Betere Buren BV, programma 3
Visie	Medewerkers van Betere Buren werken voor hun wijk en in hun wijk en werken ondertussen aan hun eigen ontwikkeling.
Doel/openbaar belang	Betere Buren is een mens ontwikkelbedrijf dat zichzelf tot doel stelt te zorgen dat mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt zich zodanig ontwikkelen dat de afstand tot de reguliere arbeidsmarkt verkleind wordt.
Financieel belang	Begrote bijdrage 2024 € 746.740: bijdrage exploitatietekort € 306.740,-; bijdrage professionalisering € 165.000,- en kosten groenploegen € 275.000,- (prod. 650003/438103)
Vestigingsplaats	Brunssum
Zeggenschap	Gemeente Brunssum is 100% aandeelhouder
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Betere Buren is gepositioneerd als integrale uitvoeringschakel. Zo voorziet Betere Buren in diensten van de WMO, zoals bijvoorbeeld de was- en strijkservice, de scootmobiel pool en de mantelzorgondersteuning. Anderzijds dragen medewerkers bij aan het onderhoud van het openbaar groen en grijs binnen de gemeente, terwijl zij werken aan hun eigen ontwikkeling. Betere Buren werkt ‘ontschot’; er zijn zowel medewerkers die werken aan hun ontwikkeltraject op basis van de Participatiewet en SW-medewerkers.
Risico’s financieel/ beleidsmatig	Betere Buren is voor een groot deel (min. 80% van de omzet) afhankelijk van de inbestedingsopdrachten van gemeente Brunssum. Het niet of minder inbesteden bij Betere Buren heeft derhalve directe impact op de bedrijfsvoering en de organisatie van ontwikkeltrajecten. De verschillende bijdragen vanuit de gemeente worden al sinds 2015 niet geïndexeerd. Dit terwijl de kosten jaarlijks stijgen, waarbij de kosten in 2023 zelfs explosief zijn gestegen. Ter dekking van dit te verwachten exploitatie tekort is (met instemming van B&W) een bestemmingsreserve gevormd in 2022.
Ontwikkelingen	Betere Buren is strakker gepositioneerd als schakel in het in- door- en uitstroomproces voor toeleiding naar werk. Iedere klant die ontwikkeling kan doormaken wordt aangemeld voor een (praktijk)diagnose. Daarnaast vervult Betere Buren sinds 2019 het werkgeverschap voor medewerkers die vanuit de banenafspraak hun werkzaamheden bij de gemeente Brunssum vervullen. Sinds 2022 voert Betere Buren de Wet inburgering uit en in 2024 zal Betere Buren een nadrukkelijkere rol in het wijkgerichte werken van de gemeente. In 2024 zal de in 2022 gestarte leer-/werklijnen in de logistiek en horeca worden voortgezet.

	Eigen Vermogen 1-1-2022	Eigen Vermogen 31-12-2022	Vreemd vermogen 1-1-2022	Vreemd vermogen 31-12-2022	Financiële resultaat 2022
	€ 48.720	€ 48.720	€ 340.549	€ 395.778	€ 64.185

	Centrumregeling verwerving Jeugdhulp, programma 3				
Visie	Sinds 2016 werken de Zuid-Limburgse gemeenten intensief samen op het gebied van Jeugdhulp, waarbij de gemeente Maastricht fungeert als centrumgemeente en (een groot deel van) Jeugdhulp inkoopt namens de 16 gemeenten. In 2019 is deze centrumregeling herzien en er werd een SLA (Service Level Agreement) opgesteld inzake de kwaliteit van de dienstverlening. Met ingang van deze nieuwe centrumregeling werd een verplicht basispakket geïntroduceerd welke alle gemeenten afnemen en een facultatief keuzepakket voor met name ambulante jeugdhulp. Eind 2022 zal een nieuwe SLA worden opgesteld, die ingaat op 01-01-2023. De gemeente Brunssum zal op alle segmenten jeugdhulp inkopen via de centrumgemeente, ook de ambulante jeugdhulp zal worden ingekocht samen met de subregio Parkstad door de centrumgemeente Maastricht. Gemeente Brunssum participeert in diverse overlegstructuren Zuid-Limburg inzake beleid en verwerving (inkoop) om de koppeling met de eigen strategische keuzes goed te stroomlijnen.				
Doel/openbaar belang	De centrumregeling is gericht op verwerving van de dienstverlening van de jeugdhulp t.b.v. de deelnemende gemeenten en regionaal beleid te formuleren				
Financieel belang	Begrote bijdrage 2024 € 12.275.000,-; incl. ambulante jeugdhulp en kosten programma bureau (prod. 672002; 672003; 672004; 673010; 673020; 673030; 674010; 674020; 682002)				
Vestigingsplaats	Maastricht				
Zeggenschap	De Stuurgroep Jeugd is het bestuurlijk adviesorgaan inzake de inkoop van Jeugdhulp. Zij adviseren de centrumgemeente Maastricht of het Bestuurlijk Overleg van de 16 gemeenten inzake besluitvormingsvoorstellen. In deze Stuurgroep nemen van elke regio 2 vertegenwoordigers deel (in totaal 6). Namens regio Parkstad nemen de gemeenten Heerlen en Kerkrade deel. Via het Bestuurlijk Overleg Parkstad, waar alle wethouders Jeugd van de Parkstadgemeenten deelnemen, kunnen adviezen worden meegegeven aan de vertegenwoordigers in de Stuurgroep.				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Jeugdhulp is onderdeel van het Sociaal Domein en draagt eraan bij dat jongeren en jeugdigen en hun gezinssysteem daar waar nodig ondersteuning ontvangen van een professional. Deze hulp is gericht op het herstellen of behouden van de zelfredzaamheid en participatie van de jeugdige/ het gezin.				
Risico's financieel/ beleidsmatig	Brunssum wil regie houden op het proces (toegang, uitstroom en financieel).				
Ontwikkelingen	In deze lichte gemeenschappelijke regeling wordt gemeente Maastricht aangewezen als centrumgemeente en verwervende partij voor jeugdhulp. Brunssum koopt vanaf 2023 de ambulante jeugdhulp op subregionaal verband in Parkstad bij Maastricht in.				
Is onderdeel van de gemeente Maastricht en stelt zelf geen balans op	Eigen Vermogen 1-1-2022	Eigen Vermogen 31-12-2022	Vreemd vermogen 1-1-2022	Vreemd vermogen 31-12-2022	Financiële resultaat 2022

	Werkgevers Servicepunt Parkstad Limburg BV, programma 3				
Visie/Doel/openbaar belang	De gemeente Brunssum neemt deel aan het Werkgevers Servicepunt Parkstad BV (WSP) vanwege de bundeling van kennis en expertise wat betreft de regionale arbeidsmarkt en een doelmatige samenwerking bij het uitvoeren van de werkgeversbenadering in Parkstad. WSP Parkstad Limburg heeft tot doel: Het leveren van dienstverlening die gericht is op duurzame participatie van personen op de arbeidsmarkt. Deze personen hebben een dienstverband bij de GR WOZL óf hebben een uitkering in het kader van de Participatiewet en hebben een loonwaarde tussen de 30 en 100 procent van het wettelijke minimumloon.				
Financieel belang	Begrote bijdrage 2024 € 520.643,- (prod. 640002/443300)				
Vestigingsplaats	Heerlen				
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in de aandeelhoudersvergadering (AVA WSP)				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	WSP Parkstad is hét aanspreekpunt voor werkgevers in de regio Parkstad en ondersteunt ondernemers en ondernemingen in het realiseren van hun economische, sociaal-maatschappelijke en juridische doelstellingen. Dit doet WSP Parkstad door vanuit één loket het beschikbare aanbod van kandidaten in de regio te bemiddelen naar duurzaam betaalde arbeid bij werkgevers. Kandidaten zijn ofwel afhankelijk van een uitkering vanuit de Participatiewet ofwel hebben een dienstverband in het kader van de (oude) Wsw. WSP Parkstad is dé specialist in het vormgeven van het nieuwe denken waar bij werkgevers beschikbaar werk geschikt gemaakt wordt voor personen met een loonwaarde tussen de 30 en 80 procent van het wettelijk minimumloon. Medewerkers van WSP Parkstad participeren actief in relevante netwerken en geven samen met de gemeenten invulling aan de 'couleur locale'. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de lokale krachten om de participatiegraad te kunnen verhogen.				
Risico's financieel/ beleidsmatig	WSP Parkstad Limburg BV is opgericht in maart 2017 en heeft per 1 januari 2018 een Gemeenschappelijke Regeling als rechtsvorm. Het herplaatsen van medewerkers t.g.v. het einde van de samenwerking met Multifix heeft geen financiële gevolgen gehad. Het merendeel van de medewerkers is met marktconforme tarieven bij andere opdrachtgevers geplaatst.				
Ontwikkelingen	WSP Parkstad Limburg is georganiseerd in GR- vorm, waarin de onderdelen Detachering OZL en Ondersteuning OZL zijn opgenomen. In lijn met het beleidsuitgangspunt 'Van binnen naar buiten', worden zoveel mogelijk medewerkers naar vermogen geplaatst bij reguliere werkgevers. De groei van het aantal detacheringen van SW- medewerkers stagneert omdat steeds meer vak-vaardige en productieve medewerkers uitstromen door pensioen. Dat geldt ook voor de werkbegeleiders. Vervanging door mensen uit de Participatiewet heeft daarom volle aandacht. Ook hier zien we dat de meest kansrijke mensen aan het werk zijn. WSP Parkstad werkt veel samen met de andere WSP's in de regio Zuid-Limburg opdat het arbeidsmarktbeleid en de dienstverlening meer afgestemd en de herkenbaarheid voor werkzoekenden en werkgevers beter wordt. GR WSP is inmiddels vaste partner in aansluiting op alle gewestelijke en regionale ontwikkelingen en initiatieven die mobiliteit en uitstroom bevorderen. Uiterlijk 1 juli 2024 moet een aantal wijzigingen in de Wet gemeenschappelijke regelingen worden doorgevoerd, zo ook voor GR WSP. Hiertoe trekken we samen op met de andere deelnemers aan de GR in Parkstad. De wijzigingen zijn onder te verdelen in: -versterking van de positie van gemeenteraden in de besluitvorming; -de introductie van aanvullende controle-instrumenten voor gemeenteraden; -het verbeteren van de positie van gemeenteraden met betrekking tot het functioneren van de regeling. De planning van deze wijzigingen ligt op koers.				
	Eigen Vermogen 1-1-2022	Eigen Vermogen 31-12-2022	Vreemd vermogen 1-1-2022	Vreemd vermogen 31-12-2022	Financiële resultaat 2022
	€ 1.804.000	€ 787.000	€ 2.822.000	€ 3.366.000	€ 787.000

	Werkvoorzieningsschap Oostelijk Zuid-Limburg, programma 3				
Visie	Gemeente Brunssum neemt deel aan de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningsschap Oostelijk Zuid-Limburg (GR WOZL) vanwege de bundeling van kennis en expertise en een doelmatige samenwerking bij het uitvoeren van de gemeentelijke taken op basis van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW).				
Doel/openbaar belang	Het Werkvoorzieningsschap heeft tot doel: 1. Het voorzien in en het bieden van passende werkgelegenheid en arbeidsrevalidatie voor ingezetenen, die blijkens een door het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) afgegeven indicatiebeschikking of herindicatiebeschikking uitsluitend onder aangepaste omstandigheden tot regelmatige arbeid in staat zijn op basis van de WSW. 2. Uitvoering geven aan de door de deelnemende Gemeenten opgedragen werkzaamheden in het kader van een beschutte werkomgeving.				
Financieel belang	Begrote bijdrage 2024 € 9.322.806,- (640001/441200-443300). De aan GR WOZL/WSP door te betalen Rijksbijdrage SW is direct gerelateerd aan mei en september circulaires van het Rijk. Om te garanderen dat een zo actueel mogelijk bedrag is opgenomen in de gemeentebegroting en de beide bestuursrapportages wijken we hier af van de vastgestelde begrotingswijzigingen GR WOZL/WSP wegens, op dit punt, verouderde informatie. Als basis voor de Rijksbijdrage SW gebruiken we hiervoor wel de door GR WOZL/WSP opgevoerde verwachte standen Arbeidsjaren (AJ's) incl. natuurlijk verloop. Deze AJ's worden dan vermenigvuldigd met de meest recente stand Rijksbijdrage/AJ uit de betreffende circulaire.				
Vestigingsplaats	Heerlen				
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in AB en DB				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	WOZL heeft tot doel om de SW-doelgroep tewerk te stellen die aangewezen is op beschut werk volgens de oude WSW-systematiek. De strategische doorontwikkeling van de GR WOZL en haar uitvoeringsorganisaties dient onverkort de koers, waartoe de 11 deelnemende gemeenten met betrekking tot de uitvoering van de WSW hebben besloten.				
Risico's financieel/ beleidsmatig	Het tekort op de uitvoering van de WSW, bovenop de ontvangen rijkssubsidie, komt ten laste van de deelnemende gemeenten. Monitoring hieromtrent vindt plaats via ambtelijke beleids-, en financiële commissies, een auditwerkgroep en het dagelijks- en algemeen bestuur WOZL.				
Ontwikkelingen	De Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) is met ingang van 2015 op slot gegaan. De cliënten die onder de WSW vallen, behouden hun rechten en plichten. WOZL is de door gemeente Brunssum aangewezen uitvoerder van de WSW. Vanwege het afnemende aantal WSW-ers, is in 2015 de basis gelegd voor de verdere afbouw van de uitvoeringsorganisatie WOZL. De onderdelen Detachering OZL en Ondersteuning zijn in 2018 opgegaan in de GR WSP. Daarmee heeft de GR WOZL nog twee belangrijke taken: het werkgeverschap voor alle SW medewerkers van de 11 deelnemende gemeenten én het bieden van werkplekken voor SW medewerkers die zijn aangewezen op een beschutte werkplek. Na ingang van het adoptieplan 'Grip op de GR' neemt Gemeente Brunssum het voortouw voor de coördinatie rondom de GR WOZL, met back up van gemeente Landgraaf. Door de afgestemde en procesmatige overlegstructuur houden we goede sturingsmogelijkheden op de resultaten van de GR. De komende tijd wordt verder onderzoek gedaan naar de toekomst van Wsw bedrijven in samenhang met de 'Sociaal Ontwikkelbedrijven'. Elementen daarbij zijn de uitstroom van het aantal SW-medewerkers, die sneller verloopt dan verwacht, en de beschutte werkplekken voor mensen met een grote afstand tot regulier werk.				
	Eigen Vermogen 1-1-2022	Eigen Vermogen 31-12-2022	Vreemd vermogen 1-1-2022	Vreemd vermogen 31-12-2022	Financiële resultaat 2022
	€ 871.000	€ 646.000	€ 7.243.000	€ 10.935.000	€ 570.000

	ISD BOL Intergemeentelijke Sociale Dienst Brunssum & Landgraaf, programma 3				
Visie	Gemeente Brunssum neemt deel aan de Gemeenschappelijke Regeling Intergemeentelijke Sociale Dienst Brunssum & Landgraaf (GR ISD BOL) vanwege de bundeling van kennis en expertise en een doelmatige samenwerking bij het uitvoeren van de gemeentelijke taken op basis van de Participatiewet alsmede administratief-financiële processen, werkgeversdienstverlening, scholing/re-integratie en fraudebestrijding.				
Doel/openbaar belang	De ISD BOL heeft als doel het op bedrijfsmatige wijze uitvoeren van taken op terreinen van: a. de Participatiewet inclusief de invoeringswet, de uitvoering van de Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werknemers (IOAW) en de Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen (IOAZ), de uitvoering van het Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) en bij deze wetten behorende algemene maatregelen van bestuur en uitvoeringsregelingen. b. de uitvoering van andere door een of meer deelnemende gemeenten aan de dienst opgedragen taken binnen het sociaal domein. c. het verlenen van diensten aan gemeenten en andere organisaties buiten het onder artikel 3 lid 2 genoemde rechtsgebied, met dien verstande dat het algemeen bestuur hiermee dient in te stemmen. De diensten worden verleend tegen een vooraf overeengekomen prijs. Verschuldigde BTW wordt apart in rekening gebracht.				
Financieel belang	De begrote uitvoeringskosten ISD BOL 2024 € 3.227.573,- (prod.630003, 441200) Doorbetaling Participatiewet, Bijzondere bijstand, gebundelde uitkering, BBZ: € 13.168.715,-				
Vestigingsplaats	Brunssum				
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in DB, 3 vertegenwoordigers in AB				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	ISD BOL is een van onze uitvoeringspartners in het sociaal domein, specifiek voor de uitvoering van de Participatiewet en aanverwante taken. We gaan ervan uit dat al onze inwoners meedoen naar vermogen. Indien dit niet kan via een betaalde baan, kijken we naar andere manieren van participatie. We bieden een (tijdelijk) vangnet en ondersteuning aan inwoners als zij het op eigen kracht, met hun sociaal netwerk of via vrijwilligers niet redden. Doelstelling is dat inwoners -op termijn- weer zelfstandig kunnen functioneren, al dan niet met ondersteuning van hun sociaal netwerk of via vrijwilligers.				
Risico's financieel/ beleidsmatig	ISD BOL bouwt geen weerstandvermogen op. Financiële risico's ten aanzien van de programmakosten worden afgedekt door de aan de ISD BOL verbonden partijen. Hierom zijn de reserves en voorzieningen ondergebracht bij de twee BOL-gemeenten. Het is tevens de verantwoordelijkheid van de gemeenten om de gevormde reserves en voorzieningen in stand te houden en in relatie tot de potentiële risico's aan te passen. ISD BOL heeft wel een post voor onvoorziene uitgaven opgenomen in de begroting. Per 1 januari 2023 zijn de PW-uitkeringen met 10% verhoogd. Het BUIG-budget voorziet hier nog niet in. Vooruitlopend op de (voorlopige) bijstelling van het BUIG-budget 2023, wordt aan ISD BOL een extra bijdrage voor de betaling van de PW-uitkeringen verstrekt.				
Ontwikkelingen	De gemeenteraad heeft in november 2022 een nieuw beleidsplan vastgesteld voor 2023 - 2026. In de komende jaren blijven inkomensverstrekking en uitvoering van het minimabeleid de belangrijkste taken, waarbij beleid en uitvoering permanent langs de menselijke maat gelegd worden. Daarnaast speelt ISD BOL een belangrijke rol in de administratieve ondersteuning van Betere Buren.				
	Eigen Vermogen 1-1-2022	Eigen Vermogen 31-12-2022	Vreemd vermogen 1-1-2022	Vreemd vermogen 31-12-2022	Financiële resultaat 2022
	0	0	€ 6.954.982	€ 7.092.254	0

	Kredietbank Limburg, programma 3				
Visie	Gemeente Brunssum neemt deel aan de Gemeenschappelijke Regeling Kredietbank Limburg (GR KBL) vanwege de bundeling van kennis en expertise en een doelmatige samenwerking bij het uitvoeren van de gemeentelijke taken op basis van de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening (WGS).				
Doel/openbaar belang	De GR KBL heeft tot doel: a. hulp te verlenen aan burgers die door hun schuldenlast in maatschappelijke problemen zijn of kunnen komen, door middel van Schuldhulpverlening; b. hulp te verlenen aan burgers die zelf niet in staat zijn hun financiële zaken te behartigen, hetzij door middel van budgetbeheer, hetzij door middel van beschermingsbewind; c. het op een verantwoorde wijze voorzien in de behoefte aan krediet, door middel van sociale kredietverlening.				
Financieel belang	Begrote bijdrage 2024 € 400.501,- (prod. 630003/443301)				
Vestigingsplaats	Heerlen				
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in DB, 1 vertegenwoordiger in AB				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	De doelen van de Kredietbank Limburg zijn tot op heden in lijn met de doelen van gemeente Brunssum. Het is de ambitie van de KBL om flexibele, doelmatige en adequate schuldhulpverlening te leveren, waarbij de individuele mogelijkheden en de eigen verantwoordelijkheid van de burger centraal staan. Dit past binnen de Brunssumse visie verwoord in het 'Masterplan Sociaal Domein'				
Risico's financieel/ beleidsmatig	Indien KBL een (toekomstig) tekort heeft dat niet kan worden opgevangen binnen het eigen vermogen van de KBL, komt dit ten laste van gemeentelijke exploitatie van de deelnemende GR-gemeenten. Monitoring hieromtrent vindt plaats via een ambtelijke adviescommissie, een directeurenoverleg KBL en het dagelijks bestuur KBL. Aanvullend is er een voorziening oninbare kredieten ingesteld. Indien geen voorziening was ingesteld zouden de oninbare posten ten laste van gemeentelijke exploitatie komen. Met instemming van het bestuur heeft KBL de rentepercentages voor de leningen (uitgezonderd de saneringskredieten) verlaagt naar 2%. Het verschil in rente- inkomsten wordt gecompenseerd door de aangesloten gemeenten. Het uittreden van de gemeente Heerlen uit de GR KBL kan gepaard gaan met hogere bijdragen voor de achterblijvende deelnemers.				
Ontwikkelingen	Een voorstel voor herijking van het financiering- en kostenstructuur werd in 2022 verwacht maar moest uitgesteld worden door diverse ontwikkelingen, waaronder de aangekondigde uittreding uit de GR van gemeente Heerlen. De schulddienstverlening aan ondernemers zal buiten KBL ingeregeld worden, zo was de conclusie van de in 2021 en 2022 uitgevoerde pilot. De procedure met betrekking tot de uittreding is gepland. Medio 2024 wordt de specifieke regeling bekend. Daarnaast zal de wijziging van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen bij KBL ook nog geïmplementeerd moeten worden. De dienstverlening aan ondernemers met schulden moet een plek krijgen in de keten. Uiterlijk 1 juli 2024 moet een aantal wijzigingen in de Wet gemeenschappelijke regelingen zijn doorgevoerd, zo ook voor GR KBL. Hiertoe trekken we samen op met de andere deelnemers aan de GR in Zuid-Limburg. De wijzigingen zijn onder te verdelen in: -versterking van de positie van gemeenteraden in de besluitvorming; -de introductie van aanvullende controle-instrumenten voor gemeenteraden; -het verbeteren van de positie van gemeenteraden met betrekking tot het functioneren van de regeling. Daarnaast is in 2023 de keuze gemaakt voor delegatie of mandatering van werkzaamheden door KBL; een openstaande omissie in de gemeenschappelijke regeling.				
	Eigen Vermogen 1-1-2022	Eigen Vermogen 31-12-2022	Vreemd vermogen 1-1-2022	Vreemd vermogen 31-12-2022	Financiële resultaat 2022
	0	0	€ 13.025.023	€ 12.642.306	0

	GR Subsidiëring Antidiscriminatievoorziening Limburg, programma 3				
Visie	Het voorkomen en bestrijden van discriminatie en het bevorderen van gelijke behandeling.				
Doel/openbaar belang	ADV Limburg voert de wettelijke taken uit voor gemeenten in Limburg rondom het voorkomen en bestrijden van discriminatie en ongelijke behandeling.				
Financieel belang	Begrote bijdrage 2024 € 24.000,- (prod.671006/441200)				
Vestigingsplaats	Maastricht en Roermond				
Zeggenschap	Geen vertegenwoordiging. Centrumgemeenten Maastricht en Roermond coördineren informatie- en geldstromen en houden een vinger aan de pols.				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	ADV behandelt en registreert meldingen van discriminatie, rapporteert, adviseert en zet zich in voor preventie en voorlichting.				
Risico's financieel/ beleidsmatig	Geen risico's. Geen				
Ontwikkelingen	ADV zet zich in 2024 verder in om discriminatie te bestrijden en om de bewustwording van discriminatie in de maatschappij te vergroten. Zij doen dit op scholen, bij bedrijven en bij andere organisaties. Er is door maatschappelijke ontwikkelingen een grote toename van meldingen van discriminatie. Om deze meldingen adequaat te kunnen behandelen en daarnaast nog goede voorlichting te kunnen blijven geven zal het aantal fte bij ADV Limburg moeten worden uitgebreid. Voor versterking van de ADV heeft het Rijk extra budget toegekend aan de gemeenten.				
	Eigen Vermogen 1-1-2022	Eigen Vermogen 31-12-2022	Vreemd vermogen 1-1-2022	Vreemd vermogen 31-12-2022	Financiële resultaat 2022
	€ 222.029	€ 221.332	€ 79.120	€ 101.560	€ -697

	GGD Zuid Limburg, programma 4
Visie	De gemeenten hebben de wettelijke taak om de lokale publieke belangen op het gebied van volksgezondheid te behartigen. Eveneens is het een wettelijk verplichte taak voor gemeenten om Jeugdgezondheidszorg, inclusief het rijksvaccinatieprogramma, te realiseren binnen de gemeente. De GGD ZL voert de gemeentelijke taken op het gebied van de volksgezondheid uit en draagt bij aan het actief deelnemen aan onze samenleving door oud en jong
Doel/openbaar belang	Zorgdragen voor publieke gezondheid waaronder de jeugdgezondheidszorg, toezicht op de kwaliteit van de kinderopvang, calamiteitentoezicht Wmo, Veilig Thuis, infectieziektebestrijding en GHOR.
Financieel belang	Begrote bijdrage 2024 GGD (incl. 1JGZ & RVP): € 1.302.967,- (product 710001/443302-443820) Bijdrage Veilig Thuis € 345.763,- (product 62001/443820) Totaal GGD € 1.648.730,-
Vestigingsplaats	Heerlen
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in AB
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	De visie en de doelen van de GGD-ZL sluiten aan op de uitgangspunten in de strategische visie Brunssum het Masterplan Sociaal Domein "Wij zijn Brunssum" en programma 4 uit de programmabegroting Volksgezondheid. De GGD-ZL levert een bijdrage in het verbeteren van de gezondheid van onze inwoners d.m.v. het stabiliseren en verminderen van de gezondheidsproblemen en de sociale achterstanden, het vergroten van de zelfredzaamheid van onze inwoners en in een goed vangnet voor jong en oud die ondersteuning nodig hebben. Om een omslag in de achterstanden op het gebied van

	gezondheid en participatie ten opzichte van de rest van het land te gaan inlopen staat de aanpak van de Trendbreuk centraal. De Jeugd Gezondheidszorg biedt sinds 2021 in alle Zuid Limburgse gemeenten dezelfde werkwijze aan d.m.v. van het nieuw samengesteld basispakket. Veilig Thuis is zowel regionaal als landelijk een aandachtspunt: Huiselijk geweld en kindermishandeling zijn de meest voorkomende vormen van geweld die Nederland kent.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Indien de GGD ZL een (toekomstig) tekort heeft dat niet kan worden opgevangen binnen het eigen vermogen, komt dit ten laste van de Zuid-Limburgse Gemeenten. Voor de periode 2020-2023 hebben de gemeenten de beleidsagenda bepaald. De beleidsagenda geldt ook in 2024. De regionale gezondheidsnota: "Zuid springt eruit", "Zuid-Limburg zet nieuwe trend in gezondheid" en het "Meerjarenbeleidsplan 2024-2027 van de GGD Zuid Limburg" zijn hierbij de leidende documenten. Ook de GGD heeft te maken met personeelstekorten. Dit is een risico voor een adequate dienstverlening.
Ontwikkelingen	In de beleidsperiode 2020-2023 zijn de GGD, de gemeenten en de regionale partners gestart met het implementeren van een onderdeel van de Trendbreuk In de beleidsperiode 2024-2027 wordt de Trendbreuk 2.0 ingevoerd waarbij ook aandacht voor de gezondheid van (kwetsbare) ouderen is. Veilig Thuis blijft een belangrijk onderdeel van de GGD. De aanmeldingen worden binnen de gestelde termijnen opgepakt en afgehandeld. In 2022 is besloten dat het concept Handle with Care bij alle basisscholen wordt ingevoerd. (leerkrachten worden geïnformeerd als er huiselijk geweld heeft plaatsgevonden bij een leerling thuis). Door een tekort aan personeel kampt de Sociaal Medische Advisering met wachtlijsten voor keuringen. Deze keuringen zijn noodzakelijk om vast te stellen of er een medische noodzaak is voor de gevraagde ondersteuning. In 2024 voert de GGD de Sociaal medische advisering niet meer uit. Samen met andere gemeenten wordt naar een oplossing gezocht. Ook de uitvoering van de forensische zorg door GGD heeft een tekort aan deskundig personeel, een samenwerking met GGD Noord Limburg geeft ruimte.

Eigen Vermogen 1-1-2022	Eigen Vermogen 31-12-2022	Vreemd vermogen 1-1-2022	Vreemd vermogen 31-12-2022	Financiële resultaat 2022
€2.196.193	€ 148.781	€39.117.544	€36.190.680	€-1.697.412

	Bureau Voortijdig School Verlaten Parkstad Limburg, programma 5
Visie	Bureau VSV vervult de wettelijke taken in het kader van de leerplichtwet en de wet regionale meld- en coördinatiepunt Voortijdig Schoolverlaten (VSV)voor de gemeenten in Parkstad Limburg met als doel dat leerlingen naar school gaan en hun schoolloopbaan afsluiten met een startkwalificatie..
Doel/openbaar belang	Ervoor zorgen dat zoveel mogelijk jongeren een startkwalificatie behalen en het aantal voortijdig schoolverlaters wordt voorkomen c.q. wordt terug gedrongen.
Financieel belang	Begrote bijdrage 2024 € 166.630,- (prod. 430006/441203).
Vestigingsplaats	Heerlen
Zeggenschap	Geen vertegenwoordiging. Wethouders onderwijs in de regio Parkstad Limburg vormen de Stuurgroep. De inhoud ligt vast in een Regionale Bestuursovereenkomst.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	De (preventieve) aanpak van bureau VSV past in het beleid m.b.t. de doorlopende leerlijn en het doel om iedere jongere met een startkwalificatie het onderwijs te doen verlaten en daarmee de kans op een baan te vergroten.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Er is sprake van een verzwaring van de problematiek rondom jongeren die daardoor verzuimen van school. Veelal betreft het jongeren die wachten op onderzoek/behandeling en/of jongeren die een studiekeuze maken die niet passend is voor hen.

	vanaf 2024 zou de bijdrage voor VSV hoger kunnen zijn ivm doorberekening van overheadkosten van de gemeente Heerlen; nu wordt dit uit de reserve VSV bekostigd.				
Ontwikkelingen	Nog meer inzetten op preventief werken, in samenwerking met alle partners (o.a. Samenwerkingsverband Passend Onderwijs, onderwijs, sociale diensten, toegangsteam Jeugd). Het aantal Brunssumse thuiszitters is afgelopen jaar stabiel. Er is een regionale aanpak voor de regio Zuid-Limburg opgezet.				
Is onderdeel van gemeente Heerlen en publiceert geen eigen jaarrekening	Eigen Vermogen 1-1-2022	Eigen Vermogen 31-12-2022	Vreemd vermogen 1-1-2022	Vreemd vermogen 31-12-2022	Financiële resultaat 2022

	Subsidieregeling Informele Zorg, programma 6				
Visie	De gemeenten in de regio Parkstad gaven tot 2019 allen op een eigen wijze invulling aan de ondersteuning en subsidiëring van de informele zorg. Inmiddels verlenen de gemeenten Brunssum, Heerlen, Landgraaf, Voerendaal en Simpelveld gezamenlijk subsidie. De deelnemende gemeenten hebben behoefte aan meer uniformiteit in beleid en uitvoering om daarmee regionale ongelijkheid in de ondersteuning te voorkomen.				
Doel/openbaar belang	Door het gezamenlijk subsidiëren kunnen de deelnemende gemeenten beter sturen op de te behalen resultaten die over het algemeen hetzelfde zijn voor alle deelnemende gemeenten.				
Financieel belang	Begrote bijdrage 2024 € 65.429,- (product 612038/443820)				
Vestigingsplaats	Heerlen				
Zeggenschap	Subsidierelatie				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Door het gezamenlijk subsidiëren van de vrijwilligersorganisaties voor informele zorg worden de administratieve lasten voor alle betrokkenen verlaagd. Daarnaast wordt de onderlinge afstemming en samenwerking verbeterd.				
Risico's financieel/ beleidsmatig	De gemeente Brunssum bepaalt zelfstandig de beschikbare bijdrage. Deze bijdrage wordt in de begroting vastgesteld op basis van de verordening en het beschikbare budget.				
Ontwikkelingen	De samenwerking verloopt naar verwachting.				
Geen jaarcijfers; is onderdeel van organisatie gemeente Heerlen	Eigen Vermogen 1-1-2022	Eigen Vermogen 31-12-2022	Vreemd vermogen 1-1-2022	Vreemd vermogen 31-12-2022	Financiële resultaat 2022

	Stichting CMWW, programma 6
Visie	CMWW voert voor de Gemeente Brunssum het maatschappelijk werk, welzijnswerk, schuldhulpverlening, sociaal cultureel werk, ouderenwerk en peuteropvang uit.
Doel/openbaar belang	Het bevorderen van een zelfstandige maatschappelijke participatie waarbij inwoners positief geprikkeld worden om optimaal gebruik te maken van hun eigen kracht.
Financieel belang	Begrote bijdrage 2024 Maatschappelijk Werk € 2.012.266,- (product 612033/441201), School Maatschappelijk werk € 77.500,- (product 621001-441201) en begrote bijdrage Peuteropvang € 613.713,- (product 430005 -441201)

	Totaal: € 2.703.479,-.				
Vestigingsplaats	Brunssum				
Zeggenschap	Subsidierelatie				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Brunssum streeft naar zelfstandige maatschappelijke participatie waarbij onze inwoners zelfstandig zijn, denken actief mee over hun leefomgeving en geven deze mede vorm. Het CMWW draagt hieraan bij. Het CMWW werkt middels de Sociale Netwerkstrategie waarbij inwoners positief geprikkeld worden om optimaal gebruik te maken van hun eigen kracht. Daarnaast werkt het CMWW met veel vrijwilligers en organiseren ze samen met vrijwilligers en burgers activiteiten om de sociale samenhang te activeren. Het CMWW draagt dan ook in brede zin bij aan het programma.				
Risico's financieel/ beleidsmatig	Voor 2023 is uitgegaan van een prijsindexatie van 3,1%. Naar verwachting zal dit ontoereikend zijn om de prijsstijgingen in 2024 op te vangen.				
Ontwikkelingen	Het CMWW staat voor zelfredzaamheid en burgerkracht en stimuleert de inwoners van Brunssum om mee te doen en actief betrokken te zijn bij de samenleving. De inzet van de sociaal werkers van het CMWW is erop gericht dat mensen sterker worden en dat hun veerkracht en incasseringsvermogen toeneemt. Waardoor mensen beter in staat zijn moeilijkheden of tegenslagen zelf te hanteren en zo mogelijk op te lossen. Het CMWW heeft haar diensten gericht op de sociale verbondenheid en wederkerigheid (groepskracht, buurtkracht en zelfredzaamheid). Hierdoor wordt de inzet van geïndiceerde zorg door zorgprofessionals zoveel als mogelijk voorkomen. Daarnaast biedt het CMWW de peuteropvang aan op 6 locaties in Brunssumse brede scholen voor peuters van 2 tot 4 jaar. Hier wordt de voorschoolse educatie aangeboden.				
	Eigen Vermogen 1-1-2022	Eigen Vermogen 31-12-2022	Vreemd vermogen 1-1-2022	Vreemd vermogen 31-12-2022	Financiële resultaat 2022
	€ 602.963	€ 563.563	€ 1.776.199	€ 2.168.418	-/- € 39.399

	GR Omnibuzz, programma 6
Visie	Goed, veilig, betrouwbaar en betaalbaar doelgroepenvervoer.
Doel/openbaar belang	Ervoor zorgen dat inwoners met een beperking in mobiliteit (ook diegenen die daarbij ondersteuning nodig hebben) optimaal vervoerd worden en daardoor deel kunnen blijven nemen aan maatschappelijke activiteiten.
Financieel belang	Begrote bijdrage 2024 incl. verrekening eigen bijdragen € 800.873,- (prod. 660003/434318; 660004/838206)
Vestigingsplaats	Sittard
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger AB, beleidsmedewerker neemt deel aan voorbereidend coördinatorenoverleg.
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Mensen in staat stellen zo lang mogelijk zelfstandig te functioneren en deel te nemen aan het maatschappelijk leven. Draagt bij aan "op eigen kracht".
Risico's financieel/ beleidsmatig	De bijdrage aan Omnibuzz bestaat uit twee componenten: de organisatiekosten van Omnibuzz en de werkelijke vervoerskosten (fluctueert). Op de totale kosten wordt een indexering gehanteerd. De omvang van het klantenbestand en het daadwerkelijk gebruik van het vervoer zijn van invloed op de jaarlijkse kostprijs. De vervoerskosten zijn sinds 2017 - en na de coronajaren opnieuw - qua aantal ritten sterk toegenomen. De oorzaken van het toenemende gebruik zijn en worden geanalyseerd en geduid. In het verlengde hiervan zijn er in combinatie met de beheersing van de stijgende kosten van de bedrijfsvoering, beheersmaatregelen ontwikkeld door Omnibuzz.
Ontwikkelingen	De gemeente Brunssum is sinds eind 2016 tot Omnibuzz toegetreden.

	Per 1 januari 2023 geldt de nieuwe afrekensystematiek: de directe vervoerskosten op basis van kilometers in plaats van zones en de indirecte vervoerskosten worden al naar gelang gebruik en aantal inwoners afgerekend.				
	Eigen Vermogen 1-1-2022	Eigen Vermogen 31-12-2022	Vreemd vermogen 1-1-2022	Vreemd vermogen 31-12-2022	Financiële resultaat 2022
	€ 4.241.986	€ 4.421.663	€ 3.625.799	€ 1.977.411	€ 3.382.235

	Stg. Bibliotheek Kerkrade e.o., programma 8				
Visie	Een volwaardige bibliotheek die een betekenisvolle rol heeft in het toegankelijk maken van informatie en kennis, die burgers in staat stelt bewust en actief te participeren in de samenleving en die burgers stimuleert zich te blijven ontwikkelen.				
Doel/openbaar belang	Uitvoeren van de 5 kernfuncties van de bibliotheek, namelijk: - Ter beschikking stellen van kennis en informatie - Organiseren van ontmoeting en debat - Bevorderen van lezen en kennis maken met literatuur - Laten kennis maken met kunst en cultuur - Het bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie voor alle burgers				
Financieel belang	Begrote bijdrage 2024 € 537.048,- (prod.560001/441201); incl. doorbetaling specifieke uitkering IDO ad. € 28.429				
Vestigingsplaats	Brunssum				
Zeggenschap	Subsidierelatie				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	- Een kennis- en informatieloket - Aanpak onderwijsachterstanden - Aanpak laaggeletterdheid - Een sociale ontmoetingsplaats - Bevorderen van lezen en kennis maken met literatuur, kunst en cultuur - Het bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie voor alle burgers				
Risico's financieel/ beleidsmatig	Voor 2024 is uitgegaan van een prijsindexatie van 3,1%. Naar verwachting zal dit ontoereikend zijn om de prijsstijgingen in 2024 op te vangen				
Ontwikkelingen	Inmiddels is het fusieproces afgerond en zijn de bibliotheken van Brunssum, Kerkrade, Simpelveld en Voerendaal samengevoegd in Bibliotheek Kerkrade e.o. Naast het uitvoeren van de 5 wettelijke taken, ligt voor 2024 de focus op: - Verdere ontwikkeling van uitleen naar programmerende maatschappelijke bibliotheek; - Structurele dienstverlening aan primair en voortgezet onderwijs bij leesbevordering; - Uitbreiding en borging Taalhuis; - Uitbreiden en professionaliseren kennis en informatiecentrum en inrichting informatiepunt landelijke overheid (IDO); - Voorbereiden op het uitvoeren van de Zorgplicht voor gemeenten.				
	Eigen Vermogen 1-1-2022	Eigen Vermogen 31-12-2022	Vreemd vermogen 1-1-2022	Vreemd vermogen 31-12-2022	Financiële resultaat 2022
	€ 399.303	€ 645.022	€ 871.899	€ 938.689	€ 78.352

	Stg. SMK, programma 8
Visie	Muziek- en dansonderwijs draagt bij aan culturele evenementen, verenigingen en ontplooiing van inwoners in de gemeente Brunssum.
Doel/openbaar belang	Professioneel muziek- en dansonderwijs in de gemeente Brunssum.
Financieel belang	Begrote bijdrage 2024 € 347.786,- (prod. 530001/441201)

Vestigingsplaats	Kerkrade				
Zeggenschap	Subsidierelatie				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Muziekonderwijs draagt bij aan de kwaliteit van het (muzikale) verenigingsleven en culturele evenementen. Muzikale vorming heeft een positieve invloed op de ontwikkeling van jongeren				
Risico's financieel/ beleidsmatig	Financieel risico: Als de lonen in de toekomst harder stijgen dan de indexeringen van de subsidie kunnen er op de langere termijn problemen ontstaan in de exploitatie. Vooralsnog is dit niet aan de orde. Incidentele tekorten op de exploitatie kunnen opgevangen worden vanuit het weerstandsvermogen ad. maximaal 10% van de jaarsubsidie zoals vastgesteld in de subsidieregeling met SMK.				
Ontwikkelingen	Het project Kinderen doen mee wordt structureel gecontinueerd en bekostigd uit het budget decentralisatie-uitkering armoedebestrijding kinderen. Stichting SMK voert het muziekprogramma Meer Harmonie In De Samenleving uit op alle basisscholen in Brunssum. Dit programma wordt deels bekostigd uit het budget voor Onderwijsachterstanden beleid). Verder verzorgt SMK buitenschoolse kunst- en cultuureducatie en richt zich ook op andere organisaties, zoals welzijnswerk, jongerenwerk, zorginstellingen, ouderen en verenigingen.				
	Eigen Vermogen 1-1-2022	Eigen Vermogen 31-12-2022	Vreemd vermogen 1-1-2022	Vreemd vermogen 31-12-2022	Financiële resultaat 2022
	€ 618.039	€ 490.567	€ 577.934	€ 587.990	€ -81.317

	Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten (RD4), programma 9				
Visie	De gemeente neemt deel aan de GR omdat voor de gemeente een wettelijke inzamelplicht van afval geldt en de gemeente zelf niet meer inzamelt.				
Doel/openbaar belang	Het gescheiden inzamelen van huishoudelijk afval, beheer en exploitatie van milieuparken, beheer en exploitatie van straatvoorzieningen ten behoeve van de samenwerkende gemeenten.				
Financieel belang	Begrote bijdrage basispakket 2024 € 3.200.122,- (prod. 730001, 438205)				
Vestigingsplaats	Heerlen				
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in AB en DB				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Door voortdurende bijstelling van het beleid wordt gestreefd het afval op zo goed mogelijke milieuverantwoorde manier in te zamelen tegen een zo'n gunstig mogelijk tarief.				
Risico's financieel/ beleidsmatig	Het aanwezige weerstandsfonds wordt voldoende geacht om risico's te kunnen dekken.				
Ontwikkelingen	Het GFT en PMD-afval wordt 1x per 2 weken opgehaald. Het restafval wordt 1 x per 4 weken opgehaald. Ook in de hoogbouw is ook het gescheiden aanbieden van GFT mogelijk. Dit beleid wordt vooralsnog bestendigd. Inwoners van Brunssum kunnen 2 x per jaar restafval gratis aanbieden op het milieupark Brunssum. De kosten voor afvalverwerking blijken door factoren buiten de invloedsfeer van Rd4 (belastingen, brandstof, salarislasten) toe te nemen.				
	Eigen Vermogen 1-1-2022	Eigen Vermogen 31-12-2022	Vreemd vermogen 1-1-2022	Vreemd vermogen 31-12-2022	Financiële resultaat 2022
	€ 4.027.084	€ 2.494.718	€ 38.832.517	€ 40.447.785	€ -496.896

	GR Regionale Uitvoeringsdienst Zuid-Limburg, programma 9

Visie	De RUD Zuid-Limburg voert voor de 16 gemeenten van Limburg en de provincie minimaal de basistaken uit de milieuwetgeving op een adequaat niveau uit.				
Doel/openbaar belang	Het behartigen van de belangen van de deelnemers ter zake de uitvoering van taken van vergunningverlening, toezicht en handhaving van het omgevingsrecht.				
Financieel belang	Begrote bijdrage 2023: € 122490,- (prod.740001/443300);				
Vestigingsplaats	Maastricht				
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in AB. Het aantal stemmen per lid is afhankelijk van de mate van deelname c.q. de urenafname. Brunssum heeft 2 van de 100 stemmen.				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Bij wet is bepaald dat gemeenten en provincies op het terrein van de Wabo-taken samenwerken binnen een omgevingsdienst. De samenwerking is verplicht voor de zogenaamde basistaken. Voor de overige specialistische milieu en Wabo-taken is dat optioneel. De achterliggende gedachte voor een RUD is dat het door het Rijk voorgestane kwaliteitsniveau (kwaliteitscriteria) van uitvoering van de basistaken, alleen door regionale samenwerking in zo'n omgevingsdienst kan worden bereikt. Brunssum heeft ervoor gekozen om de samenwerking te beperken tot de verplichte basistaken.				
Risico's financieel/ beleidsmatig	Financieel zijn er in algemene zin geen risico's; de RUD heeft voldoende weerstandsvermogen. Beleidsmatig zijn er geen risico's; de RUD verricht alleen uitvoeringstaken. Brunssum betaalt voor de geleverde diensten.				
Ontwikkelingen	Met de (mogelijke) komst van de Omgevingswet zal de doorontwikkeling van de RUD ook verder gestalte gaan krijgen. Deze doorontwikkeling zal ook gevolgen hebben voor de bedrijfsvoering (aantal fte's, uit te voeren taken) en dus voor de financiële bijdrage die elke individuele gemeente aan de RUD zal doen.				
	Eigen Vermogen 1-1-2022	Eigen Vermogen 31-12-2022	Vreemd vermogen 1-1-2022	Vreemd vermogen 31-12-2022	Financiële resultaat 2022
	€ 2.218.613	€ 1.128.281	€ 2.161.161	€ 2.329.200	€ -18.219

	Lichte GR beheer afvalwaterketen tussen gemeente Brunssum en Waterschapsbedrijf Limburg, programma 9
Visie	Duurzaam inrichten en beheren van de afvalwaterketen.
Doel/openbaar belang	Oogmerk van de samenwerking is het duurzaam inrichten en beheren van de afvalwaterketen tegen de laagst mogelijke maatschappelijke kosten.
Financieel belang	Begrote bijdrage 2024 voor onderhoud pompen en gemalen volgens contract € 13.000,- (prod. 720004), calamiteiten alsmede incidenteel onderhoud worden op factuurbasis afgerekend, kosten zijn variabel. Begrote bijdrage 2024 voor onderhoud IBA's volgens contract € 1.400,- (prod. 720004), calamiteiten alsmede incidenteel onderhoud worden op factuurbasis afgerekend, kosten zijn variabel. Begrote bijdrage 2024 voor onderhoud BBB Molenvaart volgens contract € 23.750,- (prod. 720002), incidenteel onderhoud alsmede stortkosten worden op factuurbasis afgerekend, kosten zijn variabel. Kosten WBL monitoring inzake huur apparatuur € 5.500 (prod.720001)
Vestigingsplaats	Roermond
Zeggenschap	Geen vertegenwoordiger in AB
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	De gemeente draagt bij door middel van financiële middelen
Risico's financieel/ beleidsmatig	Beleidsmatig gezien is het risico klein, het betreft een samenwerking tussen overheden met als doel het vergroten van kennis en minder kwetsbaar maken van het watersysteem.

Ontwikkelingen	We hebben een samenwerkingsovereenkomst met alle Parkstad gemeenten afgesloten waarbij de gemeente Heerlen penvoerder is, passend binnen de reeds bestaande samenwerkingsovereenkomst afvalwaterketen.				
onderdeel van Waterschapsbedrijf Limburg	Eigen Vermogen 1-1-2022	Eigen Vermogen 31-12-2022	Vreemd vermogen 1-1-2022	Vreemd vermogen 31-12-2022	Financiële resultaat 2022

	WoonWijzerWinkel BV progr. 9
Visie	De gemeente neemt deel aan de BV om via de WWW bij te dragen aan het behalen van de eigen en gedeelde regionale doelstellingen op het gebied van het klimaat-/energiebeleid.
Doel/openbaar belang	Het verduurzamen van (koop)woningen in Parkstad / Brunssum (energiebesparing)
Financieel belang	De deelnemende gemeenten verstrekken de 1ste 5 jaar marktconforme leningen. Voor Brunssum betekent dit: *2019: € 2.284,-* *2020: € 42.716,-* *2021: € 30.000,-* *2022: € 29.000,-* *2023: € 21.000,-* **2024: € 22.000,-** Deze leningen worden opgenomen op de staat uitgeleende gelden van de Gemeente Brunssum en geadministreerd op de balans. De rente komt jaarlijks ten gunste van de algemene middelen
Vestigingsplaats	Kerkrade
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in de AvA van de BV
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Invullen van de PALET-doelstellingen; het regionale en lokale beleidskader voor de energietransitie. Bijdrage leveren aan klimaatadaptatie; adviesgesprekken voor stimuleringsregeling Waterklaar. Ook aanbod voor groene daken en andere maatregelen die bijdrage aan inperken van hitte-stress zijn aanwezig. Ondersteunend in de uitvoering van de Transitievisie Warmte 2.0 en het regionaal isolatie-en verduurzamingsprogramma, die op 26-9-2023 zijn vastgesteld.
Risico's financieel/ beleidsmatig	Het financiële risico voor de Gemeente Brunssum is in totaal € 147.000 na 5 jaar (dit is inclusief het ingelegde aandelenkapitaal in 2020 à € 2.284,-). Dat is het totaal aan verstrekte leningen in de eerste 5 jaar van het project. Bij een conversiepercentage van 20% voorziet de prognose in een situatie waarin de WoonWijzerWinkel break-even draait. Er zijn afspraken gemaakt omtrent resultaten die binnen 10 jaar gerealiseerd zouden worden. Gedurende deze periode blijft dit risico dan ook bestaan. Het risico van max. € 147.000,- moet jaarlijks worden meegenomen in de risicoparagraaf van de jaarrekening en de programmabegroting. Als deelnemer aan het economisch verkeer loopt de B.V. risico's, zoals bijvoorbeeld exploitatieverlies en interne en externe aansprakelijkheid. Indien deze risico's zich mochten voordoen, dan is het risico waarvoor de B.V. verhaal biedt in beginsel niet groter dan haar eigen vermogen. De mogelijkheid bestaat dat de B.V. failliet gaat. Aanloopverliezen zullen leiden tot interen op eigen vermogen, en het verstrekken van leningen, maar fiscale verliezen zijn wel fiscaal verrekenbaar met fiscale winsten in daaropvolgende jaren.
Ontwikkelingen	

Eigen Vermogen 1-1-2022	Eigen Vermogen 31-12-2022	Vreemd vermogen 1-1-2022	Vreemd vermogen 31-12-2022	Financiële resultaat 2022
€ 227.972	€ 289.397	€ -919.923	€ -1.048.270	€ -241.779

	Samenwerking watertaken Parkstad Limburg, programma 9				
Visie	Samenwerking voor een doelmatiger waterbeheer.				
Doel/openbaar belang	In het Bestuursakkoord Water is de samenwerking tussen Rijk, provincie, gemeenten en waterschappen voor wat betreft een doelmatiger waterbeheer vastgelegd. In het bijzonder het onderwerp “Doelmatig beheer van waterketen” vormt het fundament voor de samenwerking van regio’s waarvan de regio Parkstad er een vormt. Voor wat betreft de afvalwaterketen kent het Bestuursakkoord Water 3 doelen: 1. Realiseren van kostenbesparingen in de afvalwaterketen; 2. Vergroten van de kwaliteit van de uitvoering, dienstverlening en het innovatievermogen; 3. Verminderen van de (personele) kwetsbaarheid.				
Financieel belang	Begrote bijdrage 2024 voor externe inhuur volgens de overeenkomst € 27.160,- (prod. 720001); dit is ons aandeel in het geraamde bedrag ad € 293.000,-, Verrekening vindt plaats op basis van de werkelijke kosten.				
Vestigingsplaats	Heerlen				
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in de stuurgroep				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	De gemeente draagt bij door middel van menskracht; ± 200 uur				
Risico’s financieel/ beleidsmatig	Beleidsmatig gezien is het risico klein, het betreft een samenwerking tussen overheden met als doel het vergroten van kennis en minder kwetsbaar maken van het waterketensysteem.				
Ontwikkelingen					
	Eigen Vermogen 1-1-2022	Eigen Vermogen 31-12-2022	Vreemd vermogen 1-1-2022	Vreemd vermogen 31-12-2022	Financiële resultaat 2022
	Geen afzonderlijke administratie, Verrekening bijdrage op basis van de werkelijke kosten gebeurt door één van de deelnemende gemeenten				

	Nazorg Limburg BV, programma 9				
Visie	Nazorg Limburg kan gemeenten helpen met het vinden van duurzame oplossingen voor gesloten stortplaatsen en andere verontreinigde locaties.				
Doel/openbaar belang	Nazorg van 7 voormalige stortlocaties in Limburg				
Financieel belang	Begrote bijdrage 2024 € 9.000 (prod.730001-443300)				
Vestigingsplaats	Beek				
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma	Door middel van advies en het verstrekken van een financiële bijdrage worden nadelige milieugevolgen zoveel als mogelijk opgevangen.				
Risico’s financieel/ beleidsmatig	Het eigen vermogen van Nazorg wordt voldoende geacht om de risico’s te dekken.				
Ontwikkelingen	Voortzetting van bestaand beleid. In 2021 hebben geen veranderingen plaats gevonden.				
	Eigen Vermogen 1-1-2022	Eigen Vermogen 31-12-2022	Vreemd vermogen 1-1-2022	Vreemd vermogen 31-12-2022	Financiële resultaat 2022
	8.744.317	6.380.593	32.736.016	32.568.370	-2.363.724

	IBA Parkstad BV, programma 10				
Visie	IBA Parkstad is een transformatie- en herstructureringsinstrument voor de regio Parkstad dat bestaande en nieuwe fysiek-ruimtelijke en sociale projecten op een hoger plan brengt en haar hoogtepunt kende middels een Internationale Bau-ausstellung in Parkstad in het i.v.m. corona tot 2022 uitgestelde expojaar.				
Doel/openbaar belang	Het versterken van de economische structuur van de regio. Tot 2020 functioneert IBA Parkstad als laboratorium en is het een motor voor vernieuwende ideeën en toonaangevende projecten, die Parkstad moeten gaan transformeren en vernieuwen. De IBA is daarbij te zien als een kwaliteitsmachine die voor het allerbeste staat. De projecten moeten in 2021 gereed zijn (of in uitvoering) en worden tijdens de slotmanifestatie van IBA in 2022 tentoongesteld.				
Financieel belang	Begrote bijdrage 2024 bedraagt € 0,- (product 310007/441200)				
Vestigingsplaats	Heerlen				
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in AVA				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Met de aanpak van IBA krijgen herstructurering en economische structuurversterking, maar ook de sociale agenda in Parkstad, een extra kwaliteitsimpuls. Een IBA verbindt mensen en projecten met elkaar en brengt die projecten op een hoger plan: fysiek, economisch, sociaal en cultureel. IBA creëert zodoende een dynamisch uitvoeringsprogramma met een hoge graad van samenwerking.				
Risico's financieel/ beleidsmatig	De gemeentelijke bijdrage voor de duur van het project is contractueel vastgelegd. Eventuele negatieve resultaten kunnen worden gedekt uit de opgebouwde algemene reserve.				
Ontwikkelingen	IBA Parkstad bevindt zich na afronding van het Expojaar in een afwikkelende fase. In deze fase, welke naar verwachting tot en met 2026 zal duren, dienen onder betrokken- en gezamenlijkheid van de aandeelhouders van IBA Parkstad BV nog verschillende werkzaamheden uitgevoerd te worden. Deze werkzaamheden betreffen de afwikkeling van de subsidievaststellingen en het borgen van het IBA-archief. Om dit mogelijk te maken is besloten de Samenwerkingsovereenkomst te verlengen tot het moment waarop de laatste subsidievaststelling onherroepelijk is geworden en de BV opgeheven kan worden.				
	Eigen Vermogen 1-1-2022	Eigen Vermogen 31-12-2022	Vreemd vermogen 1-1-2022	Vreemd vermogen 31-12-2022	Financiële resultaat 2022
	€ 2.118.313	€ 687.709	€ 11.604.129	€ 9.426.795	€-1.430.604

	Gegevenshuis, programma 11
Visie/Doel/openbaar belang	Behartiging van de (wettelijke) belangen van de deelnemers op het gebied van de Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT)
Financieel belang	Begrote bijdrage 2024 € 147.995,-: Geo-informatie € 86.020,- (830030/438212); MIP € 50.182,- (720002/438262); Wibon[1]/KlicWin 2024 € 3.292,- (MIP Riolering 720001/438262); Mutatiesignalering WOZ € 8.501,- (064100/441206)
Vestigingsplaats	Landgraaf
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger in DB en AB

[1] Wet informatie-uitwisseling bovengrondse en ondergrondse netten en netwerken. Bijvoorbeeld glasvezel, riool, electriciteitsbekabeling

Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	De diensten die in het kader van de BGT worden afgenomen van het Gegevenshuis zorgen ervoor dat de gemeente Brunssum aan haar wettelijke verplichtingen inzake de BGT voldoet.				
Risico's financieel/ beleidsmatig	Door de beperkte afname van diensten bij het Gegevenshuis is er op dit moment geen sprake van beleidsmatige risico's. Hierdoor worden de financiële risico's tot een minimum beperkt.				
Ontwikkelingen	De dienstverlening van HGH op het gebied van de BGT en landmeetkundige diensten zijn intensief gemonitord en daar waar nodig aangepast. E.e.a. moet de basis vormen voor een vergaande centralisatie van het Beheer Openbare Ruimte (BOR) binnen gemeente Brunssum. Tevens is in regionaal verband gestart met watermanagement. De registratie hiervan is belegd bij het Gegevenshuis. Vanaf 2019 wordt er een nieuw product bij het Gegevenshuis afgenomen. Dit betreft de uitvoering van werkzaamheden in het kader van de WIBON. De kosten zijn jaarlijks ongeveer €3.000,-. Vanaf 2023 is Brunssum ook aangesloten op het contract inzake mutatie signalering WOZ. In de voorgaande jaren werd de mutatiedetectie uitgevoerd door de BsGW.				
	Eigen Vermogen 1-1-2022	Eigen Vermogen 31-12-2022	Vreemd vermogen 1-1-2022	Vreemd vermogen 31-12-2022	Financiële resultaat 2022
	€ 318.557	€ 315.631	€ 1.079.295	€ 1.060.973	€ 298.872

	BSGW Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen, programma 12
Visie	Samenwerking gericht op kwaliteitsverbetering, efficiencyverhoging en kosten-reductie.
Doel/openbaar belang	Het heffen en invorderen van gemeentelijke belastingen.
Financieel belang	Begrote bijdrage 2024 € 591.515,- (Kosten BsGW 064100/441200); inclusief € 37.067,- kosten maatwerkvarianten uit het harmonisatie traject
Vestigingsplaats	Roermond
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger AB
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Via de BSGW worden de gemeentelijke belastingen geïnd.
Risico's financieel/ beleidsmatig	De extra proceskosten in verband met bezwaarschriften inzake de OZB en de stijging van de uitvoeringskosten die hiermee verband houden kunnen het saldo negatief beïnvloeden. Vanaf 2018 worden de proceskosten structureel opgenomen in de Begroting. Mocht dit niet voldoende blijken dan kan een aanvullende bijdrage aan de deelnemers worden gevraagd. Jaarlijks wordt een risicoanalyse gemaakt om het benodigde weerstandsvermogen vast te stellen. Als blijkt dat het weerstandsvermogen onvoldoende is of dat er een negatief resultaat behaald wordt in de jaarrekening dan worden deze bedragen in rekening gebracht bij de deelnemers van BsGW. Het aandeel van Brunssum hierin bedraagt dan 2,21% (begroting 2024)
Ontwikkelingen	**Ontwikkelingen op het gebied van belastingheffing** De BSGW heeft eind 2017 het Ondernemers- en Ontwikkelingsplan vastgesteld (AB 14-12-2017). Dit heeft als doel het toekomstbestendig maken van de organisatie door deze anders in te richten en het personeel optimaal in te zetten. De BsGW rapporteert per kwartaal over de stand van zaken. **Proceskosten** BsGW heeft nog steeds te maken met ncnp-bedrijven. Deze bedrijven veroorzaken een relatief groot aantal van de jaarlijkse (WOZ-)bezwaren met de daaruit voortvloeiende uitvoerings- en proceskosten. Bovendien worden de bezwaren steeds uitgebreider, complexer en technischer. Maar ook de energiecrisis heeft impact op het aantal ingediende bezwaren. Dit maakt het voor BsGW lastig om

	vooraf te begroten wat de omvang exact zal zijn. Financiële tegenvallers zijn daardoor steeds mogelijk. Vooralsnog blijft de begrote post proceskostenvergoeding derhalve gehandhaafd. **Aanbevelingen Rekenkamer(commissie)s-** In de zomer van 2021 is het rapport van de rekenkamer(commissie)s van elf (van de negenentwintig deelnemende) gemeenten opgeleverd. Het onderzoek dat hieraan ten grondslag ligt, heeft geresulteerd in zeven aanbevelingen, waarvan er zes rechtstreeks op (de relatie tussen de deelnemers en) BsGW betrekking hebben: 1. het gefaseerd ontwikkelen van een volledige en samenhangende set kwaliteitsindicatoren; 2. het op interactieve wijze ontwikkelen van een overzichtelijk dashboard met relevante financiële informatie; 3. het actiever en gerichter communiceren met gemeenteraden; 4. het opstellen en vaststellen van een strategische aanpak ten einde de proceskosten terug te dringen; 5. het organiseren van het harmonisatietraject inclusief het kostenaspect; 6. het maken van afspraken ter verbetering van het samenspel tussen Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur. De uitvoering van de aanbevelingen is ter hand genomen. De voortgang wordt via de Bestuursrapportages gerapporteerd. **Aanschaf en implementeren belastingapplicatie** De kosten voor de implementatiefase van de hierboven genoemde aanbestedingen zijn voor het totaalbedrag en eenmalig opgenomen in de begroting 2023 (€ 2,275 miljoen). Daarbij is aangegeven dat BsGW voor het toekomstige aanbestedings- en implementatietraject tijdig en gespreid een bestemmingsreserve wil vormen. Hiertoe komt het DB eind 2024 met een voorstel. Aan dotaties zal uiteraard een expliciet AB besluit voorafgaan. **Harmonisatie en de herziening van de kostenverdeelmethode** Er zijn veel varianten die als heffingsgrondslag voor de verschillende belastingsoorten gelden. Dit maakt het inrichten van de processen, inclusief de automatisering hiervan, ingewikkeld. Maatwerk, work-arounds en meer zijn hiervoor nodig. Op 9 december 2021 heeft het Algemeen Bestuur ingestemd met het procesvoorstel m.b.t. harmonisatie en de herziening van de kostenverdeelmethode. Het onderdeel Harmonisatie is in 2023 ter hand genomen. Middels besluitvorming door de deelnemende gemeenten. Voor de herijking van de kostenverdeelmethode inclusief besluitvormingstraject volgt hierna. Implementatie van de herziene kostenverdeelmethode staat voor de begroting 2025 gepland**.**

	Eigen Vermogen 1-1-2022	Eigen Vermogen 31-12-2022	Vreemd vermogen 1-1-2022	Vreemd vermogen 31-12-2022	Financiële resultaat 2022
	€ -362.000	€ 2.002.000	€ 9.395.000	€ 8.244.000	€ 812.000

	Bank Nederlandse Gemeenten NV, programma 12
Visie/Doel/openbaar belang	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Financieel belang	Ontvangen dividend in 2023 over 2022 € 216.645 (2021: € 197.580) (prod. 050003/852002)
Vestigingsplaats	Den Haag
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Dit zijn inkomsten die ingezet worden als algemene middelen.

Risico's financieel/ beleidsmatig	Er worden geen risico's verwacht.				
Ontwikkelingen	Voortzetting van bestaand beleid. Het dividendpercentage is 50% van de winst.				
	Eigen Vermogen 1-1-2022	Eigen Vermogen 31-12-2022	Vreemd vermogen 1-1-2022	Vreemd vermogen 31-12-2022	Financiële resultaat 2022
	€ 5.062 mln.	€ 4.615 mln.	€ 143.995 mln.	€ 107.459 mln	€ 300 mln.

	Enexis BV, programma 12				
Visie/Doel/openbaar belang	Altijd en overal in het voorzieningengebied van Enexis kunnen beschikken over stroom en gas, tegen aanvaardbare aansluit- en transporttarieven.				
Financieel belang	Ontvangen dividend over 2022 € 467.708,- (2021: € 240.282,-) realisatie (product 050003/852001); inclusief extra dividend wegens boekwinst verkoop commerciële dochter Fudura.				
Vestigingsplaats	Zwolle				
Zeggenschap	Geen vertegenwoordiging				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Dit zijn inkomsten die ingezet worden als algemene middelen.				
Risico's financieel/ beleidsmatig	Er worden geen risico's verwacht.				
Ontwikkelingen	In 2022 is door de aandeelhouders van Enexis een nieuw strategisch plan vastgesteld. Deze komt voort uit maatschappelijke ontwikkelingen die een materiële impact op Enexis hebben: klimaatverandering & energietransitie; participatie en vertrouwen in instituties en digitale transformaties De energietransitie leidt voor Enexis tot een grote investeringsopgave en kapitaalbehoefte, die op lange termijn waarschijnlijk niet door de huidige aandeelhouders kan worden ingevuld. Enexis en haar aandeelhouders zijn in gesprek over de ontwikkelingen en mogelijke maatregelen om te zorgen dat Enexis een financieel solide basis behoudt. Ook het Rijk heeft voert overleg met de regionale netbeheerders en hun aandeelhouders over een eventuele participatie door het Rijk. Op basis van de huidige inzichten is de prognose dat Enexis voor de middellange termijn (huidige reguleringsperiode / tot 2027) aan de vastgesteld ratio's blijft voldoen. Participatie door het Rijk middels emissie nieuwe aandelen kan gepaard gaan met verwatering van onze deelneming en lagere dividenden voor de aandeelhoudende gemeenten.				
	Eigen Vermogen 1-1-2022	Eigen Vermogen 31-12-2022	Vreemd vermogen 1-1-2022	Vreemd vermogen 31-12-2022	Financiële resultaat 2022
	€ 4.241 mln.	€ 5.441 mln.	€ 5.154 mln.	€ 4.907 mln.	€ 1.300 mln.

	Lichte GR Parkstad-IT (PIT), programma 12
Visie	PIT biedt haar klanten en gemeenten efficiënte en kwalitatief hoogwaardige diensten op het gebied van ICT en draagt zo bij aan een verbeterde bedrijfsvoering en dienstverlening van deze klanten en gemeenten aan hun burgers, bezoekers en bedrijven.
Doel/openbaar belang	Het leveren van een continue ICT-dienstverlening conform wet & regelgeving en de eisen van de Informatiebeveiliging (BIO). Door samenwerking wordt kostenbeheersing en synergie nagestreefd.
Financieel belang	De bijdrage van 2024 is € 1.331.422,- (product 041112/kostensoort 441200):

	• Devices (oa. PC, Notebook, Scherm) € 156.757,- • Opslag € 95.883,- • Accounts, gebruikers € 522.517,- • Technisch beheer Applicaties € 419.578,- • Telefonie (toestellen) € 28.320,- • Printers € 48.766,- • Connectiviteit (o.a. datacom) € 30.335,- • Projecten, beveiliging € 29.265,-				
Vestigingsplaats	Heerlen				
Zeggenschap	Op bestuurlijk niveau via het deelnemersoverleg waarin bestuurders en directeuren bedrijfsvoering/gemeentesecretaris zijn vertegenwoordigd. Tactisch en operationele aansturing via het bedrijfsvoeringsoverleg waarin de contractmanagers van de deelnemers zijn vertegenwoordigd.				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	De bijdrage van PIT heeft grotendeels betrekking op de verbetering van de informatievoorziening en de ambitie om te komen tot een excellente gemeentelijke dienstverlening. De bijdrage is concreet te vertalen in de volgende onderdelen: · Het borgen van continuïteit, bedrijfszekerheid en innovatiekracht door beperking van organisatorische kwetsbaarheid; · borgen van de kwaliteit van processen; waardoor de gemeente beter kan functioneren; · realiseren van besparingen door schaalvoordelen en gezamenlijke inkoop.				
Risico's financieel/ beleidsmatig	De kostenstructuur is gebaseerd op de afname van de diensten en producten door de deelnemers. Hierbij bestaat de mogelijkheid om te sturen op het aantal accounts, beheer van applicaties en de apparatuur (zogenaamde pijlers). Er zijn twee ijkmomenten per jaar waarop de afname voor het daaropvolgende begrotingsjaar wordt bepaald. Kijken we verder vooruit dan zal er de komende jaren rekening moeten worden gehouden met een verdere toename van de kosten voor Parkstad-IT. Niet als gevolg van een aanpassing van de tariefstelling maar met name door ontwikkelingen in de gemeentelijke dienstverlening en bedrijfsvoering. Hierbij moet o.a. gedacht worden aan: · De toename van maatregelen in het kader van de Informatiebeveiliging & Privacy · Landelijke ontwikkelingen zoals de Wet Open Overheid, Wet Modernisering Bestuurlijk Verkeer, Omgevingswet enz. Mogelijke uittreding Veiligheidsregio en Het Gegevenshuis als deelnemer van de GR PIT.				
Ontwikkelingen	Bij het opstellen van deze begroting hebben de raden van deelnemende gemeenten nog geen besluit genomen over een nieuwe GR-structuur voor Parkstad-IT. Deze nieuwe GR-structuur moet PIT meer ruimte en vrijheid bieden om als serviceorganisatie voor haar deelnemers te fungeren. · In 2024 zal verder uitvoering worden gegeven aan het implementeren van o.a. Office 365 waardoor de deelnemers over meer mogelijkheden en functionaliteiten gaan beschikken om tijd,- plaats- en apparaat onafhankelijk samen te werken zowel intern als met de diverse ketenpartners. Uiteraard geldt voor deze nieuwe mogelijkheden dat ze moeten voldoen aan de bedrijfsvoering kaders gesteld vanuit informatiebeheer, informatieveiligheid en privacy.				
Parkstad IT is onderdeel van de gemeente Heerlen	Eigen Vermogen 1-1-2022	Eigen Vermogen 31-12-2022	Vreemd vermogen 1-1-2022	Vreemd vermogen 31-12-2022	Financiële resultaat 2022
					€ -74.995

	NV Reinigingsdiensten Rd4, programma 12
Visie	In de NV nemen we deel, omdat we ons materieel bij opheffing van de eigen dienst hebben overgeheveld naar de NV Rd4.

Doel/openbaar belang	Het op commerciële basis aanbieden van diensten tegen marktconforme tarieven op het gebied van bedrijfsafvalstoffen. Aan gemeenten wordt het “pluspakket” aangeboden, waarbij een goede balans tussen kosten en serviceniveau als doelstelling geldt.				
Financieel belang	Ontvangen netto dividend over het jaar 2022 ad € 39.089,-; excl. dividendbelasting (050003/852002)				
Vestigingsplaats	Heerlen				
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Bedrijven worden met concurrerende offertes verleid om werkzaamheden door de NV Rd4 te laten uitvoeren. Ook wordt op commerciële basis het “pluspakket “aangeboden aan gemeenten. De jaarlijkse winstuitkering wordt toegevoegd aan de algemene middelen van onze gemeente.				
Risico’s financieel/ beleidsmatig	Mocht de winstuitkering stoppen, dan kan overwogen worden de NV op te heffen. Tussentijds vindt echter voortdurend bijstelling plaats.				
Ontwikkelingen	Voortzetting van bestaand beleid, zoals vastgelegd in het Strategisch Meerjarenplan 2022-2026. Speerpunt voor 2024 is o.a. verdergaande communicatie en motivatie-projecten om afvalscheiding verder te stimuleren conform gestelde ambities. In 2024 verdere invulling gegeven aan de Wet Open Overheid.				
	Eigen Vermogen 1-1-2022	Eigen Vermogen 31-12-2022	Vreemd vermogen 1-1-2022	Vreemd vermogen 31-12-2022	Financiële resultaat 2022
	€ 1.211.664	€ 1.363.835	€10.213.782	€ 14.316.255	€ 510.489

	WML, Waterleiding-maatschappij Limburg NV, programma 12				
Visie/Doel/openbaar belang	Verantwoordelijk voor de drinkwatervoorziening in de provincie Limburg				
Financieel belang	Er wordt geen dividend uitgekeerd.				
Vestigingsplaats	Maastricht				
Zeggenschap	1 vertegenwoordiger				
Op welke wijze wordt bijgedragen aan het programma?	Via dit aandelenbezit wordt de drinkwatervoorziening in de gemeente Brunssum gewaarborgd.				
Risico’s financieel/ beleidsmatig	Er worden geen risico’s verwacht.				
Ontwikkelingen	Er zijn ontwikkelingen op de kapitaalmarkt die nadelig zijn voor WML. Hiervoor heeft WML in 2021 haar drinkwatertarief en het aansluitpunttarief éénmalig verhoogd met 10% bovenop 2% inflatiecorrectie. In de periode 2022 t/m 2025 worden de tarieven met louter inflatie gecorrigeerd worden. Verder voortzetting van bestaand beleid.				
	Eigen Vermogen 1-1-2022	Eigen Vermogen 31-12-2022	Vreemd vermogen 1-1-2022	Vreemd vermogen 31-12-2022	Financiële resultaat 2022
	€ 195 mln.	€ 201 mln.	€ 398 mln.	€ 391 mln.	€ 6 mln.

7 Grondbeleid

Inleiding
In de paragraaf grondbeleid geven we aan hoe het grondbeleid wordt ingezet om de bestuurlijke doelstellingen te realiseren. Het grondbeleid houdt rekening met de te bereiken doelen voor de gemeente, afgezet tegen de (financiële) risico's die dat met zich meebrengt. Maatwerk per locatie wordt geboden (Situationeel grondbeleid).

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) staat in artikel 9.2 dat de paragraaf grondbeleid een verplicht onderdeel vormt van de begroting. De paragraaf grondbeleid moet ten minste ingaan op (artikel 16 van het BBV):
1. Een visie op het grondbeleid in relatie tot de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
2.Een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert;
3.Een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
4.Een onderbouwing van de geraamde winstneming;
5. De beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

Algemeen
De schokken die gepaard gaan met de coronacrisis en de oorlog in Oekraïne hebben grote invloed op de markt voor gebiedsontwikkeling. De prijzen voor grondstoffen en energie in de bouw stijgen en zorgen voor onzekerheid in de bouwwereld, als gevolg van deze ontwikkelingen. Hoe het restant van 2022 en hoe 2023 er uit gaan zien is allerminst zeker. De inflatie blijft erg hoog en is een aandachtspunt. De ontwikkeling van de woningprijzen als gevolg van de hypotheekrentestijging is onzeker, evenals de doorwerking hiervan op de residuele grondwaarde. Het grondbeleid en de resultaten van de grondexploitaties zullen hier ook afhankelijk van zijn en er moet rekening worden gehouden met de risico's.

Visie op en wijze van het grondbeleid
Traditioneel vervult de lokale overheid regie op het gebied van de ruimtelijke ordening. Binnen de gemeente Brunssum wordt deze taak in diverse programma's uitgevoerd. Dat moet in onze gemeente leiden tot een groene leefomgeving, een aantrekkelijk woonklimaat, een goed voorzieningenniveau en een sterk sociaaleconomisch klimaat.

Deze gemeentelijke regierol wordt gefaciliteerd via het grondbeleid. Het grondbeleid heeft een grote invloed op de financiële positie van de gemeente omdat het traditioneel binnen grondexploitaties om grote bedragen gaat.

Het grondbeleid is vastgelegd in de nota grondbeleid 2019 – 2022 die in maart 2019 is vastgesteld door de raad. In deze nota is vastgelegd dat de gemeente Brunssum de komende beleidsperiode een situationeel grondbeleid voert, waarbij per situatie de afweging wordt gemaakt of de gemeente het initiatief aan de markt laat en een faciliterende/ kader stellende rol in neemt of dat de gemeente actief in grijpt op de grondmarkt en of die de ruimtelijke doelstellingen wil bereiken. Dit hangt af van de ambities van de gemeente, de houding van de markt, grondposities en de risico's die met een ontwikkeling gepaard gaan.

Via het grondbeleid kan de gemeente Brunssum mede sturing geven aan het grondgebruik. Hiervoor zijn financiële middelen nodig die binnen het grondbedrijf gegenereerd dienen te worden. Met deze paragraaf grondbeleid verschaffen we inzicht in de (financiële) positie van het grondbedrijf en de te verwachten

resultaten en risico's van de grondexploitaties.
De uitvoering van het grondbeleid is ondergebracht bij het grondbedrijf (binnen de afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling en Vastgoed). Dit heeft tot taak om gewenste ruimtelijke ontwikkelingen te realiseren door enerzijds de markt te faciliteren of door zelf gronden aan te kopen en in bouwrijpe staat uit te geven. Dit alles dient uiteraard te passen en verantwoord te worden binnen het gemeentelijk beleid en in samenwerking met de overige diensten binnen de gemeente.

De gemeente is momenteel bezig met het actualiseren van de nota grondbeleid en is voornemens deze in 2023 ter vaststelling aan de raad aan te bieden.

Te verwachten resultaat
Om inzicht te krijgen in de toekomstige financiële ontwikkeling van de grondexploitatieportefeuille, staat hieronder weergegeven wat de verwachting is van het verloop van de boekwaarden voor het gehele jaar 2023. De verwachte kosten en opbrengsten voor 2023 en verder zijn bijgesteld. In onderstaand overzicht wordt het verloop van de boekwaarde weergegeven op basis van de begroting 2023. De verwachte nog resterende eindwaarde is momenteel circa € 11,3 miljoen negatief.

Boekwaarde bouwgronden in exploitatie (BIE) per 1-1-2023	€	**10.321.067**	
Geraamde investeringen over het jaar 2023	€	**2.264.924**	
Geraamde opbrengsten over het jaar 2023	€	**3.016.315**	
Geprognosticeerde boekwaarde per 31-12-2023	€	**9.569.676**	
Geraamde investeringen vanaf 1-1-2024	€	**10.559.512**	
Geraamde opbrengsten vanaf 1-1-2024	€	**8.814.933**	
Eindwaarde grondexploitaties	€	**11.312.069**	negatief

Bovenstaande tabel laat zien dat de geraamde investeringen in de grondexploitaties over het jaar 2023 lager zijn dan de geraamde opbrengsten. Vanaf 2024 zijn de opbrengsten lager dan de investeringen. De eindwaarde van de grondexploitaties is negatief.

Bij de actualisatie van de grondexploitaties is de begroting geactualiseerd. Per project levert dat het volgende beeld op:

	Werkelijk t/m 2021	mutaties 2022	t/m 2022	Begroot 2023 -ev	Eindwaarde	Contante waarde per 1-1-2023	
Masterplan Treebeek	€ -505.781	€ -44.173	€ -549.954	€ 453.119	€ -96.835	€ -93.075	positief
Masterplan Brunssum Centrum	€ 5.586.924	€ 2.581.049	€ 8.167.973	€ 2.453.656	€ 10.366.222	€ 9.192.987	negatief
Masterplan Centrum Algemeen	€ 43.864	€ 1.400	€ 45.264	€ 15.740	€ 61.004	€ 52.599	
Masterplan Centrum Kerkeveld	€ 161.001	€ 1.449	€ 162.450	€ -	€ 162.450	€ 162.450	
Fase 1a/1b Ei / Doorsteek	€ 2.928.691	€ -2.928.691	€ -	€ -	€ -	€ -	
Masterplan Centrum Victoriapark	€ -	€ 3.719.985	€ 3.719.985	€ 3.698.540	€ 7.418.525	€ 6.458.272	
Masterplan Centrum Entree Dorpsstraat	€ 675.526	€ 81.926	€ 757.452	€ -495.806	€ 261.646	€ 241.721	
Masterplan Centrum Kloosterstraat	€ 152.918	€ 70.027	€ 222.945	€ -66.742	€ 156.203	€ 147.193	
Masteplan Centrum Raadhuisstraat	€ 97.472	€ 39.891	€ 137.363	€ -698.076	€ -560.713	€ -518.012	
Masterplan Centrum Lindeplein/Westwand	€ 3.060.230	€ 62.284	€ 3.122.514	€ -	€ 2.867.107	€ 2.648.764	
Masterplan Centrum Zorgplein Delta	€ -1.532.778	€ 1.532.778	€ -	€ -	€ -	€ -	
TOTAAL MASTERPLANNEN	**€ 5.081.143**	**€ 2.536.876**	**€ 7.618.019**	**€ 2.906.775**	**€ 10.269.387**	**€ 9.099.912**	**negatief**
Overige complexen in exploitatie							
Complex Rode Beek	€ 237.206	€ 2.135	€ 239.341	€ -78.277	€ 161.064	€ 157.906	negatief
Complex voormalig BSV Terrein	€ 150.435	€ -307.282	€ -156.847	€ -134.492	€ -291.339	€ -285.626	postief
Complex Oeloven	€ 735.919	€ 483.956	€ 1.219.875	€ -1.130.127	€ 89.748	€ 84.572	negatief
Complex GTD	€ 1.384.296	€ 16.383	€ 1.400.679	€ -317.470	€ 1.083.209	€ 1.020.732	negatief
TOTAAL GRONDBEDRIJF	**€ 2.507.856**	**€ 195.192**	**€ 2.703.048**	**€ -1.660.366**	**€ 1.042.682**	**€ 977.584**	**negatief**
Totaal	**€ 7.588.999**	**€ 2.732.068**	**€ 10.321.067**	**€ 1.246.409**	**€ 11.312.069**	**€ 10.077.496**	**negatief**

De raming van de kosten en opbrengsten voor 2024 en verder wordt opnieuw kritisch bekeken bij de actualisatie van de grondexploitaties in het kader van de jaarrekening 2023.

Winstneming

Per 1-1-2016 zijn de regels van de commissie BBV ten aanzien van de (tussentijdse) winstneming gewijzigd. Verwachte winst moet niet pas aan het einde van het project worden beschouwd als gerealiseerd, maar ook tussentijds gebaseerd op het realisatiebeginsel. Concreet houdt dit in dat de tussentijdse winst moet worden berekend op basis van de verhouding gerealiseerde kosten en opbrengsten en nog te realiseren kosten en opbrengsten (*methode van Percentage of Completion oftewel POC-methode*).

Er zijn twee projecten met een positief saldo in de gemeente: Masterplan Treebeek en het voormalige BSV Complex.

Na toepassen van de POC-methode ziet de winstneming er naar verwachting binnen deze projecten als volgt uit:

	Winstneming t/m 2022	2023	2024
Masterplan Treebeek	€ 78.774	€ 9.006	€ 9.053
BSV Complex	€ 218.995	€ 72.344	€ -

De grondexploitatie Masterplan Centrum kent een aantal deelexploitaties waarvan enkele ook met een positief saldo. De totale grondexploitatie Masterplan Centrum kent echter een negatief resultaat. Tussentijdse winstneming is hier dus niet aan de orde. Definitieve winstneming wordt bij de jaarrekening berekend en verantwoord.

Richttermijn maximale looptijd grondexploitaties 10 jaar
De commissie BBV heeft de richtlijnen voor de maximale looptijd van grondexploitaties gesteld op 10 jaar. Hiervan kan gemotiveerd worden afgeweken. Een gemotiveerde afwijking houdt in dat deze motivatie is geautoriseerd is door de raad en verantwoord in de begroting en jaarstukken. De motivatie moet tevens zijn voorzien van risico beperkende beheersmaatregelen die de gemeente heeft genomen om de onzekerheden en risico's die gepaard gaan met de langere looptijd te beperken.
Op dit moment zijn er geen grondexploitaties die resterend een langere looptijd hebben dan 10 jaar binnen de gemeente.

Beleidsuitgangspunten reserves en voorzieningen
Conform de BBV zijn voor de projecten met nadelig exploitatieresultaat verliesvoorzieningen gevormd. Het afsluiten van een verliesgevend project betekent een definitieve verliesneming ten laste van deze voorziening. De verliesneming is gelijk aan de al getroffen verliesvoorziening.

De omvang van de voorziening verwachte tekorten grondexploitaties moet volgens het BBV toereikend zijn om de tekorten te dekken van de grondexploitaties en het saldo van het begrote tekort van het grondbedrijf (saldo van kosten en opbrengsten die niet direct aan de grondexploitaties zijn toe te rekenen zoals een deel van de loonkosten, OZB en huren). Bij de jaarrekening 2022 is dat een tekort van in totaal circa € 8,9 mln. Dit tekort wordt met name veroorzaakt door het Masterplan Centrum.

Het totaal van de voorzieningen ten behoeve van het afdekken van de negatieve grondexploitaties bedroeg per ultimo 2022 € 8,9 mln. Bij de actualisatie van de grondexploitaties in het kader van de jaarrekening 2023 worden de cijfers in de grondexploitaties geactualiseerd en indien nodig de verliesvoorzieningen aangepast.

In december 2022 heeft de raad de Nota reserves en voorzieningen (zaaknr. 202218299) vastgesteld. Onderdeel daarvan was het instellen van een 'Algemene reserve grondexploitaties'. Het doel van de reserve is om een bufferfunctie te creëren voor het opvangen van risico's en resultaten binnen het grondbedrijf. De reserve wordt o.a. gevoed met positieve resultaten op de grondexploitaties, maar ook de opbrengsten van grondverkopen buiten de grondexploitaties om kunnen ten gunste van deze reserve worden geboekt. In 2022 zijn er geen mutaties geweest in deze algemene reserve.

Strategische aankopen
Strategische aankopen dragen bij aan de ruimtelijke ontwikkeling van een gebied in de toekomst. Om beleidsdoelstellingen te kunnen realiseren kan het van belang zijn dat de gemeente strategische grondposities inneemt als de kans zich voor doet. Het betreft aankopen van gronden/panden die (nog) geen deel uitmaken van een bestaand exploitatiegebied en bijbehorende (grond) exploitatiebegroting. Strategische aankopen worden pas gedaan als de bewuste percelen grond geografisch strategisch in het beoogde plangebied zijn gelegen én noodzakelijk worden geacht vanuit sturingsmogelijkheden. Een andere reden kan zijn dat de gronden aangekocht worden vanuit een mogelijk vereveningsperspectief of vanuit noodzaak tot planrealisatie (maatschappelijk rendement). Strategische verwervingen moeten worden bezien in het kader van de noodzaak/wens om een locatie ruimtelijk te ontwikkelen en de financiële en maatschappelijke rendementen van de aankoop.

Het college heeft mandaat vanuit de Nota Grondbeleid 2019-2022 (vastgesteld door de raad in de raadsvergadering van 11 maart 2019). Via dit raadsbesluit is het college gemandateerd tot het onder voorwaarden doen van strategische aankopen tot een bedrag van € 2.000.000,-. In 2021 zijn de voorwaarden voor strategische aankopen (inhoudelijk en procesmatig), verder aangescherpt. Dit naar aanleiding van door de raad overgenomen aanbevelingen van de concerncontroller.

Ten behoeve van het doen van strategische aankopen is, ná raadsbehandeling in maart 2019, een separaat

werkbudget in het leven geroepen. Met betrekking tot dit werkbudget wordt vanaf 2019 de volgende werkwijze gehanteerd:
- het college neemt (na consultering raad) een gemotiveerd besluit tot het doen van een strategische aankoop;
- de aankoop wordt administratief tijdelijk ten laste van het werkbudget strategische aankopen geboekt
- op een bepaald moment wordt de aankoop administratief opgenomen in een GREX dan wel overgeheveld worden naar de staat van activa. Dit gebeurt via de P&C cyclus dan wel bij de actualisering van het MPG (gaat dus via een raadsbesluit)
- zodra de aankoop niet meer op het werkbudget drukt, is er weer meer werkbudget beschikbaar (tot maximaal € 2.000.000,-)

In 2022 zijn er 3 aankopen gedaan ten laste van het strategisch aankoopkrediet. Van de aankopen zijn er 2 uitgaven gedaan in het kader van de gebiedsontwikkeling van het centrumplan. De uitgaven waren reeds in het MPG 2022 verantwoord en vastgesteld door de raad. De uitgaven zijn vanaf het voorbereidingskrediet door geboekt naar de grondexploitatie, daarmee neem het beschikbaar saldo van het krediet weer toe. Het werkbudget strategische aankopen per 31-12-2022 bedraagt afgerond € 1,85 mln.

Het verloop van het strategisch aankoopkrediet vanaf 2020, wordt in onderstaand overzicht volledig weergegeven:

Kredietruimte	2.000.000
Aankoop Van Eeghempanden	-851.269
Saldo < 31 december 2020	**1.148.731**
Aankoop perceel Clemensdomein	-150.959
Saldo 31 december 2020	**997.772**
Mutaties 2021	0
Saldo 31 december 2021	**997.772**
Overboeking Van Eeghempanden t.l.v. Victoriapark	851.269
Aankoop 61C	-181.120
Overboeking Kerstraat 61C t.l.v. Victoriapark	181.120
Aankoop 61D	-151.531
Overboeking Kerstraat 61D t.l.v. Victoriapark	151.531
Saldo 31 december 2022	**1.849.041**

Weerstandsvermogen en risico's
In de grondexploitaties zijn een aantal risico’s benoemd en uitgewerkt. Dit kunnen positieve (kansen) en negatieve risico’s zijn. Van alle risico’s is de kans op optreden bepaald en op basis daarvan zijn vervolgens deze risico’s gekwantificeerd.
Het beheersen van de risico’s draagt eraan bij om de projecten binnen de financiële kaders te laten verlopen. Bij de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit houden we rekening met de projectgebonden risico’s binnen de projectenportefeuille. De risico’s worden gekwalificeerd en vermenigvuldigd met een percentage van de kans van optreden van dit risico. De totale optelling van alle risico’s binnen de portefeuille vormt de claim op het weerstandvermogen.

Bijlage 1 Overzicht van reserves en voorzieningen

Nr.	Naam reserve / voorziening	programma	Raadsbesluit nieuw c.q.herzien	Omschrijving	Saldo aan het begin van 2024	Vermeerdering in 2024	Vermeerdering rente in 2024	Vermindering in 2024	Saldo aan het einde van 2024	Vermeerdering in 2025	Vermeerdering rente in 2025	Vermindering in 2025	Saldo aan het einde van 2025
	RUBRIEK A												
	Reserves van de Algemene Dienst												
B111110	Algemene Reserve - vrij besteedbaar	12	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 6.268.159	€ 584		€ 671.000	€ 5.597.743	€ 2.256.332		€ 155.000	€ 7.699.075
B111111	Algemene Reserve - weerstandsvermogen	12	10-12-2019	Nota Reserves 2019	€ 12.000.000	€ 0			€ 12.000.000	€ 0			€ 12.000.000
	Totaal rubriek A				€ 18.268.159	€ 584	€ 0	€ 671.000	€ 17.597.743	€ 2.256.332	€ 0	€ 155.000	€ 19.699.075
	RUBRIEK B												
	Bestemmingsreserves												
B120040	Reserve representatie Parade	8	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 56.725	€ 0		€ 0	€ 56.725	€ 0			€ 56.725
B120530	Reserve Parade	8			€ 100.000				€ 100.000				€ 100.000
B120043	Reserve Personele ontwikkelingen	1	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 143.500				€ 143.500				€ 143.500
B121420	Reserve decentralisatie onderwijs	5	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 5.091.945	€ 403.376		€ 426.934	€ 5.068.387	€ 403.412		€ 425.883	€ 5.045.916
B120614	Reserve "Kinderen doen mee"	9	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 31.431			€ 0	€ 31.431			€ 0	€ 31.431
B120830	Reserve bovenwijkse voorziening	6	23-5-2017	2e begr. wijz. 2017	€ 177.809				€ 177.809				€ 177.809
B120834	Reserve PALET	3	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 320.998	€ 16.015			€ 337.013	€ 16.015			€ 353.028
B120615	Reserve sociale vernieuwing/Wijkgerichte aanpak	8	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 46.408				€ 46.408				€ 46.408
B120616	Reserve Wet Inburgering	8	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 0				€ 0				€ 0
B120210	Reserve Revitalisering Landgraaf	8	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 98.321	€ 8.000			€ 106.321	€ 8.000			€ 114.321
B120510	Reserve Brunssum Beweegt (GIDS-gelden)	8	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 102.539				€ 102.539				€ 102.539
B120573	Egalisatiereserve speeltoestellen	1	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 72.000	€ 6.000			€ 78.000	€ 6.000			€ 84.000
B120511	Reserve Knelpunten Verenigingen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 236.405				€ 236.405				€ 236.405
B120020	Egalisatiereserve verkiezingen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 13.793	€ 40.000			€ 53.793	€ 40.000			€ 93.793
B120572	Reserve Bomenfonds	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 31.914	€ 11.250			€ 43.164	€ 11.250			€ 54.414
B120211	Reserve MOP wegen onderhoud	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 542.629				€ 542.629				€ 542.629
B120571	Reserve MOP groen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 0				€ 0				€ 0
B120212	Reserve MOP Openbare verlichting	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 435.172				€ 435.172				€ 435.172
B120310	Egalisatiereserve economische ontwikkelingen	10	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 111.175			€ 40.000	€ 71.175			€ 40.000	€ 31.175
B120833	Reserve Calamiteitenfonds Mijnschade Brunssum	11	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 0				€ 0				€ 0
B120617	Egalisatiereserve Huishouden op orde	6	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 2.543				€ 2.543				€ 2.543
B120618	Reserve Sociaal domein/Jeugd	3	2-11-2021	Begroting 2022	€ 0				€ 0				€ 0
B120320	Reserve Werkkapitaal Oostflankontwikkeling	11	11-10-2016	Nota Reserves 2016	€ 418.988				€ 418.988				€ 418.988
B120832	Herstructureringsreserve	11	10-11-2015	Jaarrekening 2018	€ 44.674				€ 44.674				€ 44.674
B120835	Reserve Aardgasvrije wijken	11	25-6-2019	Nota Reserves 2019	€ 4.367.798				€ 4.367.798				€ 4.367.798
B120837	Reserve Coronafonds	10	30-6-2020	Begroting 2017	€ 0				€ 0				€ 0
B120838	Reserve Volkshuisvestingsfonds	11	28-9-2021	6e Begr. Wijz. 2021	€ 4.623.514				€ 4.623.514				€ 4.623.514
B120839	Reserve Crisis- en herstelfonds	12	1-11-2022	Begroting 2023	€ 487.409				€ 487.409				€ 487.409
B120840	Reserve Stimulering Centrumgebied	10	21-12-2021	1e BeRap 2023	€ 150.000				€ 150.000				€ 150.000
B120575	Reserve VVV / wandel- en fietsstructuren	10	8-11-2016	Begroting 2017	€ 0				€ 0				€ 0
	Sub-totaal bestemmingsreserves				**€ 17.707.689**	**€ 484.641**	**€ 0**	**€ 466.934**	**€ 17.725.396**	**€ 484.677**	**€ 0**	**€ 465.883**	**€ 17.744.190**

Nr.	Naam reserve / voorziening	programma	Raadsbesluit nieuw c.q.herzien	Omschrijving	Saldo aan het begin van 2024	Vermeerdering in 2024	Vermeerdering rente in 2024	Vermindering in 2024	Saldo aan het einde van 2024	Vermeerdering in 2025	Vermeerdering rente in 2025	Vermindering in 2025	Saldo aan het einde van 2025
	Reserves ter dekking van kapitaallasten												
B121520	Reserve All Weatherbanen LTCB	8	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 39.600		€ 198,00	€ 3.498	€ 36.300		€ 181,50	€ 3.481	€ 33.001
B121617	Reserve gemeenschapshuis Klaver 4	6	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 23.588		€ 117,94	€ 1.428	€ 22.278		€ 111,39	€ 1.422	€ 20.967
B121521	Reserve kleedlokalen VV de Leeuw	8	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 63.181		€ 315,90	€ 4.528	€ 58.969		€ 294,84	€ 4.507	€ 54.756
B121524	Reserve Accommodatie Langeberg	8	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 964.440		€ 4.822,20	€ 58.402	€ 910.860		€ 4.554,30	€ 58.134	€ 857.281
B121525	Reserve BSV-Limburgia accommodatie	8	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 303.394		€ 1.516,97	€ 19.364	€ 285.547		€ 1.427,74	€ 19.274	€ 267.701
B121526	Reserve Ir.de Katstraat accommodatie TTV	8	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 101.488		€ 507,44	€ 6.850	€ 95.146		€ 475,73	€ 6.819	€ 88.803
B121030	Reserve Renovatie Hoogbouw	1	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 743.922		€ 37.964,00	€ 87.558	€ 694.328		€ 35.433,00	€ 85.028	€ 644.733
B121616	Reserve huisvesting Scouting Willibrordus	1	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 120.413		€ 602,07	€ 8.128	€ 112.888		€ 564,44	€ 8.090	€ 105.362
B121210	Reserve rotonden Emmaweg	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 261.052		€ 1.305,26	€ 17.621	€ 244.737		€ 1.223,68	€ 17.539	€ 228.421
B121612	Reserve Brede School Langeberg	5	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 1.770.720		€ 8.853,60	€ 65.745	€ 1.713.829		€ 8.569,14	€ 65.745	€ 1.656.653
B121570	Reserve Opwaardering Pompgebouwen	8	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 183.229		€ 916,15	€ 11.694	€ 172.451		€ 862,26	€ 11.640	€ 161.673
B121613	Reserve Brede School Treebeek	5	22-10-2019	2e berap 2019	€ 596.808		€ 2.984,04	€ 20.830	€ 578.962		€ 2.894,81	€ 20.830	€ 561.026
B121213	Reserve aanpassen bushaltes	7	23-5-2017	Nota Reserves 2019	€ 51.272		€ 256,36	€ 3.272	€ 48.256		€ 241,28	€ 3.257	€ 45.240
B121527	Reserve huisvesting Robin Hood	8	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 102.042		€ 510,21	€ 5.881	€ 96.672		€ 483,36	€ 5.854	€ 91.301
B121614	Reserve Brede School Centrum	5	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 481.600		€ 2.408,00	€ 17.458	€ 466.550		€ 2.332,75	€ 17.383	€ 451.500
B121212	Reserve Verlichtingsplan Lindeplein	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 120.000		€ 600,00	€ 10.600	€ 110.000		€ 550,00	€ 10.550	€ 100.000
B121615	Reserve Nieuwbouw Brikke Oave	6	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 802.379		€ 4.011,89	€ 27.196	€ 779.195		€ 3.895,97	€ 27.196	€ 755.895
B121211	Reserve parkeerplaats Schinvelderstraat	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 17.333		€ 86,66	€ 1.420	€ 15.999		€ 80,00	€ 1.413	€ 14.666
B121523	Nieuwe reserve Kunstgrasveld SV Brunssum	8	11-10-2016	ProRap 2016	€ 50.000		€ 250,00	€ 25.250	€ 25.000		€ 125,00	€ 25.125	€ 0
B121214	Reserve renovatie Muziekbuurt	7	24-10-2017	ProRap 2017	€ 760.000		€ 3.800,00	€ 35.467	€ 728.333		€ 3.641,66	€ 35.308	€ 696.666
B121528	Reserve SV De Leeuw kunstgrasveld (Toplaag)	8	7-11-2017	Begroting 2018	€ 142.615		€ 713,08	€ 29.236	€ 114.092		€ 570,46	€ 29.093	€ 85.570
B121529	Reserve SV Langeberg kunstgrasveld (Toplaag)	8	7-11-2017	Begroting 2018	€ 142.615		€ 713,08	€ 29.236	€ 114.092		€ 570,46	€ 29.093	€ 85.570
B121215	Reserve Voorbereidingskrediet Centrum	11	23-9-2020	2e berap 2021	€ 540.000		€ 2.700,00	€ 62.700	€ 480.000		€ 2.400,00	€ 62.400	€ 420.000
B121618	Reserve Maatschappelijke voorziening Treebeek	5	22-10-2019	2e berap 2019	€ 2.007.600		€ 10.038,00	€ 81.738	€ 1.935.900		€ 9.679,50	€ 81.379	€ 1.864.201
	Sub-totaal reserves ter dekking kap.lasten				**€ 10.389.291**	**€ 0**	**€ 86.191**	**€ 635.100**	**€ 9.840.382**	**€ 0**	**€ 81.163**	**€ 630.560**	**€ 9.290.986**
	Totaal rubriek B				**€ 28.096.981**	**€ 484.641**	**€ 86.191**	**€ 1.102.034**	**€ 27.565.779**	**€ 484.677**	**€ 81.163**	**€ 1.096.443**	**€ 27.035.176**
	Totaal rubrieken A + B				**€ 46.365.140**	**€ 485.225**	**€ 86.191**	**€ 1.773.034**	**€ 45.163.522**	**€ 2.741.009**	**€ 81.163**	**€ 1.251.443**	**€ 46.734.251**
	RUBRIEK C												
	Voorzieningen												
G043100	Voorziening groot onderh. gem. gebouw.	1	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 1.381.531	€ 869.229		€ 562.242	€ 1.688.518	€ 869.742		€ 1.222.844	€ 1.335.416
G043500	Voorziening groot onderhoud Rombouts/BIEB	5	26-5-2020	1e Berap 2020	€ 126.150	€ 42.050		€ 18.000	€ 150.200	€ 42.050		€ 40.000	€ 152.250
G043610	Voorziezing groot onderhoud BMV-Oost	5	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 393.945	€ 85.618		€ 155.000	€ 324.563	€ 85.618		€ 427.000	-€ 16.819
G043611	Voorziening groot onderhoud Brede School Langeberg	5	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 90.134	€ 22.600		€ 4.000	€ 108.734	€ 22.600		€ 4.000	€ 127.334
G043612	Voorziening groot onderhoud Brede School Treebeek	5	2-2-2010	Raadbesluit bouw	€ 334.100	€ 41.909		€ 20.000	€ 356.009	€ 41.909		€ 21.000	€ 376.918
G043613	Voorziening groot onderhoud Brede School Centrum	5	5-4-2011	Raadbesluit bouw	€ 246.819	€ 35.484		€ 36.000	€ 246.303	€ 35.484		€ 34.000	€ 247.787
G043614	Voorziening groot onderhoud Sporthal Treebeek	5	2-2-2010	Raadbesluit bouw	€ 123.706	€ 20.000		€ 73.000	€ 70.706	€ 20.000		€ 15.000	€ 75.706
B111207	Voorziening wachtgelden B&W	1	25-6-2019	Jaarrekening 2018	€ 190.720			€ 143.040	€ 47.680			€ 47.680	€ 0
B111208	Voorziening Verlofsparen	12		Jaarrekening 2022	€ 117.767				€ 117.767				€ 117.767
B111204	Voorziening Riool-compartiment investeringen	**9**	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 65.416	€ 1.114.000		€ 1.114.000	€ 65.416	€ 1.114.000		€ 1.114.000	€ 65.416
	Totaal rubriek C				**€ 3.070.288**	**€ 2.230.890**	**€ 0**	**€ 2.125.282**	**€ 3.175.896**	**€ 2.231.403**	**€ 0**	**€ 2.925.524**	**€ 2.481.775**
	Totaal rubrieken A / B / C				**€ 49.435.427**	**€ 2.716.115**	**€ 86.191**	**€ 3.898.316**	**€ 48.339.418**	**€ 4.972.412**	**€ 81.163**	**€ 4.176.967**	**€ 49.216.026**

Nr.	Naam reserve / voorziening	programma	Raadsbesluit nieuw c.q.herzien	Omschrijving	Saldo aan het einde van 2025	Vermeerdering in 2026	Vermeerdering rente in 2026	Vermindering in 2026	Saldo aan het einde van 2026	Vermeerdering in 2027	Vermeerdering rente in 2027	Vermindering in 2027	Saldo aan het einde van 2027
	RUBRIEK A												
	Reserves van de Algemene Dienst												
B111110	Algemene Reserve - vrij besteedbaar	12	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 7.699.075	€ 0		€ 1.181.079	€ 6.517.996	€ 0		€ 584.025	€ 5.933.971
B111111	Algemene Reserve - weerstandsvermogen	12	10-12-2019	Nota Reserves 2019	€ 12.000.000	€ 0			€ 12.000.000	€ 0			€ 12.000.000
	Totaal rubriek A				€ 19.699.075	€ 0	€ 0	€ 1.181.079	€ 18.517.996	€ 0	€ 0	€ 584.025	€ 17.933.971
	RUBRIEK B												
	Bestemmingsreserves												
B120040	Reserve representatie Parade	8	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 56.725	€ 0			€ 56.725	€ 0			€ 56.725
B120530	Reserve Parade	8			€ 100.000				€ 100.000				€ 100.000
B120043	Reserve Personele ontwikkelingen	1	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 143.500				€ 143.500				€ 143.500
B120050	Reserve Risico Lening Atrium	1	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 0				€ 0				€ 0
B121420	Reserve decentralisatie onderwijs	5	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 5.045.916	€ 403.412		€ 425.330	€ 5.023.998	€ 403.412		€ 424.139	€ 5.003.271
B120614	Reserve "Kinderen doen mee"	9	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 31.431			€ 0	€ 31.431			€ 0	€ 31.431
B120830	Reserve bovenwijkse voorziening	6	23-5-2017	2e begr. wijz. 2017	€ 177.809				€ 177.809				€ 177.809
B120834	Reserve PALET	3	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 353.028	€ 16.015			€ 369.043	€ 16.015			€ 385.058
B120615	Reserve sociale vernieuwing/Wijkgerichte aanpak	8	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 46.408				€ 46.408				€ 46.408
B120616	Reserve Wet Inburgering	8	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 0				€ 0				€ 0
B120531	Reserve Ilse Frankenthalstichting	8	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 0				€ 0				€ 0
B120210	Reserve Revitalisering Landgraaf	8	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 114.321	€ 8.000			€ 122.321	€ 8.000			€ 130.321
B120510	Reserve Brunssum Beweegt (GIDS-gelden)	8	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 102.539				€ 102.539				€ 102.539
B120573	Egalisatiereserve speeltoestellen	1	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 84.000	€ 6.000			€ 90.000	€ 6.000			€ 96.000
B120511	Reserve Knelpunten Verenigingen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 236.405				€ 236.405				€ 236.405
B120020	Egalisatiereserve verkiezingen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 93.793	€ 40.000			€ 133.793	€ 40.000			€ 173.793
B120572	Reserve Bomenfonds	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 54.414	€ 11.250			€ 65.664	€ 11.250			€ 76.914
B120211	Reserve MOP wegen onderhoud	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 542.629				€ 542.629				€ 542.629
B120571	Reserve MOP groen	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 0				€ 0				€ 0
B120212	Reserve MOP Openbare verlichting	7	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 435.172				€ 435.172				€ 435.172
B120310	Egalisatiereserve economische ontwikkelingen	10	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 31.175				€ 31.175				€ 31.175
B120833	Reserve Calamiteitenfonds Mijnschade Brunssum	11	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 0				€ 0				€ 0
B120617	Egalisatiereserve Huishouden op orde	6	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 2.543				€ 2.543				€ 2.543
B120618	Reserve Sociaal domein/Jeugd	3	2-11-2021	Begroting 2022	€ 0				€ 0				€ 0
B120320	Reserve Werkkapitaal Oostflankontwikkeling	11	11-10-2016	Nota Reserves 2016	€ 418.988				€ 418.988				€ 418.988
B120832	Herstructureringsreserve	11	10-11-2015	Jaarrekening 2018	€ 44.674				€ 44.674				€ 44.674
B120835	Reserve Aardgasvrije wijken	11	25-6-2019	Nota Reserves 2019	€ 4.367.798				€ 4.367.798				€ 4.367.798
B111112	Algemene reserve grondexploitatie	7	10-12-2019	Raadsbesluit	€ 0				€ 0				€ 0
B120836	Reserve Parkeerfonds	12	7-11-2006	Jaarrekening 2019	€ 0				€ 0				€ 0
B120837	Reserve Coronafonds	10	30-6-2020	Begroting 2017	€ 0				€ 0				€ 0
B120838	Reserve Volkshuisvestingsfonds	11	28-9-2021	6e Begr. Wijz. 2021	€ 4.623.514				€ 4.623.514				€ 4.623.514
B120839	Reserve Crisis- en herstelfonds	12	1-11-2022	Begroting 2023	€ 487.409				€ 487.409				€ 487.409
B120840	Reserve Stimulering Centrumgebied	10	21-12-2021	1e BeRap 2023	€ 150.000				€ 150.000				€ 150.000
B120575	Reserve VVV / wandel- en fietsstructuren	10	8-11-2016	Begroting 2017	€ 0				€ 0				€ 0
	Sub-totaal bestemmingsreserves				**€ 17.744.190**	**€ 484.677**	**€ 0**	**€ 425.330**	**€ 17.803.537**	**€ 484.677**	**€ 0**	**€ 424.139**	**€ 17.864.075**

Nr.	Naam reserve / voorziening	programma	Raadsbesluit nieuw c.q.herzien	Omschrijving	Saldo aan het einde van 2025	Vermeerdering in 2026	Vermeerdering rente in 2026	Vermindering in 2026	Saldo aan het einde van 2026	Vermeerdering in 2027	Vermeerdering rente in 2027	Vermindering in 2027	Saldo aan het einde van 2027
	Reserves ter dekking van kapitaallasten												
B121520	Reserve All Weatherbanen LTCB	8	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 33.001		€ 165,00	€ 3.465	€ 29.701		€ 148,50	€ 3.448	€ 26.401
B121617	Reserve gemeenschapshuis Klaver 4	6	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 20.967		€ 104,84	€ 1.415	€ 19.657		€ 98,29	€ 1.409	€ 18.346
B121521	Reserve kleedlokalen VV de Leeuw	8	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 54.756		€ 273,78	€ 4.486	€ 50.544		€ 252,72	€ 4.465	€ 46.332
B121524	Reserve Accommodatie Langeberg	8	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 857.281		€ 4.286,40	€ 57.866	€ 803.701		€ 4.018,50	€ 57.598	€ 750.121
B121525	Reserve BSV-Limburgia accommodatie	8	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 267.701		€ 1.338,51	€ 19.185	€ 249.855		€ 1.249,27	€ 19.096	€ 232.008
B121526	Reserve Ir.de Katstraat accommodatie TTV	8	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 88.803		€ 444,01	€ 6.787	€ 82.460		€ 412,30	€ 6.755	€ 76.117
B121030	Reserve Renovatie Hoogbouw	1	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 644.733		€ 32.903,00	€ 82.497	€ 595.139		€ 30.371,00	€ 79.966	€ 545.544
B121616	Reserve huisvesting Scouting Willibrordus	1	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 105.362		€ 526,81	€ 8.053	€ 97.836		€ 489,18	€ 8.015	€ 90.310
B121210	Reserve rotonden Emmaweg	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 228.421		€ 1.142,11	€ 17.458	€ 212.105		€ 1.060,53	€ 17.376	€ 195.790
B121612	Reserve Brede School Langeberg	5	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 1.656.653		€ 8.283,27	€ 65.745	€ 1.599.191		€ 7.995,96	€ 65.745	€ 1.541.442
B121570	Reserve Opwaardering Pompgebouwen	8	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 161.673		€ 808,37	€ 11.587	€ 150.895		€ 754,47	€ 11.533	€ 140.116
B121613	Reserve Brede School Treebeek	5	22-10-2019	2e berap 2019	€ 561.026		€ 2.805,13	€ 20.830	€ 543.002		€ 2.715,01	€ 20.830	€ 524.887
B121213	Reserve aanpassen bushaltes	7	23-5-2017	Nota Reserves 2019	€ 45.240		€ 226,20	€ 3.242	€ 42.225		€ 211,12	€ 3.227	€ 39.209
B121527	Reserve huisvesting Robin Hood	8	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 91.301		€ 456,50	€ 5.827	€ 85.930		€ 429,65	€ 5.800	€ 80.560
B121614	Reserve Brede School Centrum	5	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 451.500		€ 2.257,50	€ 17.307	€ 436.450		€ 2.182,25	€ 17.232	€ 421.400
B121212	Reserve Verlichtingsplan Lindeplein	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 100.000		€ 500,00	€ 10.500	€ 90.000		€ 450,00	€ 10.450	€ 80.000
B121615	Reserve Nieuwbouw Brikke Oave	6	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 755.895		€ 3.779,47	€ 27.196	€ 732.478		€ 3.662,39	€ 27.196	€ 708.944
B121211	Reserve parkeerplaats Schinvelderstraat	7	10-11-2015	Nota Reserves 2019	€ 14.666		€ 73,33	€ 1.407	€ 13.333		€ 66,66	€ 1.400	€ 11.999
B121523	Nieuwe reserve Kunstgrasveld SV Brunssum	8	11-10-2016	ProRap 2016	€ 0		€ 0,00	€ 0	€ 0		€ 0,00	€ 0	€ 0
B121214	Reserve renovatie Muziekbuurt	7	24-10-2017	ProRap 2017	€ 696.666		€ 3.483,33	€ 35.150	€ 665.000		€ 3.325,00	€ 34.992	€ 633.333
B121528	Reserve SV De Leeuw kunstgrasveld (Toplaag)	8	7-11-2017	Begroting 2018	€ 85.570		€ 427,85	€ 28.951	€ 57.046		€ 285,23	€ 28.808	€ 28.524
B121529	Reserve SV Langeberg kunstgrasveld (Toplaag)	8	7-11-2017	Begroting 2018	€ 85.570		€ 427,85	€ 28.951	€ 57.046		€ 285,23	€ 28.808	€ 28.524
B121215	Reserve Voorbereidingskrediet Centrum	11	23-9-2020	2e berap 2021	€ 420.000		€ 2.100,00	€ 62.100	€ 360.000		€ 1.800,00	€ 61.800	€ 300.000
B121618	Reserve Maatschappelijke voorziening Treebeek	5	22-10-2019	2e berap 2019	€ 1.864.201		€ 9.321,00	€ 81.021	€ 1.792.501		€ 8.962,50	€ 80.663	€ 1.720.801
	Sub-totaal reserves ter dekking kap.lasten				**€ 9.290.986**	**€ 0**	**€ 76.134**	**€ 601.026**	**€ 8.766.094**	**€ 0**	**€ 71.226**	**€ 596.612**	**€ 8.240.708**
	Totaal rubriek B				**€ 27.035.176**	**€ 484.677**	**€ 76.134**	**€ 1.026.356**	**€ 26.569.631**	**€ 484.677**	**€ 71.226**	**€ 1.020.751**	**€ 26.104.783**
	Totaal rubrieken A + B				**€ 46.734.251**	**€ 484.677**	**€ 76.134**	**€ 2.207.435**	**€ 45.087.627**	**€ 484.677**	**€ 71.226**	**€ 1.604.776**	**€ 44.038.754**
	RUBRIEK C												
	Voorzieningen												
G043100	Voorziening groot onderh. gem. gebouw.	1	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 1.335.416	€ 870.345		€ 1.118.456	€ 1.087.305	€ 871.054		€ 906.951	€ 1.051.408
G043500	Voorziening groot onderhoud Rombouts/BIEB	5	26-5-2020	1e Berap 2020	€ 152.250	€ 42.050		€ 155.000	€ 39.300	€ 42.050		€ 81.350	€ 0
G043610	Voorziezing groot onderhoud BMV-Oost	5	10-11-2015	Nota Reserves 2016	-€ 16.819	€ 85.618		€ 35.000	€ 33.799	€ 85.618		€ 21.000	€ 98.417
G043611	Voorziening groot onderhoud Brede School Langeberg	5	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 127.334	€ 22.600		€ 36.000	€ 113.934	€ 22.600		€ 6.000	€ 130.534
G043612	Voorziening groot onderhoud Brede School Treebeek	5	2-2-2010	Raadbesluit bouw	€ 376.918	€ 41.909		€ 133.000	€ 285.827	€ 41.909		€ 23.000	€ 304.736
G043613	Voorziening groot onderhoud Brede School Centrum	5	5-4-2011	Raadbesluit bouw	€ 247.787	€ 35.484		€ 102.000	€ 181.271	€ 35.484		€ 30.000	€ 186.755
G043614	Voorziening groot onderhoud Sporthal Treebeek	5	2-2-2010	Raadbesluit bouw	€ 75.706	€ 20.000		€ 36.000	€ 59.706	€ 20.000		€ 10.000	€ 69.706
B111207	Voorziening wachtgelden B&W	1	25-6-2019	Jaarrekening 2018	€ 0				€ 0				€ 0
B111208	Voorziening Verlofsparen	12		Jaarrekening 2022	€ 117.767				€ 117.767				€ 117.767
B111204	Voorziening Riool-compartiment investeringen	**9**	10-11-2015	Nota Reserves 2016	€ 65.416	€ 1.114.000		€ 1.114.000	€ 65.416	€ 1.114.000		€ 1.114.000	€ 65.416
	Totaal rubriek C				**€ 2.481.775**	**€ 2.232.006**	**€ 0**	**€ 2.729.456**	**€ 1.984.325**	**€ 2.232.715**	**€ 0**	**€ 2.192.301**	**€ 2.024.739**
	Totaal rubrieken A / B / C				**€ 49.216.026**	**€ 2.716.683**	**€ 76.134**	**€ 4.936.891**	**€ 47.071.952**	**€ 2.717.392**	**€ 71.226**	**€ 3.797.077**	**€ 46.063.493**

Bijlage 2 Overzicht verloop algemene reserve

Bedragen x € 1.000	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar
	2024	2025	2026	2027
	1-1-2024	1-1-2025	1-1-2026	1-1-2027
Algemene reserve vrij besteedbaar 1/1	6.268	5.598	7.699	6.518
Sluitend maken begroting 2024-2027 (nog vast te stellen)	1	926	0	0
Reservering/Inzet inzake Ravijnjaar 2026 ev (nog vast te stellen)	0	1.330	-1.141	-189
Bij: September circulaire 2023 algemene uitkering	0	0	0	0
Af: Viering 80 jaar bevrijding	-75			
Af: Implementatie Omgevingswet	-100			
Af: Schutterspark	-120	-80		
Af: Taalrijke voorziening Brunssum Noord	-100			
Af: inzake badhokjes	-31			
Af: budget doorontwikkeling afd. ROV cf Voorjaarsbrief 2021	-155	-75		
Af: budget Parkstad route ivm stikstofproblematiek	-50			
Af: Professionalisering OLT	-40			
Af: Parade 2027				-355
Af: inhuur tbv binnenstedelijke transformatie			-40	-40
Algemene reserve vrij besteedbaar 31/12	5.598	7.699	6.518	5.934
Algemene reserve - weerstandsvermogen 1/1 - 31/12	12.000	12.000	12.000	12.000
Raming Algemene reserve - totaal per 31 dececember	17.598	19.699	18.518	17.934

Bijlage 3 Overzicht uitgeleende en opgenomen gelden

GEMEENTE BRUNSSUM	STAAT VAN UITGELEENDE GELDEN						BEGROTING 2024							
Omschrijving	Lening nummer	Oorspronkelijk bedrag van de lening aan het begin van 2024	Vermeer-deringen	Verminde-ringen	Oorspronkelijk bedrag van de lening aan het eind van 2024 (kolom 2+3-4)	Jaar van aflos-sing	Totaal van de aflossingen aan begin van 2024	Aflossingen in 2024	Boekwaarde aan het begin van 2024 (kolom 5-10)	Boekwaarde aan het einde 2024 (13-11+3-4)	Toegerekende rentelasten 2024	Totaal van de rente en afl. 2024 Bedrag (11/12+15)	Verval datum	Rente werke-lijk betrek-king hebbend op het jaar 2024
1		2	3	4	5	9	10	11	13	14	15	16	18	
Stichting "Weller Wonen"														
12 EGKS-woningen, grondvoorschot	U011	15.440	-	-	15.440	2027	14.475	207	965	758	39	245	31-dec	39
12 EGKS-woningen, bouwvoorschot	U012	72.024	-	-	72.024	2027	67.521	965	4.503	3.538	180	1.145	31-dec	180
39 EGKS-woningen, grondvoorschot	U013	29.220	-	-	29.220	2034	18.418	802	10.802	10.000	432	1.234	31-dec	432
Complex 46 woningen, grond PSV192	U015	10.793	-	-	10.793	2024	10.355	438	438	-0	18	456	31-dec	18
Complex 287 woningen, grond PSV16/PV222	U018	179.120	-	-	179.120	2031	126.692	5.737	52.428	46.691	2.228	7.965	31-dec	2.228
Complex 85 woningen, grond PSV16/PV573	U020	84.063	-	-	84.063	2033	55.294	2.399	28.770	26.371	1.151	3.550	31-dec	1.151
Complex 45 woningen, grond PSV16/PV573	U022	60.705	-	-	60.705	2033	39.930	1.733	20.775	19.042	831	2.564	31-dec	831
Complex 36 etagewoningen, grond PSV 193/PV 88	U024	32.005	-	-	32.005	2030	23.824	1.050	8.180	7.130	337	1.387	31-dec	337
Complex 75 woningen, grond PSV193	U027	52.031	-	-	52.031	2030	39.065	1.645	12.966	11.322	519	2.163	31-dec	519
Complex 63 etagewoningen, grond PSV 193/V 13600	U029	45.026	-	-	45.026	2029	35.074	1.503	9.952	8.449	398	1.901	31-dec	398
Complex 67 woningen, grond PSV193/ V12209	U032	25.212	-	-	25.212	2027	21.169	980	4.043	3.063	172	1.151	31-dec	172
Complex 21 woningen, grond PSV193/ V 14433	U034	12.170	-	-	12.170	2029	9.459	416	2.711	2.295	112	528	31-dec	112
Complex 108 woningen, grond PSV193/ V14433	U036	19.414	-	-	19.414	2026	17.119	738	2.296	1.558	95	832	31-dec	95
Idem, grondvoorschot	U037	28.394	-	-	28.394	2026	25.104	1.055	3.291	2.236	132	1.186	31-dec	132
Totaal Stichting "Weller Wonen"		**665.619**	**-**	**-**	**665.619**		**503.498**	**19.667**	**162.121**	**142.454**	**6.643**	**26.310**		**6.643**
Geldleningen verenigingen en stichtingen etc.														
ISD-BOL Renovatie hoogbouw, gebouw	U100	1.245.247			1.245.247	2038	622.620	41.508	622.627	581.119	37.358	78.866	31-dec	37.358
Drumfanfare / Majorettenpeloton Parcifal	U103	16.050			16.050	2032	1.605	1.863	14.445	12.582	72	1.935	31-dec	72
Fanfare Harpe Davids (nieuw 2015)	U106	13.770			13.770		11.016	1.377	2.754	1.377	124	1.501	31-dec	124
Lening WoonWijzerWinkel Zuid Limburg BV	U119	122.716	22.000		144.716		-	-	122.716	144.716	5.789	5.789	31-dec	5.789
Lening Enexis 2020	U120	2.000.000			2.000.000		-	-	2.000.000	2.000.000	28.000	28.000	30-nov	25.628
Geldleningen burgers inzake zonnepanelen	div.	3.802.049			3.802.049		1.494.408	230.000	2.307.642	2.077.642	34.615	264.615	31-dec	34.615
Totaal geldleningen verenigingen en stichtingen		**7.199.832**	**22.000**	**-**	**7.221.832**		**2.129.649**	**274.748**	**5.070.183**	**4.817.435**	**105.957**	**380.705**		**103.585**
Totaal Rente en Afschrijving		**7.865.451**	**22.000**	**-**	**7.887.451**		**2.633.147**	**294.415**	**5.232.304**	**4.959.889**	**112.600**	**407.015**		**110.228**

GEMEENTE BRUNSSUM	STAAT VAN UITGELEENDE GELDEN						BEGROTING 2025								
Omschrijving	Lening nummer	Oorspronkelijk bedrag van de lening aan het begin van 2025	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Oorspronkelijk bedrag van de lening aan het eind van 2025 (kolom 2+3-4)	Jaar van aflos-sing	Totaal van de aflossingen aan begin van 2025	Aflossingen in 2025	Boekwaarde aan het begin van 2025 (kolom 5-10)	Boekwaarde aan het einde 2025 (13-11+3-4)	Toegerekende rentelasten 2025	Totaal van de rente en afl. 2025 Bedrag (11/12+15)	Verval datum	Rente werke-lijk betrek-king hebbend op het jaar 2025	
1		2	3	4	5	9	10	11	13	14	15	16	18		
Stichting "Weller Wonen"															
12 EGKS-woningen, grondvoorschot	U011	15.440	-	-	15.440	2027	14.682	207	758	552	30	237	31-dec	30	
12 EGKS-woningen, bouwvoorschot	U012	72.024	-	-	72.024	2027	68.486	965	3.538	2.573	142	1.107	31-dec	142	
39 EGKS-woningen, grondvoorschot	U013	29.220	-	-	29.220	2034	19.220	834	10.000	9.166	400	1.234	31-dec	400	
Complex 46 woningen, grond PSV192	U015	10.793	-	-	10.793	2024	10.793	-	-	-	-	-	31-dec	-	
Complex 287 woningen, grond PSV16/PV222	U018	179.120	-	-	179.120	2031	132.429	5.981	46.691	40.710	1.984	7.965	31-dec	1.984	
Complex 85 woningen, grond PSV16/PV573	U020	84.063	-	-	84.063	2033	57.693	2.495	26.371	23.876	1.055	3.550	31-dec	1.055	
Complex 45 woningen, grond PSV16/PV573	U022	60.705	-	-	60.705	2033	41.663	1.802	19.042	17.240	762	2.564	31-dec	762	
Complex 36 etagewoningen, grond PSV 193/PV 88	U024	32.005	-	-	32.005	2030	24.874	1.093	7.130	6.037	294	1.387	31-dec	294	
Complex 75 woningen, grond PSV193	U027	52.031	-	-	52.031	2030	40.710	1.711	11.322	9.611	453	2.163	31-dec	453	
Complex 63 etagewoningen, grond PSV 193/V 13600	U029	45.026	-	-	45.026	2029	36.577	1.564	8.449	6.885	338	1.901	31-dec	338	
Complex 67 woningen, grond PSV193/ V12209	U032	25.212	-	-	25.212	2027	22.149	1.021	3.063	2.042	130	1.151	31-dec	130	
Complex 21 woningen, grond PSV193/ V 14433	U034	12.170	-	-	12.170	2029	9.875	433	2.295	1.862	95	528	31-dec	95	
Complex 108 woningen, grond PSV193/ V14433	U036	19.414	-	-	19.414	2026	17.856	768	1.558	790	64	832	31-dec	64	
Idem, grondvoorschot	U037	28.394	-	-	28.394	2026	26.158	1.097	2.236	1.139	89	1.186	31-dec	89	
Totaal Stichting "Weller Wonen"		**665.619**	**-**	**-**	**665.619**		**523.166**	**19.970**	**142.454**	**122.483**	**5.836**	**25.807**		**5.836**	
Geldleningen verenigingen en stichtingen etc.															
ISD-BOL Renovatie hoogbouw, gebouw	U100	1.245.247			1.245.247	2038	664.128	41.508	581.119	539.611	34.867	76.375	31-dec	34.867	
Drumfanfare / Majorettenpeloton Parcifal	U103	16.050			16.050	2032	3.468	1.605	12.582	10.977	63	1.668	31-dec	63	
Fanfare Harpe Davids (nieuw 2015)	U106	13.770			13.770		12.393	1.377	1.377	-	62	1.439	31-dec	62	
Lening Enexis 2020	U120	2.000.000			2.000.000		-	-	2.000.000	2.000.000	28.000	28.000	30-nov	25.628	
Lening WoonWijzerWinkel Zuid Limburg BV	U119	144.716			144.716		-	14.472	144.716	130.244	5.789	20.260	31-dec	5.789	
Geldleningen burgers inzake zonnepanelen	div.	3.802.049			3.802.049		1.724.408	225.000	2.077.642	1.852.642	31.165	256.165	31-dec	31.165	
Totaal geldleningen verenigingen en stichtingen		**7.221.832**	**-**	**-**	**7.221.832**		**2.404.397**	**283.962**	**4.817.435**	**4.533.474**	**99.945**	**383.907**		**97.574**	
Totaal Rente en Afschrijving		**7.887.451**	**-**	**-**	**7.887.451**		**2.927.562**	**303.932**	**4.959.889**	**4.655.957**	**105.782**	**409.714**		**103.410**	

GEMEENTE BRUNSSUM	STAAT VAN UITGELEENDE GELDEN					BEGROTING 2026								
Omschrijving	Lening nummer	Oorspronkelijk bedrag van de lening aan het begin van 2026	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Oorspronkelijk bedrag van de lening aan het eind van 2026 (kolom 2+3-4)	Jaar van aflos-sing	Totaal van de aflossingen aan begin van 2026	Aflossingen in 2026	Boekwaarde aan het begin van 2026 (kolom 5-10)	Boekwaarde aan het einde 2026 (13-11+3-4)	Toegerekende rentelasten 2026	Totaal van de rente en afl. 2026 Bedrag (11/12+15)	Verval datum	Rente werke-lijk betrek-king hebbend op het jaar 2026
1		2	3	4	5	9	10	11	13	14	15	16	18	
Stichting "Weller Wonen"														
12 EGKS-woningen, grondvoorschot	U011	15.440	-	-	15.440	2027	14.888	207	552	345	22	229	31-dec	22
12 EGKS-woningen, bouwvoorschot	U012	72.024	-	-	72.024	2027	69.451	965	2.573	1.608	103	1.068	31-dec	103
39 EGKS-woningen, grondvoorschot	U013	29.220	-	-	29.220	2034	20.054	867	9.166	8.299	367	1.234	31-dec	367
Complex 46 woningen, grond PSV192	U015	10.793	-	-	10.793	2024	10.793	-	-	-	-	-	31-dec	-
Complex 287 woningen, grond PSV16/PV222	U018	179.120	-	-	179.120	2031	138.410	6.235	40.710	34.474	1.730	7.965	31-dec	1.730
Complex 85 woningen, grond PSV16/PV573	U020	84.063	-	-	84.063	2033	60.188	2.595	23.876	21.281	955	3.550	31-dec	955
Complex 45 woningen, grond PSV16/PV573	U022	60.705	-	-	60.705	2033	43.465	1.874	17.240	15.366	690	2.564	31-dec	690
Complex 36 etagewoningen, grond PSV 193/PV 88	U024	32.005	-	-	32.005	2030	25.968	1.138	6.037	4.899	249	1.387	31-dec	249
Complex 75 woningen, grond PSV193	U027	52.031	-	-	52.031	2030	42.420	1.779	9.611	7.832	384	2.163	31-dec	384
Complex 63 etagewoningen, grond PSV 193/V 13600	U029	45.026	-	-	45.026	2029	38.141	1.626	6.885	5.259	275	1.901	31-dec	275
Complex 67 woningen, grond PSV193/ V12209	U032	25.212	-	-	25.212	2027	23.170	1.065	2.042	977	87	1.151	31-dec	87
Complex 21 woningen, grond PSV193/ V 14433	U034	12.170	-	-	12.170	2029	10.308	451	1.862	1.411	77	528	31-dec	77
Complex 108 woningen, grond PSV193/ V14433	U036	19.414	-	-	19.414	2026	18.624	790	790	0	33	823	31-dec	33
Idem, grondvoorschot	U037	28.394	-	-	28.394	2026	27.255	1.139	1.139	-0	46	1.185	31-dec	46
Totaal Stichting "Weller Wonen"		**665.619**	**-**	**-**	**665.619**		**543.136**	**20.732**	**122.483**	**101.752**	**5.017**	**25.749**		**5.017**
Geldleningen verenigingen en stichtingen etc.														
ISD-BOL Renovatie hoogbouw, gebouw	U100	1.245.247			1.245.247	2038	705.636	41.508	539.611	498.103	32.377	73.885	31-dec	32.377
Drumfanfare / Majorettenpeloton Parcifal	U103	16.050			16.050	2032	5.073	1.605	10.977	9.372	55	1.660	31-dec	55
Lening WoonWijzerWinkel Zuid Limburg BV	U119	144.716			144.716		14.472	14.472	130.244	115.773	5.210	19.681	31-dec	5.210
Lening Enexis 2020	U120	2.000.000			2.000.000		-	-	2.000.000	2.000.000	28.000	28.000	30-nov	25.628
Geldleningen burgers inzake zonnepanelen	div.	3.802.049			3.802.049		1.949.408	220.000	1.852.642	1.632.642	27.790	247.790	31-dec	27.790
Totaal geldleningen verenigingen en stichtingen		**7.208.062**	**-**	**-**	**7.208.062**		**2.674.588**	**277.585**	**4.533.474**	**4.255.889**	**93.431**	**371.016**		**91.059**
Totaal Rente en Afschrijving		**7.873.681**	**-**	**-**	**7.873.681**		**3.217.724**	**298.316**	**4.655.957**	**4.357.641**	**98.448**	**396.764**		**96.076**

GEMEENTE BRUNSSUM	STAAT VAN UITGELEENDE GELDEN					BEGROTING 2027								
Omschrijving	Lening nummer	Oorspronkelijk bedrag van de lening aan het begin van 2027	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Oorspronkelijk bedrag van de lening aan het eind van 2027 (kolom 2+3-4)	Jaar van aflos-sing	Totaal van de aflossingen aan begin van 2027	Aflossingen in 2027	Boekwaarde aan het begin van 2027 (kolom 5-10)	Boekwaarde aan het einde 2027 (13-11+3-4)	Toegerekende rentelasten 2027	Totaal van de rente en afl. 2027 Bedrag (11/12+15)	Verval datum	Rente werke-lijk betrek-king hebbend op het jaar 2027
1		2	3	4	5	9	10	11	13	14	15	16	18	
Stichting "Weller Wonen"														
12 EGKS-woningen, grondvoorschot	U011	15.440	-	-	15.440	2027	15.095	207	345	138	14	221	31-dec	14
12 EGKS-woningen, bouwvoorschot	U012	72.024	-	-	72.024	2027	70.416	965	1.608	643	64	1.029	31-dec	64
39 EGKS-woningen, grondvoorschot	U013	29.220	-	-	29.220	2034	20.922	902	8.299	7.397	332	1.234	31-dec	332
Complex 46 woningen, grond PSV192	U015	10.793	-	-	10.793	2024	10.793	-	-	-	-	-	31-dec	-
Complex 287 woningen, grond PSV16/PV222	U018	179.120	-	-	179.120	2031	144.645	6.500	34.474	27.974	1.465	7.965	31-dec	1.465
Complex 85 woningen, grond PSV16/PV573	U020	84.063	-	-	84.063	2033	62.783	2.699	21.281	18.582	851	3.550	31-dec	851
Complex 45 woningen, grond PSV16/PV573	U022	60.705	-	-	60.705	2033	45.339	1.949	15.366	13.418	615	2.564	31-dec	615
Complex 36 etagewoningen, grond PSV 193/PV 88	U024	32.005	-	-	32.005	2030	27.106	1.185	4.899	3.713	202	1.387	31-dec	202
Complex 75 woningen, grond PSV193	U027	52.031	-	-	52.031	2030	44.199	1.850	7.832	5.982	313	2.163	31-dec	313
Complex 63 etagewoningen, grond PSV 193/V 13600	U029	45.026	-	-	45.026	2029	39.767	1.691	5.259	3.568	210	1.901	31-dec	210
Complex 67 woningen, grond PSV193/ V12209	U032	25.212	-	-	25.212	2027	24.235	977	977	0	42	1.019	31-dec	42
Complex 21 woningen, grond PSV193/ V 14433	U034	12.170	-	-	12.170	2029	10.759	469	1.411	942	58	528	31-dec	58
Complex 108 woningen, grond PSV193/ V14433	U036	19.414	-	-	19.414	2026	19.414	-	-	-	-	-	31-dec	-
Idem, grondvoorschot	U037	28.394	-	-	28.394	2026	28.394	-	-	-	-	-	31-dec	-
Totaal Stichting "Weller Wonen"		**665.619**	**-**	**-**	**665.619**		**563.868**	**19.395**	**101.752**	**82.356**	**4.167**	**23.562**		**4.167**
Geldleningen verenigingen en stichtingen etc.														
ISD-BOL Renovatie hoogbouw, gebouw	U100	1.245.247			1.245.247	2038	747.144	41.508	498.103	456.595	29.886	71.394	31-dec	29.886
Drumfanfare / Majorettenpeloton Parcifal	U103	16.050			16.050	2032	6.678	1.605	9.372	7.767	47	1.652	31-dec	47
Lening Enexis 2020	U120	2.000.000			2.000.000		-	-	2.000.000	2.000.000	28.000	28.000	30-nov	25.628
Lening WoonWijzerWinkel Zuid Limburg BV	U119	144.716			144.716		28.943	14.472	115.773	101.301	4.631	19.103	31-dec	4.631
Geldleningen burgers inzake zonnepanelen	div.	3.802.049			3.802.049		2.169.408	215.000	1.632.642	1.417.642	24.490	239.490	31-dec	24.490
Totaal geldleningen verenigingen en stichtingen		**7.208.062**	**-**	**-**	**7.208.062**		**2.952.173**	**272.585**	**4.255.889**	**3.983.305**	**87.054**	**359.638**		**84.682**
Totaal Rente en Afschrijving		**7.873.681**	**-**	**-**	**7.873.681**		**3.516.041**	**291.980**	**4.357.641**	**4.065.661**	**91.220**	**383.200**		**88.849**

GEMEENTE BRUNSSUM				STAAT VAN DE OPGENOMEN LANGLOPENDE GELDLENINGEN								BEGROTING 2024		
Nummer geldl.	oorspr. bedrag van de geldlening	Datum Raadsbesl. c.q. besluit B en W	Datum goedkeuringsbesluit G.S. en nummer	O, S of R	Jaar van de laatste aflossing	Rente-percentage	Restantbedrag van de geldlening begin dienstjaar	Bedrag van de in de loop van het jaar opgenomen gelden	Rente betaald in 2024	Aflossing	Extra aflossing	Totaal aflossingen	Restantbedrag einde dienstjaar	Rente werkelijk betrekking hebbend op 2024
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Leningen banken														
001	4.000.000	13-03-07		S	2027	4,34000	800.000		34.720	200.000	-	200.000	600.000	27.680
002	2.500.000	03-02-09		S	2029	0,75000	750.000		5.625	125.000	-	125.000	625.000	4.771
003	4.000.000	24-11-10		S	2030	-0,16000	1.400.000		-2.240	200.000	-	200.000	1.200.000	-2.207
004	2.000.000	20-12-17		S	2032	0,81300	1.200.000		9.756	133.333	-	133.333	1.066.667	9.723
Totaal	**12.500.000**						**4.150.000**	-	**47.861**	**658.333**	-	**658.333**	**3.491.667**	**39.966**

GEMEENTE BRUNSSUM				STAAT VAN DE OPGENOMEN LANGLOPENDE GELDLENINGEN								BEGROTING 2025		
Nummer geldl.	oorspr. bedrag van de geldlening	Datum Raadsbesl. c.q. besluit B en W	Datum goedkeuringsbesluit G.S. en nummer	O, S of R	Jaar van de laatste aflossing	Rente-percentage	Restantbedrag van de geldlening begin dienstjaar	Bedrag van de in de loop van het jaar opgenomen gelden	Rente betaald in 2025	Aflossing	Extra aflossing	Totaal aflossingen	Restantbedrag einde dienstjaar	Rente werkelijk betrekking hebbend op 2025
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Leningen banken														
001	4.000.000	13-03-07		S	2027	4,34000	600.000		26.040	200.000	-	200.000	400.000	19.000
002	2.500.000	03-02-09		S	2029	0,75000	625.000		4.688	125.000	-	125.000	500.000	3.833
003	4.000.000	24-11-10		S	2030	-0,16000	1.200.000		-1.920	200.000	-	200.000	1.000.000	-1.887
004	2.000.000	20-12-17		S	2032	0,81300	1.066.667		8.672	133.333	-	133.333	933.333	8.639
Totaal	**12.500.000**						**3.491.667**	-	**37.480**	**658.333**	-	**658.333**	**2.833.333**	**29.585**

GEMEENTE BRUNSSUM				STAAT VAN DE OPGENOMEN LANGLOPENDE GELDLENINGEN								BEGROTING 2026		
Nummer geldl.	oorspr. bedrag van de geldlening	Datum Raadsbesl. c.q. besluit B en W	Datum goedkeuringsbesluit G.S. en nummer	O, S of R	Jaar van de laatste aflossing	Rente-percentage	Restantbedrag van de geldlening begin dienstjaar	Bedrag van de in de loop van het jaar opgenomen gelden	Rente betaald in 2026	Aflossing	Extra aflossing	Totaal aflossingen	Restantbedrag einde dienstjaar	Rente werkelijk betrekking hebbend op 2026
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Leningen banken														
001	4.000.000	13-03-07		S	2027	4,34000	400.000		17.360	200.000	-	200.000	200.000	10.320
002	2.500.000	03-02-09		S	2029	0,75000	500.000		3.750	125.000	-	125.000	375.000	2.896
003	4.000.000	24-11-10		S	2030	-0,16000	1.000.000		-1.600	200.000	-	200.000	800.000	-1.567
004	2.000.000	20-12-17		S	2032	0,81300	933.333		7.588	133.333	-	133.333	800.000	7.555
Totaal	**12.500.000**						**2.833.333**	-	**27.098**	**658.333**	-	**658.333**	**2.175.000**	**19.203**

GEMEENTE BRUNSSUM				STAAT VAN DE OPGENOMEN LANGLOPENDE GELDLENINGEN								BEGROTING 2027		
Nummer geldl.	oorspr. bedrag van de geldlening	Datum Raadsbesl. c.q. besluit B en W	Datum goedkeuringsbesluit G.S. en nummer	O, S of R	Jaar van de laatste aflossing	Rente-percentage	Restantbedrag van de geldlening begin dienstjaar	Bedrag van de in de loop van het jaar opgenomen gelden	Rente betaald in 2027	Aflossing	Extra aflossing	Totaal aflossingen	Restantbedrag einde dienstjaar	Rente werkelijk betrekking hebbend op 2027
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Leningen banken														
001	4.000.000	13-03-07		S	2027	4,34000	200.000		8.680	200.000	-	200.000	-	1.640
002	2.500.000	03-02-09		S	2029	0,75000	375.000		2.813	125.000	-	125.000	250.000	1.958
003	4.000.000	24-11-10		S	2030	-0,16000	800.000		-1.280	200.000	-	200.000	600.000	-1.247
004	2.000.000	20-12-17		S	2032	0,81300	800.000		6.504	133.333	-	133.333	666.667	6.471
Totaal	**12.500.000**						**2.175.000**	-	**16.717**	**658.333**	**-**	**658.333**	**1.516.667**	**8.822**

Bijlage 4 Overzicht begrotingsevenwicht 2024-2027

	Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027		
Bedragen x € 1.000	totaal	waarvan:		totaal	waarvan:		totaal	waarvan:		totaal	waarvan:	
Programma		incidenteel	structureel		incidenteel	structureel		incidenteel	structureel		incidenteel	structureel
Lasten												
Bestuur & Burger	3.884	0	3.884	3.791	0	3.791	3.838	0	3.838	3.894	0	3.894
Veiligheid	3.328	25	3.303	3.361	0	3.361	3.433	0	3.433	3.505	0	3.505
Sociaal Domein	58.189	0	58.189	56.897	0	56.897	56.622	0	56.622	56.451	0	56.451
Volksgezondheid	1.401	0	1.401	1.422	0	1.422	1.442	0	1.442	1.456	0	1.456
Onderwijs & Educatie	4.640	100	4.540	4.533	0	4.533	4.528	0	4.528	4.523	0	4.523
Wijkgericht werken, etc.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verkeer,vervoer & waterstaat	4.250	0	4.250	4.292	0	4.292	4.337	0	4.337	4.362	0	4.362
Sport, cultuur & receatie	7.041	165	6.876	6.842	0	6.842	6.925	0	6.925	7.298	0	7.298
Milieu & duurzaamheid	7.689	0	7.689	7.809	0	7.809	7.866	0	7.866	7.910	0	7.910
Economie & Toerisme	658	60	598	593	0	593	575	0	575	571	0	571
Volkshuisvesting, leefomg. etc.	11.494	8.019	3.474	10.069	6.743	3.326	5.428	2.139	3.289	3.843	608	3.235
Totaal lasten programma's	**102.573**	**8.369**	**94.204**	**99.609**	**6.743**	**92.866**	**94.995**	**2.139**	**92.856**	**93.813**	**608**	**93.205**
Baten												
Bestuur & Burger	-543	0	-543	-493	0	-493	-593	0	-593	-693	0	-693
Veiligheid	-19	0	-19	-19	0	-19	-19	0	-19	-19	0	-19
Sociaal Domein	-12.480	0	-12.480	-12.222	0	-12.222	-12.381	0	-12.381	-12.360	0	-12.360
Volksgezondheid	-20	0	-20	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onderwijs & Educatie	-2.321	0	-2.321	-2.321	0	-2.321	-2.321	0	-2.321	-2.321	0	-2.321
Wijkgericht werken, etc.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Verkeer,vervoer & waterstaat	-145	0	-145	-145	0	-145	-145	0	-145	-145	0	-145
Sport, cultuur & receatie	-723	0	-723	-732	0	-732	-781	0	-781	-781	0	-781
Economie & Toerisme	-216	0	-216	-216	0	-216	-216	0	-216	-216	0	-216
Volkshuisvesting, leefomg. etc.	-8.501	-7.839	-662	-7.174	-6.663	-511	-2.649	-2.139	-510	-1.117	-608	-509
Totaal baten programma's	**-34.225**	**-7.839**	**-26.386**	**-32.742**	**-6.663**	**-26.079**	**-28.596**	**-2.139**	**-26.457**	**-27.213**	**-608**	**-26.605**
Saldo van baten en lasten programma's	**68.348**	**530**	**67.818**	**66.867**	**80**	**66.787**	**66.399**	**0**	**66.399**	**66.600**	**0**	**66.600**
Lasten												
Algemeen dekkingsmiddel	1.433	56	1.377	1.403	0	1.403	1.424	0	1.424	1.444	0	1.444
Overhead	16.378	0	16.378	17.874	0	17.874	18.148	0	18.148	18.590	0	18.590
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien (XT-08)	25	0	25	25	0	25	25	0	25	25	0	25
Totaal lasten diverse	**17.836**	**56**	**17.780**	**19.302**	**0**	**19.302**	**19.597**	**0**	**19.597**	**20.059**	**0**	**20.059**
Baten												
Algemeen dekkingsmiddel	-84.379	0	-84.379	-87.136	0	-87.136	-83.747	0	-83.747	-85.007	0	-85.007
Overhead	-603	0	-603	-603	0	-603	-603	0	-603	-603	0	-603
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal baten diverse	**-84.982**	**0**	**-84.982**	**-87.739**	**0**	**-87.739**	**-84.349**	**0**	**-84.349**	**-85.610**	**0**	**-85.610**
Saldo van diverse	**-67.146**	**56**	**-67.202**	**-68.437**	**0**	**-68.437**	**-64.753**	**0**	**-64.753**	**-65.551**	**0**	**-65.551**
Totaal saldo van de programma's en diverse	**1.202**	**586**	**616**	**-1.571**	**80**	**-1.651**	**1.647**	**0**	**1.647**	**1.049**	**0**	**1.049**
Stortingen in reserves	571	0	571	2.452	0	2.452	561	0	561	556	0	556
Onttrekkingen aan reserves	-1.773	-476	-1.297	-1.251	-80	-1.171	-1.066	0	-1.066	-1.415	0	-1.415
Stortingen en onttrekkingen aan reserves	**-1.202**	**-476**	**-726**	**1.201**	**-80**	**1.281**	**-506**	**0**	**-506**	**-859**	**0**	**-859**
Geraamd resultaat	**-1**	**110**	**-111**	**-370**	**0**	**-370**	**1.141**	**0**	**1.141**	**189**	**0**	**189**
Totaal structurele lasten			112.554			114.620			113.014			113.820
Totaal structurele baten			-112.665			-114.989			-111.873			-113.631
Structurele baten -/- structurele lasten			**-111**			**-370**			**1.141**			**189**

Bijlage 5 Overzicht baten en lasten

	Programma		S/I	Begroting	Begroting	Raming	Raming	Raming
	(x € 1.000)			2023	2024	2025	2026	2027
Lasten	1	Bestuur & Burger	S	3.490	3.884	3.791	3.838	3.894
			I	30	0	-	-	-
	2	Veiligheid	S	3.040	3.303	3.361	3.433	3.505
			I	25	25	-	-	-
	3	Sociaal Domein	S	50.043	58.189	56.897	56.622	56.451
			I	-	0			
	4	Volksgezondheid	S	1.419	1.401	1.422	1.442	1.456
			I	-	0			
	5	Onderwijs & educatie	S	4.614	4.540	4.533	4.528	4.523
			I	407	100			
	6	Wijkgericht werken, integr., particip.	S	4.139	0	-	-	-
			I	25	0			
	7	Verkeer, vervoer & waterstaat	S	4.075	4.250	4.292	4.337	4.362
			I	303	0			
	8	Sport, cultuur & recreatie	S	6.804	6.876	6.842	6.925	7.298
			I	852	165	-	-	-
	9	Milieu & duurzaamheid	S	7.251	7.689	7.809	7.866	7.910
			I	123	0			
	10	Economie & Toerisme	S	347	598	593	575	571
			I	252	60	-		
	11	Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vern	S	2.285	3.474	3.326	3.289	3.235
			I	175	180	80	-0	-0
		Grex	I	7.766	7.839	6.663	2.139	608
	12	Algemene Dekkingsmiddelen *)	S	15.428	17.780	19.302	19.597	20.059
			I	462	56	-	-	-
Totaal lasten (excl. Reserves)				113.353	120.409	118.911	114.592	113.872
Baten	1	Bestuur & Burger	S	-249	-543	-493	-593	-693
	2	Veiligheid	S	-19	-19	-19	-19	-19
	3	Sociaal Domein	S	-11.328	-12.480	-12.222	-12.381	-12.360
	4	Volksgezondheid	S	-20	-20	-	-	-
	5	Onderwijs & educatie	S	-2.300	-2.321	-2.321	-2.321	-2.321
	6	Wijkgericht werken, integr., particip.	S	-41	0	-	-	-
	7	Verkeer, vervoer & waterstaat	S	-145	-145	-145	-145	-145
	8	Sport, cultuur & recreatie	S	-685	-723	-732	-781	-781
	9	Milieu & duurzaamheid	S	-8.337	-9.257	-9.420	-9.490	-9.561
	10	Economie & Toerisme	S	-216	-216	-216	-216	-216
	11	Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vern	S	-472	-662	-511	-510	-509
		Grex	I	-7.766	-7.839	-6.663	-2.139	-608
	12	Algemene Dekkingsmiddelen *)	S	-79.438	-84.982	-87.739	-84.349	-85.610
Totaal baten (excl. Reserves)				-111.016	-119.207	-120.481	-112.946	-112.823
		Stortingen in reserves	S	579	571	2.452	561	556
			I	31	0	-	-	-
		Onttrekkingen aan reserves	S	-1.131	-1.297	-1.171	-1.066	-1.415
			I	-1.815	-476	-80	-	-
Saldo stortingen en onttrekkingen aan reserves				-2.337	-1.202	1.201	-506	-859
Eindtotaal (minus = voordeel)				**0**	**-1**	**-370**	**1.141**	**189**
		Totaal lasten	S	103.514	120.980	121.363	115.153	114.428
		Totaal baten	S	-104.381	-120.980	-121.733	-114.012	-114.238
		baten -/- lasten		-867	-1	-370	1.141	189
		*) exclusief taakveld reserves						

Bijlage 6 Overzicht incidentele baten en lasten

Overzicht incidentele baten en lasten (x € 1.000)		Progr	TV	2024	2025	2026	2027
LASTEN	**Actiepunten coalitieakkoord**						
1.	Inzet straatcoaches/jeugdboa's (ac 13)	2	XT-12	25.000			
2.	Faciliteren markt en kermis (ac 44)	10	XT-33	15.000			
3.	Faciliteren markt en kermis (ac 44)	10	XT-34	15.000			
4.	Integrale visie toeristische-recreatieve ontwikkeling (ac 48)	10	XT-34	30.000			
5.	Zichtbaarheid BOA's en politie in wijken (ac 14)	12	XT-04	25.000			
	Aanvullende vraagstukken Voorjaarsbrief 2023						
6.	Ambitie Brunssum Noord "taalrijke voorziening"	5	XT-43	100.000			
7.	2024: 80-jaar Bevrijding	8	XT-53	75.000			
8.	Omgevingswet	11	XT-81	100.000			
9.	Bestemmingsplan Schutterspark	11	XT-81	80.000	80.000		
10.	Badhokjes voormalig openluchtzwembad Brunsummerheide	12	XT-03	31.000			
	Nieuwe zaken na Voorjaarsbrief 2023						
11.	Extra kosten Parkstadroute	8	XT-57	50.000			
12.	Professionalisering OLT	8	XT-53	40.000			
	Grondexploitaties uitgaven per jaar	11	XT-82	3.821.385	3.459.104	1.825.154	195.893
	Grondexploitaties overbrenging inkomsten naar balans	11	XT-82	4.017.999	3.204.268	313.700	412.000
	TOTAAL LASTEN			**8.425.384**	**6.743.372**	**2.138.854**	**607.893**
BATEN	Grondexploitaties inkomsten per jaar	11	XT-82	-4.017.999	-3.204.268	-313.700	-412.000
	Grondexploitaties overbrenging uitgaven naar balans	11	XT-82	-3.821.385	-3.459.104	-1.825.154	-195.893
	Dekking incidentele budgetten uit Algemene Reserve						
	Aanvullende vraagstukken Voorjaarsbrief 2023	12	XT-010	-386.000	-80.000		
	Nieuwe zaken na Voorjaarsbrief 2023	12	XT-010	-90.000			
	TOTAAL BATEN			**-8.315.384**	**-6.743.372**	**-2.138.854**	**-607.893**
	SALDO			**110.000**	**0**	**0**	**0**

Toelichting incidentele baten en lasten

1. Budget voor onderzoek tot verbetering van de leefomgeving van jongeren in wijken. Eind 2024 moet het resultaat hiervan bepalen op welke manier uitvoering gegeven wordt aan de wensen en het ontwikkelpotentieel van de jongeren.
2. Budget voor onderzoek van het bestaansrecht van de weekmarkt en welke maatregelen nodig zijn om deze intact te houden.
3. Budget voor onderzoek van het bestaansrecht van de kermis en welke maatregelen nodig zijn om deze intact te houden.
4. Dit betreft een onderzoek naar de toeristische status en een toeristische recreatieve visie in samenwerking met toeristische ondernemers.
5. Budget voor het uitvoeren van de pilot om in samenwerking met politie en BOA's de parkeeroverlast tegen te gaan. In 2024 zal deze pilot geëvalueerd worden en moet blijken hoe hier verder invulling aan wordt gegeven.
6. Er is éénmalig een bedrag nodig de om voorziening hiervoor geschikt te maken (opknappen gebouw, inrichting, etc.). Het verzorgen van de taallessen (zowel voor de kinderen als de volwassenen) worden via de reguliere bekostiging onderwijs/kinderopvang gefinancierd (schoolbesturen basisscholen, kinderopvang en MBO).
7. Eénmalig budget voor invulling herdenkingsfeest 80-jaar bevrijding in 2024.
8. De implementatie van de omgevingswet is noodzakelijk om te voldoen aan de opgelegde minimale juridische eisen. In 2024 wordt daarvoor specifiek incidenteel budget aangewend.
9. In 2024 wordt een gewijzigd bestemmingsplan opgesteld om de visie Schutterspark te kunnen uitvoeren.
10. Haalbaarheidsonderzoek (businesscase opstellen) voor het project renovatie badhokjes Brunssummerheide. Budget is nodig voor diverse onderzoeken e.d., zoals flora- en faunaonderzoek, historisch bodemonderzoek, landschappelijk historisch onderzoek, etc.
11. Als gevolg van de stikstofcrisis is er bij dit project vertraging opgetreden. Met name vanwege die reden worden extra kosten gemaakt waarvoor éénmalig budget nodig is.
12. Evaluatie en implementatie van verbeterpunten ter professionalisering van het openluchttheater.

Bijlage 7 Overzicht structurele stortingen en onttrekkingen aan reserves

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Stortingen in de reserves				
Storting reserve verkiezingen	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000
Storting decentralisatie reserve onderwijs	€ 403.000	€ 403.000	€ 403.000	€ 403.000
Storting egalisatiereserve speeltoestellen	€ 6.000	€ 6.000	€ 6.000	€ 6.000
Storting reserve revitalisering landgraaf	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000
Storting reserve Bomenfonds	€ 11.000	€ 11.000	€ 11.000	€ 11.000
Storting reserve Palet	€ 16.000	€ 16.000	€ 16.000	€ 16.000
Reserve ter dekking van kapitaallasten	€ 86.000	€ 81.000	€ 76.000	€ 71.000
Totaal van de geraamde toevoegingen aan reserves	**€ 570.000**	**€ 565.000**	**€ 560.000**	**€ 555.000**
Onttrekkingen uit de reserves				
Reserve ter dekking van kapitaallasten	-€ 1.062.000	-€ 1.056.000	-€ 1.026.000	-€ 1.021.000
Totaal van de geraamde onttrekkingen aan reserves	**-€ 1.062.000**	**-€ 1.056.000**	**-€ 1.026.000**	**-€ 1.021.000**

Bijlage 8 Meerjarig investeringsschema 2024-2027

Taakveld (TV)	Programma	TV	Omschrijving	Afschr.	Investeringsbedrag			
	nr.	nr.		termijn	2024	2025	2026	2027
Verkeer en vervoer	7	XT-21	Renovatie wegen (cnfrm MOP-OR 2022-2025)	40 jr	1.720.000	1.720.000	1.720.000	1.720.000
			Vervanging voertuigen/materieel onderdeel wegen	5 jr				56.000
			Vervanging voertuigen/materieel onderdeel verkeer	5 jr		50.000	30.000	
			Investeringen mobiliteitsplan (2023-2032)	40 jr	950.000	950.000	950.000	950.000
			Vervanging verkeersregelinstallatie	15 jr	375.000			
			Totaal taakveld Verkeer en vervoer		**3.045.000**	**2.720.000**	**2.700.000**	**2.726.000**
Sportaccommodaties	8	XT-52	Sportpark Houserveld, wedstrijd-/oefenvelden	10 jr	50.000			
			Sportpark In de Struijken, wedstrijd-/oefenvelden	10 jr	20.000	20.000		
			Sportpark Peerdendries, wedstrijd-/oefenvelden	10 jr			475.000	
			Sportpark Klingelsberg, wedstrijd-/oefenvelden	10 jr		65.000		
			LTCB, 4 tennisbanen	10 jr			135.000	
			Totaal taakveld Sportaccommodaties		**70.000**	**85.000**	**610.000**	**0**
Openbaar groen en recreatie	8	XT-57	Promenade Schutterspark	30 jr	585.500			
	8	XT-57	Vervanging voertuigen/materieel Plantsoenen	5 jr	135.000	8.500		40.000
			Totaal taakveld Openbaar groen en recreatie		**720.500**	**8.500**	**0**	**40.000**
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	3	XT-66	Vervanging rolstoelen	5 jr	200.000	200.000	200.000	200.000
			Totaal taakveld Maatwerkvoorzieningen (WMO)		**200.000**	**200.000**	**200.000**	**200.000**
Riolering	9	XT-72	Vervanging voertuigen/materieel riolering				16.000	
			Totaal taakveld Riolering		**0**	**0**	**16.000**	**0**
Begraafplaats	9	XT-75	Vervanging voertuigen/materieel begraafplaats			8.500	60.000	
			Totaal taakveld Begraafplaats		**0**	**8.500**	**60.000**	**0**
Overhead	12	XT-04	Vervangingsinvesteringen ICT/automatisering	4 jr	355.000	355.000	240.000	240.000
			Totaal taakveld Overhead		**355.000**	**355.000**	**240.000**	**240.000**
			Totale investeringen periode 2024-2027		**4.390.500**	**3.377.000**	**3.826.000**	**3.206.000**

Bijlage 9 Overzicht wettelijke indicatoren

NAAM WETTELIJKE INDICATOR	EENHEID	BRUNSSUM		
		REKENING 2022	BEGROTING 2023	BEGROTING 2024
Formatie	Fte per 1000 inwoners	7,82	8,42	8,01
Bezetting	Fte per 1000 inwoners	7,98	7,65	7,49
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	859	871	955
Externe inhuur	Kosten als % totale loonsom + totale kosten externen	9,3%	3,3%	2,5%
Overhead	% van totale lasten	11,7%	12,5%	13,9%

Bron: waarstaatjegemeente.nl

NAAM WETTELIJKE INDICATOR	EENHEID	BRUNSSUM	NEDERLAND	PEILDATUM
Verwijzingen Halt (per 10.000 jongeren)	Aantal per 10.000 jongeren	120	80	2022
Totaal misdrijven (per 10.000 inwoners)	Aantal per 10.000 inwoners	118,78	111,79	2e kwartaal 2023

NAAM WETTELIJKE INDICATOR	EENHEID	BRUNSSUM	NEDERLAND	PEILDATUM
Absoluut verzuim	Per 1.000 leerlingen	1,9	4,2	2022
Relatief verzuim	Per 1.000 leerlingen	27	24	2022
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	2,8%	1,9%	2021

NAAM WETTELIJKE INDICATOR	EENHEID	BRUNSSUM	NEDERLAND	PEILDATUM
Aantal banen	Aantal per 1.000 inw 15-64 jr	458,8	825,4	2022
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	1%	1%	2021
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar dat in gezin met bijstandsuitkering leeft	6%	6%	2021
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. van de beroepsbevolking	65,8%	72,2%	2022
werkloosheid	% werklozen	3,5%	3,5%	2022
Bijstandsuitkeringen	per 10.000 inw.	427	431	2021
Aantal lopende re-integratie voorzieningen	per 1.000 inwoners	240,9	197,7	2022
Jongeren met jeugdhulp	% aandeel jongeren tot 18 jaar	18,5%	13,2%	2022
Jongeren met jeugdbescherming	% aandeel jongeren tot 18 jaar	1,6%	1,2%	2022
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	0,6%	0,3%	2022
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	Aantal per 10.000 inwoners	1.140	700	2022

NAAM WETTELIJKE INDICATOR	EENHEID	BRUNSSUM	NEDERLAND	PEILDATUM
Niet sporters	%	59,7%	49,2%	2020

NAAM WETTELIJKE INDICATOR	EENHEID	BRUNSSUM	NEDERLAND	PEILDATUM
Omvang huishoudelijk restafval	Kg per inwoner	142	170	2020
Grof huishoudelijk restafval	Kg per inwoner	9	32	2020
GFT afval	Kg per inwoner	25		2020
Hernieuwbare elektriciteit	%	11,7%	33,2%	2021

NAAM WETTELIJKE INDICATOR	EENHEID	BRUNSSUM	NEDERLAND	PEILDATUM
Functiemenging	%	35,0%	53,8%	2022
Vestigingen (van bedrijven)	Per 1.000 inw. 15 t/m 64jr)	111,6	174,1	2022

NAAM WETTELIJKE INDICATOR	EENHEID	BRUNSSUM	NEDERLAND	PEILDATUM
Gemiddelde WOZ-waarde	Duizend euro	222	369	2023
Nieuwgebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	3,3	9,3	2022
Demografische druk	%	78,0	70,3	2023
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishoudens	In Euro’s	846	823	2022
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens	In Euro’s	899	905	2022

Bijlage 10 Opbouwtabel algemene uitkering 2024-2027

Bijlage 10 Opbouwtabel algemene uitkering 2024-2027				
Bedragen x € 1.000	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Onderdeel A - Inkomstenmaatstaven				
1g-2 WOZ niet-woningen eigenaren	-776	-776	-776	-776
1h-2 WOZ niet-woningen gebruikers	-579	-579	-579	-579
1a Waarde woningen eigenaren	-2.297	-2.318	-2.340	-2.361
Subtotaal	**-3.652**	**-3.673**	**-3.694**	**-3.716**
Onderdeel B - Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor van toepassing is				
Subtotaal	**49.933**	**49.613**	**48.271**	**48.698**
Onderdeel C - Uitkeringsfactor (uf)				
Uitkeringsfactor	1,395	1,471	1,433	1,46
Subtotaal (B x C (=uf))	**69.657**	**72.980**	**69.172**	**71.099**
Onderdeel D - Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is				
56g Suppletie-uitkering nieuw verdeelstelsel 2023	165	0	0	0
Subtotaal	**165**	**0**	**0**	**0**
Onderdeel E - Integratie- en decentralisatieuitkeringen waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is				
170 Decentralisatie provinciale taken vergunningverlening, toezicht en handhaving (DU)	81	81	81	81
205 Voorschoolse voorziening peuters (DU)	40	40	40	40
223 Armoedebestrijding kinderen (DU)	149	149	149	149
393 Versterking omgevingsveiligheidsdiensten (DU)	3	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
421 Extra capaciteit BOAs (DU)	33	33	33	33
428 Wet kwaliteitsborging bouw (DU)	17	17	17	n.v.t.
Subtotaal	**323**	**320**	**320**	**303**
Onderdeel F - 3 D's in het sociaal domein				
260 Participatie (IU)	9.425	8.876	8.559	7.945
Subtotaal	**9.425**	**8.876**	**8.559**	**7.945**
Onderdeel G - Aanvullingen van de gebruiker				
Gemeenteposten:				
jeugdhulp, extramiddelen structureel 2022 en 2023	0	0	608	452
Stelpost BTW-compensatiefonds (BCF)	375	375	375	375
	375	**375**	**983**	**827**
Subtotaal (B x C (=uf))	**76.294**	**78.878**	**75.339**	**76.459**

Bijlage 11 Afkortingenlijst

1G1P	1Gezin 1Plan
AB	Algemeen Bestuur
ACP	Algemeen Controle Plan
a.d.h.v.	aan de hand van
ADV	Anti Discriminatie Voorziening
AED	Automatische Externe Defibrillator
AFBK	Algemene en Financiële Beleidsmatige Kaders
Afd.	Afdeling
Aj	Arbeidsjaren
AO/IC	Administratieve organisatie/interne controle
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
Art.	Artikel
AVA	Algemene Vergadering van Aandeelhouders
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
AWACS	Airborne Early Warning & Control System
B&W	Burgemeester en Wethouders
BBB	Bergbezinkbassin
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BBZ	Besluit Bijstandverlening Zelfstandigen
Berap	Bestuursrapportage
BGT	Basisregistratie Grootschalige Topografie
Bibob	(Wet) Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur
BIE	Bouwgronden in exploitatie
Bijv.	Bijvoorbeeld
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
BMI	Body Mass Index
BMV	Brede Maatschappelijke Voorziening
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOA	Buitengewoon Opsporingsambtenaar
BOR	Beheer Openbare Ruimte
BRP (1)	Basis Registratie Personen
BRP (2)	Basis Rioleringsplan
BsGW	Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen
BT	Basisteam
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
BUIG	Bundeling van Uitkeringen Inkomensvoorziening aan Gemeenten (Wet BUIG).
B.V.	Besloten vennootschap
b.v.	Bijvoorbeeld
BRO	Wet Basisregistratie Ondergrond
BW	Beschermd Wonen
CAK	Centraal Administratie Kantoor
CAO	Collectieve Arbeidsovereenkomst
CEO	Cliënt Ervarings Onderzoek
CMWW	Centrum voor Maatschappelijk Werk en Welzijnswerk Brunssum-Beekdaelen
CPB	Centraal Planbureau
CPI	Consumenten Prijs Index

c.q.	Casu quo
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek
DB	Dagelijks Bestuur
d.d.	de dato
DHT	Doorontwikkeling Horizontaal Toezicht
Diftar	Gedifferentieerd tarief
Div.	Diversen
d.m.v.	Door middel van
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
e.a.	En andere
e.e.a.	Een en ander
e.d.	En dergelijke
e.o.	En omstreken
EMU	Europese en Monetaire Unie
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information Audit
EPA	Energie Prestatie Advies
Etc.	Et cetera
evt.	Eventueel
EU	Europese Unie
Fte	Fulltime-equivalent
FIDO	Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet fido)
GBT	Gezonde basisschool van de toekomst
GEO	Geografische Informatie
Gft	Groente, fruit- en tuinafval
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
GI	Gecertificeerde Instellingen
GIA	Geweld in afhankelijkheidsrelaties
GIDS	Gezond in de Stad
GIS	Geografisch informatiesysteem
Grex	Grondexploitatie
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan
GTD	Gemeentelijke Technische Dienst
HAVO	Hoger algemeen voortgezet onderwijs
HGH	Het Gegevenshuis
HR	Human Resources
HRM	Human Resources Management
HT	Horizontaal Toezicht
IBA	Internationale Bau Ausstellung
i.c.	In casu
ICF	Internal Control Framework
ICT	Informatie en Communicatie Technologie
IDO	Informatiepunt Digitale Overheid
IHP	Integraal Huisvestingsplan
IKC	Integraal Kind Centrum

IKS	Iedereen kan Sporten
Incl.	Inclusief
IOAW	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze Zelfstandigen
Ir.	Ingenieur
i.r.t.	Interregionaal Recherche Team
ISD BOL	Intergemeentelijke Sociale Dienst Brunssum Landgraaf
i.s.m.	In samenwerking met
ISMS	Information Security Management System
i.v.m.	In verband met
IVP	Isolatie- en Verduurzamingsprogramma Parkstad Limburg
JFC HQ	Joint Force Command Headquarters van de NAVO
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
JOGG	Jongeren op Gezond Gewicht
JPP	Jeugd Preventie Programma
KBL	Kredietbank Limburg
KCC	Klant Contact Centrum
KLC	Kwaliteit Limburgse centra
Km/u	Kilometer per uur
KRW	Kaderrichtlijn Water
KVO	Keurmerk Veilig Ondernemen
LAA	Landelijke Aanpak Adreskwaliteit
LEA	Lokaal Educatieve Agenda
LED	Licht Emitterende Diode
LIA	Lokale Inclusie Agenda
LTCB	Lawntennisclub Brunssum
LVO	Limburgs Voortgezet Onderwijs
MAVO	Middelbaar algemeen voortgezet onderwijs
m.a.w.	Met andere woorden
MBO	Middelbaar Beroepsonderwijs
MCS	Management control systeem
m.b.t.	Met betrekking tot
MHIDS	Meer harmonie in de samenleving
MIP	Meerjaren investeringsplan
MJOP	Meerjarenonderhoudsplan
MMA	Meld Misdaad Anoniem
m.u.v.	Met uitzondering van
MOP-OR	Meerjarig Onderhoudsplan Openbare Ruimte
MP	Masterplan
MPG	Meerjaren Perspectief Grondexploitaties
N.a.v.	Naar aanleiding van
NAVO	Noord-Atlantische Verdragsorganisatie
Ncnp	No cure no pay
NEN	Nederlandse norm
NPO	Nationaal Programma Onderwijs
Nr.	Nummer
N.V.	Naamloze vennootschap

NSvV	Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde
o.a.	Onder andere
o.b.v.	Op basis van
OAB	Onderwijsachterstandenbeleid
OAS	Optimalisatie afvalwater studie
OCW	Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
OLT	Openluchttheater
OLV	Onze-Lieve-Vrouw
OR	Ondernemingsraad
Ov.	Overige
OV	Openbaar Vervoer
OW	Omgevingswet
OZB	Onroerende Zaak Belasting
OZBE	Onroerende Zaak Belasting Eigenaar
OZBG	Onroerend Zaak Belasting Gebruiker
OZL	Oostelijk Zuid-Limburg
P-wet	Participatiewet
P&C	Planning & Control
P&O	Personeel en organisatie
PALET	Parkstad Limburg Energie Transitie
Pgb	Persoonsgebonden budget
PIT	Parkstad IT-samenwerking
PKVW	Politiekeurmerk Veilig Wonen
PMD	Plastic, Metaal, Drinkpakken
PO	Primair onderwijs
POC	Percentage of completion
POI	Point Of Interest
PR	Public relations
PRG	Programma
PW	Participatiewet
RAK	Regionaal Afwegingskader (voor grootschalige duurzame energieopwekking)
Rd4	Regionale reinigingsdienst
RES ZL	Regionale Energiestrategie Zuid-Limburg
RIEC	Regionaal Informatie en Expertise Centrum
RO	Ruimtelijke Ordening
ROVL	Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Limburg
RRE	Regeling Reductie Energiegebruik
RREW	Regeling Reductie Energiegebruik Woningen
RUD	Regionale Uitvoeringsdienst
SAAS	Software as a Service
SiSa	Single information, Single audit
SLA	Service level agreement
SMK	Stichting Muziekschool Kerkrade
SMO-raad	Raad voor Sociaal Maatschappelijke Ondersteuning
SOBB	Stichting Openbare Bibliotheek Brunssum
SPUK	Specifieke Uitkering Stimulering Sport
SUMP	Sustainable Mobility Plans
SV	Sportvereniging

SVBBL	(gemeenten) Simpelveld, Voerendaal, Beekdaelen, Brunssum, Landgraaf
SVREZL	Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg
SW	Sociale Werkvoorziening
t.a.v.	Ter attentie van
t.b.v.	Ten behoeve van
TCF	Tax Control Framework
t.g.v.	Ten gevolge van
t.l.v.	Ten laste van
t.o.v.	Ten opzichte van
TVW	Transitievisie warmte
t.w.v.	Ter waarde van
UWV	Uitkeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VGRP	Verbeterd Gemeentelijk Rioleringsplan
VIC	Verbijzonderde interne controle
VJB	Voorjaarsbrief
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet Onderwijs
VOP	Voetgangersoversteekplaats
VRI	Verkeersregelinstallatie
VRZL	Veiligheidsregio Zuid-Limburg
VSV	(Bureau) Voortijdig Schoolverlaten
VT	Veilig Thuis
VTH	Veiligheid, Toezicht en Handhaving
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
VVN	Veilig Verkeer Nederland
VWO	Voorbereidend wetenschappelijk onderwijs
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
WBL	Waterschapsbedrijf Limburg
WDO	Wet Digitale overheid
Wep	Wet Elektronisch Publiceren
WGR	Wet gemeenschappelijke regelingen
WGS	Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening
Wibon	Wet Informatie-uitwisseling bovengrondse en ondergrondse netten en netwerken
Wkb	Wet kwaliteitsborging
Wmebv	Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk verkeer
WML	Watermaatschappij Limburg
Wmo	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
Woo	Wet open overheid
WOZ	wet Waardering Onroerende Zaken
WOZL	Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid-Limburg
WPG	Wet Publieke Gezondheid
WPL	Welzijnsgroep Parkstad Limburg
WSP	Werkgeversservicepunt Parkstad
WsW	Wet sociale Werkvoorziening
WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw
WWWL	Woon Wijzer Winkel
WWW	WoonWijzerWinkel
Zgn	Zogenaamde

ZL	Zuid-Limburg
ZZP	Zorg Zwaarte Pakket
ZZP	Zelfstandige zonder personeel